

Jelentés

**a Nemzeti Jogvédő Szolgálat
2006. őszi rendőrterrorral
és megtorlásokkal összefüggő
jogvédő küzdelmeiről**

a 10. évfordulón

Mi, a Nemzeti Jogvédő Alapítvány és a Nemzeti Jogvédő Szolgálat közreműködő ügyvédei, több tucat kolléga, elsők között vállaltuk fel az emberi jogaikban súlyosan sértett, bántalmazott emberek százainak védelmét. Járunk a fogdákat, börtönöket, éjjel-nappal figyeltük a szabadságuktól megfosztott, véresre vert tüntetőkkel szembeni túrhetetlen bánásmódot. Panaszt tettünk az eljárások során, ahol a legkisebb visszaélést is tapasztaltuk. Minden tekintetben kiálltunk a védenceink mellett. *(dr. Novozánszky Ilona)*

2006. szeptember 18-án kaptam egy telefonhívást régi joghallgató ismerősömtől arról, hogy a Szabadság téri szovjet gyalázat-emlékműről éppen akkor távolítják el a feliratot ő és társai. Jó érzéssel írom le, hogy a hősi emlékmű „hős” (gerój) szavának kezdőbetűjét, egy nagy cirill G betűt évekig őriztem lakásomon... *(dr. Zétényi Zsolt)*

A Nemzeti Jogvédő Szolgálat jogászai szakszerű és elkötelezett fellépésükkel nem kevesebbtől mentették meg Magyarországot, mint egy... igen, leírom: mint egy bolsevik típusú, jogtípró rendszer restaurációjától. Gyurcsányék 2006-ban hosszú távra kívánták megsemmisíteni a gyülekezési jogot, a véleménynyilvánítási szabadságot, a szabadsághoz és emberi méltósághoz való jogot, a tisztességes büntetőeljáráshoz való jogot, a kínzás, a kegyetlen, embertelen bánásmód tilalmát. *(dr. Morvai Krisztina)*

Az önkény gyakorlata és módszerei nem kerültek végleg a történelem szemétdombjára. Tíz éve, 2006 őszén nem gondoltam volna, hogy a 10. évfordulón Gyurcsány szabadlábban, fegyházélet helyett az álbaloldali ellenzék vezéréként a jogállamiságról szónokol, és folytatja áldatlan nemzetellenes tevékenységét. Gergényi és rendőrfelügyelő büntársai terrorcselekmény miatti elítélés helyett felmentve... *(dr. Gaudi-Nagy Tamás)*

Kénytelen vagyok erkölcsi éllel megjegyezni, hogy ha annyi emberség, annyi humánus és annyi józan paraszti ész nincs egy parancsvégrehajtó kisrendőrben, hogy természetes jogérzékkel visszautasítsa azt a jogsértő parancsot, hogy lőjön fegyvertelen civil emberekre, köztük nagymamákra, anyákra, és fogadja el kritika nélkül, hogy a „szóbeli agresszió” lehet nagyon is fizikai rendőrtámadás oka, akkor teljesen jogosak a rendőrviccek. *(dr. Grespik László)*

Tíz év távlatából összességében elmondható, hogy ezek a forró és kemény napok mindannyiunkat megacéloztak, megtanítottak az eddig teljesen ismeretlen „harcéri” és „hírközponti” kettős jogvédő hadviselés hatékony működtetésére, a jó együttműködésre. De számunkra és ügyfeleink számára 2006. szeptember és október igazából csak a kezdet volt... *(dr. Galla János)*

Jelentés

a Nemzeti Jogvédő Szolgálat
2006. őszi rendőrterrorral és megtorlásokkal
összefüggő jogvédő küzdelmeiről

a 10. évfordulón

Szöveggondozás
HAJDÚ ÉVA

Tördelés, borító
JUHÁSZ ANNA

Szerkesztés
VARGA DOMOKOS GYÖRGY

© NEMZETI JOGVÉDŐ ALAPÍTVÁNY, 2016

ISBN 978-963-12-6852-2

Kiadja a Nemzeti Jogvédő Alapítvány

E-cím: *njsz@nemzetijogvedo.hu*

Telefon: +36305494167

Honlap: *www.nja.hu*

A kiadásért felel a Nemzeti Jogvédő Alapítvány elnöke

Készült a Séd Nyomdában, Szekszárdon

Felelős vezető: Katona Szilvia

Jelentés

a Nemzeti Jogvédő Szolgálat
2006. őszi rendőrterrorral
és megtorlásokkal összefüggő
jogvédő küzdelmeiről

a 10. évfordulón

56 meghurcolt áldozat eseteirésével,
dokumentumokkal,
fényképekkel és a 2002–2010 közötti
állami szabadságjogi jogsértésekről szóló
országgyűlési részjelentéssel

2016

NEMZETI JOGVÉDŐ ALAPÍTVÁNY

TARTALOM

1. „Sorsfordító küldetés”. Nemzeti jogvédők előszava	7
„Soha nem felejtünk!” <i>(dr. Novozánszky Ilona)</i>	7
2006 ősze tíz esztendő múltán <i>(dr. Zétényi Zsolt)</i>	8
A Nemzeti Jogvédő Szolgálat sorsfordító küldetéséről – 2006 ősze tizedik évfordulóján <i>(dr. Morvai Krisztina)</i>	10
A 2006. őszi népfelkelés és rendőrterror tízéves mérlege <i>(dr. Gaudi-Nagy Tamás)</i>	12
„Ügyvéd úr, le kell tennem, lőnek ránk!” <i>(dr. Grespik László)</i>	18
Tűzkereszttség. A Nemzeti Jogvédő Alapítvány Szolgálatának első nagy próbatétele <i>(dr. Galla János)</i>	25
2. Összefoglaló értékelés	28
3. A nemzeti jogvédők küzdelme a 2006. őszi rendőrterror igazságtételéért. Történeti áttekintés	30
4. A nemzeti jogvédők küzdelme a 2006. őszi rendőrterror áldozatainak büntető- és szabálysértési védelme érdekében	37
5. A nemzeti jogvédők küzdelme a 2006. őszi rendőrterror jogsértetteit megillető kárigények érvényesítése érdekében	40
6. A nemzeti jogvédő alapítvány és szolgálat küzdelme a 2006. őszi rendőrterror felelőseinek felelősségre vonása érdekében	44
7. Tüntetések felosztatása miatti perek	54
Melléklet	
A nemzeti jogvédők által képviselt 56 meghurcolt, 2006. őszi áldozat esetleírása	55

Függelék	133
A Nemzeti Jogvédő Alapítvány állásfoglalása a jelenlegi magyarországi helyzetről (2006. szeptember 22.)	135
A Nemzeti Jogvédő Alapítvány 2006. október 23-i közleménye: Állítsák meg a rendőri erőszakot!	137
Nemzeti jogvédő összefoglaló a 2006. őszi rendőri brutalitás áldozatainak védelméről (Genf, 2007. január 22.)	139
Dr. Gaudi-Nagy Tamás NJSZ ügyvezető vezérszónoki felszólalása a Magyar Országgyűlésben a 2006 őszi áldozatok jóvátételét célzó határozati javaslat (33/2010. (VI.11.) OGY határozat) vitájában (2010. május 21.)	142
Dr. Novozánszky Ilona NJSz elnök országgyűlési beszámolója a Nemzeti Jogvédő Alapítvány és Szolgálat 2006 őszi rendőrterror és megtorlások kapcsán kifejtett jogi tevékenységéről (2010. szeptember 20.)	150
Országgyűlési részjelentés: Alapvető politikai szabadságjogokat érintő állami jogsértések Magyarországon 2002. május és 2010. április között (kivéve 2006 ősze) – előterjesztő: dr. Gaudi-Nagy Tamás	171
A 2002 és 2010 között és különösen 2006 őszén az állam részéről a politikai szabadságjogokkal összefüggésben elkövetett jogsértéseket vizsgáló országgyűlési albizottság 2002. május és 2010. április között időszakra vonatkozó részjelentésének elfogadásáról szóló jegyzőkönyv részlet (2010. december 8.)	195
Nyílt levél dr. Orbán Viktor miniszterelnökhöz a 2006 őszi igazságtétel érdekében (2011. július 13.)	207
Nyílt levél dr. Polt Péter legfőbb ügyészhez vádemelés szükségességéről a 2006. őszi rendőri bűncselekmények miatt (2012. szeptember)	215
Döntvénytár	
Ízelítő a Nemzeti Jogvédő Szolgálat 2006. őszi rendőrterrorral kapcsolatos jellemző jogeseteiből	219
Képtár	275

1. „SORSFORDÍTÓ KÜLDETÉS”.

NEMZETI JOGVÉDŐK ELŐSZAVA

„Soha nem felejtünk!”

2006-ban a Gyurcsány Ferenc őszi beszéde után kialakult helyzet – az általános felháborodás, az emberekben addig egyéb okból is felgyülemlett társadalmi elégedetlenség – tömeges megmozdulásokban nyilvánult meg. Mindezek törvényes keretek között zajlottak – egészen a tévészkház előtti zavargásig. Ez sem következett volna be, ha az akkori kormányzat törvényesen és békésen akarta volna kezelni a helyzetet.

Azonban az események azt igazolták, hogy a kormányzat éppen az ellenkezőjét akarta. Szinte kiprovokálták az elégedetlenkedők és a rendőrség között a tettelegességig fajuló eseményeket.

Azóta már tudjuk, hogy mindez Gyurcsány, valamint a rendőrség akkori vezetése tudtával és beleegyezésével történt. Ekkor, majd a későbbi napokban az ő tudtukkal, sőt megkockáztatom: utasításuk alapján jártak el azok a rendőrök, akik nekimentek a legtöbbször békésen tüntető embereknek. A demokráciát megszegyenítő módon, vadállati hévvel ütötték-verték, kardlapozták őket, fejekre céloztak könnygázgránáttal és használaton kívüli, elavult gumilövedékkel, szemeket lőtték ki, szemet károsító könnygázt vetettek be... és sorolhatnám tovább.

Hosszasan lehetne sorolni azokat a bántalmazásokat is, amelyeket az elfogatások után „gyakoroltak” az elfogott személyeken, megalázó bánásmódok variációinak tömkelegét.

Az akkori jelentések, tv-adások, újságcikkek beszámoltak ezekről. Mondhatnám, köztudottak voltak ezek a botrányos viselkedések majdnem mindenki előtt, aki csak egy kicsit is figyelte az eseményeket.

Aztán sorozatban, futószalagon megindultak az elfogott, agyonnyomórtott emberek ellen a büntetőeljárások.

Mi, a Nemzeti Jogvédő Alapítvány és a Nemzeti Jogvédő Szolgálat közreműködő ügyvédei, több tucat kolléga, *az elsők között vállaltuk fel* az emberi jogaikban súlyosan sértett, bántalmazott emberek százainak védelmét. Jártuk a fogdákat, börtönöket, éjjel-nappal figyeltük a sza-

badságuktól megfosztott, véresre vert tüntetőkkel szembeni tűrhetetlen bánásmódot. Panaszt tettünk az eljárások során, ahol a legkisebb visszaélést is tapasztaltuk. Minden tekintetben kiálltunk a védeenceink mellett.

Eljártunk a bíróságok előtt védelmükben. Tovább folytattuk értük harcunkat a tárgyalótermekben, hála Istennek, többnyire sikerrel.

Nyugodtan kimondhatjuk, az országban működő civilszervezetek közül messze kimagaslóan az elsők voltunk, akik felléptek a jogsértettek védelmében minden szinten. Ahol jogalap volt rá, sikeresen bonyolítottuk a kártérítési eljárásokat is.

Sok száz ember védelmét láttuk el, e könyv részletes jelentéseinket tartalmazó része számszerűen beszámol róla. Közreműködésünkért anyagi támogatást sem akkor nem kaptunk, sem most nem kapunk – sem az államtól, sem más szervezettől.

Tagjaink szemlélete emberi jogi értelemben nem engedi meg a politikai mérlegelést. Ha az emberi jogokat megsértik – bárhol a világon – tiltakozni kell, mert ez tűrhetetlen.

Fel kell emelni a szavunkat minden eszközzel, amivel csak lehetséges – a jogsértettek oldalára kell állnunk! Szervezetünk közreműködő ügyvédei 10 éve is ezt tették, és ezt teszik a mai napig, megszállottan, elkötelezetten.

A 2006-os kormányzat által megengedett karhatalmi visszaéléseket, az emberi jogok tömeges lábbaltiprását nem szabad, nem lehet elfelejteni. Mindig arra kell törekedni, hogy soha többé ne fordulhasson elő!

A 2006-os események tömeges, brutális jogsértőinek felelősségre vonása a mai napig nem történt meg. Az igazi felelősök, a vezetők és a szadista hajlamaikat kiélő rendőrök minden következmény nélkül élük életüket. Vannak, akik továbbra is szolgálatban maradhattak.

*Nem mondunk le arról, hogy az igazi felelősök felelősségre vonása megtörténjék!
Soha nem felejtünk!*

dr. Novozánszky Ilona
ügyvéd, a Nemzeti Jogvédő Szolgálat elnöke

2006 ősze tíz esztendő múltán

Hatvan éve rengette meg a világot az 1956-évi szabadságharcunk a kommunista önkény ellen. Sajátos színt ad az évfordulónak, hogy a tíz esztendeje volt évfordulón rendhagyó események zajlottak hazánk fővárosában. Vannak akik némi túlzással az 1956-os szabadságharchoz hasonlítják az akkor történ-

teket. Akkor egy katonai világhatalommal és annak magyarországi helytartóival szállt szembe a nemzet és az ország egy része, míg 2006-ban demokratikus választás után keletkezett illegitim kormányhatalom alkalmatlanságára, kártékony, nemzetellenes voltára döbbsent rá a társadalom markáns része.

A nemzetidegen, hazug miniszterelnök távozását követelik a tíz éve volt őszi napokban, szeptember 17–18-án, majd az október 23-ával kezdődő tiltakozáshullám során. Ez valamilyen módon és mértékben egyik hajtása annak a szabadságharcos hagyománynak, amely végigvonul a magyar történelmen, nyilván egészen más-más méreteken. Az akkor felszínre törő kurucos, eb ura fakó magatartás – amelyet nem megfelelő a *lázongás* szóval jellemezni – mindig is jellemezte a nép, a nemzet bizonyos részét. E megmozdulások korántsem annyira tömegesen, szerencsére nem fegyveres harc formáját öltve, ám mégis a nemzetellenes arcátlan önkény elutasításáról szóltak.

Mi az oka annak – kérhető 1956 kapcsán –, hogy éppen Magyarországon kapta meg a kommunizmus hánykolódó hajója az első betömheterlen léket? Ennek legalább két súlyos oka van. Az egyik: a magyar történelem szabadságharcos hagyománya, az alkotmányértő hatalommal való szembezállás szelleme. A másik: markánsan nemzetidegen és nemzetellenesen ténykedő vezető (és híveinek csoportja) kerítette hatalmába az ország irányítását. Így volt ez valamiképpen tíz esztendeje is. 2006. szeptember 18-án kaptam egy telefonhívást régi joghallgató ismerősömtől arról, hogy a Szabadság téri szovjet gyalázat emlékműről éppen akkor távolítják el a feliratot ő és társai. Jó érzéssel írom le, hogy a hősi emlékmű „hős” (gerój) szavának kezdőbetűjét, egy nagy cirill G betűt évekig őriztem lakásomon jól látható helyen mindaddig, míg egy lakásfestés zúrzavarában el nem veszett.

A tüntetések idején ott voltam október 23. estéjén Gaudi-Nagy Tamás barátommal a Bajcsy-Zsilinszky úton és a Deák téren, ahol a tiltakozók által aznap váratlanul üzembe helyezett szovjet tank is látható volt. Erősen érződött a korábban használt könnygáz maradványa. Kísérteties éjszakai hangulat volt, fáradt rendőrökkel, forgalom elől elzárt utcákkal. Hová jutott Magyarország?

A Pesti Központi Kerületi Bíróság tárgyalótermében a televízió-székház ostromlóinak perében elmondott védőbeszédemben szóltam arról, hogy a társadalom szétszakításáért felelősök a bajok igazi okozói, s az orvosság a társadalmi ellentétek, feszültségek orvoslása, elviselhető mértékűvé tétele lehet, nem a büntetőjog eszköztára jelenti a megoldást.

Meghatározó élményem Csorba Attila ügye is. Attila a Rókus kápolna közelében veszítette el szeme világát az Uránia mozi felől, rendőrségi

vadászfegyverből célzottan kilőtt lövedék roncsolása, rendőri bűncselekmény miatt. Attila emléke előtt tisztelegni kell, néhány éve önkezeléssel vetett véget életének. Mintája lehetne az átlagos, egyszerű magyar embernek, aki nem tüntetett, csak látni szeretne volna az eseményeket. Nem látta a politikai frontok valódi vonulatait, nem volt nagyon tájékozott, de érdeklődő, érteni, látni kívánó ember volt, aki érezte, hogy az ország dolgait jobbra kell fordítani. Olyan ember volt, akivel történnek a dolgok, de nem alakítja azokat; aki nem érti a világot, de a mostaninál jobban szeretne élni és dolgozni. Munkanélküli munkás fiatal, aki a 2006-os Magyarországon megkapta a világtalanságot okozó lövedéket, megkapta a mély depressziót. Jobbat, többet érdemelt volna egyéni és közösségi sorsában egyaránt.

Mit üzen 2006? Érdemes-e véleményt nyilvánítani tömegtüntetéssel? Bizonyára érdemes. Elérhető-e egyáltalán politikai eredmény ilyen úton? Az utóbbi tíz év történései igaz választ adtak erre a kérdésre. Meggyőződésem azonban, hogy a köztörvényes bűncselekmények a tömeg kis hányadára voltak jellemzőek, a tömeg nagy része nemes, tiszta szándékú volt mind szeptemberben, mind októberben. A nemzeti érzésű jogvédő jogászok eredményesen védték a résztvevők emberi jogait a börtönből kimentéstől a kárpótlásig. Nem rajtuk múlt, hogy a jogtipró rendvédelmi vezetők s felbujtók nem nyerték el méltó büntetésüket.

Megbecsülendők azok, akik készek kockára tenni saját életüket, testi épségüket, szabadságukat, biztonságukat az emberi és nemzeti szabadságért és méltóságért!

2016. október 12.

dr. Zétényi Zsolt
ügyvéd, NJA-elnök

A Nemzeti Jogvédő Szolgálat sorsfordító küldetéséről – 2006 őszének tizedik évfordulóján

Miért is kell még most is, tíz év elteltével írunk és beszélnünk a 2006. őszi rendőrterorról és a tömeges jogtiprásokról? Annyi víz lefolyt már azóta a Dunán... Tény, hogy egy évtized hosszú idő, s tény az is, hogy sok-sok minden történt azóta Magyarországon, Európában, a világon. De tény az is, hogy az igazságtétel még mindig csak részben történt meg, s tény az is, hogy vannak olyan bírósági ügyek, amelyek azóta is folyamatban vannak. Ideje az összegzésnek – mely azonban még mindig nem lehet teljes, és sajnos nem lehet megnyugtató.

Ugyanakkor fontos tisztán látnunk azt, amit csak nagyon erős szavakkal tudok megfogalmazni. Azt, hogy a Nemzeti Jogvédő Szolgálat jogászai szakszerű és elkötelezett fellépésükkel nem kevesebbtől mentették meg Magyarországot, mint egy... igen, leírom: mint egy bolsevik típusú, jogtípró rendszer restaurációjától. Gyurcsányék 2006-ban hosszú távra kívánták megsemmisíteni a gyülekezési jogot, a véleménynyilvánítási szabadságot, a szabadsághoz és emberi méltósághoz való jogot, a tisztességes büntetőeljáráshoz való jogot, a kínzás, a kegyetlen, embertelen bánásmód tilalmát. A jogállam helyébe ismét az önkény, a hatalommegosztás és fékek–ellensúlyok rendszerének helyébe a totális hatalomkoncentrációt, a bírói függetlenség helyébe a végrehajtó hatalmat kritikátlanul kiszolgáló, annak alárendelt „tisztviselő-bíraskodást” kívánták (vissza)állítani. Azt akarták rákényszeríteni Magyarországra, amiben ők hittek. A „hatalom egységét” – hiszen a pártiskolán úgy tanulták, hogy a hatalommegosztás (hatalomellenőrzés, hatalomkorlátozás) helytelen, burzsoá koncepció. Az ember jogfosztott tárgyként kezelését – hiszen az emberi jogokról szintén azt hirdették tanítómestereik, hogy azok a munkásosztály megtévesztését szolgáló, mondvacsinált nyugati fogalmak. A politikának alárendelt bíraskodást – hiszen „a párt” helyesen képviseli a nép érdekeit, helytelen lenne felülbírálni a bölcs vezérek meggyőződését. Önkényt – hiszen a jogállamiság, „a jog uralma” számukra felfoghatatlan fogalmak.

Gazdasági vonalon vadkapitalizmus létrehozása volt a céljuk, politikai és jogi vonalon pedig totális terror kialakítása. Mélyen hitték, hogy ha kellően megfélemlítik az embereket, akkor nem lesz, aki tiltakozzon, nem lesz, aki szembe mer szállni ördögi terveikkel. De lett. Egy baráti, bajtársi, szakmai szövetség. A neve: Nemzeti Jogvédő Szolgálat. Néhány tucatnyi jogász. Sok mindenben különböznek egymástól. Még pártszimpátiájuk sem azonos. Ami összeköti őket, az a Magyar Nemzet iránti hűségük és szeretetük. És az esküjük komolyan vétele. Egykori szavaik súlya: „A mai nappal magamat az igazság szolgálatába állítom...”

Történelmet írtak. Sorsot fordítottak. Segítettek visszaállítani a megvert, meglőtt, megkínzott, önkényes büntetőeljárás alá vont magyarok százainak emberi méltóságát. Kiszabadították őket a fogdákból. Lerántották a leplet a hivatásukat megcsúfoló rendőrök, ügyészek és bírók megrázóan összehangolt, gyalázatos színjátékairól, amelyekhez a forgatókönyvet hazáruló, bolsevik nosztalgijájú politikusok írták. Nemzeti jogvédő kollégáim, bajtársaim tisztességes és előremutató bírósági ítéletek elérésével, becsületes bírók színvonalas munkáját „kikényszerítve”, drámai súlyú tárgyalások, érvelések, perbeszédék és az azokat követő jó döntések sokaságával védték

meg az emberi jogokat, és adtak valódi tartalmat olyan fogalmaknak, mint „gyülekezési jog”, „személyes szabadság”, „tisztes eljárás”.

Vajon hányan tudják ma Magyarországon, hogy azok az ügyek, azok az eljárások, amelyekből jó néhányat megismerhetnek e könyv elolvasásával, *csodát tettek*. Megmentették a Hazánkat attól, hogy totális diktatúrává váljon. Tudom, ma sincs itt a Kánaán. Létezik hatalomkoncentráció, létezik korrupció, s folytathatnám a sort. Jólesne harsányan idevágni: „Nehogy már annak kelljen örülnünk, hogy nem verik szét rendőrterrorral a tüntetéseket, nem rugdosnak össze bennünket a nyílt utcán »sün!« felkiáltással, nem kell gyermekeinkkel menekülnünk a gumilövedékek elől a kapualjakra, nem kell éreznünk a könnygáz orrfacsaró bűzét...”. Jó lenne egyszer és mindenkorra komolyan elhinnünk, hogy az ilyenek csak rossz álmokban léteznek. De mi tudjuk, hogy valóság volt. Magyarországon. Tíz éve. Soha nem felejtjük!

Végtelenül büszke vagyok arra, hogy a Nemzeti Jogvédő Szolgálat tagja lehetek. Köszönöm kollégáimnak, „harcostársaimnak” ezt a könyvet. S mindazt, amit Magyarorszáért, a magyar emberekért tettek és tesznek.

Szeretettel

dr. Morvai Krisztina

jogász, egyetemi docens, NJSZ tag
Európai Parlamenti képviselő (Függetlenek csoportja)

A 2006. őszi népfelkelés és rendőrterror tízéves mérlege

Mindannyian emlékszünk a 2006. őszi, rendszerváltást követelő, hazug nemzetellenes kormány elleni népfelkelés izzó hangulatára és nemzetegyesítő erejére. Cselekvő ezrek jöttek össze a tereken csillogó szemekkel, jövőbe vetett hittel és reménnyel. Aztán jött a véres és szisztematikus megtorlás, megfélemlítés: embervadászatok, szemkilövések, könnygáz, lovasroham, csonttörések, bilincselések, kínzások, verések, önkényes fogva tartások, koncepciós eljárások tucatjai és a démonizálás. Főhajtás és tisztelet minden áldozatnak, s köszönet a bátraknak, köztük a mozgalmároknak és a nemzeti jogvédő bajtársaknak.

Felfoghatatlan mértékű küzdelmet folytattunk és folytatunk 2006 ősze óta nemzeti jogvédő barátaimmal együtt a meghurcolt jogsértettek és hazafiak oldalán az igazságtételért. Felvettük az akkor sokaknak reménytelennek tűnő harcot a kiszolgáltatottakért és megaláztatottakért a jog

eszközével – és nem eredménytelenül. Sőt. Tucatnyi derék, igazság és szabadság iránt elkötelezett emberrel hozott össze ez a véres ősz, majd az azt követő igazságtételi és jogvédő küzdelem. Tőlük rengeteget tanulhattam s rengeteg emberséget, jót s bizalmat kaptam. Igyekeztem ezt megszolgálni. De sajnos olyanokkal is volt alkalmam találkozni, akik a rájuk bízott felelősséggel visszaélve szolgálták az önkényt.

Tíz év telt el 2006 ősze óta, de még nincs áttörés minden téren. Az október 23-án jogellenesen kiszorított Kossuth téri tüntetők és néhány ikonikus 2006-os még mindig nem kapott jóvátételt (tény: sokan mások igen), és az igazi felelősök még mindig büntetlenek, az önkény szolgálói közül sokan még a helyükön vannak. De ennél még nagyobb gondok is vannak, amellet, hogy az akkori követelések, célok megvalósulása még mindig várat magára. Az önkény gyakorlata és módszerei nem kerültek végleg a történelem szemétdombjára.

Tíz éve, 2006 őszén nem gondoltam volna, hogy a 10. évfordulón Gyurcsány szabadlábbon, fegyházélet helyett az álbaldali ellenzék vezéréként a jogállamiságról szónokol, és folytatja áldatlan nemzetellenes tevékenységét. Gergényi és rendőrfelvezető bűntársai terrorcselekmény miatti elítélés helyett felmentve. Gergényi, a rendőrterror egyik fő felelőse megrovást csak az MTV székház nem megfelelő védelme miatt kapott, a volt országos főkapitány, Bene László az MNB-nél szakért, utódja, Bencze József nagyköveti karriert fut be. Pedig elhangzott az új vezetés ígérete: „Ezért felelni kell – a törvényes keretek között – mindenkinek, aki ebben részt vett. Nincs kivétel sem rangra, sem beosztásra, sem életkorra tekintettel.”

Engem meg vád alá helyeztek, mert országgyűlési képviselőként nyilvánosságra hoztam egy ügyész 2006. őszi gyalázatos tettét, éppen a valódi számonkérést követelő, 7. évfordulós tüntetésünkön. Az eljárás azóta is tart...

Arról nem is beszélve, hogy – a Gyurcsány–Szilvási időszakban törvénytelen eszközökkel és módon folyt nyomozás vádképtelen „eredményeire” alapozva, az új rendszer ügyészsége emelt koncepciós terrorvádát a 2010 előtti politikai ellenállással összefüggésben Budaházy György és 16 társa ellen. (Budaházy két és fél évet ült előzetesben, ebből több időt az új rendszer börtönében). Súlyos fegyházbüntetést kért rájuk, majd idén augusztusban 125 év fegyházra ítélték őket első fokon, dacára annak, hogy őket már rég rehabilitálni kellett volna, csakúgy, mint minden 2002–2010 között meghurcolt hazafit. Ez sem történt meg, pedig a közkegyelem részükre elengedhetetlen. A Gárda-feloszlatás és gárdista üldözés logikáját is folytatta az új rendszer, bevezetve a gárdistákra az egyenruhás bűnözés gyalázatos fogalmát.

És azt sem gondoltam volna, hogy a tíz évvel későbbi számvetés idején még ott fogunk tartani, hogy fellebbezést kell írjak az egyik ikonikus 2006. őszi meghurcolt, Dukán Dániel rendőrségi önkény miatti kártérítési perében. (A „mérlege”: 37 nap őrizet és előzetes letartóztatás, verés, rúgás, megalázás, justizmord). Hiába került megsemmisítésre koncepciók elítélése (a semmisségi törvényt ő ihlette), jóvátételét a bukott Gyurcsány–Bajnai rendszert követő új rendszer rendőrsége körömszakadtáig ellenezte, és a bíróság – megdöbbentő módon a rendőrök vallomására alapozva – elutasította a kártérítési keresetét.

És hogy fokozzam, azt sem gondoltam volna, hogy tíz év múltán Dánielnek a büntetés-végrehajtási intézetek elleni keresetét is elutasítják, mondván (tévesen), hogy elévült, ráadásul a bv. intézetek jogi képviselői a perben nem állottak azzal védekezni, hogy „nem etikus 10 év után” a jogsértéseket vizsgálni, és a bv. szervek annak idején semmi törvénysértést nem követtek el, egyébként is, miért hangoskodott a – rendőrök által le vadászott és a megtorlási gépezet darálójába került – fiatalember egy kormányellenes tüntetésen.

Arra pedig végképp senki sem számíthatott, hogy az idén (2016) szeptember végén rendőrök sérelmére elkövetett Teréz körüti robbantás potenciális gyanúsítottjaivá éppen a 2006. őszi meghurcoltak válnak, és emiatt rendőrök faggatják arról őket otthonukban, hogy mit csináltak a cselekmény idején.

És bizony azt sem gondoltam volna, hogy a rendőri azonosítók hiányolása miatt 2006 októberében megvert és önkényes fogva tartásba vett egyetemi tanár kártérítési perében az új rendszer rendőrsége azzal fog védekezni, hogy minek ment a „művelési területre”, majd pedig a tárgyalásról szóló tudósításunk miatt a rendőrség jogi képviselői engem és Almási Lajos nemzeti filmest elmarasztaló jogerős ítélettel végződő személyiségi perrel támadnak. Ráadásul a tárgyalásról szóló 3 másodperces tudósításban való szereplésért közel félmillió sérelemíjat ítélték nekik, miközben a már említett Dukán Dánielnek a 35 nap előzetesért csupán egymillió s kártérítést.

És azt sem gondoltam volna, hogy abból az emberből, aki a Magyar Rádió elnöke volt akkor (2006. szeptember 19–20-án), amikor az intézmény környékén emberekre vadásztak, s az udvarán számos hazafit pépesre vertek, megkínóztak és megaláztak, egyszer még az Országgyűlés Hivatalának főigazgatója és a Magyar Jégkorongszövetség elnöke lesz.

És azt sem gondoltam volna, hogy tíz évvel később, a szemkilövéket követő új rendszerben, a jogsértésekért felelős rendőri vezetők büntetőperében éppen az ügyészség tiltakozik majd az ellen, hogy a sértettek jogi képviseletében elősegítsük a felelősségre vonást, és csupán egy méltatlanul kurta tanúvallomás keretében tárhattam elő a terhelő tényeket és bizonyítékokat.

És nem gondolom úgy, hogy naiv lettem volna akkor. Milliónyi honfitárunk sem gondolta volna, hogy a mérleg tíz év után így alakul. De ennek nem szabad így maradnia, és nem is fogjuk hagyni. Mert 2006 őszének lelki kohéziós ereje még mindannyiunkban ott van, akik átéltük az akkori történéseket. És nem adjuk fel!

Szerencsére születtek eredmények is: mi, nemzeti jogvédők az első perctől kezdve folytatjuk küzdelmünket a hazafiak védelme, jóvátétele és a felelősök felelősségre vonása érdekében, tárgyalótermekben és más színtereken. Ezen küzdelem heve sodort be az Országgyűlésbe is 2010-ben, négy évre: ott is szívügyemnek tekintetem a 2006. őszi igazságtételt, és harcoltam is rengeteget. A kivizsgálást végző parlamenti albizottságban tetemre hívtam a felelősöket, jelentést készítettem a hazafiak elleni 2002–2010 közötti szabadságjogi jogsértésekről, felszólalások, javaslatok tucatjaival követeltem a felelősségre vonást, a miniszterelnöki megbízotti Balsai-jelentés nyilvánosságra hozatalát. Ez utóbbi a nemzeti jogvédők segítségével jött létre, s a terrorcselekmény lehetőségét vetette fel a hatalom terhére. Számos feljelentést tettünk mindjárt akkor, majd később is több ízben, az elévülés megakadályozása érdekében.

Büszkén mondhatjuk, hogy nemzeti jogvédő kitarásunk, eredményességünk és elkötelezettségünk nélkül nem juthattunk volna oda, hogy az áldozatok jelentős része már jóvátételt kapott, a koncepciós perekbe fogott tüntetők, civilek döntő többsége mentesült a büntető-, illetve szabálysértési következményektől, és néhány bűnös rendőr elítélését is elértük. A Civil Jogász Bizottsággal és a Közhatalom Jogsértettjei Egyesület által tömörített áldozatokkal számos közös akciót szerveztünk. Folyamatosan napirenden tartjuk az igazságtétel ügyét, rendszeresen tájékoztatjuk a közvéleményt, tüntetéseket és sajtótájékoztatásokat tartottunk s tartunk, és visszük a még most is zajló 2006. őszi ügyeket. 2013-ban készítettük el a *Res iudicata – 2006 ősze: titélt dolog* c. dokumentumfilmünket.

Amellett, hogy missziónkért kaptunk támadásokat is, elismerésben is volt részünk. Minden elismerés a nemzeti jogvédő közösségünk egészét és az ellenállókát illeti. Ezt akkor is elmondtam, amikor 2007-ben a *Polgári Magyarországért Díjat* kaptam. Minden elismerés közül a legértékesebbnek a *Haza Őre* kitüntetést érzem, amelyet a 2006. őszi jogsértéseket átélt Hazatérés Temploma Gyülekezetétől nemzeti jogvédő szolgálatunkért nyertünk el dr. Morvai Krisztinával, a mostani, tizedik évforduló alkalmából.

E kerek 10. évfordulóra adtuk ki ezt a 2006 őszéhez kapcsolódó jogvédő munkánkat összegző jelentésünket is. Tartoztunk vele nemzetünknek. És azoknak is, akik még mindig gátlástalanul tagadják a 10 évvel ezelőtti véres hatalmi önkény brutális tényét.

A jelentésben áttekintést adunk a jogi küzdelmeink fontosabb mérföldköveiről, időrendben, illetve négy nagy téma köré csoportosítva: civilek védelme, jóvátétel, felelősségre vonás, tüntetés-felosztatások jogellenessé nyilvánítása.

Az 1956-os szabadságharc 60. évfordulója előtt is tisztelegve, a nemzeti jogvédő misszióknak során képviseltek közül 56 jogsértett esetleírását tesszük közzé e jelentés mellékleteként. Megrázó és hátborzongató metszetét adjuk ezzel a 2006 őszen megnyílt pokoli bugyrokknak. Bemutatunk néhány, a jogi képviselési munkánk során keletkezett tanulságos ítéletet és határozatot is.

Közreadjuk e kötetben a nemzeti jogvédők évfordulós gondolatait is, és fényképekkel is felvillantjuk a véres és küzdelmes időszakot.

Köszönet a mostani kötetünkért Varga Domokos Györgynek és csapatának – nélkülük ugyanúgy nem jött volna létre ez a könyv, mint a 2011-ben kiadott *Jogvédők a nemzet szolgálatában* c. mű, mely számos mozzanatot mutat be többek között a 2006. őszi eseményekhez kapcsolódó jogvédő küzdelmeinkről.

Ma már – tíz évvel a 2006. őszi népfelkelés, majd a megtorlások, a rendőrterror keretében végrehajtott tömeges rendőri brutalitás-sorozat és bírósági jogsértések után – számtalan bizonyítékunk van arra, hogy a rendvédelmi szervek kirívó emberi jogi jogsértések százait követték el a 2006 őszen utcára vonult kormány- és rendszerellenes tiltakozókkal, az 1956-os szabadságharcra megemlékezőkkel szemben. Ide tartoznak a jogerős polgári, büntető- és közigazgatási bírósági ítéletek tucatjai, valamint az alapos vizsgálatokon alapuló tényfeltáró jelentések (a Civil Jogász Bizottság jelentése, az Országgyűlés Emberi jogi bizottsági jelentése, a Balsai-jelentés, a Nemzeti Jogvédő Szolgálat jelentése stb.). A jogsértések részesei voltak a rendőri erőkhöz kívül a büntetés-végrehajtási intézetek egyes alkalmazottai, továbbá egyes ügyészek és bírók is.

Az elkövetők érdemi felelősségre vonása nem történt meg – eltekintve két brutális rendőr jogerős börtönbüntetésétől, az igazi felelősök máig büntetlenek. A terrorcselekmény nem évült el – márpedig joggal tekinthető ennek a 2006. őszi megtorlás-sorozat.

Az akkori megtorlásokkal, a jogtiprás válogatott eszközrendszerével, a megfélemlítéssel a hatalom üzent: jaj annak, aki az ellenállást, a szembeállást választja! Jaj a nemzetnek, jaj a polgároknak! A nemzeti jogvédelem erejével és elszántságával azonban sikerült feltárni a jogsértéseket, sikerült jogvédelmet nyújtani a jogsértetteknek, ezért az akkori hatalom célja és szándéka nem teljesült, sőt visszájára fordult: a társadalmi, nemzeti ellenállás végül oly mértékig megerősödött, hogy 2010-ben kormányváltáshoz vezetett. Négyötödös többséggel söpörték el a választók a szemkilövőket!

A teljes körű igazságtétel azonban még várat magára, és ami még inkább: a 2006. őszi népfelkelés követeléseinek megfelelő teljes és gyökeres rendszerváltozás, amely valódi nemzeti önrendelkezést jelent a társadalmi igazságosság, a tisztakezű népképviselőt, az alulról építkezés, az ember- és közösség-központúság, s nem utolsó sorban: a Szent Korona eszme értékeinek jegyében.

A nemzeti ellenállás 2006 őszén fellobbant ígéretes lángja a politika ármányai, az egyre növekvő kiábrándultság, a gazdasági kivándorlás, és még sok, itt most tér hiányában ki nem fejthető ok miatt lelohadt. De a parázs még megvan, sőt újraéleszthető, újraélesztendő a láng.

Nemzetszolgálatot és nemzetépítést üzen 2006 ősze: közösségeket építeni, harcosan küzdeni stratégiai nemzeti céljainkért, szeretettel, az igazság jegyében, mindenki a maga helyén. Többek között nemzeti szuverenitásunkért, a magyar föld külföldiektől és oligarcháktól való megóvásáért, a kizsigerelt munkavállalók jogaiért, emberhez méltó, tisztességes életért és az ezt biztosító jövedelmekért, az elvándorlás megfékezéséért, a teremő erejű magyarok lélekszámának növeléséért, a mindennapi bűnözés radikális csökkentéséért, a polipszerű korrupciós hálózatok megszüntetéséért, valódi igazságszolgáltatásért, a devizakárosultak megmentéséért, EU-gyarmati státusunk és a multiktól való függésünk felszámolásáért, a migráció megállításáért, a rablóprivatizációval és más módokon elorzott nemzeti vagyon visszaszerzéséért, az elcsatolt területeken élő honfitársaink önrendelkezéséért, a hatalmi önkény megszüntetéséért, és végül, de nem utolsósorban: a 2002–2010 közötti önkényuralmi időszak, majd az ezt követő nemzetellenes tettek felelőseinek elszámoltatásáért, az akkori áldozatok jóvátételéért, amnesztiájáért.

Talán lehetne ez a 2006. őszi eszméken alapuló nemzeti minimum, amelynek megalkuvásmentes képviselőtét joggal várja el mindenki a nemzeti érdekeket szolgálni kívánó szervezettől, és amelyért érdemes 2006. őszi lélekkel küzdeni.

„Célom, hogy a jog a kifosztás, alávetés és elnyomás eszköze helyett a közjót szolgálja: biztosítsa a magyar emberek szabadságát, méltóságát, biztonságos, büszke és boldog életét.” Ezen hitvallás jegyében folytatom magam is nemzeti jogvédő munkámat.

Isten óvja és vezesse Magyarországot!

Budapest, 2016. október 10.

dr. Gaudi-Nagy Tamás

ügyvéd, a Nemzeti Jogvédő Szolgálat ([www.njsz](http://www.njsz.hu)) ügyvezetője
www.gaudinagytamás.hu

„Ügyvéd úr, le kell tennem, lőnek ránk!”

(A Kossuth térre visszaigyekvő egyik békés tüntető jogi tanácsot kérő telefonhívásának vége)

2006. okt. 23-án délután, az Alkotmány utcából)

A strasbourgi Bíróság döntése várható
a 2006-os kártérítésről 2016-ban

Számomra mint ügyvéd számára azok a jogelméleti és joggyakorlati tanulságok a legfontosabbak, melyek a 2006. okt. 23-i tüntetésoszlatások sorsszerű hozadékai.

Nemhogy az oszlató kisrendőröknek, de a rendőrség vezetőinek sem volt fogalma arról, hogy mi az az 1991-es Ezelin contra Franciaország-ítélet („*A magánszemély az elszörtan előforduló, a tüntetésben résztvevő más személyek által elkövetett erőszak vagy más büntetendő cselekmények eredményeképpen sem szűnik meg élvezni a békés célú gyülekezéshez való jogot, amennyiben szándékai vagy magatartása békés marad.*”), és mi az a 2007-es Buktáné és Társai contra Magyarország-ítélet („*Különleges körülmények között, amikor egy politikai eseményre egy tüntetés formájában megnyilvánuló azonnali reakció (spontán tüntetés – spontaneous demonstration) igazolható lehet, az ebből következő békés összejövetelt kizárólag a szükséges előzetes értesítés hiánya miatt, a résztvevők bármilyen törvénysértő magatartásának hiányában feloszlítani a békés gyülekezés szabadságának aránytalan korlátozásával ér fel. A Bíróság úgy találja, hogy a kérelmezők békés gyülekezésének feloszlítását nem lehet egy demokratikus társadalomban a kívánt célok elérése érdekében szükségesnek tekinteni.*”), melyeket a Strasbourgban ítélező Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) hozott a békés tüntetések és kezelésük Európa-szerte kötelezővé vált értelmezéséről.

Az utóbbi ügyben én képviseltem a panaszosokat, még 2002 decemberében megalkotva az európai jogrendszerben teljesen újként a „spontán tüntetés” fogalmát, kifejezést: ha a gyülekezés, tüntetés, tiltakozás okául szolgáló esemény és a róla való tudomásszerzés között kevesebb mint 3 nap van, ami az előre bejelentés jogszabályi határideje, ezért azt legalább 3 nappal a tüntetés előtt bejelenteni lehetetlen, ezért békés célja, módja esetén az jogszerűen fel nem oszlatható.

E két ítéletet *együtt értelmezendően* a következő, jogszabályi erejű tanulság és gyakorlatias szabály kerekedik ki: ha a tüntetés során a tüntetők kis hányada elszörtan nem békés eszközöket alkalmazna, illetve, ha a tüntetés spontaneitása miatt előre be nem jelentett (melyet gyorsan keletkezése és váratlansága miatt 3 nappal előre bejelenteni lehetetlen), de békés

jellegét, célját megtartja, akkor jogszerűen nem osztható fel, oszlatása jogszabály erejénél fogva tilalmazott. Tágabb jogelméleti értelemben: minden békés jellegű, célú tüntetés jogszerű, pusztán a bejelentés hiánya miatt nem jogellenes, ezért fel nem osztható. Sőt, ilyenkor a rendőrség feladata, jogi kötelezettsége a forgalomirányítás és egyéb kiszolgáló, kiegészítő társadalomszervező tevékenység, közkölség, hivatalból.

A békés cél, ill. békés jelleg (együtt: tüntetői békesség) fogalmát sem definiálta eddig senki. E két hasonló, de mégsem csak árnyalatnyi mértékig különböző szóhasználat található meg a jogszabályi szabályozásban, pedig nem pont ugyanaz a jelentésük, és nagyon fontos, hogyan kell érteni e fogalmat. Álláspontom szerint a békesség akkor állapítható meg, ha a gyülekezés nem sért testi épséget, egészséget, és dolog elleni erőszak sem valósul meg. Előbbinél alkalmatlan tárgynak minősül, ha pl. jelentéktelen veszélyességű tárgyat (összegyűrt papír, üres, puha műanyag palack, kavics stb.) dobnak, rúgnak rendőr felé. Utóbbi esetében nem tilalmazott olyan dolog megrongálása, megsemmisítése, mely jelentéktelen értékű vagy értéktelen, ill. a dolgot a tulajdonosa bocsátja megrongálásra, megsemmisítésre (tipikusan pl. zászló, kép vagy bábu elégetése), és a közterület sem sérül a szokványos mértéket meghaladóan (pl. aszfalt, díszkő, pad, lámpa).

A jogszabályi „békés cél” kifejezés a célt domborítja ki, míg a „békés” kifejezés a módot. Szerintem értelemszerűen nem ugyanazt jelenti e kettő, és a fogalmuk közös halmazt is alkot. Békés célt lehet erőszakosan is elérni, és lehet agressziót szelíden elkövetni. A „békés jelleg” kifejezést használom inkább, amolyan gyűjtőfogalomként, és az eset összes konkrét körülményét tartom vizsgálandónak, hogy ezen belül a gyülekezés célja vagy a módja békés.

A 2006. okt. 23-i budapesti tüntetésoszlatások miatt általam Gonda László és 172 társa jogi képviselőjében indított, folyó ügyben külön kifejezett kérést terjeszték az EJEB elé, kérve, hogy pontosan, egyértelműen, az eljáró kisrendőrök és az összes átlagállampolgár számára is érthetően és alkalmazhatóan definiálja a „békés” és a „békés cél” fogalmakat, vagyis mit tart az EJEB oszlatási oknak, hol húzza meg a határt a gyülekezések esetén a még nem osztható és a már feloszlatható közt, külön tekintettel arra, hogy a „verbális agressziót” (vagyis a csakis szóban megnyilvánuló radikálisabb, durvább, szókimondóbb véleménynyilvánítást) oszlatási oknak tartja-e, és ha igen, milyen definíció, mérték alapján.

A 2006. okt. 23-i délutáni Alkotmány utcai tüntetést azzal az ürüggyel feloszlatták, hogy egy üres műanyag palackot rúgott/dobott valaki a ruházattal teljesen védett rendőrök felé, ill. a tömeg magatartása elvesztette a

békességét, egyrészt szakmai hozzá nem értés, idiotizmus, másrészt politikailag pedig az oszlatást mint kényszert megideologizáló ürügykeresés volt. Már csak azért is, mert a rendőrség – a jogszabály szellemével és a józan ésszel ellentétesen – kitalálta a „verbális erőszak” koholt fogalmát, vagyis már akkor is a tüntetés békés jellegének elvesztésére hivatkoznak a teljes(!) tüntetői létszámba vonatkozóan feloszlatai okként, ha akárcsak egyesek a tömegből durvább, sértőbb kijelentéseket skandálnak, kiabálnak. Ez nyilvánvalóan ellenkezik azzal az alkotmánybírói és polgári jogi bírói joggyakorlattal, hogy a főbb közszereplők – főleg ha politikai véleményt fejeznek ki egyes kijelentések – kötelesek sokkal jobban tűrni a véleménynyilvánítást, mint egy átlagember. Ezért pl. a „le XY-nal!”, „vesszen XY!”, „halál XY-ra!” megengedett a békesség keretében, ha fizikai tettekben nem folytatódik. A „verbális erőszak” csupán egyes rendőrségi vezetők fejében megszületett, a jogszabályokban nem is szereplő zavaros, erőszakos jellegű, idiotisztikus, a valós rendőri feladatokat túllihegő, feletteseikkel kapcsolatosan érve szolgálalkúan alkalmazott fogalom, mely emberi jog-ellenes, és mind szakmailag, mind politikailag tarthatatlan; ehhez képest a rendőrség evidenciaként kezeli oszlatási okként. Azért, mert a véleménynyilvánítási és gyülekezési jog „szíami ikerrek” – elválaszthatatlanok, együtt járnak mindig, mert eleve együvé tartozók, egybenőttek. (A világhíressé, fogalommá vált szíami iker-pár gyerekek annak idején egy májjal, összenőve születtek.) Ugyanis a gyülekezés fogalmába beletartozó az, hogy a gyülekezés célja mindig valamilyen, a megjelentek közös véleményének kinyilvánítása. Ha egy csoportosulás célja nem ez (hanem pl. évfolyamtalálkozó, sporteseményre menetel, kirándulás, temetés, természeti esemény megsejmlélése), akkor az jogi értelemben nem is tartozik a Gyülekezési törvény hatálya alá. A rendőrség, sőt, ügyészség imád arra hivatkozni eljárásokban, hogy szóbeli agresszió történt, és pl. már pusztán a „ria-ria-Hungária!” és a „hazaárulók!” hangos skandalása is megvalósítja az oszlatandóságot okozó békés jelleg-megszűnést, ami szintén jogi analfabetizmus és idiotizmus, ill. akkor is, ha jelentéktelen a fizikai erőszakosság (pl. kavicsot dob az 50 méterre ácsorgó, jól beöltözött rendőrök felé valaki).

Kénytelen vagyok erkölcsi éllel megjegyezni, hogy ha annyi emberiség, annyi humánus és annyi józan paraszti ész nincs egy parancsvégrehajtó kisrendőrben, hogy természetes jogérzéssel visszautasítsa azt a jogsértő parancsot, hogy lőjön fegyvertelen civil emberekre, köztük nagyamákra, anyákra, és fogadja el kritika nélkül, hogy a „szóbeli agresszió” lehet nagyon is fizikai rendőrtámadás oka, akkor teljesen jogosak a rendőrök. Parancsmegtágadó rendőrrel nem tudunk...

A spontán tüntetés fogalmának és jogelméleti alapjának általam való megalkotása olyannyira új volt, hogy ellentétben állt az összes magyar bíróság (beleértve a Legfelsőbb Bíróságot is), az Alkotmánybíróság és az Országgyűlés akkori jogi álláspontjával. Senki sem hitt igazában még 2002-ben, csak saját magam. 2006-ra, a Kossuth téri spontán tüntetés kellős közepén azonban az EJEB ügyvizsgálata megkezdése nagyon jó időzítésű volt, és 2007-es ítélete kérelmemre rákényszerítette az Alkotmánybíróságot a Gyülekezési törvény módosítására, mely gyakorlatilag a két fentebb idézett EJEB-ítélet együttes rendelkezését emelte magyar törvény szintjére, végre-valahára.

Így lett egy külön ügyvéd furcsa egyedi elméletéből magyar törvenymódosítás és jogi egyetemi tananyag egész Európában és egy közismertté vált új jogi fogalom: a „spontán tüntetés”.

Az EJEB e két ítéletéből gyakorlatilag következnek:

1.) Ha egy békés tüntetés folyamatos, akkor akár „végteleníthető”, időben nem korlátozható a részvevők ingadozó létszámától függetlenül. Ez volt a jogi és tényhelyzet 2006-ban a Kossuth téren is, ezért is volt jogellenes a 2006 okt. 23-án történt reggeli és délutáni felosztatás. 2.) Ha be nem jelentett békés tüntetést felosztatnak, akkor tüntetőktől a gyülekezéssel esetlegesen okozott kárért kártérítést követelni nem lehet. 3.) Békés tüntetés felosztatásáért az oszlató hatóság arányos kártérítéssel tartozik az egyes tüntetőknél pusztán az oszlatás elszenvedéséért. 4.) Sérül a gyülekezési és véleménynyilvánítási szími iker-jog, együtt, egyaránt. 5.) Egyes tüntetők szórványos, atipikus erőszakossága nem okozza a többi, az összes tüntető gyülekezésének békés jellegének megszűnését és feloszlathatóságát-feloszlatandóságát. 6.) Békés jellegű és célú marad a tüntetés akkor is, ha csak szóbeli, de tettekben meg nem valósul a radikálisabb, erőszakosabb megnyilvánulás.

A kisrendőrök eligazításán ezek kellenének elhangozzanak, azonban ha ezekről a vezetőiknek sincs fogalmuk, akkor ez a jogos elvárás a 21. században még mindig hiábavaló Magyarországon. Ha a rendőr parancsnoka jogsértő utasítást ad, a beosztott köteles azt megtagadni, sőt, végső esetben le kell főnökét tartóztatassa, rangtól függetlenül. Ezt nem én következtettem ki, ez nem vélemény, ez a Rendőrségi törvény kifejezett szabálya. Ezt kellett volna tegye az összes kisrendőr, mikor a szemkilövetésekre, nagymamák, családanyák, ártatlanok gumibotos megverésére parancsot kapott. Nem tették. Nemcsak jogi, hanem erkölcsi felelősségük is fennáll örökre. Haláluk után is. Halálukkal nevük is meghal, de nem szégyenük, ami örök marad.

Magyarország alkotmányos jogállamnak tartja magát. Alapvető, ún. „természetjogként” mindenkit megillet a gyülekezési és a vele elválaszthatatlanul együtt járó ikerjog, a véleménynyilvánítási jog. A gyülekezés

és a tömegzavargás között az az alapvető különbség, hogy előbbi jogszerű, és avégett van, hogy békésen valamilyen, sőt, bármilyen politikai vagy társadalmi véleményt adjon mindenki tudtára, utóbbi pedig jogellenes és azért csinálják, hogy nyíltan alantas ösztönöket éljenek ki, romboljanak, tomboljanak – ezért utóbbi elvetendő. Békés tüntetést tömegzavargásnak nevezni ezért jogsértő és hazug a rendőrség, a politika részéről.

Az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok védelméről szóló, 1950-ben elfogadott Római Egyezményt (melyet 1993-ban, már az uniós belépésünk előtt törvény iktatott be közvetlenül alkalmazandóként a magyar belső jogrendbe) egyszerűen figyelmen kívül hagyta a 2006. okt. 23-i tüntetések feloszlásával a hatalom, a jogalkotás. Ha ezen jogi idiotizmus születetten „belülről jövő”, vagy ha parancsra tanúsított magatartás, mindkét esetben szomorúnál szomorúbb. Szerintem vegyesen egyszerű jogi tájékozatlanság és szándékos jogsértés – mindkettő a hatalom szégyene. Az Egyezmény közvetlenül alkalmazandó volt 2006-ban az Alkotmány 7. § (1) bekezdése értelmében is: „A Magyar Köztársaság jogrendszere elfogadja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait, biztosítja továbbá a vállalt nemzetközi jogi kötelezettségek és a belső jog összhangját.” Az Alkotmánynak ez a rendelkezése mintegy maga engedi be (külön transzformáció, kihirdetés nélkül) a nemzetközi jog egy részét a magyar jogrendbe. Az Alkotmánybíróság szerint: „A 7. § (1) bek. azt mondja ki, hogy ezek az általánosan elismert szabályok külön (további) transzformáció nélkül is a magyar jog részei. A transzformációt maga az Alkotmány hajtotta végre. Eszerint a nemzetközi jog általánosan elismert szabályai nem az Alkotmány részei, hanem Magyarország által vállalt kötelezettségek. Ez azt is jelenti, hogy Magyarország az Alkotmány rendelkezésénél fogva részt vesz a nemzetek közösségében; ez a részvétel tehát a belső jog részére alkotmányi parancs.”

A tüntetésfeloszlás jogszerűtlensége miatt, megállapítása iránt per indítható: felperesek a jogellenes oszlatást elszenvedő állampolgárok, alperes az oszlató rendőri szerv. Ilyen per indult a 2006. okt. 23-iki öszzes budapesti tüntetésfeloszlás miatt a BRFK ellen, melyben képviseltem 173 tüntetőt. A per sikerrel zárult, mert bár az alapfokon eljáró Fővárosi Bíróság, dr. Koltai György, dr. Fábíán Judit, dr. Surányi József bírók elutasították a kérelmet 2009-ben, de végül a Legfelsőbb Bíróság, az ott eljáró dr. Bauer Jánosné vezette 5 tagú bírói tanács 2010-ben mondta ki jogerősen, hogy az oszlatás jogsértő volt. Az ítélet azonban kártérítést nem ítélt meg, mert ilyen perben nem terjeszthető elő a kártérítési kérelem.

Azóta a Kormány kártérítési szándékát kifejezve hozott határozatot a 2006-os jogsértett tüntetők kötelező kártérítéséről, azonban a per

felperesei mindeddig nem kaptak semmilyen kártérítést, többszöri kérelem-előterjesztésem ellenére sem. Ezen ügyekben a BRFK és Pintér Sándor belügyminiszter a következő érvekkel tagadta meg többször ezen jogos igény teljesítését:

– Bizonyítsák a tüntetők, hogy ott voltak, elszenvettk az oszlatást. Holott 173 tüntetőről mondta ki egységesen a jogerős ítélet, hogy elszenvettk, vagyis ún. res iudicata-ítélet léte ellenére kellene szerintük bizonyítaniuk.

– Elegendő az kártérítés gyanánt, hogy a jogerős ítélet megállapította a jogellenes oszlatás tényét. Holott a Ptk. szerint pénzbeli nem vagyoni kártérítés is jár arányosan, kamattal. Ha ez meg is terhelné az állami költségvetést a 173 fő, emberi jogaiban sértett károsult ember vonatkozásában, az még nem jelenti a meg nem fizetendőséget, arra hivatkozva, hogy „drága”. Ha egy állampolgár nem fizet az államnak, kegyetlenül végrehajtják, ehhez képest az államnak sem szabad a járó kártérítést meg nem fizetnie, sőt, fokozottan jogkövetőnek kellene lennie, erkölcsi alapon is.

– Nem szakítottuk meg az elévülési 5 évet 2006. okt. 23. óta. Holott több, érkeztető pecséttel átvett elévülés-megszakító, kártérítés megfizetése iránti felszólító beadványt adtam be a BRFK-hoz és a belügyminiszterhez 5 éven belül, még 2011-ben.

– Ha ezen érvek jogbani tévedések, felkészületlenségek, akkor is szomorú, és akkor is, ha az állam képviselői szándékosan szegnek törvényt – nevezetesen a Ptk. alapszabályait – nevetséges ellenindokaikkal. Rosszabbnál rosszabb variációk.

– Én lettem 2006-ban a Kossuth téri tüntetők jogi tanácsadója, miután a Kossuth téri spontán tüntetés keletkezésekor, az első hajnalon én voltam, aki elsőként kommentálta az eseményeket a sajtónak (jövőbelátóan jogilag helyesen), így láttam bele a történések hátterébe. Láttam, hogy még rosszabb a jogalkalmazói hozzáállás: a 2006. okt. 23-i, akkorra már hetek óta tartó Kossuth téri spontán tüntetés által elfoglalt terület ideiglenes visszaadásáról szóló, 5 napig tartó egyeztetés valódi célja a kormányzat, a BRFK részéről az volt, hogy a magyar jogtörténetben példátlan tartamú tüntetéssel kapcsolatos megállapodást eleve meg akarták szegni, egy tipikus gazemberhez méltóan sumákolva, megtévesztően az volt eleve a céljuk, hogy a tér hatósági megtévesztés által könnyedén kiürüljön, és oda a békés tüntetőket délután vissza ne engedjék. Ezt a fajta sunyi magatartást akkor a BRFK hatalmas taktikai, szakmai sikerként büszkén könyvelte el, pedig ez az erkölcstelenség és az emberi lelki primitivitás magas foka, az aljasság magasiskolája. Egyúttal nevetséges is, mert si-kerként könyvelt el tisztességtelenséget, inkorrektiséget, ahogy egy nagy csapat felsős

gyerek, megverve néhány kis alsóst az iskolában, cukorkákkal odacsalva őket a hátsó udvarba, ezzel a „hóstettel” dicsekszik. Az állami vezető, a BRFK eleve hülyének, pusztá problémának nézte a békés, jóhiszemű tüntetőket, majd hajnalban ki is ürítette a teret, majd délután szét is verte, egészen az Astoriáig. Ez több mint szakmai alkalmatlansági probléma, mert a probléma maga a Gyurcsány-kormányzat volt.

Ezen 5 napig tartó egyeztetésen mondtam a tüntetők jogi tanácsadójaként a BRFK és a Miniszterelnöki Hivatal jelen volt embereinek ezt: *„Önök ki fognak nevetni azért, amit most mondani fogok: Önök úgy vélik, szívséget tesznek a Kossuth téri tüntetőknek, hogy megengedik nekik, hogy visszajöjjenek a terre az állami ünnepség után, folytatni a spontán tüntetésüket, holott a tüntetők kegyeskednek szívséget tenni udvariasságból, a külföldi méltóságok tiszteletére (szó nem volt sosem valamiféle merénylettervről, amivel riogatták a közvéleményt, sőt, udvariasság nyilvánult meg a tüntetők részéről), ha ideiglenesen kiürítik a teret az ünnepség idejére, mert a tér tüntetésre való használatának joga elsődlegesen alapvetően az övék”*. Akkor valóban ki is nevettek. A Buk-táné-ítélet után már nem.

Párhuzamosan a magyar belső jog adta lehetőségekkel való próbálkozásokkal az EJEB-hez beadtam a 2006. okt. 23-i oszlatásokkal kapcsolatban az elmaradt kártérítés iránti kérelmünket. Ebben hatalmas segítséget nyújtott a tények, dokumentumok feltárásával, ill. megkeresésével, konzultálással Göbl György. Óriási jelentőségű aktualitást ad ügyünknek az, hogy idén februárban jelentkezett nálam az EJEB azzal, hogy megkezdte az ügy érdemi vizsgálatát, majd kérésemre szeptember 15-én tájékoztattott, hogy *„a Bíróság előreláthatólag ez év végéig megvizsgálja az ügyet”*. Várjuk, mert 6 éve adtam be a kérelmet. Vagyis a 2006-os jogellenes oszlatás 10. évfordulóján jogi lehetőség nyílhat végre a kártérítésre kötelezésre is, mely feleslegessé teheti az el nem évült kártérítést kérő polgári per megindítását 173 fő, 2006-os tüntető számára.

2006. óta volt kormányváltás, de bizonyos ügyek, sorsok még mindig nem oldódtak meg.

Befejezésül, tanulságul egy ideillő Kennedy-idézet: *„Ha egyetlen ember jogai is sérülnek, az fenyegetést jelent minden ember jogaira nézve; elsődlegesen morális kihívással nézünk szembe, mely oly régi, akár az emberiség történelme, s oly egyértelmű, akár a szorzótábla”*.

Budapest, 2016. 10. 10.

dr. Grespik László ügyvéd,
NJSZ elnökségi tag

Tűzkeresztség.

A Nemzeti Jogvédő Alapítvány Szolgáltatának első nagy próbatétele

Az Alapítvány létrejöttének 2004. áprilisi bábáskodásakor álmomban nem gondoltam, hogy két és fél év sem telik el, és elindul egy olyan jogi folyamat, amelynek a vége még messze nem látható. 2006. szeptember 17-én vasárnap a budapesti Szent István Bazilikából elindultunk családommal a verőfényes, szép őszi délután, hogy megtekintsük a Kossuth teret és az 1956. emlékére és a hősök dicsőségére felállított „szolid” hősi emlékművet. Nagy nyugalmat, minden feszültségtől mentes békés délutánt láttunk Pest belvárosában, majd hazaindultunk. Az otthonunkba érkezve, a rádió bekapcsolása után hallottam meg az elhíresült „őszödi” beszédet. A következő napokban az események felgyorsultak. A szeptember 18-iki „TV-ostrom” után megkezdődött a tüntetők elleni hajsza.

Érzékelve a feszült állapotot – amelyet a médiumok csak visszafogottan sugároztak –, arra gondoltam, hogy mint kurátor felkeresem a Gabona utcai ügyvédi irodában a Nemzeti Jogvédő Alapítvány kuratóriumának esetleg odaérkező tagjait. Ott azonban dr. Gaudi-Nagy Tamáson kívül mást nem találtam. Feszült figyelemmel követte a pesti utcákon zajló eseményeket mind a televízió, mind az internet adta lehetőségeken keresztül. Azt lehet mondani, hogy szeptember 20. után „*elszabadult a pokol, tombolt az önkény*”. Megkezdődött a hatalom részéről az embertelen és gátlástalan embervadászat. A rohamrendőrök és az akkori REBISZ válogatás nélkül, a legbrutálisabban üldözte és fogta el a pesti utcákon „rosszkor, rossz helyen” lévő védtelen, semmilyen jogot nem sértő magyar és külföldi állampolgárokat.

Ekkor kezdődött igazán a mi szerepünk, ez a nap volt a nemzeti jogvédelem igazi tűzkeresztsége. Az első napot Gaudi-Nagy Tamással közösen „vívtuk” meg. Délután öt órától másnap hajnali négy óráig „izzott” a telefon a sok-sok hívás miatt. A földre tepert és összevert állampolgárok, ill. hozzátartozók sehonnét semmilyen segítséget nem kaptak, mint mondták, egyedül a Nemzeti Jogvédő Alapítványhoz fordulhatnak segítségért. Az elkövetkező napokban, ebben az igen kritikus időszakban az állami önkény áldozatainak egyetlen jogi támasza az NJA Szolgáltatának a fáradtságot nem kímélő ügyvédei voltak. Napokon keresztül, hajnalba nyúló megfeszített munkával képviselték és védték a hatalom által megalázott és meggyalázott honfitársakat. Akik akkor ott voltak, most tíz év után is minden elismerést megérdemelnek, jogi esküjükhöz méltó módon védték a bajbajutottakat, védték az emberi jogaikat. Ezekben a napokban olyan mennyiségű volt a telefonon bejelentkezett vagy családtag által

jelzett jogsértettek száma, hogy a napi 18-20 óra folyamatos munka sem volt kivételes. Az NJA Szolgálatának központja szünet nélkül követte az eseményeket, figyelemmel kísérte az embervadászatot, és segítette a jogsértetteket. Túlzás nélkül mondható, hogy emberfeletti jogvédő munkát végzett.

A napok múltával lassan-lassan elcsendesedtek a „forró” esték és éjszakák, már csak a jogtalanul előállítottak emlékeztek vissza az NJA ügyvédeknek hősies, lelkes jogvédő küzdelmére és a maguk szabadulására. Sajnos sokan maradtak előzetes letartóztatásban; az ellenük folytatódó eljárások során az NJA Szolgálatának ügyvédei ugyancsak a lehető legnagyobb odaadással és gondossággal védték védenceiket.

Egy hónap múlva a magyar nemzet minden tisztességes és becsületes tagja lelkesen készült az 1956-os dicsőséges győztes forradalmunk és szabadságharcunk 50. méltó ünneplésére. 2006. október 23-án délelőtt már izzott a levegő. Tanulva az elmúlt hónap hiányosságaiból, a Nemzeti Jogvédő Alapítvány Szolgálatának „hírközpontja” kellő módon felkészült, különösen a megfelelő technikával a várható jogsértettek bejelentkezésének fogadására. A korábbi napokban sikerült a BRFK, az egyes rendőrkapitányságok, valamint a „hírhdrt” Gyorskocsi utca „hírszolgálatos” munkatársaival olyan egyezséget kötni (igaz, meglehetősen fogcsikorgatva), hogy az NJA Szolgálat „hírközpontját” szükség szerint tájékoztatják az előállítottak személyéről, akkori állapotáról és az előállítás helyéről. Ezek az információk létfontosságúak voltak a kiváló és pontos ügyvédi munka ellátásához. Jogvédő kollégáink ezen tájékoztatások átvétele után pontos eljárási koncepciót tudtak kidolgozni.

És elkezdődött a világraszóló '56-os forradalmunk 50. évfordulójának ünnepe. Ami ekkor és az ezt követő napokban történt, azt a jog nyelvezetével leírni meglehetősen nehéz. Ezért nem is kívánom a dicsőséges ünnepnapunk tragikus epizódjait bemutatni. Arról a több napig tartó és több éjszakába nyúló rendkívüli jogvédő helyzetről, tevékenységről adnék még rövid tájékoztatást, amely a mai napig, tíz év után is emlékezetes az életemben.

Ami ezen a napon és az ezt követő napokon történt a rendőri brutalitást illetően, az messze felülírta a szeptemberi „főpróbát”. Október 23-án délután sok-sok tízezer ünneplő érkezett Budapesten az Astoria Szállóhoz. A brutális rendőri fellépés elől közülük nagyon sokan nem tudtak elmene-külni. Ezek az állampolgárok a levadászásuk, majd kíméletlen elfogásuk után a legdurvább módokon kerültek a város különböző fogdáiba. Szerencsére a legtöbb „előállító” helytől sikerült tájékoztatást kapni az oda legtöbbször összeverten szállított magyar ünneplőkről. A 23-iki és az azt

követő éjszakákon az NJA Szolgálat „hírközpontja” csak nagyon megfeszített és hajnalig tartó kemény munkával tudta koordinálni a szolgálatot vállaló, maximális erőt kifejtő jogvédő ügyvéd kollégákat. „Hírközpontunk” a rendőrségi helyszíneken dolgozó, erejük végső határig jutó kollégákba sokszor megpróbált telefon keresztül erőt s kitartást táplálni. Nem volt ritka, hogy hajnal felé már kölcsönösen egymásba öntöttük a lelket.

Tíz év távlatából összességében elmondható, hogy ezek a forró és kemény napok mindannyiunkat megacéloztak, megtanítottak az eddig teljesen ismeretlen „harctéri” és „hírközponti” kettős jogvédő hadviselés hatékony működtetésére, a jó együttműködésre. De számunkra és ügyfeleink számára 2006. szeptember és október igazából csak a kezdet volt. Az előállításra, majd az előzetes letartóztatásba kerültek közül igen sok honfitársunknak a további jogvédelmét is el kellett látni. Ezért az elkövetkező békésebb napok sem voltak sokkal csendesebbek, mert a hírszolgálatunknak permanens feladatot adtak a rendőrkapitányságok, az ügyészségek és a büntetőeljárásokat „ledaráló” bíróságok.

Tíz éve, a tűzkeresztségünk idején a Nemzeti Jogvédő Alapítvány és Szolgálat lelkiismeretes jogvédő ügyvédei folyamatosan kapták a hírközponttól az újabb és újabb helyzetjelentéseket, hol lenne sürgősen szükség jogvédő beavatkozásunkra. Talán hihetetlennek tűnik, de igaz: bár az a forró harci helyzet már a múlté, a nemzeti jogvédelemnek, sajnos, ma is bőven van tennivalója.

dr. Galla János,
NJSZ elnökségi tag

2. ÖSSZEFOGLALÓ ÉRTÉKELÉS

Tíz évvel a 2006. őszi tömeges rendőri brutalitást és bírósági jogsértéseket követően már jogerős polgári, büntető- és közigazgatási bírósági ítéletek tucatjai és alapos vizsgálatokon alapuló tényfeltáró jelentések igazolják: megkerülhetetlenül igaz a civil és nemzeti jogvédők következetesen hangoztatott, határozott és dokumentált véleménye arról, hogy kirívó és nyilvánvaló emberi jogi jogsértések százait követték el a rendvédelmi szervek a 2006 őszén utcára vonult kormányellenes tiltakozókkal és az 1956-os szabadságharcra megemlékezőkkel szemben. A súlyos jogtiprások részei voltak több esetben a rendőri erőkn kívül a büntetés-végrehajtási intézetek egyes alkalmazottai, továbbá egyes ügyészek és bírók is.

A 2006. őszi rendőrterrorral és megtorlásokkal a hatalom üzenete a megfélemlítés volt a jogtiprás válogatott eszközszerével, azonban végül a jogvédelem erejével sikerült feltárni a jogsértéseket és jogvédelmet adni a jogsértetteknek. Így az akkori hatalom kitérőt célja nem teljesült, a társadalmi ellenállás pedig jelentősen megerősödött. Ez végül 2010-ben kormányváltáshoz vezetett.

2006 szeptemberében és októberében Budapesten több száz, alapvető szabadságjogát gyakorló polgár szenvedett súlyos lelki és testi sérüléseket a tömeges rendőri erőszak miatt, illetve vált önkényes fogva tartás áldozatává. A Fővárosi Bíróság belső jelentése is elismerte a bírók felelősségét az önkényes fogva tartásokban. Az ügyészségek típusos módon kettős mércés elv alapján jártak el: a civilek elleni eljárásokban a rendőrök elleni eljárásokhoz képest kisebb súlyú bizonyítékok alapján is vádat emeltek, és nem tettek meg mindent a rendőrterror felelőseinek felelősségre vonása érdekében.

A jogvédők által képviselt ügyek kapcsán kialakult bírósági gyakorlat fényében látható, hogy a 2006 szeptemberében és októberében a büntetésekkel kapcsolatban tapasztalt rendőri intézkedések meghatározó része jogellenes volt, és mindebben megkerülhetetlenül tetten érhető a rendőrségi vezetés és a rendőrséget irányító politikai vezetés felelőssége a tömeges jogsértésekért, amelyeket a rendőri állomány több tekintetben a felettesek szándékerősítő közrehatása folytán követett el.

Büszkén mondhatjuk, hogy kitartásunk, eredményességünk és elkötelezettségünk nélkül nem juthattunk volna oda, hogy az áldozatok jelentős része jóvátételt kapott, a koncepciós perekbe fogott tüntetők, civilek döntő többsége mentesült a fenyegető büntető-, illetve szabálysértési következmények alól.

Tíz év után az áldozatok jóvátételének teljes körűvé tétele és a rendőrterror, majd a megtorlások felelőseinek érdemi felelősségre vonása hiányzik még: ezt a hatalmas társadalmi elvárással kísért célt minden erőnkkel elő kívánjuk mozdítani. Mindaddig csupán közel 200 eljárás indult rendőrök és büntetés-végrehajtási őrökkel szemben. Büntetőjogi felelősség megállapítására 33 eljárásban került sor, és csupán két rendőrt ítétek le-töltendő börtönre. Az akkori rendőri és politikai vezetők felelősségre vonására még nem került sor. 14 rendőri vezetővel szemben csak 2013-ban emeltek – több szempontból is szakmailag kifogásolható – vádat, 2015. október 29-én pedig a Fővárosi Törvényszék a volt budapesti rendőr-főkapitányt és egy rendőrtisztet az MTV-székház nem megfelelő védelme miatt megrovásban részesített, a többiekkel szemben elévülés miatt megszüntette az eljárást. A terrorcselekményt nem tartalmazó vádiratot követően felháborító ítélet született, de az igazságtételért folytatott küzdelmet a végéig folytatjuk.

A megtorlásokban részt vevő ügyészek és bírók sértetlenek, elszámolatlanok maradtak, az új rendszer ügyészsége számos rendőrbűnt megtorlatlanul hagyott, engedett elévülni, és sikerrel tiltakozott még az ellen is, hogy a rendőrzetők büntető perében a jogsértettek érdekében jogi képviselőjeként fellépjünk. Sőt, dr. Gaudi-Nagy Tamás ügyvezetőt mint a 2006. őszi meghurcoltak egyik nemzeti jogvédőjét 2014-ben vád alá helyezték 2006 ősze kapcsán azért, mert a valódi számonkérést követelő, 7. évfordulós tüntetésünkön (2013. október 23., Astoria): egy ügyész 2006. őszi jogsértő tettét országgyűlési képviselőként nyilvánosságra hozta. Az eljárás azóta is tart...

3. A NEMZETI JOGVÉDŐK KÜZDELME A 2006. ŐSZI RENDŐRTERROR IGAZSÁGTÉTELÉÉRT. TÖRTÉNETI ÁTTEKINTÉS

A Nemzeti Jogvédő Alapítvány már 2006. szeptember 22-én kiadott közleményében rögzítette, hogy „a választók nyilvánvaló és a kormányfő által beismert félrevezetése, a politikai rendszer és jogállamiság iránt táplált bizalmat megrendítette. A hatalom olyan politikai erők kezében van, amelyeknek a választóktól kapott felhatalmazása a megtévesztés miatt hitelesnek nem tekinthető. A népfelség megnyilatkozásának tekinthető, mára mindennapossá vált tiltakozások és tüntetések, a gyülekezési és véleménynyilvánítási jog békés gyakorlása előmozdíthatják a politikai rendszer legitimitásának, alkotmányosságának helyreállítását.”

2006. október 23-án este pedig „Állítsák meg a rendőri erőszakot!” címmel adtunk ki közleményt. Ebben rögzítettük, hogy „példátlan erejű és méretű, megfélemlítő rendőri intézkedések sorozatát észleltük.” Követeltük a kormánytól és az országos rendőrfőkapitánytól a rendőri erőszak megszüntetését. Figyelmeztettünk az állam és az eljáró hivatalos személyek felelősségére. Rámutattunk: „Egy jogállamban megengedhetlen az ilyen rendőri fellépés, ezért a mozgósított rendőri erőket vissza kell vezényelni, mert tevékenységük csak fokozza a már amúgy is komoly feszültséget. Az országban kialakult válság karhatalmi eszközökkel nem oldható meg, széles társadalmi közmegegyezésen nyugvó megoldást kell találni.” Szorgalmaztunk – az 1990-es taxisblokádhhoz hasonló – mielőbbi közkegyelmet mindazok számára, akikkel szemben a 2006. szeptember 18–21 közötti, illetve 2006. október 23-i tüntetések kapcsán indult büntetőeljárás.

A Nemzeti Jogvédő Szolgálatot működtető Nemzeti Jogvédő Alapítvány a 2006. szeptember 18–21-e közötti, illetve 2006. október 23–24-e közötti tüntetésekkel összefüggésben lezajlott események kapcsán több száz megkeresést kapott. A megkeresések döntő része a rendvédelmi szervek jogellenes tevékenységére vonatkozó állampolgári bejelentés, adatközlés volt, kisebb számban – közel 100 esetben – büntető- vagy szabálysértési védelem, illetve sértetti képviseleti, jóvátételi iránti igényt jeleztek. Ezekből több mint 300 személy ügyében vállaltak képviseletet a Nemzeti Jogvédő

Alapítvány által működtetett Nemzeti Jogvédő Szolgálat (2008-tól önálló egyesület) együttműködő ügyvédei, akiknek száma a legforgalmasabb időszakban megközelítette a százat. A megkeresések közel fele a 2006. szeptemberi tüntetésekhez kötődött, a másik fele a 2006. októberi tüntetésekhez. Van még olyan eljárásunk, amely még mindig tart...

2006 véres ősze után jogvédő munkánk még intenzívebbé vált, még jobban felértékelődött. Jogvédő kollégáink az első perctől kezdve hatalmas energiával kezdték meg az évekig tartó heroikus jogvédő missziót a meghurcoltak védelme és jóvátétele, illetve az állami erőszakot gyakorlók felelősségre vonása érdekében. Honlapunk máig az egyetlen legteljesebb forrása a 2006. őszi jogsértésekkel kapcsolatos eseményeknek:

<http://nja.hu/hirek/2006.-szeptemberi-es-oktoberti-tuntetesek/>

A Nemzeti Jogvédő Alapítvány 2004-ben alakult, nemzeti érzelmű ügyvédek tömörítő, alig 30 fős szervezetből országos és nemzetközi szinten ismert és elismert jogvédő szervezetté váltunk. Ennek elnöke dr. Zétényi Zsolt ügyvéd, egyik kezdeményezője, kuratóriumi tagja pedig dr. Grespik László ügyvéd. Több száz esetben védtünk, képviseltünk rendszer ellen küzdő, nemzeti elkötelezettségű személyeket és szervezeteket, és olyanokat is, akiket nem aktív ellenállóként darált be az elnyomó gépezet. Alapvető politikai szabadságjogok gyakorlása során jogsérelmet szenvedettek kártérítése és jogvédelme körében a joggyakorlatra meghatározó hatást gyakorló, nagy jelentőségű, precedens ítéleteket értünk el hazai és nemzetközi bírói fórumokon (Bukta ítélet, Gesztenyész kerti ítélet, iránymutató kártérítési és kártalanítási ítéletek, strasbourgi ítéletek).

A 2002–2010 közötti időszak állami szabadságjogi jogsértéseiről a dr. Gaudi-Nagy Tamás ügyvezető által 2010 őszen készített jelentés* a Nemzeti Jogvédő Alapítvány és Szolgálat hiteles összefoglalónak tekinti. Ez egyúttal a Nemzeti Jogvédő Alapítvány és Szolgálat munkásságát is feldolgozza. A jelentést az országgyűlés illetékes albizottsága megtárgyalta, és 2010. december 8-án elfogadta.**

Jogvédő munkánk hatékonyságát rendkívül megnövelte a 2006. október 23-i budapesti erőszakos cselekmények kivizsgálására létrejött, hét független jogászból álló, dr. Morvai Krisztina egyetemi docens és dr. Völgyesi Miklós nyugalmazott főbíró társelnökök által vezetett bizottsággal: a Civil Jogász Bizottsággal (CJB) való együttműködés. Az *Összefogás az Igazságért* akció keretében 2007-ben képesek voltunk sokszoros hatékonyságúra növelni, és a hazai és külföldi nyilvánosság számára is

* Ld. a jelen könyv függelékében!

** Ld. a jelen könyv függelékében!

eljuttatni jogvédő munkánk eredményeit és üzenetét. Ennek a lényege az, hogy az ellenállás joga megilleti a nemzet tagjait azokkal szemben, akik erőszakosan és/vagy kizárólagosan gyakorolják a hatalmat a nemzet érdekei ellenében. A CJB közel 300 oldalas, jogsértéseket és felelősségi viszonyokat feltáró, 2007. február 13-án közzétett *Jelentés* elkészítésében nemzeti jogvédő részről – dr. Morvai Krisztina mellett, aki azóta a Nemzeti Jogvédő Szolgálat tagja és európai parlamenti képviselő lett – meghatározó szerepet játszott dr. Gaudi-Nagy Tamás NJSZ ügyvezető, aki a Nemzeti Jogvédő Alapítvány és Szolgálat joggyakorlatára alapozva három fejezetben elemezte a tömeges hatósági jogsértéseket és tárgyalta a közkegyelem ügyét.

A CJB Jelentés megállapította többek között: a tömeges rendőri brutalitással és önkényes letartóztatásokkal történő félelemkeltéssel az elégedetlenekben, a tiltakozókban annak elérésére törekedtek, hogy „elvegyék a kedvüket” alapvető emberi jogaik gyakorlásától. Megállapította a CJB, hogy a miniszterelnök és a budapesti főpolgármester aktívan, a rendőri felső vezetést kifejezetten biztatva, gyakorlatilag utasítva, a rendészeti és igazságügyi miniszter, illetve a kormány egésze és a kormánypárti országgyűlési képviselők passzívan, de mégis határozottan támogatták szeptember 19-én éjszakától kezdve a nemzetközi emberi jogi normák és rendőrszakmai normák durva megsértését, a polgárok tömeges rendőri bántalmazását és következményként a tömeges, önkényes letartóztatásokat.

Ezzel szemben, az érdemi vizsgálatra való jogosultság hiányának tudatában készített jelentést a Gyurcsány Ferenc akkori miniszterelnök által felkért ún. Gönczöl-bizottság. Ezt legjobban a Gönczöl-bizottság korábbi elnökének és tagjainak az országgyűlési albizottsági meghallgatáson tett nyilatkozatai támasztják alá, melyben valamennyi, mára már nyilvánvalóan tarthatatlannak bizonyult bizottsági állítást azzal magyarázták, hogy az egyes részleteket éppen a személyes meghallgatásokra való jogosultság hiányában nem tárhatták fel. Dr. Gönczöl Katalin nyilatkozata a 2010. szeptember 24-i meghallgatásán: „Óvakodtunk minden kategorikus megállapítástól, amely a felelősséget jelenti, hiszen nem volt a bizottság abban a helyzetben akkor és a hatásköre alapján, hogy teljesen tisztázni tudjon felelősségi viszonyokat.” Ennek ellenére ez a bizottság is több tekintetben elmarasztaló megállapításokat tett a rendőrség intézkedéseire. A Gönczöl-bizottság jelentésében azonban különösen háttérbe szorult az érintettek emberi jogaival kapcsolatos szempontok vizsgálata, dacára annak, hogy az ezt a bizottságot létrehozó kormányhatározat hangsúlyosan emeli ki, mint vizsgálandó szempontot. Komoly hiba volt, hogy a Gönczöl-bizottság nem

tanulmányozta a jogsértettek konkrét ügyeit, s az azokból megfogalmazható általános tapasztalatokat. A véres 2006. őszi eseményekért való felelősséget ez a bizottság elkente, szétterítette.

2006. október 13-án meghívott jogvédő szervezetként részt vettünk az Országgyűlés Emberi jogi bizottsága által a budapesti Nagy Ignác utcai büntetés-végrehajtási intézetben tartott rendkívüli ülésén, melynek célja a „2006. szeptember 18–19–20-án éjszaka Budapest utcáin foganatosított rendőri intézkedések jogszerűségéről és hatékonyságáról” való tájékoztató volt. Bene László akkori országos rendőr-főkapitány többek között elmondta, hogy „tisztejük az emberi jogokat, ez nálunk tananyag” és azt, hogy az MTV székházostrom után másnap, kedden „a rend helyreállítását végrehajtottuk”, illetve ő maga több száz levelet kapott, amiben megköszönték neki, hogy a rendőrség helyreállította a rendet. Részünkről elhangzott, hogy a rendőri eljárások ellen benyújtott panaszok közül indokolatlanul sokat utasítottak vissza, elfogadhatatlanok a súlyos statáriális ítéletek, és aggályos az előzetes fogva tartások nagy száma, amelyeket retorzióként, előrehozott büntetésként alkalmaznak.

2006. október 25-én meghívott jogvédő szervezetként részt vettünk az Országgyűlés Emberi jogi, a Honvédelmi és a Nemzetbiztonsági bizottságának közös ülésén, mindháromban ellenzéki politikus volt az elnök. A kormánypárti szocialista-liberális képviselők határozatképtelenné tették az ülést. Az ülés célja az volt, hogy meghallgassák a rendőrség vezetőit a 2006. október 23-i budapesti tömeges rendőri brutalitással kapcsolatban. A szintén a meghívottak listáján szereplő Petrétei József igazságügyi és rendészeti miniszter és Szilvássy György kancelláriaminiszter el sem ment az ülésre, a rendőri vezetők mellébeszéltek és megtagadták az együttműködést. Elmondtuk, hogy a rendőrök fellépése túlzott volt, és több esetben is bűncselekmények gyanúját vetette fel, és a rendőrség évek óta nem tud megfelelni a jogállamiság követelményeinek, ha a gyülekezési jog gyakorlásáról van szó. Emlékeztettünk arra, hogy a «művelési terület» minősítés kiemelt köztereinkre védhetetlen és jogellenes.

2007-ben dr. Gaudi-Nagy Tamás – Ékes Ilonával megosztva – a *Polgári Magyarországiért Alapítvány Díjában* részesült a 2006. őszi jogsértettekért végzett munkáért.

A 2006. őszi jogsértésekért felelős erők bukása után új időszámítás kezdődött a jogvédő munkában. 2010. júniusban az országgyűlés határozatot fogadott el az áldozatok jóvátételéről (33/2010). Az országgyűlési határozat parlamenti vitájában az időközben országgyűlési képviselővé választott (mandátuma 2014. májusig tartott) dr. Gaudi-Nagy Tamás

vezérszónoki beszédben az egész országgyűlés és a nemzet nyilvánossága előtt összegezte nemzeti jogvédő munkásságunkat. A felszólalás szövege és felvétele itt érhető el:*

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_fadat?p_ckl=39&p_uln=5&p_felsz=59&p_szoveg=&p_felszig=59

2010. májusban, az Országgyűlés Emberi jogi bizottsága tagjaként, dr. Gaudi-Nagy Tamás NJSZ ügyvezető javaslatára az országgyűlés albizottságot hozott létre nemcsak a 2006. őszi, hanem a 2002-től 2010-ig terjedő időszak állami szabadságjogi jogsértéseinek vizsgálatára. Ezen albizottsági munka során, 12 meghallgatás keretében, több mint 60 kulcsszereplő meghallgatására került sor. A munkából a Nemzeti Jogvédő Szolgálat kivette a részét: dr. Morvai Krisztina mint EP képviselő és dr. Gaudi-Nagy Tamás mint albizottsági alelnök meghatározó szerepet játszva vettek részt, számos nemzeti jogvédő kolléga működött közre a meghallgatások sikere érdekében. Kiemelten jelentős szerepet játszott a tények feltárásában a 2006. őszi meghurcoltak érdekeit képviselő Közhatalom Jogsértettjei Egyesület, Góbl György és Gonda László révén. Az albizottság 2010. szeptember 20-án dr. Novozánszky Ilona elnök (akkor ügyvezető-helyettes, elnökségi tag) értékelte a Nemzeti Jogvédő Szolgálat munkáját, és mutatta be az albizottság előtt. A meghallgatás jegyzőkönyve itt érhető el:**

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_biz.keret_frissit?p_szerv=&p_somenu=30&p_almenu=20&p_ckl=39&p_biz=A339&p_rec=&p nyelv=HU

Az erről szóló közös sajtótájékoztató itt található:

http://www.youtube.com/watch?v=vwMVSeoptNw&feature=player_embedded

2010. szeptember 17-én dr. Morvai Krisztina, a Civil Jogász Bizottság egykori társelnökeként összegezte a jogvédő munka eredményeit.

A meghallgatás felvétele itt látható:

http://www.youtube.com/watch?v=V-OzUjQ3-kU&feature=player_embedded

<http://www.youtube.com/watch?v=e7j5V4Vrqmc&feature=related>

http://www.youtube.com/watch?v=pilyiJFxx1Q&feature=player_embedded

Az országgyűlési albizottság által elkészített és 2010. október 20-án elfogadott 2006. őszi állami erőszakról szóló jelentés a hozzá fűzött reményeket nem váltotta be, adós maradt az igazi elszámoltatást elősegítő tényállásfeltárással és feljelentésekre vonatkozó konkrét ajánlással.

* Ld. a jelen könyv függelékében!

** Ld. a jelen könyv függelékében!

Az országgyűlési albizottsági jelentéshez dr. Gaudi-Nagy Tamás több mint 50 pont tekintetében módosítási javaslatokat terjesztett elő, de ezeket érdemben nem vizsgálták meg, és így fogadták el, bár több képviselő szerint sok észrevétel elfogadhatónak tűnt, de alapvetőek a koncepcionális különbségek. A valódi nemzeti jogvédő szemlélet hiánya érzékelhető a jelentésben. Ugyan vannak értékes részei is a jelentésnek, de adós maradt a jelentés a történeti tényállás teljes körű feltárásával. Különösen fájó a koncepciók eljárások megemlégtetésének hiánya, a fogdákbán, bv. intézményekben történt bántalmazások megemlégtetésének hiánya, az embervadászatok tényleges és részletes feldolgozásának hiánya.

A jelentést alapvetően az a szemlélet hatja át, hogy akik úgymond békeken megemlékeztek, azok áldozatok voltak, akik ennél erőteljesebb módon fejezték ki tiltakozásukat a rendőri támadásokkal szembeni védekezés keretében, vagy nem a bevett politikai „felekezetek” részeként fejtettek ki küzdelmet, az ő terhükre esett jogsérelmek már nem kerültek igazából elismerésre. Gyurcsány felelőssége elkenésre került. A 2006 ősze és 1956 közötti párhuzamot élesen tagadja.

Kimaradt a közkegyelem kérdése. Méltatlanul rövid volt az idő a jelentés elkészítésére. Sajnálatos, hogy a meghallgatások folyamából kimaradtak az ellenállási mozgalom alakjai, így Gonda László, Göbl György és Budaházy György. A 2006. szeptember 19-i titkosított emberi jogi és rendészeti összevont bizottsági ülés országgyűlési jegyzőkönyve többszöri kérés ellenére sem került elő.

A jelentés ugyan elismeri Nemzeti Jogvédő Alapítványunk érdemeit, azonban fájó, hogy a 2006. szeptemberi jogsértések körében elhallgatja azt, hogy elsőként mi emeltünk hangot a fogdákbán, bv. intézményekben és az utcákon történt bántalmazások miatt. Kilátásba helyezi a jelentés a Nemzeti Jogvédő Alapítvány állami elismerését a 2006. őszi rendőrterrorral kapcsolatos jogvédő munkára tekintettel. Ez az elismerés már hat éve várat magára... Ami pedig még meglepőbb, hogy a Gyurcsány- és Bajnai-kormányok érdekei szerint működő Magyar Helsinki Bizottság állami elismerésére vonatkozó előterjesztést tesz a jelentés, ugyanakkor hiányzik a Civil Jogász Bizottság tagjainak és az áldozatokat tömörítő Közhatalom Jogsértettjei Egyesület elismerése is.

Hiányzik a jelentésből a Gyurcsány–Bajnai időszak jogkorlátozó jogszabályainak hatályon kívül helyezésére vonatkozó törvényjavaslat, amit az országgyűlésben már elő is terjesztettünk, de azt nem teljesítették.

Előterjesztést tesz a jelentés az országgyűlési bizottságtól való távollét szankcionálására, de az erre tett jogvédő előterjesztést – Btk. módosítás formájában – a többség nem támogatta.

Hiányzik a jelentésből a büntetőeljárás szabályainak felülvizsgálatára vonatkozó javaslat. Hiányzik belőle a konkrét büntetőjogi felelősségre vonáshoz szükséges következtetések levonása, konkrét ajánlások tétele meghatározott személyek elmozdítására, pl. katonai és nyomozó ügyészségek vezetői, továbbá feljelentéshez szükséges részletes, büntetőjogilag releváns megállapítások rögzítése.

Dr. Balsai István miniszterelnöki biztos 2011-ben jelentést készített a 2006. őszi erőszakos fellépésről, amely a rendőri brutalitások kapcsán a terrorcselekményi minősítést vetette fel. A jelentés elkészítésében dr. Novozánszky Iлона NJSz elnök és dr. Gyurta Tibor NJSZ elnökségi tag is részt vett, a jelentésben közzétett jogesetek pedig a Nemzeti Jogvédő Szolgálattól származtak.

2006 ősze óta minden évfordulón tartottunk igazságtételt célzó és jogi küzdelmeinket bemutató sajtótájékoztatót, illetve megemlékezést.

A 7. évfordulóra készítettük el és 2013. október 20-án bemutattuk a „Res iudicata-2006 ősze: ítélt dolog” c. dokumentumfilmünket (https://www.youtube.com/watch?v=G0YfISi_rYs), amelyben jogerős bírósági ítéletek, illetve ügyészégi határozatok bizonyosságával, 2006. őszi áldozatok, jogsértettek esetbeszámolóival, fényképekkel, videorészletekkel összefoglalóan adunk betekintést a 2006. őszi rendőrterror és megtorlások pokoli mélységeibe, és adjuk bizonyított cáfolatát a szisztematikus jogsértéseket tagadók hazug véleményének.

A 9. évfordulóra készítettük el és 2015. november 4-én mutattuk be sajtótájékoztatón írásbeli összefoglalónkat a Nemzeti Jogvédő Szolgálat 2006. őszi rendőrterrorral és megtorlásokkal kapcsolatos jogvédő tevékenységéről. Közzétett jelentésünk ennek átdolgozott, időszerűvé tett, dokumentumokkal és fotókkal kibővített változata.

4. A NEMZETI JOGVÉDŐK KÜZDELME A 2006. ŐSZI RENDŐRTERROR ÁLDOZATAINAK BÜNTETŐ- ÉS SZABÁLYSÉRTÉSI VÉDELME ÉRDEKÉBEN

A Nemzeti Jogvédő Szolgálat ügyvédei által védett, 2006 őszi szabálysértési és büntetőeljárás alá vont közel 100 ember több mint fele esetében az eljárásokat megszüntették, illetve felmentésre került sor. Ez is igazolja azt, hogy számos esetben az ötvenes években alkalmazott, koncepciónak nevezhető eljárásokat indítottak a civilekkel szemben. Civilek védelmével kapcsolatos eljárás már nincs folyamatban, azonban nemrég kezdte meg egy elítélt a 2006. szeptember 18-i MTV székházostromban való részvételért kiszabott büntetésének letöltését...

Mivel az egyes államhatalmi szerveket (ideértve a miniszterelnököt, a rendőrséget stb.) kiemelkedő felelősség terheli a történetekért, ezért ez az egyén felelősségét jelentősen kisebbsíti, különösképpen arra is figyelemmel, hogy a tömegpszichózis és a rendészeti szervek sok esetben jogellenes intézkedéseinek hatása alatt cselekvő egyén sokkal kevésbé ura saját cselekedeteinek, mint az, aki, társaival összebeszélve, primér gazdasági érdekeinek kikényszerítése érdekében „higgadt nyugalommal” bénítja meg egy egész ország életét.

Helyesnek tartottuk volna, ha a 2006. szeptember 18-tól 25-ig tartó időben és a 2006. október 23-án és 24-én a gyülekezési és véleménynyilvánítási jog (helyenként és időnként nem megfelelő) gyakorlásával térben és időben összefüggő cselekmények miatt elítélt civilek közkegyelemben részesülnek. Ebben a körben kívánatos a társadalmi megbékélés és bizonyos mértékű kiegyezés, lelki megnyugvás állapotának elérése érdekében a kérdés felelős megvitatása és ennek megfelelő döntéshozatal. Ebben az időszakban mind a nemzet egysége, mind a végrehajtó-rendfenntartó hatalom demokratikus működése súlyos próbatételnek volt kitéve, s ennek következményei – ha nem történik meg a megfelelő orvoslás – maradó károkat okozhatnak. A kárelhárítás egyik eszköze lehetett volna a közkegyelem. (Nota bene! Ugyanezen okból indokolt lenne a közkegyelem az ellenállási jog gyakorlása kapcsán a szükségesség és arányosság követelményét 2006–2010 között esetlegesen be nem tartó elítélt vagy eljárás alatt álló politikai ellenállók számára, például a 2016. augusztus 30-án első fokon 125 év fegyházra ítélt Budaházy György és 16 társa számára is, akik

elítélésére a bukott korábbi rendszer törvénytelen bizonyítékai alapján került sor...) Az Országgyűlés a 2011. évi XVI. törvénnyel más megoldást választott: semmisnek nyilvánítási eljárás megindítását tette lehetővé a 2006. őszi tömegoszlatásokkal összefüggésben, hivatalos személy elleni erőszak, rongálás, valamint garázdaság miatt meghozott, kizárólag rendőri jelentésre, illetve rendőri tanúvallomásra alapozott ítéletek tekintetében. Ennek alapján kérhető az elítélés semmissé nyilvánítása, de nem az elítélést kimondó bírótól.

A törvény azonban túl sok támadási felületet adott, túl kevés személyt érint (legfeljebb 20-30 fő), végrehajtása sokáig elakadt, mivel több bíró és jogvédő szervezet, a törvény alkotmányellenességét állítva, az Alkotmánybírósághoz fordult, és felfüggesztették az eljárásokat. Az AB végül alkotmányosnak minősítette a törvényt. Tudomásunk szerint tíznél nem több semmisségi büntetőügyben született kedvező jogerős döntés. Másrészt a törvény nem rendezte egyértelműen a megsemmisített elítéléssel összefüggésben elszenvedett személyes szabadság korlátozás miatti jóvátételt, ezért ebben a körben elhúzódó és máig tartó perek zajlanak a meghurcoltak számára visszaszerezett eredményekkel.

2011-ben még volt olyan, a 2006. szeptember 18-i Szabadság téri és a másnapi, Blaha Lujza téri események miatt letöltendő két évre elítélt fiatalember, aki börtönbüntetését töltötte, pedig a semmisségi törvény rá is vonatkozott volna: az egy eljárásban született ítélet a Blaha Lujza téri esetben csak rendőri jelentésen, illetve vallomáson alapul, a semmisségi kérelmét mégis elutasították.

Dukán Dániel, egy 2006. őszi koncepciók eljárásban elítélt fiatalember, a semmisségi törvény ihletője is csalódottságát fejezte ki, hogy bár egyértelmű, hogy nem követett el semmit, mégis sorsa mostohán alakult. Esete részletesen szerepel a Civil Jogász Bizottság jelentésében és Kormos Valéria: *Ember vadászat utasításra* című dokumentum-könyvében. Olyan tettek miatt szabtak ki rá – első fokon – 2 év 6 hónap letöltendő börtönbüntetést – valótlan rendőri vallomások miatt –, amelyeket soha nem követett el. Az ügy egyetemi tanulmányait is kettétörte. 36 napot töltött előzetesben, másodfokon csak annyit sikerült elérni, hogy a büntetését 2 évre enyhítették, 4 évre felfüggesztve, de éveken át elítélt volt, és pártfogó felügyelőnél kellett számot adnia rendszeresen arról, hogy „jó útra tért”-e már.

A rá terhelő vallomást tett egyik rendőr Budapest XI. kerületének rendőrkapitánya lett egy ideig. Az őt bántalmazó két rendőrt az általa indított pótmagánvádas büntetőeljárásban 2016-ban jogerősen felmentették. Dukán Dániel jogerős elítélését végül 2013-ban semmisítették meg,

de jóvátételt peren kívül nem kapott, a hatóságok elzárkóztak, ezért perek indítására kényszerült, ezen eljárások részleteiről az erről szóló fejezetben írunk.

Ma már egyértelmű, hogy a korábban a Civil Jogász Bizottság és a Nemzeti Jogvédő Alapítvány által is szorgalmazott közkegyelem lett volna az igazi megoldás, és nemcsak a 2006. őszi tüntetések, hanem a 2002–2010 közötti időszak politikai elítélteinek és politikai okból eljárás alá vontaknak is.

A közkegyelem a hatalmi erőszak oldalán állókat értelemszerűen nem mentesítette volna. A közkegyelem által érintett személyi kör meghatározása az országgyűlés szuverén joga, nyilvánvaló, hogy a 2006 ügyében igazságtételt kívánók, így a Nemzeti Jogvédő Szolgálat legvadabb álmában sem merül fel, hogy a véres eseményekért felelős rendőri vezetők és politikai felelősök megússzák a felelősségre vonást, ezért is követeltük azt. A 2002–2010 között politikai ellenállást tanúsítók hátrányos büntetőjogi következmények alóli mentesítése, rehabilitálása jogos elvárása azoknak, akik a magyar szabadságért kiálltak, és ezért meghurcolták őket.

5. A NEMZETI JOGVÉDŐK KÜZDELME A 2006. ŐSZI RENDŐRTERROR JOGSÉRTETTJEIT MEGILLETŐ KÁRIGÉNYEK ÉRVÉNYESÍTÉSE ÉRDEKÉBEN

A Nemzeti Jogvédő Szolgálat ügyvédei több mint száz, 2006 őszén meghurcolt (személyi szabadság megsértése, emberi méltóság megsértése, testi épséghez és egészséghez való jog megsértése, gyűlekezési jog megsértése) személy kárügyében jártak el sikerrel perek és peren kívüli egyezségkötések útján.

Tíz év után is azonban még közel kétszáz károsult jóvátétele várat magára. Ebbe a körbe tartozik a 2006. október 23-án a Kossuth térről, a Nádor utcából és az Alkotmány utcából kiszorított tüntetők többsége, akik jelentős részét dr. Grespi László, NJSZ elnökségi tag képviseli. A Kossuth térről felülvizsgálati ítélet által megállapítottan kiszorítottak kárigényét elvülésre tévesen hivatkozva hártja a rendőrség, így perre és strasbourgji eljárásra kényszerültek.

De ide tartozik a semmisségi törvény ihletője, a 3. fejezetben már említett Dukán Dániel is, akinek elítélését végül 2013-ban semmisítették meg, de jóvátétele elől a hatóságok elzárkóztak, ezért perek indítására kényszerült, és a rendőrséggel, illetve a büntetés-végrehajtási intézetekkel szembeni kereseteit első fokon elutasították, a semmissé nyilvánított elítélést meghozó bíróságot viszont nemrég egymillió forint összegű nem vagyoni kártérítésre kötelezték első fokon.

A Nemzeti Jogvédő Szolgálat által képviselt, 2006 őszén meghurcolt jogsértettek egy jelentős része a 2010. májusi kormányváltás előtt perben, illetve peren kívül már kártérítést, kártalanítást kapott. Többségük azonban már a kormányváltást követően, az Országgyűlés határozata (33/2010 (VI.11.) OGY. határozat) alapján kapott kártérítést, a Belügyminisztériummal kötött egyezségek alapján. *A nemzeti jogvédők által ellátott ügyekben közel 100 millió forint nem vagyoni kártérítéshez jutottak az áldozatok.* Ezt megelőzte az, hogy a Nemzeti Jogvédő Alapítvány és Szolgálat ügyvédei az áldozatoknak hat kártérítési és hét kártalanítási ügyet nyertek meg bíróságokon jogerősen; döntő többségüknek a teljes követelt összeget megítélte a bíróság, több esetben a korábbi bírói gyakorlat mértékeit messze meghaladó kárösszegekkel. Ezzel példaértékű módon járultunk hozzá a jóvátételhez.

A 2006. őszi tömeges rendőri és bírósági jogsértéseket követően az alkotmányos előírások és jogállami elvek azt kívánták, hogy az állam

gondoskodjon arról, hogy a jogsértettek reparációja hatékonyan, és a rendes eljárásoktól eltérő módon mielőbb és méltányos módon történjen meg. Jogállami elvárás lett volna, hogy az állam a károsultaknak peren kívül adjon kártalanítást, és ne nehezítse tovább a sokat szenvedett, nem ritkán életre szólóan meggyötört, lelkiileg megsérült, személyes szabadságuktól jogellenesen megfosztott emberek helyzetét azzal, hogy évekig pereskedniük kell. Ezzel egyidejűleg a válsághelyzetbe sodort állam kiadásainak további növekedése is elkerülhető, mivel perveszteség esetén a rendőri szervek az adófizetők pénzéből kell fedezzék a kamatokat és a perköltségeket. Ehhez képest a 2010-es kormányváltásig kártérítés megfizetésére csak csekély számú esetben került sor, tipikusan csak jogerős ítéletek alapján.

Az Országgyűlés az állami vezetői mulasztások, illetve az állam nevében elkövetett jogsértések áldozatait megillető kártérítésekről szóló 33/2010. (VI. 11.) OGY határozatban, valamint a 33/2010. (VI. 11.) OGY határozat végrehajtása érdekében szükséges intézkedésekről szóló 1189/2010. (IX. 13.) Korm. határozat rendelte el a károsultak peren kívüli jóvátételét. Ennek keretében jutott méltányos összegű jóvátételhez a hozzánk fordult jogsértettek döntő többsége. Itt is akadtak érthetetlen helyzetek: többek között egy, a szeme világát veszített fiatalember számára aránytalanul alacsony összeget ajánlottak fel. A fiatalember 2013-ben reménytelenségéből öngyilkosságba menekült. Néhányan nem fogadták el a Belügyminisztérium egyezségi ajánlatait, pereket indítottak, amelyek eredményeként viszont közreműködésünkkel jelentős összegű kártérítést kaptak jogerős ítéletek alapján.

Hét meghurcolt áldozatot az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium (IRM) elleni perben képviseltünk ártatlanul elszenvedett előzetes letartóztatás vagy házi őrizet miatti kártalanítás érdekében: ügyeikben hét jogerős határozat született, ezekben a megítélt összesen közel húszmillió forint messze meghaladta az eddigi bírói gyakorlatot. Kiemelkedő eredményeink: 7 nap előzetes letartóztatás után 1,2 millió forint, 11 nap után 1,6 millió forint, közel 50 nap előzetesre 3 millió forint. Ilyen magas összegeket – a Nemzeti Jogvédő Szolgálat tudomása szerint – előzetes letartóztatás kártalanításaként eddig még nem ítélték meg Magyarországon.

A 2006-os rendőri jogsértések miatt a Nemzeti Jogvédő Szolgálat – a 2006. október 23-i, Alkotmány utcai oszlatás jogellenessége megállapítását kivéve – nem fordult az Emberi Jogok Európai Bíróságához, azonban később a véleménynyilvánítási szabadság 2007-ben (Tatár és Fáber v. Magyarország – 26005/08), illetve 2009-ben (Fáber v. Magyarország

– 40721/08) történt megsértése miatti ügyekben és egy gyülekezési jog terén 2009-ben elkövetett jogsértés miatt (Körtvélyessy v. Magyarország – 7871/10) ezt megtettük, sikerrel.

A 2006. őszi rendőrterror egyik ikonikus áldozatának a jóvátétele még mindig nem történt meg. A korábbi részben említett Dukán Dániel meghurcolásának mérlege: közel 40 nap őrizet és előzetes letartóztatás, verés, rúgás, megalázás, justizmord. Hiába került megsemmisítésre a koncepciók elítélése a semmisségi törvény által 2013-ban, a tisztességes jóvátétel elől a Gyurcsány–Bajnai rendszert követő új időszak rendőrsége is elzárkózott. Az őt megverő, elfogó és kétnapos őrizetben tartó, károkozó rendőri szerv elleni keresetet a bíróság megdöbbenő módon elutasította; a kártérítési keresetet arra hivatkozással, hogy a szükségesség és arányosság követelményeit nem sértették meg, és kizárólag a Dukán Dánielt megverő, az őt elfogó rendőrök vallomásának adott hitelt, annak ellenére, hogy más bizonyítékok ezeket cáfolták. A 35 nap előzetes letartóztatást foganatosító büntetés-végrehajtási intézetek elleni keresetet is elutasították első fokon, tévesen arra hivatkozással, hogy elévült a követelése. Ráadásul a bv. intézetek jogi képviselői a perben azzal védekeztek, hogy „nem etikus 10 év után” a jogsértéseket vizsgálni, és a bv. szervek annak idején semmi törvénysértést nem követtek el, egyébként is, „miért hangoskodott” a – rendőrök által le vadászott és a megtorlási gépezet darálójába került – fiatalember egy kormányellenes tüntetésen. Dukán mindkét ítélet ellen fellebbezett.

A Székesfehérvári Törvényszék 2016. szeptember 30-án pedig, az ez irányú bírói gyakorlattal ellentétes módon, a kért hárommillió helyett csupán egymillió forint és kamatai összegű nem vagyoni kártérítést ítélt meg első fokon a 2006 őszi meghurcolt Dukán Dánielnek. Ebben a perben az alperes a Fővárosi Törvényszék volt, amely előzetes letartóztatásba helyezte az akkor még egyetemre járó fiatalembert, és amely gyorsított eljárásban ítélte el őt.

Itt kell utalnunk arra a döbbenetes körülményre, hogy dacára annak, hogy Dániel 2006. őszi elítélését már semmissé nyilvánították, ez említett ítélet másnapján otthonában a készenléti rendőrök arról faggatták, hogy mit csinált a rendőrök sérelmére elkövetett, idén szeptember végén történt budapesti Teréz körúti robbantás idején. Ez arra utal, hogy a megsemmisített elítélése ellenére a nevét a mai napig nem törölték a bűnügyi nyilvántartásból, illetve tíz év után a 2006. őszi meghurcoltakra mint rendőrök elleni bűncselekmények potenciális elkövetőire tekint az állam, ami teljességgel elfogadhatatlan.

A semmisségi törvény kimondja: „a semmisnek nyilvánított elítélésekhez vagy megállapításokhoz fűződő büntető- vagy szabálysértési

büntetések, intézkedések, kényszerintézkedések és azok további következményei államigazgatási jogkörben okozott károk.”

Hasonló súlyú jogsértések esetén a mostani egymillió forint kártérítés többszörösét szokták megítélni. Emlékezetes, hogy 2010-ben a 2006. őszi jogsértettek döntő többsége jóvátételt kapott, és az ilyen mértékű fogva tartás és bántalmazás érintettjei több millió forintos kártérítésben részesültek. Nemrég egy 8 órás előállítást elszenvedő tibeti aktivista számára ítélte meg a bíróság egymillió forintot. A Kúria idén szeptemberi ítéletében pedig, 8 évvel 2006 ősze után, a műveleti terület fogalmát védő rendőrségi jogtanácsosoknak fejenként közel félmillió forint összegű sérelemdíjat állapított meg, egy 2006. őszi jogsértett által rendőri szervek ellen indított kártérítési perben tartott nyilvános bírósági tárgyalásról készített olyan tudósítás miatt, amelyben őket 3 másodpercig bemutatták jogszabály által nem tiltott módon. Ennek fényében is látható, hogy a megfelelő jóvátételtől a mostani összeg messze elmarad.

6. A NEMZETI JOGVÉDŐ ALAPÍTVÁNY ÉS SZOLGÁLAT KÜZDELME A 2006. ŐSZI RENDŐRTERROR FELELŐSEINEK FELELŐSSÉGRE VONÁSA ÉRDEKÉBEN

Jogerősen egyetlen akkori rendőri és politikai vezetőt sem marasztaltak el, többek – köztük a Nemzeti Jogvédő Alapítvány – feljelentése ellenére. A végrehajtásért felelős rendőrök döntő többsége is büntetlen maradt.

A tömeges rendőri erőszakért felelős rendőri vezetők közül 2015. október 29-én nem jogerősen Gergényi Péter és egy másik rendőrtiszt az MTV székház nem kellő hatékonysággal történő védelme miatt megrovást kaptak előljárási intézkedés elmulasztása büntett elkövetése miatt – legenyhébb intézkedésként, a többiek esetében az eljárást – bírói szakban elévülés miatt – megszüntették. Éppen az elévüléstől óvtuk az ügyet, és ennek megakadályozása érdekében folyamatosan tettünk feljelentéseket!

A Nemzeti Jogvédő Alapítvány 2006. december 5-én tett büntető feljelentésében több mint húsz különböző rendőri (beosztotti és előljárási) bűncselekmény miatt indítványozta büntető eljárások megindítását. A katonai ügyészségek a rendőri vezetők és parancsnokok vonatkozásában minden eljárást megszüntettek, ideértve az azonosító jel hiánya és a 14 ember szemsérülését okozó, nem rendszeresített fegyverek és gumilövedékek használata miattiakat is.

Az előljárási bűncselekmények miatti eljárás megszüntetése ellen a Nemzeti Jogvédő Alapítvány június végén panaszt tett, amit a Katonai Főügyészség „panaszlási jog hiányára” – alaptalanul – hivatkozva elutasított. Az első fokon eljáró Budapesti Katonai Ügyészség – ellentétben a Budapesti Nyomozó Ügyészség néhány nappal korábbi határozatával – azt mondta ki, hogy az október 23-án bevett minden eszköz rendszeresítve volt. Ez nem felel meg a valóságnak. A panasznak a nem rendszeresített vadászfegyverek és gumilövedékek használatára vonatkozó részét megküldték a Legfőbb Ügyészségnek, hogy vizsgálja meg: a rendőri vezetők megvalósítottak-e jogsértést azáltal, hogy a rendőrség nem rendszeresített eszközökkel lőtte a tömeget. A Legfőbb Ügyészség aztán az ügyet áttette a Fővárosi Főügyészségre, amely végül nem indított eljárást.

A felelősöket még mindig nem találják, illetve kitüntetések kaptak vagy némelyiküket előléptették.

Mindeddig alig több mint negyven rendőrrel szemben emeltek vádat a közel kétszáz feljelentés nyomán, és eddig két rendőrt ítéltek el jogerősen letöltendő szabadságvesztésre (tüntető gerincének, illetve ujjának szándékos eltörése miatt); a megvádolt rendőrök többségét felmentették. Összesen 45 személy ellen indult eljárás, közülük hármat nem jogerősen, míg hármat jogerősen ítéltek el, a többieket felmentették vagy az eljárást megszüntették.

Az ügyészség eddig hét rendőrrel szemben emelt vádat a Nemzeti Jogvédő Szolgálat által képviselt áldozatok brutális bántalmazása miatt, ötöt felmentettek. Két rendőrt viszont október 23-i erőszakos, sérülést okozó bántalmazás miatt jogerősen 6 hónap, egy évre felfüggesztett fogházra ítéltek.

Három rendőr esetében még az általunk képviselt pótmagánvádló sértett által indított eljárásban 2014-ben jogerős felmentő ítélet született. Két pótmagánváddal bíróság elé vitt rendőrt pedig 2014-ben jogerősen viszont elítéltek.

A rendőrség vezetőinek, az utasításokat adó parancsnokoknak, előjáróknak a felelőssége az egyes büntető eljárások kapcsán vizsgálandó, annak felderítésére, hogy az eljárás alá vont rendőrök mikor, mely előjáróktól milyen utasításokat, parancsokat kaptak. Az aránytalan, szükségtelen sérüléseket okozó intézkedések tényéből, azok rendszerességéből, a gumilövedékek fejmagasságban történt alkalmazásából, a könnygázgránátok testre irányításából, a személy elleni erőszak-ütlegelés gyakoriságából az a következtetés adódik, hogy a rendőrséget kemény fellépésre utasították, vagy ilyen fellépés hallgatólagos tudomásulvételére utaló közléseket tettek rendőri vezetők, s ugyanakkor nem figyelmeztettek a szükségesség és arányosság megtartására.

A nagy tömeggel szemben való eljárás és az addig nem vagy ilyen méretekben nem használt tömegoszlató eszközök és módszerek igénybevétele elengedhetetlenné teszi a pontos, szakszerű eligazítást nemcsak a tömegoszlatás sikerére összpontosítva, hanem az emberi élethez, testi épséghez és méltósághoz való jog legkisebb mértékű csorbítására való figyelmeztetéssel, a legkíméletesebb eszközök és eljárások pontos megjelölésével.

Amennyiben ilyen eligazítás nem történt, vagy az eligazítás nyitva hagyta az aránytalan sérelemokozás lehetőségét, felvetődik az előjárói katonai bűncselekmények elkövetésének, az előbb felsorolt bűncselekményekben való bűnrészesség gyanúja, különös tekintettel a pszichikai bűnsegélyre.

Ugyanebben a fogalmi körben vizsgálandó a Btk. 244. §-ába ütköző bűnpártolás megvalósulása, amire az a jellegzetes tény enged következtetni,

hogy a Rtv. 20. § (1) bekezdése által előírt azonosító jelvény használatának mellőzése, továbbá a maszk viselése erősítette az eljáró, bűncselekmény elkövető rendőrök büntetethetlenségben való bizodalját, az utólagos büntetőjogi és fegyelmi felelősségre vonásuk meghíúsulását, ill. jelentős megnehezülését okozta, és felkeltette bennük a büntetlenség-büntetethetlenség tudatát. („Mindenért a helyi parancsnok a felelős”, aki viszont senkit nem bántalmazott.)

Az egyéni büntetőjogi felelősségre vonás ellehetetlenüléséért való felelősség – a tömegosztatást parancsnoklóktól az irányítást ellátó legfelsőbb rendőri vezetőkig – önállóan vizsgálendő. A felelősség megállapítását lehetetlenné tevő utasítások kiadói pszichikai vagy passzív bűncselekményért vagy bűnpártolásért is felelőssé tehetőek azért is, mert a kemény fellépésre felhívás a törvényes korlátokra való nemcsak formális, hanem tartalmi figyelmeztetés elmulasztásával szándékerősítőleg hat a személy elleni szükségtelen erőszak elkövetésére. Ez a magatartás a bűncselekmény hallgatólagos eltűrése, amikor a tettesben nyilvánvalóvá válik: „a bűncselekmény megakadályozására jog szerint kötelezett személy elhárító beavatkozásától vagy leleplezésétől nem kell tartania.”

A vonatkozó bírói gyakorlatot a Kúria alábbi eseti döntésének részlete mutatja be:

„Amikor tehát a passzív bűncselekmény a tettes előtt kifejezésre juttatja, hogy a szándékolt cselekmény felismerése ellenére télen marad: passzívítással objektíve elősegíti a bűncselekmény elkövetését. Következésképpen a bűncselekmény minőség megállapíthatóságának megítélése szempontjából nincs jelentősége annak, hogy egyrészt a bűncselekmény képező magatartás ténylegesen milyen mértékben növelte a tettes akarathatározását, másrészt hogy a tettes esetleg a bűncselekmény döntésétől függetlenül is megvalósította volna a bűncselekményt. Ezek a tényezők ugyanis csupán a büntetés kiszabása körében értékelhetők (BH 1985. 410.).”

A rendőr előjárók tekintetében megállapítható a megalapozott gyanúja annak, hogy egyrészt előjárói kötelességüket megszegve, az alárendelték fent részletezett kötelességszegéseinek és bűncselekményeinek megakadályozására, illetve a felelősségre vonásra, a szolgálati rendet, a fegyelmet és a közbiztonságot fenyegető zavar leküzdésére a szükséges intézkedést elmulasztották, így a Btk. 361.§ szerinti előjárói intézkedés elmulasztásának katonai bűncselekményét követték el.

Mivel tapasztalható volt, hogy a bűncselekmény a szolgálatra, a fegyelmelemre és a közbiztonságra jelentős hátránnyal járt, a cselekmény büntetési alakzata valósult meg. Legalábbis gondatlansággal követték el az előjárók

a cselekményt; a törvény értelmében az is büntetendő. A Btk. 122. § (1) bekezdése szerint a rendőrré is kiterjed a katonai bűncselekményekkel kapcsolatos büntető törvénykönyvi szabályozás.

Fennáll a megalapozott gyanúja annak is, hogy a rendőrparancsnokok előljárái kötelességüket azáltal szegték meg, hogy alárendeltjeiket szolgálatuk teljesítésében nem ellenőrizték, és ez a szolgálatra és a fegyelemre jelentős, avagy különösen nagy hátránnyal járt, ezáltal a Btk. 362.§-ba ütköző ellenőrzés elmulasztásának vétségét vagy büntettét valósították meg. A parancsot kiadók felelnek az egyes bűncselekményekért közvetett, illetve önálló tettesként, valamint a szolgálatot teljesítő rendőrök, akik részben nem parancsra cselekedtek, abban az esetben tettesként felelnek.

Elkövetők azért is ismeretlenek jelenleg még, mert a rendőrök a cselekmények elkövetésekor tömegesen nem viseltek jelvényt, maszkot viszont igen. A budapesti rendőrfőkapitány elhangzott azon védekezése, hogy „leeshettek a jelvények” azért nem fogadható el, mert egyetlen filmfelvételen sem láthatók sehol leesett rendőri jelvények az utcákon, illetve ilyen bejelentéssel senki nem élt. Ez a körülmény az elkövetett jogszabálysértések és bűncselekmények előre kiterveltségét látszik alátámasztani.

Felmerül továbbá a parancsnoki állomány felelőssége, a Btk. 360. § (1) bekezdése szerinti előljárái gondoskodás elmulasztásának vétsége, mivel a híradások szerint az október 23-án megsérült rendőrök többsége a rendőrség által bevetett könnygáztól sérült meg. A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 3/1995. (III. 1.) BM rendelet 55. § (7) bekezdése szerint könnygázgránát tömegoszlításra vagy zárt térben kialakult ellenállási góc felszámolására alkalmazható azzal, hogy az mindig parancsra, a helyszínen tartózkodó parancsnok által meghatározott módon történik, és gondoskodtak a rendőröknek a könnygáz hatása elleni védelméről. Ezt a védelmi kötelezettséget a jelek szerint a felelős rendőri vezetők megszegették.

Katonai bűncselekmény megállapítható amiatt is, mert a rendőri vezetők lehetővé tették, hogy a rendőri állomány 2006. október 23-án nem rendszeresített sörétes vadászpuskából nem rendszeresített gumilövédékeket lőjön ki a békés járókelőkre, ráadásul azokat sok esetben nem megengedhető módon, túl közlelről, illetve fejre, nyakra célozva. Ezzel többeknek maradandó egészségkárosodást okoztak.

Válogatás nélkül tüzeltek a fegyverkezelők, több ezer töltényt felhasználva, pedig ezt csak előljárái tűzparancs alapján tehették volna, és nem csak felfegyverezett tömeg ellenállásának letörésére használták.

Az ügyészségek a lövésektől sérültek és jogvédők által tett feljelentések alapján, ismeretlen rendőrökkel szemben indult büntetőeljárásokat

megszüntették, bár nem egy esetben rögzítették határozataikban, hogy „a gumilövedék kilövésére alkalmas speciális fegyvert kezelő rendőr magatartásával kapcsolatban megállapítható, hogy a sértettet ért lövés leadásakor nem járt el kellő gondossággal, az általa ismert lőparaméterek alapján nem kellett volna vadászpuskáját ilyen módon használnia”, továbbá a súlyos következményekkel járó lövésekkel elkövették a rendőrök a hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás vétségét, illetve testi sértés különböző minősítésű bűncselekményeit.

A nyomozó ügyészség azt is kimondta, hogy sem az október 23-án használt vadászpuskák, sem a lőszer használatához nem volt meg az ORFK jóváhagyása. A rendészeti miniszter is csak utólag, 2006. december 6-án járult hozzá, hogy az eszközöket rendszerbe állítsák. Az ezen ügyekben beszerzett fegyverszakértői szakvélemények szerint a REBISZ besztottjait egy régi termékkatalógusban található, már régen nem gyártott töltényhatás adatai alapján oktatták, továbbá a szakértő megállapította, hogy a vizsgálatra átadott töltények lövedékei lényegesen nagyobb sebességűek, sokkal nagyobb energiájúak, lényegesen veszélyesebbek, és nagyobb a sérülést okozó képességük. Előjárói intézkedés elmulasztása bűncselekményét követhette el az, aki a fegyverek beszerzését, alkalmazását lehetővé tette.

Az elfogottaknak rendkívüli gyötrelmeket okozó műanyag szíjbi-lincset csak 2007 tavaszán rendszeresítették, továbbá eltűrték a nem rendszeresített rendőrbot (vipera) használatát, amely súlyos sérüléseket okozott. Ebben a körben is felmerül az előjárói intézkedés elmulasztása bűncselekménye.

Az országgyűlési albizottság 2010. október 13-i ülésén a katonai ügyészség vezetője és a katonai főügyészség osztályvezetője az azonosító jelvények hiánya miatti feljelentést elutasító 2007-es katonai ügyészségi határozat megdőbentő indokolását fenntartották: szerintük a szolgálati rendre és fegyelemre semmilyen hatással nem volt a jelvények hiánya. A katonai és nyomozó ügyészségek vezetőinek felelőssége is megkerülhetetlen az elmaradt elszámoltatás miatt.

2012 novemberében jelentették be, hogy a 2006. őszi rendőrterror miatt a Debreceni Katonai Ügyészségen folyamatban levő eljárásokat egyesítették, egyúttal a nyomozásokat lezárják, és vádat emelnek katonai bűncselekmények miatt 14 volt, illetve jelenlegi rendőrtiszttel szemben. A gyanúsítottak között van többek között Gergényi Péter akkori budapesti, Bene László akkori országos rendőrfőkapitány és Dobozi József, a Rendészeti Biztonsági Szolgálat (REBISZ) akkori parancsnoka. Nem szerepelt a gyanúsítottak között azonban egyetlen akkori politikai vezető,

így Gyurcsány Ferenc sem; még ki sem hallgatták, csak a bírósági szakban tett tanúvallomást.

A számos rendelkezésre álló bizonyíték és jelentés ellenére *terrorcselekmény miatti felelősségre vonásról még mindig nem akar hallani az ügyészség, pedig a felelősségre vonás igazi terepét ez jelentheti*. Lényegesen súlyosabb büntetéssel jár, másrészt ezáltal mindenki, aki részt vett vagy akár felhívást adott rá, emiatt is felelősségre vonható, halmazatban a katonai bűncselekményekkel.

Az akkor hatályos Btk. 261. § (1) b) pontja szerint: aki abból a célból, hogy a lakosságot megfélemlítse, a (9) bekezdésben meghatározott, személy elleni erőszakos, közveszélyt okozó vagy fegyverrel kapcsolatos bűncselekményt követ el, s e büntett miatt tíz évtől tizenöt évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő. A (9) bekezdés szerint e § alkalmazásában személy elleni erőszakos, közveszélyt okozó vagy fegyverrel kapcsolatos bűncselekmény többek között a személyi szabadság megsértése (175. §) és a testi sértés [170. § (1)-(5) bek.]

Indokoltnak látjuk tehát a terrorcselekmény miatti gyanúsítást, majd vádemelést is Gyurcsány Ferenc és társaival szemben.

Nem lehetünk elégedettek, hogy tíz évvel a példátlan erőszakhullám formájában megvalósult megtorló akciók után (lovasroham, fejmagasságban kilőtt könnygázgránátok, gumilövedékek, szemkilövések, kegyetlen bántalmazások utcákon, éttermekben, fogdáknban, önkényes fogva tartások, koncepciók eljárások), számos vizsgálat alapján elkészült jelentés, több száz feljelentés, nyílt levél, számos parlamenti felszólalás és civil akció ellenére – a korábbi néhány beosztott rendőrt érintő elítélés után csupán 14 rendőri vezető ellen emeltek vádat, kettő közülük csak megrovást kapott, a többiekkel szembeni eljárást elévülés miatt megszüntették, és nem történt büntetőeljárás lépés az akkori politikai vezetők felelősségre vonása érdekében.

Vannak arra utaló jelek és tények, hogy az események előtt és során kapcsolat volt az akkori miniszterelnök és az akkor rendőri vezetők között, Gyurcsány elvárásokat fogalmazott meg. 2006. szeptember 19-én az Országházban találkozott a rendőri vezetőkkel, s ezt követően az alájuk rendelt, azonosító jelvény nélküli rendőrök véres megtorlásokba kezdtek. 2006. október 23-án pedig a rendőrség irányítóközpontjában tartózkodott, így minden rendőri műveletre megfelelő rálátással rendelkezett. A rendőri műveletek mérete, kivitelezési módja, megfélemlítő hatása arra utal, hogy a személy elleni erőszakos, illetve személyes szabadságot sértő bűncselekmények sorozatát 2006. szeptember 19–21. között és október

23–24. között a kormányellenes tüntetőkkel és megemlékezőkkel szemben célzatosan, a hatalom megtartása, a lakosság megfélemlítése és az ellenállás letörése érdekében alkalmazták, szisztematikusan megszegve a rendőrség működésére és különösen a tömegosztatásra vonatkozó jogszabályi előírásokat.

Erre utaló körülmény a nem rendszeresített és a kiképzési ismertekhez képest sokkal nagyobb határfokú vadászfegyverek és gumilövedékek, a szintén nem rendszeresített kínzó, sanyargató hatású műanyag szíjbilincs használata, továbbá polgári lakosság elleni bevetés érdekében a honvédségtől igénybe vett gránátvetők és könnygázgránátok használata. Erre utalnak az ügyészség rendelkezésére álló, egyes rendőrségi rádióforgalmazási adatok is, amelyek túszejtésről, polgárok hajtóvadászszerű üldözéséről és körbekerítéséről szólnak. Ezt igazolja az is, hogy a rendőri intézkedéseket követően a rendőrök által készített jelentések tipikusan valótlan tartalommal készültek, a jogellenes rendőri cselekmények eltusolása érdekében. Mindezt azonosító jelvény nélküli rendőrök hajtották végre a parancsnoki állomány tudtával és beleegyezésével, az akkori politikai vezetés vélelmezhető tudtával és beleegyezésével.

Dr. Balsai István miniszterelnöki biztos jelentése – amelynek elkészítésében közreműködött dr. Novozánszky Ilona NJSz elnök és dr. Gyurta Tibor NJSz elnökségi tag, illetve amely jelentés jogesettárához a Nemzeti Jogvédő Szolgálat szolgáltatotta az alapanyagokat – az ügy összes körülményére tekintettel, az akkori állami vezetők terhére a Btk. 261. § (1) bekezdésébe ütköző és a szerint minősülő, a lakosság megfélemlítését célzó, tömeges, személy elleni erőszakos bűncselekmény megvalósításával kimerített terrorcselekmény büntettének elkövetését tartja megállapíthatónak. Ezt a cselekményt a törvény tíztől húsz évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel rendeli büntetni. Terrorcselekmény miatti felelősségre vonás érdekében több feljelentés is benyújtásra került, többek között dr. Völgyesi Miklós, a miniszterelnöki megbízott szakértője részéről, illetve 2012. szeptember 16-án – az előjárói rendőri bűncselekmények elévülésének megakadályozása érdekében – az egész eseményláncolat tekintetében tett feljelentést dr. Morvai Krisztina és dr. Gaudi-Nagy Tamás, illetve 2012. október 19-én további kiegészítést tettek.

Feljelentésünk részletes indokolását és a büntetőjogi felelősséget megalapozó bizonyítékokat csatoltuk. Ebben részletesen kifejtettük az egyes helyszíneken történt eseményeket, és megjelöltük a rendőri vezetőket és alegységvezetőket, valamint az általuk elkövetett cselekményeket. Olyan esetleírásokat is rendelkezésre bocsátottunk, amelyek ezen rendőrpáncsnoki bűncselekmények elkövetését igazolják.

A terrorcselekmény miatti vádemelések elmaradása sérti mindazok felelősségre vonáshoz fűződő jogait is, akik elszenvedői voltak a nagyszámú, személyes szabadságukat, testi épségüket és emberi méltóságukat sértő bűncselekmény-sorozatnak, amelyet a rendőrség állományához tartozó személyek követtek el, nem egy esetben – sajnálatos módon – ügyészségi és bírósági közrehatással.

Az ügyészségnek alkotmányos kötelezettsége e cselekmények alapos, ésszerű időn belüli kivizsgálása, illetve törvényi feltételek fennállása esetén vádemelés. Nincs akadálya tehát annak, hogy a terrorcselekmény miatti vádemelés, illetve a szükséges további gyanúsítások tárgyában döntést hozzon az ügyészség.

A 2015. október 29-én született elsőfokú ítéletben Gergényi és még egy rendőr megrovást kapott, a 12 további vádlott elleni eljárást elévülés miatt megszüntették. Mindez egyértelművé teszi, hogy a 2006. őszi elszámoltatást elszabotálták: a kormány, a rendőrség, az ügyészség és a bíróság együttműködésében. A jogsértettek és nemzeti jogvédők azonban nem adják fel: az egykori politikai és rendőri vezetők nem úszhatják meg.

A 2010-es kormányváltás, illetve az új legfőbb ügyész (dr. Polt Péter) a 2010. decemberi kinevezése után specializált rendőrségi és ügyészi csoportokat kellett volna létrehozni; ez elmaradt, tehát nem volt hatékony a nyomozó hatósági vádelőkészítő munka.

A bíróság a szakmailag nem alkalmas vádiratból a legrosszabbat hozta ki: abszurd, hogy a rendőri vezetők tömeges rendőri erőszakot meg nem akadályozó ténykedése azért nem előljárói intézkedés elmulasztása büntette, mert szerinte az a szolgálati rendre és fegyelemre jelentős hátrányt nem gyakorolt. Ez ellentétes a jogerős ítéletek tucatjai és vizsgálati jelentések sorozata által megállapított, rendőri vezetők mulasztásai szolgálati rendre és fegyelemre jelentős hátrányt gyakoroló hatását igazoló tényekkel. Mivel, a bíróság szerint, így csak az előljárói intézkedés elmulasztása vétség volt megállapítható, azon bűncselekmény büntethetősége 3 év alatt, azaz 2009-ben elévült.

Óriási hiba volt, hogy sem az ügyészség, sem pedig a bíróság nem támaszkodott a jogsértettek és nemzeti jogvédők bizonyítékaira, a sértetti képviselőlet lehetőségétől a Gergényiék elleni büntetőperben megfosztottak minket az ügyészség élénk helyeslése mellett. A bíróság dr. Morvai Krisztinát és dr. Gaudi-Nagy Tamást tanúként hallgatta meg.

Tucatnyi erőszakos rendőri cselekményről szóló bizonyítékot bocsátottunk rendelkezésre, illetve szakmai összefoglalónkat, amelyben a vezetők büntetőjogi felelőségének kérdéskörét is részletesen taglaltuk. A 2006. őszi jogsértettek érdekvédelmi szervezete, a Közhatalom Jogsértettjei Egyesület vezetőit meg sem hallgatták tanúként a perben.

Az ilyen nagyszámú jogsértést okozó állami és rendőrvezetői cselekmények esetén sokszor csak évek múlva következnek be a felelősségre vonás – ezt igazolja az alábbi két példa –, így a felelősök nem dőlhetnek hátra nyugodtan, mindent meg fogunk tenni az elszámoltatásuk érdekében:

1. 1990. júniusi bukaresti bányászjárás

A hat halálos áldozatot és legalább ezer sebesültet követelő 1990. júniusi bányászjárás után 25 évvel indult bünvádi eljárás a volt román államfő, Ion Iliescu és a román titkosszolgálat, az SRI egykori vezetője, Virgil Măgureanu ellen. A legfőbb ügyész Petre Roman, Victor Atanasie Stănculescu és Gelu Voican Voiculescu egykori vezető politikusok ellen is eljárást kezdeményezett. A vád: emberiség ellen elkövetett bűncselekmény. 1990. június 13. és 15. között Zsil-völgyi bányászok dúlták fel a román fővárost, hogy „megvédjék» Ion Iliescu akkori államfő hatalmát.

A bányászok tüntetőket, diákokat és egyszerű járókelőket bántalmaztak, feldúlták az ellenzéki pártok székházát. A „bányászjárásként» emlegetett erőszakhullámban legalább hat ember életét vesztette, és legalább ezren megsebesültek. Az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) 2014 szeptemberében döntött arról, hogy a romániai bűnüldöző szerveknek kötelességük kivizsgálni az 1990-es atrocitásokat, és a román államot kártérítésre kötelezte. A 2000-es évek közepén a katonai ügyészség több ezer tanút hallgatott ki, de egy alkotmánybírói döntés nyomán az ügyiratcsomót átadták a civil ügyészeknek, akik azt 2009-ben vádemelés nélkül lezárták.

2014 szeptemberében az EJEB kimondta: a bizonyítékok alapján állítható, hogy a román állam tisztségviselői, beleértve a kormány egyes tagjait és magas rangú katonákat is, emberiség elleni bűnt követtek el. Ezt követően, 2015. márciusban a román Legfelsőbb Bíróság hozzájárult a vádemelés nélkül lezárt akta újrainvitálásához. Ezzel az ügyészek szabad kezet kaptak arra, hogy bünvádi eljárást indítsanak az ügy bármelyik gyanúsítottja ellen, de csak az elévülhetetlen bűncselekmények (emberiség elleni bűncselekmények és szándékos emberölés) tekintetében. Ennek nyomán tavaly ősszel a katonai ügyészek emberiség elleni bűncselekmények gyanújával folytatták a bünvádi eljárást az 1990. júniusi bukaresti Egyetem-téri tüntetés erőszakos leverése ügyében. A gyanúsítottak körét kiterjesztették olyan volt tisztségviselőkre, akik 1990-ben az ország civil és katonai hatóságait vezették.

Ion Iliescu volt román államfőt és Virgil Măgureanut, az 1990-ben alakult Román Hírszerző Szolgálat (SRI) első igazgatóját, emberiség elleni bűncselekménnyel gyanúsították meg, az eljárás még zajlik.

2. Az északír véres vasárnap (1972)

A több évszázados múltra visszatekintő brit–ír szembenállás 1969-ben új fordulatot vett. Ekkor kezdődött a hivatalosan 2005-ig tartó „Leghosszabb Háború”, vagy ahogy a britek nevezték, a bajok, zavargások („The Troubles”). Az Észak-Írországban élő, másodrendű polgárként kezelt katolikusok 1967-ben alapították meg az Észak-Írországi Polgárjogi Szövetséget (Northern Ireland Civil Rights Association), melynek céljai közt szerepelt a katolikusokkal szembeni diszkrimináció felszámolása és a jogegyenlőség megteremtése. 1972. január 30-án volt a „véres vasárnap” (Bloody Sunday), amikor a brit 1. Ejtőernyős Ezred tüzet nyitott a Londonderryben felvonuló katolikus ír polgárjogi tüntetőkre, 13 fegyvertelen civilt megölve és 14 főt megsebesítve (egy sebesült utóbb elhunyt). A tömeg menekülni kezdett, a katonák több mint száz töltényt lőttek ki a tüntetőkre. A 14 halálos áldozat közül 6 még fiatalok voltak. A korabeli beszámolók alapján mindegyikük fegyvertelen. A 14 sérült közül 12 embert sebesítettek meg a lövedékek, 2 embert a páncélozott járművek gázoltak el. Szemtanúk beszámolója szerint a katonák földön fekvő sebesülteket is meggyilkoltak, és tüzet nyitottak a sebesülteket ellátni próbáló orvosokra is. A helyszínen többeket letartóztattak, számos civil eltűnt vagy évekre börtönbe került.

Az eseményt követően először a brit kormány által létrehozott vizsgálóbizottság mindent rendben talál, de 1998-ban, a jogsértettek nyomására, Tony Blair akkori brit miniszterelnök újabb vizsgálóbizottságot kezdeményezett (Saville Bizottság). Az így létrehozott brit alsóházi bizottság több mint 10 évig is vizsgálódott, 1000 embert hallgatott meg, és ötezer oldalas jelentést készített, amelyet 2010-ben tettek közzé. Ebben konkrétan megjelölnek felelősségre vonandó katonákat, és ennek nyomán büntetőeljárás indult ellenük, amely még jelenleg is tart. Az igazságtételt követelők azóta is folyamatosan akcióznak a felelősségre vonás érdekében, ennek keretében sokezres felvonulást tartanak az évfordulók során „Vessenek véget a büntetlenségnek” címmel. 44 évvel a vérengzés után került sor az első gyanúsított, egy volt katona letartóztatására tavaly novemberben. A nyomozó hatóságok eddig 34 volt és jelenlegi katonát és 310 civilt hallgattak ki a büntetőeljárásban. Az áldozatok jóvátétele iránti perek még mindig folyamatban vannak...

7. TÜNTETÉSEK FELOSZLATÁSA MIATTI PEREK

A 2006. szeptember 18–21-i, majd a 2006. október 23-i tüntetések, megemlékezések a gyülekezési jog gyakorlása körében valósultak meg. Alapvető szabadságjogaikat gyakorló emberek ezreit támadta a hatalom és oszlatta fel a tüntetéseket erőszakosan. A feloszlítások is jogellenesek voltak, de azok végrehajtása is. Emiatt is kardinális kérdés, hogy a gyülekezési törvény adta eszközzel sikerül-e megállapíttatni a bíróságokon ezen tüntetések feloszlításának jogellenességét.

A 2006. október 23-i tüntetések feloszlításának jogellenessége miatti, a Nemzeti Jogvédő Szolgálat által (dr. Grespik László képviselőjében) kezdeményezett perben a Kúria (korábban Legfelsőbb Bíróság) felülvizsgálati ítéletében kimondta: a hetek óta folyamatosan tiltakozó Kossuth téri tüntetők erőszakos rendőri kiszorítása 2006. október 23-án hajnalban jogellenes volt. A 2006. október 23-án az Alkotmány utcában és az Astoriánál történt tömegoszlatás miatti, az oszlatások jogellenességének megállapítását célzó eljárások az Emberi Jogok Európai Bíróságán folyamatban vannak jelenleg is.

A Kúria egy másik felülvizsgálati ítéletével (Kúria 32/2013. számú közigazgatási elvi határozat) megállapította, hogy a 2006. október 23-án délelőtt a budapesti Nádor utcában történt tömegoszlatás jogellenes volt. A két jogellenes oszlatásban érintett több mint kétszáz személy esetében még nem történt meg a kárigények rendezése annak ellenére, hogy az érintettek személyes szabadságát, gyülekezési jogát és véleménynyilvánítási szabadságát nyilvánvalóan megsértették a jogellenes feloszlítással. A Nádor utcai jogellenes oszlatás miatti két kártérítési perben a jogsértettek részére jogerősen fejenként kétszázezer forint és kamatai összegű nem vagyoni kártérítést ítélt meg személyes szabadság megsértése miatt. Ennek ellenére a jogellenes feloszlítások jogsértettjeivel való megegyezés elől máig elzárkózik a rendőrség, így e körben várhatóan perek indulnak.

A küzdelem tehát a 2006. őszi igazságételért még ma is zajlik.

A nemzeti jogvédők soha nem adják fel!

dr. Novozánszky Ilona ügyvéd
a Nemzeti Jogvédő Szolgálat
elnöke

dr. Gaudi-Nagy Tamás ügyvéd
a Nemzeti Jogvédő Szolgálat
ügyvezetője

MELLÉKLET

A NEMZETI JOGVÉDŐK ÁLTAL KÉPVISELT
56 MEGHURCOLT, 2006. ŐSZI ÁLDOZAT
ESETLEÍRÁSA

1. 2006. szeptember 19–21.

*Budapest VIII. kerület, Rákóczi út, Blaha Lujza tér, Keleti Pályaudvar,
Magyar Rádió udvara, Nyugati tér, Kossuth tér, Oktogon*

Ezen időszakra jellemző volt a rendőrség részéről, hogy az MTV székházánál elszenvedett „vereség” megtorlásaként a biztosítási feladatok ellátása során, szükségesség és arányosság törvényi követelményeit megszegve léptek fel az állampolgárokkal szemben. Az egyéniesítés követelményét figyelmen kívül hagyva, aránytalan brutalitással lépetek fel mind a demonstrációban résztvevő, mind a demonstráció szándékával nem rendelkező személyekkel szemben.

A fent említettek tükrében kiemelendő mindaz, ami a Magyar Rádió udvarán, a rádió aulájában, továbbá a VIII. kerületi Rendőrkapitányságon és más fogdákon történt, ahova döntő többségben büntetlen előéletű, rendezett életkörülményeket folytató, törvénytisztelő és később ártatlannak bizonyult személyeket szállítottak a rendőrök. Ezen személyek többsége már a szállítást megelőzően rendőri brutalitás áldozata lett. Az ártatlan emberekkel szembeni indokolatlan rendőri fellépés a rádiónál felállított kordon közelében is folytatódott.

Ennek következtében a – rendőri brutális ütlegetés, rugdosás, és megbilincselések miatt – már komoly sérülésekkel rendelkező személyeket térdepeltettek, megalázó, becsmérlő, szavakkal illették, emberi méltóságukban gyalázták, embertelen bánásmódnak tettek ki, nem egy esetben bántalmazták, majd jogellenesen fogva tartották őket. Az előbbieket alátámasztására szolgálnak a rendőri jogsértéseket megállapító bírósági határozatok is.

Mindezeket a Nemzeti Jogvédő Szolgálat alábbi jogesetei támasztják alá:

1.) U. Attila ügye

U. Attila 2006. szeptember 19-én, 24 óra körüli időben a budapesti Blaha Lujza térről igyekezett – élettársával – a Keleti pályaudvarral szemben levő otthonába. A téren ezen időpontban már kifejlődött állapotába jutott a rendőri erők és a tüntetők közötti összecsapás, a csapaterős tömegoszlatás folyamatban volt.

A jogellenes magatartást ki nem fejtő U. Attila a menetirány szerinti jobb oldalon szolgálatot teljesítő REBISZ állományához tartozó rendőri

egységhez fordult abból a célból, hogy a rendőrsorfal mellett átengedjék őt és élettársát. Ekkor azonban megengedő válasz helyett az élősoros rendőrkordon tagjai bántalmazni kezdték. Élettársa sikeresen el tudott menekülni a tömeg felé, U. Attila azonban, az intézkedésen felháborodva, visszatért a sorfal elé, és álló helyzetben maradt.

Ekkor a sorfal szétnyílásával kis létszámú rendőrcsapat közelített U. Attilához, és koponyájára, kezeire, oldalára irányuló, gumibottal végrehajtott ütésekkel bántalmazták, majd lábbal rúgó mozdulatokat fejtettek ki, bordatörést és komoly zúzódásokat okozva neki. A rendőrsorfal előtt bokáinál fogva próbálták behúzni a sorfal mögé, majd, miután nadrágja lecsúszott, felsőruházatánál fogva, már a sorfal mögött vonszolták. Ezt követően egy erősebb testalkatú, arcán jól kivehető rendőr emelte meg, és vitte néhány méterrel arrébb.

A fenti bántalmazásról több (szám szerint: 45) olyan fényképfelvétel is előkerült, amelyen az elkövetés megtörténte és körülményeire vonatkozó érdemi információ található. Ennek ellenére a bántalmazó rendőrökkel szembeni nyomozást nem jogerősen megszüntették, beazonosíthatóság hiányára hivatkozva; panasszal élünk, a döntés az ügyészségnél.

Ezt követően U. Attilát rabszállító autóval a VIII. kerületi Rendőrkapitányságra szállították. Az őt szállító autóból bokájánál fogva, hassal a föld felé húzták be az rendőrségi fogda épületébe. Előállítására 2006. szeptember 20-án, 01 óra 55 perctől került sor a 01080-13859/2006 ideigl. számú rendőri jelentés alapján. A VIII. kerületi Rendőrkapitányságon U. Attilával történtek első mozzanata azon bántalmazás volt, miszerint az udvaron szorosan a falhoz közel kellett térdelnie, ahol szidalmazására, nyakon ütésére majd rugdosására került sor azért, mert bordatörése miatt nem tudott az elvárt testhelyzetben maradni.

Ezt követően U. Attila egy szemmel láthatóan fiatalkorú folyamatos bántalmazása miatt nemtetszését fejezte ki, ami az udvaron eljáró rendőrök haragját váltotta ki. Az egyik erősebb testalkatú rendőr, aki a fiatalkorú előállítottat bántalmazta, U. Attilához ment, és gumikesztyűs kézzel páros pofonokat adva bántalmazni kezdte. U. Attila – a korábbi bántalmazások miatti, ismert fizikai erőnléte miatt – fizikailag ez ellen sem tehetett, ezért végső elkeseredésében hangosan elkezdte számolni az ütéseket. Szám szerint 12 pár pofont kapott, melyet minden jelenlevő látott és hallott. Ekkor az eljáró rendőr szünetet tartott, és a következőket mondta neki: „Ha nem fejezed be, itt fogsz megdőglenni”. Ezt követően további páros pofonok adására került sor, U. Attila a pofonok számolását folytatta. A bántalmazás mértékét jól jellemzi az, hogy az eljáró rendőr a

pofonok adásának befejezésekor erősen és gyorsan lélegzett, fizikailag őt is igénybe vette a bántalmazás.

Miután a fent leírt rendőr abbahagyta U. Attila verését, egy fiatalabb társa közvetlenül ezután felváltotta, és fél kézzel kezdte el pofozni. Mivel U. Attila ezeket az ütéseket is számolta, háromszor ököllel megütötte U. Attila állát, majd ágyékon akarta rúgni, de ő lábait szorosan összezárta, ezért az sikertelen volt. Végül folyamatosan, több alkalommal, teljes testsúlyával gyomorszájába térdelt.

Az ezt követő eseményekből a rendőri bántalmazások sorába tartozik az udvaron eljáró, az előállítottak adminisztrációját végző rendőrök tevékenysége is. A pofonokat időrendben először adó rendőr egy fiatal, szőke rendőrő kiséretében elkezdte az előállítottak listáját összeállítani az előállítottak önálló nyilatkozata, bemondása alapján. Mivel U. Attila korábban a többi előállítottnak a rendőrök jelenlétében hangosan kiabálta azt, hogy „U. Attila vagyok, az épületszobrász! Ne felejtsetek el, mit művelnek velem, ne felejtsetek el, amit láttatok”, ezért az adatkérés során – tekintettel arra, hogy e mondat többször is elhangzott – erre a mondatára hivatkozott. Az időközben cipőjét elvesztő U. Attila meztelen lábfejét ezért először az adatkérő rendőr, majd közvetlenül utána az adatkérő rendőrő is a cigarettacsikk elnyomásához hasonló módon folyamatosan megtaposta, kínzó és elviselhetetlen fájdalmat okozva ezzel U. Attilának.

A tényállás részletes leírását tartalmazza a Budapesti Nyomozó Ügyészségen 2007. május 16-án foganatosított, U. Attila tanúkihallgatásáról szóló jegyzőkönyv. Vallomásán és ezen ajánlaton kívül a tényállásra vonatkozóan megemlítendő, hogy az említett események valóságát a Budapesti Nyomozó Ügyészség 1601/2006. számon folytatott nyomozása során is elismerte a nyomozás során hozott határozatában: „*a rendőrség udvarán történt bántalmazásra vonatkozóan a sértett vallomásán kívül több független tanú vallomása áll rendelkezésünkre...*”.

U. Attila az őt bántalmazó rendőrök közül két férfit felismerésre bemutatás során felismert, akikkel mint gyanúsítottakkal szemben a fenti számon hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás miatti büntetőeljárás indult. A két BRFK állományú rendőr ellen vádemelésre került sor, azonban a bíróság felmentette a vádlottakat, mert az érintett rendőrök személyre szabott büntetőjogi felelősségét kizáróan megállapítani nem lehetett, de ettől függetlenül tény, hogy U. Attilát a rendőrök bántalmazták és okozták neki a jelentős lelki és testi sérüléseket.

A 33/2010 (VI.11.) OGY. határozat alapján lefolyt kártérítési eljárásban kártérítést kapott.

A tanúvallomások közül kiemelendő Ny. Sz. vallomása, melynek az alábbi mondata különösen releváns: *„A bántalmazó rendőrök közül nem ismernék fel senkit, hiszen a fejüket nem lehetett felemelni, de egy rendes járőr-ruhában lévő fiatal rendőrt biztos, hogy megismernék, aki az általam észlelt egyik bántalmazotton, aki a földön feküdt, és a keze szintén hátra volt bilincselve, a szó szoros értelmében ugrált. Hallottam, hogy ennek a srácnak a bordája eltört, mivel őt a kapitányságról a kórházba is kellett vinni, vért is köpött.”*

A tanúvallomások közül fontos továbbá a szintén az ügyben kihallgatottak egyikének vallomása, melynek az alábbi, bizonyító erejű mondataira hívjuk fel a figyelmet: *„...láttam, hogy egy kb. 30 éves srácot nagyon csúnyán megverték a rendőrök mindannyiunk láttára. Mászt viszont nem bántottak, vagy legalábbis nem láttam. Ezt a fiatalembert utánam hozták be az udvarra, és azt tudom, hogy nagyon magyarázott a rendőröknek, szidta őket trágár szavakkal. Biztos, hogy azok, akik behozták, otthagyták, ők nem bántották, de kis időre rá jött három rendőr, akik nagyon megverték. Körbeállták és ott rugdosták, ahol elérték, testszerte kapott mindenhol, kb. egy 5 percg rugdosták.”*

Egy másik kihallgatott tanú az alábbiakat vallotta a jegyzőkönyv szerint: *„Itt, a VIII. kerületi Rendőrkapitányság udvarán láttam még egy általam ismeretlen, ugyancsak előállított személy rendőri bántalmazását, de nem tudom, hogy ki ez a személy, és nem is tudnám őt felismerni. Azt láttam és hallottam, hogy ez a személy kiabálva kérte, hogy a gyorsbilincset lazítsák, mert nem érzi a csuklóját, és azt is kiabálta, hogy hívjanak orvost, ezt több rendőr is megrugdosta, sőt földön fekvő testhelyzetében ugráltak rajta, azt is láttam, hogy vért köpött.”*

2.) M. Gergely ügye

M. Gergely 2006. szeptember 20-án, hajnali 2:30 óra körüli időben érkezett a Bródy Sándor utca északi irányából a Bródy–Szentkirályi sarokhoz, egyedül, és igyekezett hazafelé, szeretett volna a Szentkirályi utcán balra fordulva továbbhaladni. Nem kiabált, nem viselkedett kihívó módon, nem dobált, nem volt nála semmi. Egyszerű állampolgárként szeretett volna eljutni otthonába, ami azonban nem sikerült neki. Balra fordulását követően a Rádiót védő rendőrkordon egyik tagja hozzálépett, és megkérdezte, hogy mit csinál itt. M. Gergely válaszolt: megnézte, hogy mi történik az utcákon. A hagyományos egyenruhát viselő rendőr erre azt mondta, hogy M. Gergely menjen vele. Ezt követően bekísérte a kordon mögé, ahol több – a Készenléti Rendőrség (2008. január 1. előtt REBISZ)

állományába tartozó – rendőr nekiesett, és ököllel verni kezdték, folyamatosan rugdosták is kb. fél percig terjedő időtartamban, miközben becsmérő kifejezésekkel illeték, többek között „lázkodó köcsögnek” nevezték. Folyamatosan kérte, hogy hagyják abban a bántalmazását, mivel ő nem csinált semmit sem. Ezt követően hátrafesztették kezét, majd megbilincseltek műanyag szíjbilincessel, és bekísérték a Rádió épülete által körülvevett udvarba, ahol kb. 30-40 bevetési egyenruhás, sisakos rendőr tartózkodott.

A kíséző rendőrök jelezték, hogy hoztak egy újabbat, majd ezt követően az udvaron lévő rendőrök többsége körbevette, és válogatott módon kezdte verni ököllel, tonfával, rugdosták, M. Gergely földre is került, azonban, mit sem törődve egy földön fekvő, védekezésre szinte képtelen ember állapotával, tovább folytatták a bántalmazást.

A több percig tartó bántalmazás közben többször forradalmárnak, lázadónak, köcsögnek nevezték. A földre kerülést követő 1-2 perc után a bántalmazást abba hagyták, s az udvaron egy fallal szemben letérdelezték.

Ekkor három rendőr állt körülötte: az egyik folyamatosan a jobb bokáját taposta, a másik kettő kérdezgette, számukra nem megfelelőnek értékelt válaszok esetén mellbe rúgta.

M. Gergely a fenti bántalmazások következtében az alábbi sérüléseket szenvedte el, csak a szerencséjének köszönheti, hogy nem szerzett maradandó sérülést:

- jobb mellkasi bordák közül az egyik megrepedt (gyógytartam: 4 hét)
- homlokán erős duzzanat keletkezett (gyógytartam: 2-3 nap)
- vesezúzdás (gyógytartam: 3-4 hét)
- testszerte zúzdások, duzzanatok

Ezt követően rendőrautóba ültették, és K. Zsolttal együtt 2006. szeptember 20-án 3 óra körül a VIII. kerületi Rendőrkapitányságra szállították, ahol őrizetbe vették. (Őrizetbe vételt elrendelő határozat 2. sorszám alatt csatolva.) Itt bántalmazásra már nem került sor, a fogdaudvaron tartották fogva megbilincselve. 2006. szeptember 20-án 5-6 óra körül került az Országos Baleseti és Sürgősségi Intézetbe, ahol szeptember 21. 19 óra 50 percig rendőri őrizet alatt állt.

M. Gergely megalázása az orvosi felügyelet alatt tovább folytatódott: fizikai állapota és a rendőri őrizet ellenére több órán át a kórházi ágyhoz bilincselve kellett lennie, egészen 2006. szeptember 21., 19 óra 50 percig.

M. Gergelyt 2006. szeptember 25-én engedték haza, de otthon a teljes gyógyulás még további három hetet vett igénybe.

A 33/2010 (VI.11.) OGY. határozat alapján lefolyt kártérítési eljárásban kártérítést kapott. Az öt bántalmazó rendőrt a beazonosítani nem sikerült, így büntetlenek maradtak.

3). *V. Sándor ügye*

2006. szeptember 19. napján egész estén át a Köztársaság téren dolgozott a Demokrata Tv operatőreként, és, mint korábban 25 éve sajtósként mindig, ezúttal is felvételeket készített kamerával munkáltatója számára egy dokumentumfilm elkészítéséhez. Körülbelül éjfél tájt a Köztársaság téren, a Szilágyi utca sarkánál állt egy lámpaoszlopnak támaszkodva – az oszlop segítségével stabilizálta kezét annak érdekében, hogy az akkorra már több órája tartó kamerázás miatt elfáradt kezét meg tudja támasztani, és a kamera ne remegjen –, amikor a téren, a Luther utca irányából könnygázgránátokat és füstbombákat kezdtek el lőni a rendőrség tagjai az Erkel Színház és a Népszínház utca sarkánál álló tömeg irányába. Váratlanul történt mindez, véleménye szerint, mivel előtte a rendőrök egy része és a tüntetők is egymással beszélgettek – mindezt dokumentálta is, és felvette videokamerája segítségével –, így semmi jel nem utalt arra, hogy néhány percen belül az előző naphoz hasonló utcai harcok alakulnak ki a Köztársaság téren is. Azonban, körülbelül éjfél tájt, a Keleti Pályaudvar irányából több szakasz vegyes felszerelésű, nem egységes öltözetben felvonuló, nagy létszámú rendőrsereg érkezett, akik az addig békésen tüntető tömeget a térről kiszorították. A felvételek tanúsága szerint a téren történt események nem indokolták a tömegoszlatást, mert az addig az MSZP székházát védő lovas és kutyás rendőrök kontroll alatt tartották az eseményeket, erőszakos cselekmények nem történtek.

V. Sándor az oszlatás kezdetekor a fent már jelzett helyen állt, lámpaoszlopnak támaszkodva. Egyszer nagy fájdalmat érzett felkarjának hátsó részén, ahol eltalálta egy könnygázgránát, de abban a pillanatban még nem tudta, hogy az találta el. Rajta három réteg ruha volt, egy póló, egy pulóver és egy őszi dzseki, ennek ellenére, a pulóvert és a dzsekit is kiszakítva, súlyos sérülést okozott számára felkarján a lövedék. Körülbelül 20-25 méterről céloztak rá. Vélelmezhetően szándékosan lőttek rá azért, hogy kilőjék a kamerát, amellyel a felvételeket készítette.

A lövés eredményeként felkarján súlyos sérülés keletkezett, kb. 6-8 cm hosszú, mély seb, valamint könyékig tartó ödéma alakult ki. Sok vért vesztett, ezért ájulás közeli állapotba került, valamint a fájdalom hatására 2-3 percig sokkot kapott. Kamerája nem sérült, ami annak volt köszönhető,

hogy a kamerát a kezéhez szíjazta még az est elején, így azt a lövés hatására nem ejtette el, valamint a lövedékkel sem azt találták el. V. Sándornak ezen kívül erősen megrándult a gerince, mely napokon át tartó fájdalmat okozott számára, és nehézséget a mozgásban.

V. Sándor számára egy idegen személy segítséget nyújtott, így lenyomta a fejét azért, hogy ne veszítse el az eszméletét, továbbá a helyszínen tőle elvárható segítséget nyújtotta számára a fájdalom enyhítése érdekében. Bár a segítséget nyújtó személy többször is felhívta a figyelmét az azonnali kórházi kezelés szükségességére, ő végül saját felelősségére hazament, tekintettel arra, hogy fájdalma tompult. Bár érezte, hogy felkarján vér folyik, a sérülést nem tudta megnézni öltözéke miatt, és ekkor még azt vélelmezte, hogy az nem lesz olyan komoly és súlyos.

Hajnal 3 óra körüli hazaérkezése után V. Sándornak erős és éles fájdalmi jelentkeztek, és ekkor szembesült először azzal – kabátja és pulóvere levétele után –, hogy milyen súlyos sérüléseket szenvedett. A fájdalom erősödése miatt, és a kezén keletkezett nyílt sérülés ellátása érdekében szeptember 20-án reggel kórházi ügyeletre ment. Speciális tapasztalással ragasztották le kezén a sérülést az összehegés érdekében, valamint tetanuszoltást kapott, azonban a sérülést ellátó szakorvos V. Sándornak elmondta, hogy korábban kellett volna jelentkezzen kórházi ügyeletre, mivel a sebet össze kellett volna varrni, azonban ennyi óra elteltével azt már nem lehet. V. Sándort nem tartották kórházban, az ápolás után hazamehetett, pedig ott kellett volna maradnia, az orvos javaslata alapján, de ő, saját felelősségére, munkahelyi kötelezettségei miatt elhagyta a kórházat.

Mivel számára jobb kezének használata létkérdés, tekintettel arra, hogy operatőr, ezért 1-2 nap elteltével, erőn felül teljesítve dolgozott tovább annak érdekében, hogy munkáját el tudja végezni. A sérülés heteken át tartó – legalább 4-5 hét – fájdalmat és nehézséget okozott számára a munkavégzés során.

A 33/2010 (VI.11.) OGY. határozat alapján lefolyt kártérítési eljárásban kártérítést kapott.

4). K. Sándor, Cs. Tamás és V. Róbert ügyei

2006. szeptember 21. napján, 20:00 óra körül találkoztak Budapest XVI. kerületében. Ezt követően a Blaha Lujza térre mentek, onnan villamosal a Jászai Mari térre, majd onnan gyalogosan a Kossuth térre – azon okból kifolyólag, hogy ott megnézzék az „őszödi beszéd” eredményeként kialakult kormányellenes tüntetést. A Kossuth téren nem tanúsítottak

semmilyen agresszív vagy provokáló magatartást, sétáltak, beszélgettek, figyelték a demonstrálókat. Kb. 22 óra 30 perckor a Kossuth téri metró megállójához mentek, ott álltak egy hirdetőoszlopnál, majd arrébb mentek, egy közlekedési jelzőtáblához. A közlekedési jelzőtáblának K. Sándor nekidőlt, és mivel a tábla igen rossz állapotban volt, lötyögött a helyén, az eldőlt. Miután a tábla eldőlt, V. Róbert valamint Cs. Tamás segített K. Róbertnek azt visszaállítani. Miután a táblát visszaállították a helyére – úgy, ahogyan az előzőleg ott volt –, lementek a metróaluljáróba, de a szerelvényre történő hosszú várakozás ideje alatt meggondolták magukat, és vissza akartak menni a Kossuth térre, tovább szemlélni az eseményeket.

Az aluljáróban Cs. Tamás talált egy sörösdobozt – összegyűrve és eldobva. Ezt felvitte magával, és amikor felértek, azt lecsúsztatta a mozgólépcsők közötti egyenes, fémlemezzel fedett felületen. Ezt követően kijöttek a metró épületéből, és miután kijöttek a fotocellás ajtón, az ajtó mellett álló, a REBISZ állományaiba tartozó rendőrök egyből hozzácsapták őket a falhoz, kezüket hátrafeszítették, majd megkötözték őket műanyag gyorsbilinccsel. Elfogásuk után a közelben álló rendőrökcsihoz vitték őket, miközben folyamatosan szidták őket, válogatott szitkozódásokat és káromkodásokat zúdítottak rájuk az eljáró rendőrök. Betették őket a rendőrökcsiba, ahol egy darabig várakoztak, majd kis idő múlva bevitték őket az V. kerületi Rendőrkapitányságra.

Az V. kerületi Rendőrkapitányságon bevezették őket a rendőrség épületében található aulába, ahol egy oszlophoz állították őket, megfenyegették őket, hogy meg se mozduljanak, elvették tőlük a zsebben található holmikát, illetve iratokat, és igazoltatták őket. Ezt követően hátravitték őket a fogdára, ahová bezárták őket. A fogdán volt egy rácsos ablak, amely előtt szitkozódtak a rendőrök, fölényeskedtek a fogvatartottakkal, gumbottal hadonászva fenyegették őket. A fogdában egy ideig várakoztak, majd egyesével szólították, és kihallgatásra vitték őket. A kihallgatások során az eljáró rendőrök fenyegető, fölényeskedő, félelmet keltő magatartást tanúsítottak velük szemben, mely magatartással megfélemlítették őket a kihallgatást végző rendőrök. A kihallgatás végeztével visszavetették őket a fogdába.

Az éjszaka folyamán átszállították őket a Gyorskocsi utcai bv. intézetbe, ahol orvosi vizsgálatokon estek át. A vizsgálatok után a BRFK III. kerületi rendőrkapitányság fogdjára vitték őket, ahova körülbelül hajnal 4-5 óra körül érkeztek. Ott nyilvántartásba vették az adataikat, majd ezt követően 6-7 rendőr elé kivezették őket, egyesével, az aulába, és ott szemlére vették őket. Az egyik rendőr, aki a legmegfélemlítőbb viselkedést tanúsította, így

fenyegetőzött, káromkodott, lelkileg terrorizálta nevezetteket, az V. kerületi rendőrkapitányságon felvett jegyzőkönyvet olvasta, és közben ordított velük, éveken át tartó börtönbüntetéssel fenyegette őket. Nevezett rendőr többször lepofozta, verte nevezetteket, gyomron vágta őket több ízben, majd megalázó módon letérdepeltették, és többször fekvőtámaszt csináltattak velük, miközben azt ordibálták nekik, „hogy most légy erős, ne az utcán!” Nevezetteket ebben a kiszolgáltatott helyzetben többször megalázták, a 6-7 báméskodó rendőr jót derült az eljáró rendőr megfélemlítő viselkedésén, illetve a sértettek kiszolgáltatottságán, erőfeszítésén, félelmén.

Sértetteknek a fogdán felajánlották, hogy felhívnak nekik valakit, de részükre személyesen nem biztosították a telefonálás lehetőségét. Sértettek innentől az őrizet ideje alatt teljes bizonytalanságban voltak, velük semmilyen információt nem közöltek, senkivel nem beszélhettek.

Sértetteket október 24-én gyorsított eljárás lefolytatására vitték, ahol az előzetes letartóztatásukra irányuló ügyészi indítványt az elsőfokú bíróság PKKB 326/2006 számú végzésében elutasította, majd ezt követően, október 5-én jogerősen, FB 14.Bnf.1992/2006/2 számú végzésével helybenhagyta a másodfokú bíróság. A velük szembeni büntetőeljárást később az ügyészség megszüntette. Az őrizet időtartama esetükben több mint 60 óra volt.

A 33/2010 (VI.11.) OGY. határozat alapján lefolyt kártérítési eljárásban kártérítést kaptak.

5). L. Zsolt ügye

L. Zsolt 2006. szeptember 20. napján, éjfél körüli időben a Kossuth térről az Astorián át a Blaha Lujza térre érkezett barátjával, gyalog. Ott fénykép- és videofelvételeket készített telefonjával az ott zajló eseményekről; semmilyen jogellenes magatartást nem tanúsított. Amikor odaértek, akkor kezdődött a tüntetők kiszorítása a Köztársaság térről a Blaha Lujza tér irányába, a Rákóczi úton keresztül. Ez a rendőri művelet mintegy fél óráig tartott. Ezzel párhuzamosan az Astoria felől egy rohamrendőr csapat és egy Skoda Octavia típusú rendőrautó is szorította a tömeget a Blaha Lujza tér irányába. Ez a rendőrcsapat visszamenekült az Astoria irányába, a fentebb említett rendőrautót hátrahagyva. A rendőrautó kigyulladt, erről L. Zsolt fotót készített.

A rendőri csapatmozgások folytán a tüntető tömeg 21-én, hozzávetőleg hajnali 2 óra körül két irányba szétvált és oszlott fel. Az egyik csoport a Nyugati tér irányába, a másik pedig a Boráros tér irányába indult el.

L. Zsolt az utóbbi csoporttal együtt haladt békésen hazafelé, majd a Boráros térről induló első reggeli 54-es számú BKV járattal jutott haza.

Szeptember 21-én, a délutáni órákban L. Zsolt e-mail útján egy környezetvédő levelezőlistára továbbította a demonstráció fotófelvételeit (köztük a kigyulladt rendőrgépjárművét is), valamint beszámolóját. Ennek következtében a rendőrség eljárást indított ellene csoportosan elkövetett garázdaság büntettének megalapozott gyanúja miatt, mert jelentésük szerint megállapítást nyert, hogy a zavargásokban tevékenyen részt vett.

Az e-mail-küldés másnapján megjelent L. Zsolt családi háza előtt egy rendőrautó, 4 rendőrrel. Tájékoztatták L. Zsoltot arról, hogy velük kell mennie. Az egyikük kiáltotta: „Elfogás!”, aminek során L. Zsoltot kirántották az utcára, úgy, ahogy volt, nekinyomták a kerítésnek, és azzal a mozdulattal hátrakötötték a kezét műanyag gyorskötözővel. A rendőrök házkutatást kívántak eszközölni, de házkutatási parancsal nem rendelkeztek, ezért felhívták L. Zsolt édesapját, az ingatlan tulajdonosát, hogy járuljon hozzá a házkutatáshoz. Az egyik intézkedő rendőr L. Zsolt kutyájának lelötetését is kilátásba helyezte ennek érdekében – ha nem tudják foganatosítani jogellenes intézkedésüket. A házkutatás intézkedésre végül nem került sor.

A gyanúsításból kifolyólag a Budapesti Rendőr-főkapitányság 2006. szeptember 22. napján, pénteken 15 óra 20 perckor L. Zsolt őrizetét rendelte el, amely a Pesti Központi Kerületi Bíróságon szeptember 24. napján vasárnap délelőtt 10 órakor befejeződött tárgyalásig tartott. A bűnügyi őrizet időtartama 42 óra 40 perc volt. A Pesti Központi Kerületi Bíróság a gyanúsított előzetes letartóztatásának elrendelésére irányuló ügyészi indítványt elutasította, és L. Zsolt szabadon bocsátását rendelte el. Az ügyész fellebbezését követően a Fővárosi Bíróság mint másodfokú tanács 2006. október 2. napján a Pesti Központi Kerületi Bíróság 322/2006 számú végzését helybenhagyta. A Budapesti Nyomozó Ügyészség a nyomozást ügyében 2007. március 27-én megszüntette, arra való hivatkozással, hogy a nyomozás adatai alapján nem állapítható meg bűncselekmény elkövetése.

L. Zsoltot a Gyorskocsi utcában foganatosított őrizet során mezítelenre vetkőztették, kesztyűvel végbél vizsgálatnak vetették alá. Az ellátmányok kiadásakor a következő mondat hangzott el a feladatát teljesítő rendőr által: „Tisztálkodószert tüntetőknak nem jár!” Ennek következtében nem kapott borotvát és szappant sem. L. Zsoltot 2 fős cellában tartották fogva.

A 33/2010 (VI.11.) OGY. határozat alapján lefolyt kártérítési eljárásban kártérítést kapott.

6.) B. Balázs ügye

2006. szeptember 19-én B. Balázs dolgozni ment, majd este elment a Kosuth térre, egyedül. Körülbelül 21:30 órakor indult el a térre, és fél óra alatt kiért. Végig egyedül volt. Innen éjfélkor indult haza, mert másnap is ment dolgozni. B. Balázs hazaindulása időpontjában még nem észlelte, hogy elindult már a tömeg, viszont amikor a Nagykörútra ráfordult, látta, hogy kisebb csoportok sétálnak előtte. A Blaha Lujza térnél látta, hogy nagyobb tömeg gyűlt össze, ő pedig odament, kíváncsiságból, megnézni, mi is történik. Mire odaért, a Rákóczi úton már rohamrendőrök sorfalat álltak. Ekkor beállt a sarkon az árkádok alá, a többiek közé, többek között azért, mert egyre erősebben esett az eső. B. Balázs azt látta, hogy könnygázgránátokat lőnek ki a rendőrök, az egyik közel is jött hozzá, így ő is megérezte hatását. Amikor a rendőrök 100-200 főt beszorítottak a kereszteződésbe, jött a vízágyús kocsis; a nézelődőknek ekkor csak a kis utcákon vagy a körúton visszafelé (az Oktogon irányába) volt lehetőségük hazaindulni.

B. Balázs ekkor indult hazafele az Akácfa utcán, majd a Wesselényi utcán ment ki a körútra, de az Oktogonnál még megállt néhány percre nézelődni. Körülbelül hajnal fél 3-kor ért haza. A szerdai napon már nem ment ki a tüntetésekre. B. Balázs ezeken az esteiken nem verekedett, nem dobálózott, nem tanúsított agresszív magatartást. Az eseményeken kizárólag mint nézelődő volt jelen.

B. Balázs 2006. szeptember 23-án szüleihez készült hazautazni Jánossomorjára, és amikor a Keleti Pályaudvaron állt, akkor hívták otthonról, hogy keresik őt a rendőrök. B. Balázst szüleinél keresték a rendőrök, mivel ott volt az állandó bejelentett lakcíme. Mivel B. Balázs a Keleti Pályaudvarnál volt ekkor, bement az ott található rendőrsre, hogy tájékoztatást kérjen arra vonatkozóan, miért keresik őt. B. Balázsszal kis idő múlva közölték, hogy vele szemben országos elfogatóparancsot adtak ki, majd átvitték a Teve utcai Rendőrkapitányságra, kihallgatásra.

A Teve utcai Rendőrkapitányságon kihallgatták, képeket mutattak neki a hét eleji utcai cselekményekről, amelyeken a rendőrség gyanúja szerint ő szerepelt. Mindezt arra alapozták, hogy a képen látható személynek hasonlóan rasztás haja volt, és őt azonosították.

B. Balázst ezek után őrizetbe vették, ami 2006. szeptember 23-án 15 óra 45 perctől szeptember 25-én 11 óra 50 percig, előzetes letartóztatásának elrendeléséig tartott. B. Balázs őrizete így 44 óráig tartott. Majd ezt követően, 2006. szeptember 25-én gyorsított eljárás keretén belül vele

szemben elrendelték előzetes letartóztatását, ami 2006. október 2-ig tartott, így 8 napot töltött előzetes letartóztatásban, és 44 órát őrizetben, jogalap nélkül. A gyorsított eljárás keretén belül zajló tárgyaláson közölték, hogy a bizonyítékot vele szemben az „IWIW” internetes közösségi portálon találtak, mivel a bíróság álláspontja szerint a honlapon olyan jellegű képek találhatóak, amelyek alapján joggal következtethetnek az ő renitens személyiségére. A képek tanúsága szerint B. Balázs részt vett egy korábbi felvonuláson az azt megelőző években, és ezek alapján, valamint a rasztás haj okozta hasonlóság miatt a bíróság megalapozottnak találta a vele szembeni előzetes letartóztatás elrendelését. B. Balázzsal szemben így „IWIW”-es fényképek alapján emelt vádat az ügyészség, amely fényképeket az egyik rendőr töltötte le nyomozása során.

Előzetes letartóztatása során B. Balázzsal szemben agresszív magatartást tanúsítottak, tehát fenyegették, vele szemben félelmet keltő magatartást tanúsítottak. Többször is megfenyegették verbálisan, megalázó bánásmódot tanúsítottak, így többek között rugdosták a lábát, hozzálökték a falhoz.

2009. július 24-én a PKKB a 6.B.VIII.20796/2007/17. számú ítéletével első fokon a garázdaság büntette miatt emelt vád alól felmentette, és mivel fellebbezést egyik fél sem nyújtott be, az ítélet jogerőssé vált. B. Balázzsal szemben így közel 3 éven keresztül folytattak jogalap nélkül büntetőeljárást, ami miatt életminősége hátrányosan megváltozott.

A 33/2010 (VI.11.) OGY. határozat alapján lefolyt kártérítési eljárásban kártérítést kapott.

7). K. Zsolt ügye

K. Zsoltot 2006. szeptember 20-án, 1 óra 50 perc és 2 óra 15 perc közötti időpontban, a Budapesti VIII. Bródy Sándor utcai Magyar Rádió épületénél felállított REBISZ állományaéhoz tartozó rendőri egység tagjai több esetben súlyosan bántalmazták, 8 napon túl gyógyuló sérüléseket okozva. Ennek során a károsult állkapcsa eltörött, súlyos zúzódásokat szenvedett el, feje felrepedt, fogai meglazultak.

K. Zsolt ellen a BRFK XIV. kerületi Rendőrkapitányságon 01140-4938/2006. bü. számon garázdaság miatt büntetőeljárás indult. Az eljárás során 2006. október 9-én K. Zsolt részletesen vallomást tett. A vallomás egyértelműen igazolja, hogy sértett a megállásra vonatkozó rendőri felhívásnak eleget tett, és azt követően semmilyen okot nem adott arra, hogy az intézkedő rendőrök vele szemben testi kényszert, illetve ezt meghaladó

ellenállást megtörő bántalmazást, így többek között ütéseket, rúgásokat, gumibotot alkalmazzanak.

A bántalmazás földre kerülése, védekezésre képtelenné tétele, megbilincselése után is folytatódott, majd pedig, miután az utcáról a Magyar Rádió épületébe vitték, ott az épület aulájában újabb bántalmazására került sor. Végül pedig a szállító rendőr-gépjármű hátsó ülésére ültetett állapotában is bántalmazták. Az e tárgyban folyó büntetőeljárást utóbb a Be. 190. § (1) bekezdés c) pontjának II: fordulatára alapozva megszüntették.

K. Zsoltot, a sérüléseire tekintettel, 2006. szeptember 20-án hajnalban, 5:43 perckor vette fel az OBSI ellátás végett. K. Zsolt a kórházi tartózkodás alatt, még 2006. szeptember 20-án este 6 órakor szabadult is, azonban a sérülések ellátása végett a kórházat csak 2006. október 5-én hagyhatta el.

K. Zsolttal szemben a bűncselekmény miatti nyomozást a Budapesti XIV. Kerületi Rendőrkapitányság 2007. január 15-én szüntette meg a 4938/2006 bü. számú határozatával. A garázdaság szabálysértése miatt folyó eljárást a Pesti Központi Kerületi Bíróság szüntette meg jogerősen a 3. Sze. 7323/2007 számú szabálysértési eljárásban 2007. július 13-án tartott tárgyaláson hozott végzéssel, szabálysértés elkövetésének hiánya miatt.

K. Zsoltot és családját testileg és lelkileg, idegileg megviselte a jogellenes rendőri intézkedéssorozat és a 15 napon át tartó kórházi gyógykezelés, több kilót fogyott ezen idő alatt. Alvászavara, beszédzavara keletkezett kivert fogai miatt, gyakran ismétlődő fejfájás jelentkezett nála. K. Zsolt súlyos sérülései a mai napig nem gyógyultak teljesen. A bántalmazás súlyosan sértette K. Zsolt testi épségét és egészségét. Ez a személyhez fűződő jog legsúlyosabb megsértésének minősül.

A bántalmazás miatt K. Zsolt feljelentést tett, mely feljelentés alapján a vádirat tanúsága szerint 3 bántalmazó, a REBISZ állományába tartozó rendőr ellen vádemelésre került sor. Az ügyben a Fővárosi Bíróságon 5. B 476/2007 számon folyamatban volt eljárásban a bíróság felmentette a vádlottakat, mert az érintett rendőrök személyre szabott büntetőjogi felelősségét kizáróan megállapítani nem lehetett, de ettől függetlenül tény, hogy K. Zsoltot a REBISZ kötelékébe tartozó rendőrök bántalmazták és okozták neki a jelentős lelki és testi sérüléseket, így a Ptk. 348. §-a szerinti alkalmazotti felelősség szabályai szerint a bántalmazással és elfogással okozott károkért a REBISZ felel.

A 33/2010 (VI.11.) OGY. határozat alapján lefolyt kártérítési eljárásban kártérítést kapott.

8.) D. János ügye

D. János két társával együtt 2006. szeptember 20-án, 24 óra körül érkezett a Kossuth térről gépkocsival a Nyugati térre, ahol a Skála Metró áruház teraszán kísérték figyelemmel a téren zajló eseményeket, jogellenes magatartást nem tanúsítottak. Ezután lementek a térre, miután úgy észlelték, hogy nincs mitől tartaniuk, tömegosztatási felszólítás nem hangzott el. 0 óra 39 perc körül D. Jánost két társával együtt a REBISZ állományaéhoz tartozó rendőri egység elfogta. Elfogásakor tonfával és lábbal többször megütötték és megrúgták, könnyebb sérüléseket okozva. A bilincselést, D. Jánost földre döntve, embertelen, megalázó bánásmódot megvalósítva, nem rendszeresített kábelkötözővel hajtották végre. A bilincselés közben ketten is rátérdeltek, az egyik REBISZ állományba tartozó rendőr pedig a fején térdelt. Az elfogás és a bilincselés jól megvilágított közterületen, a sajtó munkatársainak jelenlétében, számos televíziós kamera és sajtófotós előtt történt, így a D. Jánossal szembeni embertelen, megalázó bánásmód széles körű nyilvánosságot kapott. A bilincselés feldagadást, felhólyagosodást és zúzódásos sérülést okozott. Látlelet 2006. október 31-én készült, maradványállapotként halvány csík látható a vonatkozásban csatolok egy orvosi látleletet.

Elfogását követően átadták a BRFK állományának, akik a XIV. kerületi rendőrkapitányságra szállították. Őrizetbe vételét 2006. szeptember 21-én rendelték el csoportos garázdaság büntettének megalapozott gyanújára tekintettel. Kb. 1 órán át a kapitányság folyosóján, falnak támasztott fejjel, szétterpesztett lábakkal kellett állnia személyes adatainak felvételéig. Az őrizet idejét 2006. szeptember 21., 16 órától a III. kerületi rendőrkapitányságon töltötte.

Később, 2007-ben a büntetőeljárást vele szemben nyomozati szakban bűncselekmény hiánya miatt megszüntették, a bántalmazó rendőrök elleni büntetőeljárást is, bizonyítottság hiánya miatt.

A 33/2010 (VI.11.) OGY. határozat alapján lefolyt kártérítési eljárásban kártérítést kapott.

9.) F. Gábor ügye

F. Gábor 2006. szeptember 20-án, éjfél körül egyedül érkezett a Margit híd felől gyalog a Nyugati térre, amelyen át az Oktogonig igyekezett eljutni, ahol egyik ismerősével kívánt találkozni. Mivel a téren nem tudott átmenni a rendőri lezárás miatt, ezért a Nyugati téri felüljáró egyik pillérje alól kísérté figyelemmel a téren zajló eseményeket, jogellenes magatartást nem

tanúsított. 0 óra 40 perc előtt megindult egyedül, gyalogosan az Oktogon felé, miután úgy észlelte, hogy a rendőri intézkedés vége felé közeledik, nincs mitől tartania, tömegoszlatási felszólítás nem hangzott el. 0 óra 40 perc körül a REBISZ állományaéhoz tartozó rendőri egység elfogta: hátulról rávetődtek, levitték a földre, arcába ütöttek ököllel néhányszor. Rátérdeltek a fejére, a bilincselés közben folyamatosan ütötték tonfával a hátsó felét, könnyebb sérüléseket okozva (zúzódásnyomok arcon, testen).

Elfogását követően átadták a BRFK állomáának, akik a XIV. kerületi rendőrkapitányságra szállították. Őrizetbe vételét 2006. szeptember 21-én rendelték el csoportos garázdaság büntetének megalapozott gyanújára tekintettel. Kb. 1 órán át a kapitányság folyosóján falnak támasztott fejjel, szétterpesztett lábakkal kellett állnia személyes adatainak felvételéig. Az őrizet idejét 2006. szeptember 21., 16 órától a XIX. kerületi kapitányságon töltötte.

Az őrizet időtartama a Be. 126. § (5) bekezdésére figyelemmel: 63 óra 20 perc (2006. szeptember 21., 0 óra 40 perctől 2006. szeptember. 23., 16 óráig).

Később a büntetőeljárást vele szemben bűncselekmény hiánya miatt megszüntették, és a rendőrök elleni büntetőeljárást is, bizonyítottság hiánya miatt. A 33/2010 (VI.11.) OGY. határozat alapján lefolyt kártérítési eljárásban kártérítést kapott.

10.) P. György ügye

P. György 2006. szeptember 21-én, 21 óra körüli időben találkozott lakásán 3 barátjával, azzal a szándékkal, hogy kimenjenek a Kossuth térre, a tüntetések helyszínére nézelődni, az eseményeket megfigyelni. Ott voltak a téren, négyen, körülbelül egy-másfél órát, majd elvonultak egy közelben lévő padra beszélgetni, ahol az akkori események társadalmi, politikai súlyát és fontosságát taglalták. Ebben meglehetősen elmerültek. Ezt követően, kb. éjfél után elindultak, hogy elkísérjék M. Jánost az éjszakai buszához, a Jászai Mari térre. Amikor odaértek a Jászai Mari téren lévő buszmegállóhoz, és ismerősük felszállt a buszra, a busz elindulását követően kb. egy percre rá az úton közlekedő rendőrautó P. György és két társa mellé állt, és igazoltatták őket.

Az igazoltatás során az intézkedő rendőrök elmondták, hogy garázdasággal vádolják őket. P. György kérdésére, hogy miért viszik be őket, az egyik eljáró rendőr megjegyezte, hogy „az autórugdosás nem kellett volna”, annak ellenére, hogy P. György nem rugdosott autókat.

P. Györgyöt és két ismerősét 2006. szeptember 21-éről 22-ére virradó éjjel, kevéssel 24 óra után, 00:45 óra körüli időben fogták el a rendőri egység

tagjai a Jászai Mari téren lévő buszmegállónál, és állították őket elő. Ezt követően P. György és ismerősei 72 órás előzetes letartóztatásba kerültek. Az elfogás utáni események vonatkozásában P. György számára érthetetlen volt, és kétségbeesett amiatt, hogy előreláthatólag mennyi időt lesznek majd fogva tartva, és miért, tekintettel arra, hogy ártatlanságuk tudatában voltak. P. Györgyöt és ismerőseit a fogva tartás idejére külön helyiségekbe zárták. A bíróságra szállításuk közben kezüket nem rendszeresített műanyag kábelkötözővel kötötték meg, amelyet fájoan szorosra húztak.

P. György első napját egy olyan rendőrségi zárkában töltötte, amelynek a helyszínéről a mai napig nincs fogalma. Ezen a helyen kétszemélyes zárkába helyezték el, azonban pihenésre a neoncső világítása, a fűtés hiánya és a cellatárs magatartása miatt nem volt lehetősége. A rendőri egység tagjai tájékoztatták P. Györgyöt, hogy lehetősége van értesíteni egy személyt a helyzetéről. P. György a felesége és ügyvédje közül választotta a közeli hozzátartozóját, mert bízott benne, hogy nem tartják sokáig fogva, azonban nem így történt.

A második helyszín az I. Kerületi Rendőr-főkapitányság volt, ahol P. György elmondása szerint emberségesen bántak vele, azonban megaláznál tartotta az ujjlenyomat vételével és a fényképezéssel kapcsolatos eljárást. Ezen helyről a Gyorskocsi utcai intézetbe szállították őt. P. György a saját ügyvédjét nem tudta értesíteni a korlátolt kommunikációs lehetőség miatt, ezért kirendelt védővel jelent meg a gyorsított eljárás helyszínén. Az ügyvédek és a rendőrök elmondása szerint azért nem húzódott még jobban a fogva tartás ideje, mert figyelembe vették szociális helyzetét. A bent töltött közel 3 nap alatt P. György 5 kg-ot fogyott, és nem tették lehetővé számára az alapvető higiéniai feltételeket sem.

Később a Budapesti V. és XIII. Kerületi Ügyészség B:V.8165/2006/1-II. számú határozata alapján velük szemben a nyomozást megszüntették, mivel a nyomozás adatai alapján nem volt megállapítható az, hogy P. György és két barátja a terhére rótt bűncselekményt elkövette volna.

A 33/2010 (VI.11.) OGY. határozat alapján lefolyt kártérítési eljárásban kártérítést kapott.

11.) L. Gábor ügye

L. Gábor 2006. szeptember 21-én barátaival kiment a Gyurcsány-kormány elleni utcai tüntetésekre. A Nyugati téren volt barátaival az este folyamán, onnan figyelték az eseményeket. Agresszív magatartást nem tanúsítottak, nem rongáltak, nem dobálóztak, és semmilyen egyéb

cselekményt nem végeztek, amely alkalmas lett volna a köznyugalom megzavarására és mások megbotránkoztatására. A Nyugati téren, a felüljáróhoz közel lévő kis járdaszigeten állt egyedül. Barátai addigra már elmentek, amikor a rendőrség elkezdte a tömeget oszlatni, és ő innen figyelte a rendőrség csapaterőiben történő műveleteit. Jóhiszeműen állt a járdaszigeten tovább, tekintettel arra, hogy nem csinált semmilyen erőszakos cselekményt, abban a hiszemben volt, hogy őt nem érheti a rendőrség részéről támadás.

A rendőri sorfal a Váci út felől kanyarodott az Oktogon irányába az oszlatás megkezdésekor, és miközben futottak a főként a Nyugati Pályaudvar előtt lévő tömeg szétkergetésére, az egyik rendőr L. Gábort lelökte a földre. Ennek következtében megsérült a térde, majd a földön fekve néhányan megrugdosták, így mellkasán sérülések keletkeztek, valamint a vizsgálatok során megállapították, hogy a bal bordaív vetületében kb. 5 cm-es bevérzés látható. Ezt követően még néhány gumibotcsapással sújtották. L. Gábor térdében a földre esés következtében komoly sérülés keletkezett, aminek eredményeként 2007 januárjában porcelválással meg kellett őt műteni. Az EUROP-MED Orvosi Szolgáltató Kft. Egészségügyi Központjában műtötték meg artroszkópos műtéti technikával. Ezt követően egy hónapot kellett feküdni, és az ágyhoz kötöttség – tekintettel arra, hogy operatőr – bevételkiesést jelentett – ebben az időben egyéni vállalkozóként tevékenykedett –, mivel nem tudott felvételeket készíteni és járni a helyszíneket.

A 33/2010 (VI.11.) OGY. határozat alapján lefolyt kártérítési eljárásban kártérítést kapott.

12.) D. Gábor és V. Richárd ügye

2006. 09. 20-án 23:00 óra körül érkeztek a Kossuth térről gépkocsival a Nyugati térre, ahol a Skála Metró áruház teraszán kísérték figyelemmel a téren zajló eseményeket, jogellenes magatartást nem tanúsítottak. Éjfél után lementek a térre, miután úgy észlelték, hogy nincs mitől tartaniuk, tömegoszlatási felszólítás nem hangzott el. D. Gábort és V. Richárdot 0 óra 30 perc körül társaikkal együtt a REBISZ (ma Készenléti Rendőrség) állományaéhoz tartozó rendőri egység elfogta. Bilincselést nem rendszerített kábelkötözővel hajtott végre, feldagadást, felhólyagosodást és zúzódásos sérüléseket okozva.

Elfogásukat követően átadták őket a BRFK állományának, akik a XIV. kerületi rendőrkapitányságra szállították. Őrizetbe vételüket 2006. szeptember 21-én rendelték el csoportos garázdaság büntetvényének megalapozott

gyanújára tekintettel. Az őrizet idejét 2006. szeptember 21. hajnali 1 órától a délutáni, koraesti órákig a XIV. kerületi rendőrkapitányságon töltötték, míg koraeste a III. Kerületi Rendőrkapitányságra szállították át őket. A Pesti Központi Kerületi Bíróság 2006. szeptember 23-án kelt határozatával elrendelte 30 napig tartó előzetes letartóztatásukat. A Fővárosi Bíróság 17. Bnf. 1994/2006/2. számú, 2006. október 3-án kelt határozattal az előzetes letartóztatást megszüntette, ennek folytán szabadulásukra 2006. október 3-án 21 óra körül került sor.

Az őrizet időtartama 2006. szeptember 21., 0 óra 30 perctől 2006. szeptember 23. 16:00 óráig, 63 és fél órán át tartott.

A velük szemben – az időközben hivatalos személy elleni erőszak gyanúja miatt – folyó büntetőeljárást a Budapesti Nyomozó Ügyészség 2007. június 13-án kelt, Nyom.1307/2006/1. számú határozattal a Be. 190. § (1) bekezdés b.) pontjára utalással jogerősen megszüntette.

A 33/2010 (VI.11.) OGY. határozat alapján lefolyt kártérítési eljárásban kártérítést kaptak.

13.) L. Milán és P. Árpád ügye

L. Milán, 2006. szeptember 19-én, 22:00 óra körül indult el otthonról, az Aradi utcából a Blaha Lujza térre, mivel ott volt az MDF kampány-sátra, amelynek felállításában barátjával segédkezett, illetve a sátor működtetésében is aktív szerepet vállaltak, tekintettel arra, hogy ők ekkor az MDF tagjai voltak, és a helyhatósági választásokon indultak is mint MDF-es képviselőjelöltek. L. Milán barátjával, P. Árpáddal ott töltött néhány órát, egészen a Blaha Lujza téri tüntetés kezdetéig. Eleinte a sátorból figyelték az eseményeket, majd, amikor a tüntetés kezdett feszültté válni, és az indulatok kezdtek elszabadulni, megpróbálták védeni a sátrat, mivel azt a tüntetők elkezdték szétszedni. Egy idő után már nem tudtak mit tenni, nem tanúsítottak ellenállást a tüntetőkkel szemben a sátor megóvása érdekében, látva annak eredménytelenségét, hanem szemlélték a helyszínen egy kis ideig a cselekményeket.

Mivel az indulatok elszabadultak, és kitörtek az utcai összecsapások, ezért körülbelül éjjel egy óra tájékán elindultak haza, gyalogosan, a Blaha Lujza térről a Nagykörúton az Oktogon irányába. A körút és az Aradi utca sarkán L. Milán és barátja megálltak még beszélgetni, majd kis idő múlva észlelték, hogy a körúton ismét feltűntek a rendőrök. Mivel L. Milán és barátja semmilyen incidensbe nem kívántak belekeveredni, ezért úgy döntöttek, hogy elindulnak L. Milán Aradi utcai lakásába. Az Aradi

utcában azonban, ahogy bementek, észlelték, hogy szemből jönnek rendőrök sorfalban, ezért megfordultak, és kimentek ismét a Körútra abban a reményben, hogy az Aradi utcával párhuzamos utca felől közelítik meg lakását. Azonban itt észlelték, hogy a Blaha Lujza tér felől addigra odaértek a rendőrök, és a Nyugati tér felől is egy rendőrsorfal közeledett, így L. Milánt és barátját, valamint körülbelül még 50 személyt közrefogtak, és akit tudtak, bántalmaztak, majd elfogták őket.

L. Milánt három rendőr bántalmazta, illetve szidalmazta. Rugdosták, majd ököllel ütötték, ezt követően földre vitték őt, ahol megkötözték műanyag gyorskötözővel. Ezután felhúzták a földről, az Oktogonon lévő körúti villamosmegállóba vitték, a villamossínekre ültették, majd térdepeltették őket megalázó módon, hátrabilincsel kézzel. Ezután megérkezett egy fehér mikrobusz, és abba beültették barátjával együtt, bevitték őket az Aradi utcai Nemzeti Nyomozó Irodába. A műanyagkötözőt 24 órán keresztül nem szedték le, valamint barátjáról sem, így állandó rosszullét alatt álltak, mivel vérkeringésük nem volt megfelelő. A Nemzeti Nyomozó Irodából Budafokra vitték kihallgatásra, majd Óbudára vitték őrizetbe. Budafokon biztosítottak számára először lehetőséget, hogy jelezzen családjának fogva tartásáról.

L. Milánnal szemben a PKKB 2. Bny. VI-VII.42763/2006/3. számú végzésével elrendelte előzetes letartóztatását szeptember 22-én 16:00 órakor, tehát őrizete 61 órán át tartott.

L. Milán előzetes letartóztatást a Nagy Ignác utcai bv. intézetben töltötte. A bv. örök többször megfélemlítették, fenyegették, illetve trágár szavakkal illették őket. Az előzetes letartóztatás során többször alkalmaztak velük szemben emberi méltóság megsértésére alkalmas magatartásmódot, így térdepeltették őket a bv. intézet udvarán, fekvőtámaszokat nyomattak velük, miközben fenyegették őket. 9 napot töltött előzetes letartóztatásban.

A velük szemben – az időközben hivatalos személy elleni erőszak gyanúja miatt – folyó büntetőeljárás a Budapesti Nyomozó Ügyészség a Be. 190. § (1) bekezdés b.) pontjára utalással jogerősen megszüntette.

A 33/2010 (VI.11.) OGY. határozat alapján lefolyt kártérítési eljárásban kártérítést kaptak.

14.) P. István ügye

P. István 2006. október 23-án este a Vörösmarty térről indult az Akácfa utca felé, hogy barátaival találkozzon. Keresztezve a Deák Ferenc teret, a Károly körúton áthaladt, és több utcán kanyarogva a Dohány utcához

érkezett meg. P. István csak az irányt határozta meg magának, mivel azon az útvonalon tudott csak közlekedni, amerre a rendőrök terelték. A Dohány utcánál, az Akácfa utca felé haladva érezte a könnygáz egyre fokozódó maró hatását, illetve hallotta, hogy erősödik a hangzavar. Amikor elért a Nyár utcához, akkor pillantotta meg a Rákóczi úton összegyűlt tömeget. Ezt követően kiment a Rákóczi út oszlopokkal védett járdájára, hogy megnézzze, mi történik a helyszínen, de szinte éppen, hogy befordult a Rákóczi útra, amikor egy könnygázgránát repült pont mögé, aminek hatására nagyon megijedt, és rohanni kezdett a következő utcába (Nagy Diófa u.), azonban vesztére tette mindezt, mert a menekülésének iránya pont a rendőrök felé vezetett.

Néhány méter megtétele után szűrő fájdalmat érzett a hasán, de nem állt meg, hanem odaszorította a kezét, és rohant egészen a Dohány utcáig. P. István a Dohány utcához érve észlelte, hogy jelentős mennyiségű vér van a pólóján, és rajta egy lyuk hasi tájékon, de ezen észlelés ellenére továbbhaladt. A sérült, vérző P. Istvánon útközben többen próbáltak segíteni, egy hölgy fertőtlenítette a sebet, hoztak vizet, majd végül a Wesselényi – Akácfa u. sarkán, amikor már nagyon rosszul volt, lefektették a járdára, felpolcolták a fejét és mentőt hívtak, ami nem sokkal később meg is érkezett, és beszállította a Honvéd Kórházba.

P. István 2006. október 23-án, 23:31 perckor került felvételre hasfal nyílt sebzése miatt a Központi Honvédkórházban, ahol 1-2 órán belül műtéttel távolították el a gumilövedéket. A seb gyógyult, de a műtéti, kb. 8 cm hosszú vízszintes heg a mai napig látható. A kórházból október 26-án bocsátották haza, de két hétig keresőképtelen volt. Ebben az időszakban munkaviszonyban állt, de keresetvesztéség nem érte. A heg még a műtétet követően közel 3 hónapig jelentős fájdalmat okozott, de a mai napig időjárás-változásra érzékeny fájdalommal reagál, ennek gyakorisága havonta 2-3 alkalom.

A 33/2010 (VI.11.) OGY. határozat alapján lefolyt kártérítési eljárásban kártérítést kapott.

15.) M. László ügye

2006. szeptember 20. napján, 00:20 percg ismerősével egy, a Kálvin téren található szórakozóhelyen tartózkodott, majd azt követően a lakhelyül szolgáló, szülei tulajdonát képező, Budapest VIII. kerület, Múzeum krt. 15/B. szám alatt fekvő lakásába hazament. Miután hazaérkezett, látta, hogy nincs otthon élelmiszer, ezért újra elindult, hogy élelmiszert

vásároljon. Mikor kilépett a Múzeum utcára, s elindult a Múzeum krt. irányába, az utcán semmilyen zavargás nem volt, a környéken egyedül ő és több tucat rohamrendőr tartózkodott. A lépcsőházból kilépve kb. 20-30 m-t tehetett meg a Múzeum utca és az Ötpeacsirta utca sarkáig, amikor is az ott lévő rohamrendőrök „Húzzál el!”, „Takarodj, kis köcsög!”, „Nem dolgoztál egy évet sem, te kis patkány!” obszcén és trágár megjegyzésekkel illették. Ezen megjegyzések következményeként megfordult, és a lehetséges következményeket felmérve, kvázi rendőri felszólításoknak eleget téve, inkább úgy döntött, hogy hazamegy.

Mindezek ellenére féltucatnyi rohamrendőr eredt a nyomába, házának kapualjában – felszólítás nélkül – hátulról földre teperték, és legalább egy percig ütötték-rúgták a felsőtestét és fejét, fejét a hajánál fogva többször az aszfalhoz ütötték, majd kezét műanyag gyorskötözővel hátrabilincseltek. A földön fekvéskor kezében lakásának kulcsával jelezte a rendőröknek, hogy itt lakik, illetve a bántalmazás közben jól hallhatóan mondta, hogy hagyják békén, ő csak itt lakik. Ennek ellenére a rendőrök magukkal elvonszolták a kb. 40 m-re található Magyar Rádió épülete elé egy, a mélygarázs-építkezés következtében lezárt építési területre.

Az eljáró rendőrök „Kamera, kamera!” felkiáltásokkal figyelmeztették egymást az épület előtt található térfigyelő kamerák tanúságtevő jelenlétére. Így hátra kifeszített karokkal, összekötözött kézzel bevitték a rádió épületének udvarára, közben kétszer erősen gyomorszájon ütötték. Az udvaron, sötétben, a fallal szembe állítva újra megverték: felsőtestét ököllel többször megütötték, fejét az épület falába verték többször. Az udvaron minimum 10 civil személy tartózkodott ekkor, hasonló körülmények között, őket is bántalmazták.

Kis idő múlva, a 2. verést követően, 2 másik sorstársával, hátra kötözött kézzel, egy Skoda Octavia kombi típusú rendőrautóba betuszkolták a rendőrök, és elszállították a VIII. kerületi Rendőrkapitányságra, ahol hajnali 1 órakor őrizetbe vették.

A rendőrség folyosóján a fallal szemben kellett állnia, terpeszállásban, közben megfélemlítő hangnemű utasításokat kapott (pl. Ne vágj pofákat, Tedd szélesebbre a lábadat, Ne pofázz stb.), várakoztatták kb. 20 percig. A folyosón hozzávetőleg 5-10 ember tartózkodott, az udvaron legalább 40 ember térdelt hátrabilincselte kezekkel, a rendőrök föl-le mászkáltak körülöttük, ordító hangnemben megfélemlítő utasításokat adva. M. László keze 01:45 perckor már lila volt, mikor leszedték róla a gyorskötöző bilincset. Majd ezt követően fogdába zárták, még két jogsér-

tett társaságában. A rendőrség nem közölte vele, hogy milyen jogcímen tartják fogva, és védővlasztási lehetőségre sem hívták fel figyelmét. Hajnalban M. László nagyon rosszul lett, és a WC-ről a fogdába visszafelé tartva jelezte az éppen ott tartózkodó mentősnek állapotát. Ezt követően azonnal elszállították a Fiumei úton található Országos Baleseti és Sürgősségi Intézetbe.

Az intézetben 2 napot töltött ágyhoz bilincselve, illetőleg a folyosókon vezérszíjon vezetve, ahol 2 másik sorstársa volt még, folyamatosan 3 rendőr által őrizve. Megjelent az RTL Klub televíziós stábja, akiket nem engedtek be a kórterembe. Az orvosi vizsgálatok jobboldali IX. bordatörést állapítottak meg, melynek következtében életveszélyes légmell alakult ki, ezért volt szükség az állandó kontrollra.

A bántalmazó rendőrökkel szembeni büntetőeljárás többszöri jogvédő kísérlet ellenére elévülés miatt 2014-ben szüntették meg.

A 33/2010 (VI.11.) OGY. határozat alapján lefolyt kártérítési eljárásban kártérítést kapott.

16.) Z. László ügye

Z. Lászlót 2006. szeptember 20-án éjszaka, a Kossuth térről távozóban az V. kerületi Bank utca és Október 6-a utca sarkán brutálisan bántalmazták a rendőrök. A volt Rendőrségi Biztonsági Szolgálat (REBISZ) munkatársai többször megütötték az akkor 45 éves pedagógus arcát, eltörték a csuklóját, kifecamították a könyökét, és a földön vonszolva trágár szavakkal szidalmazták. Később feldobták egy rabszállítóra, majd a XIV. kerületi kapitányságra vitték. Állapota miatt azonban mentőt kellett hívni hozzá. A férfit a mentők kórházba vitték, ahol a kezét begipszelték, majd egy négy és fél órás műtétet követően több óráig az ágyhoz bilincselték. A rendőrök a kórházi dolgozóknak azt mondták, rabkórházba viszik, ám ehelyett a Gyorskocsi utcába szállították. Innen újra a XIV. kerületi kapitányságra, majd egy XIX. kerületi fogdába vitték, orvosi ellátást nem kapott. Másnap délután tették ki az utcára seblázás állapotban, ellátatlanul. Később az eljárást vele szemben megszüntették. A bántalmazó rendőrök elleni eljárást bűncselekmény hiányában szüntették meg! A Fővárosi Ítéltábla 2010. július 8-án kelt 2. Pf. 20.484/2010 számú jogerős ítéletében a jogsértett által maradó kézsérülést okozó jogsértések, megalázó és embertelen bánásmód miatt indított perben a Budapesti Rendőr-főkapitányságot, mind a Készenléti Rendőrséget 2-2 millió Ft kártérítési összeg megfizetésére kötelezte.

17.) K. Áron ügye

2006. szeptember 19-én, a Teréz körúton bántalmazták rendőrök K. Áront és társait, jogtalanul. A Teréz krt. 12 szám alatt álltak, onnan figyelték az eseményeket. Már elvonult a sorfal, amikor észrevették, hogy több REBISZ állományú rendőr is feléjük rohan, ezért befutottak az udvarba. Kettlen elrejtöztek, kettőjüket – köztük K. Áront is – elfogták, 2006. szeptember 21-én, 2 óra 20 perckor. Mivel ő futott be utolsóként a néhány méternyi kapualjba, őt érték utol a rendőrök. Miután érzékelte, hogy nincs esélye elszaladni a rendőrök elől, föltett kézzel állt meg, ennek ellenére a rendőrök rendkívüli módon megverték és bántalmazták őt. Nem tanúsított ellenállást, ennek ellenére hátulról gumibottal vagy tonfával fejbe vágták, több ütést kapott a fejére és hátára egyaránt. Lenyomták a fejét, s nem rendszeresített műanyag kötözővel megbilincseltek. Ilyen lenyomott helyzetben az egyik rendőr térdel orra alá rúgta. Orra ennek következtében elferdült, a fogából letört egy darab, jó ideig laza is volt. Feje erősen vérzett, ezért a rendőrök egy téren álló mentőhöz vitték, ahol bekötözték a fejét. Hátán több, tonfától származó piros csík keletkezett, jobb szeme alatt ütéstől származó kék folt keletkezett. K. Áron peren kívül egyezett meg a kártérítés mértékét illetően. A bíróság ugyan jogerősen felmentette a bántalmazó rendőröket, de megállapította a bűncselekmény elkövetését.

18.) K. Szabolcs ügye

K. Szabolcs 2006. 09. 19-én, 21:00 óra körül barátaival kiment a Kossuth térre, hogy megfigyelhessék testközelségből, mi folyik ott. Később eljöttek onnan, a tömeggel sodródtak, egészen a Nyugati pályaudvarig. Mivel Buda felé már nem közlekedett villamos, ezért a Blaha Lujza tér irányába indultak el, azonban a villamos csak a Király utcáig közlekedett. Itt leszálltak, és kisebb csoportokkal együtt haladva elsétáltak a Blaha Lujza térig, majd továbbhaladva a Köztársaság térig, ahol az MSZP székháza található. Megbízót a tömeggel együtt a rendőrök kiszorították a térről, majd néhány telefonos fotó elkészítése után barátaival haza akart menni, és elindultak a Nyugati pályaudvar irányába.

2006. szeptember 20-án, hajnal 3 óra környékén az éjszakai busz megállójába tartva K. Szabolcsot harmadmagával a Podmaniczky utca és a Teréz körút kereszteződésének környékén egy rendőrségi furgonból kiszálló rendőrök felszólították, hogy feküdjenek a földre. Annak ellenére, hogy ellenállást nem tanúsított a rendőri intézkedésekkel szemben, a

Készenléti Rendőrség kötelékébe tartozó rendőrök ököllel ütni kezdték, a földön fekvő rúgták, ütötték, tonfával ütlegették, majd a furgonban tovább verték őt, s ennek során eltörött az orra. K. Szabolcs folyamatosan kérte, hogy hagyják abba a bántalmazást, mivel ő nem csinált semmit, azonban a rendőrök tovább bántalmazták őt, tekintet nélkül arra, hogy már védekezésre képtelen állapotban volt. Kezét hátrafeszítették, nem rendszeresített kábelkötözővel megbilincseltek, így a vérzést elállítani nem tudta. Mindeközben végig becsmérlő szavakkal illették. A több percig tartó bántalmazás közben többször forradalmárnak, lázadónak, köcsögnek nevezték.

A BRFK XXII. Kerületi Rendőrkapitányságára előállították, ahol csoportosan elkövetett garázdaság bűntettének megalapozott gyanúja miatt őrizetbe vették. Az őrizetet a XIX. Kerületi Rendőrkapitányságon töltötte, ahol testi épségét és emberi méltósághoz való jogát többször megsértették. 2006. szeptember 22-én a Pesti Központi Kerületi Bíróság elrendelte előzetes letartóztatását. Időközben a terhére rótt cselekmény minősítése csoportosan és felfegyverkezve elkövetett hivatalos személy elleni erőszak bűntetté változott.

Az előzetes letartóztatást a Budai Központi Kerületi Bíróság 17. Bny.1396/2006/2 számú végzéssel 2006. december 22-ig meghosszabbította. A meghosszabbítással szemben előterjesztett fellebbezés nyomán az előzetes letartóztatást a Fővárosi Bíróság 17. Bnf. 2271/2006/2 számú határozatával megszüntette, így a jogsértett 2006. november 8-án szabadult az előzetes letartóztatásból.

Sértettet és családját lelkileg és idegileg megviselte a 47 napon át tartó fogva tartás. A fogva tartás ideje alatt hiába kezdeményezte a kapcsolattartást és csomagfogadást, de csomagot csak az utolsó napon kaphatott, és telefoni kapcsolattartásra szülei, illetve hozzátartozóival személyes kapcsolattartásra nem kerülhetett sor.

A történet hatására a jogsértett pszichés állapotában is jelentős és tartós hanyatlás következett be. Az előzetes letartóztatás ideje alatt enyhén depressziós lett, a külvilággal tartott kapcsolatai beszűkültek, és ezek mai napig maradandó hatásúnak bizonyultak.

A Budapesti Nyomozó Ügyészség a 2007. június 8-án kelt Nyom. 1444/2006. számú határozatával az a nyomozást K. Szabolcs ellen végül megszüntette, mivel nem volt megállapítható bűncselekmény elkövetése, és az eljárás folytatásától sem volt várható további eredmény.

A PKKB 2008. október 21. napján kelt 13.P.88.007/2008/24. számú ítéletével az előzetes letartóztatás miatt kártalanítási perben kötelezte az államot 2 000 000 Ft + kamat megfizetésére.

A 33/2010 (VI.11.) OGY. határozat alapján lefolyt kártérítési eljárásban a rendőri bántalmazás és személyes szabadság megsértése miatt kártérítést is kapott.

19.) Cs. Lívia, G. Laura, és T. Milán ügye

Cs. Lívia, G. Laura és T. Milán 2006-ban 19-20 éves fiatalemberek voltak, átlagos, normakövető életet éltek, közöttük baráti kapcsolat állt fenn. A fiatalok 2006. szeptember 20-ról 21-re virradó éjszakán, Budapesten a Kossuth térről tartottak hazafelé, és éjszakai buszjáratot kerestek. A városban a hírhedt őszi beszéd miatt folyamatos tüntetések voltak, és volt olyan helyszín, ahol a tüntetők összecsaptak a rendőrökkel.

A 3 fiatal célja az volt, hogy megtalálják az éjszakai busz megállóját, hogy hazafelé tudjanak elindulni. Próbálták a Blaha Lujza teret csendesebb mellékutcákon keresztül megközelíteni. Elindultak a Nyugati tér irányába, de a készenléti rendőrség (akkori nevén Rendészeti Biztonsági Szolgálat, rövidítve REBISZ) lezárta az utcákat, ezért a Dohány utca felé mentek. Közben tanúi voltak annak, ahogy a REBISZ alakulatai a Blaha Lujza téren összegyűlt tömeg ellen lépnek fel. A tömeget a rendőrség a Dohány utcában az Astoria irányába terelte.

Ekkor Milán és a két lány saját biztonságuk érdekében a VIII. kerületi Horánszky utcába mentek, és a helyzet adta félelmükben beszaladtak a 16. szám alatti egyetemi kollégiumba, abból a célból, hogy amikor a helyzet lenyugszik, folytatják útjukat az éjszakai buszjáratral.

A szeméttároló helyiségbe, ahova betértek másik négy – előttük addig ismeretlen személlyel – találkoztak. Hirtelen azonban a REBISZ egységei rontottak a kapualjba, és ott valamennyi személyt, köztük Líviát, Laurát és Milánt is elfogták. Az intézkedés brutális volt, mindhárman súlyosan megsérültek. Milánt egy rendőr teleszkópos fémbottal ütötte meg, majd földre vitték, megbilincselték, ezalatt folyamatosan ütötték, rúgták.

Ezután egy autóra hasaltatták, ahol ökol- és tonfaütéseket kapott a bordájára. Lívia feltartott kézzel jött ki a szeméttárolóból, ahol egy rendőr gumibottal több alkalommal ütést mért a fejére, vállára, és a fején nyolc napon belül gyógyuló zúzódásos sérülés keletkezett, a bilincseléstől csuklója vérzett.

Laurát a hajánál fogva rángatták ki a tárolóból, gumibottal ütötték a fejét, a vállát, a bordáit, amíg össze nem esett, hátrabilincseltek az ő kezeit is, aminek következtében mindkét csuklójából folyt a vér. Valamennyi elfogott személyt a mai napig felderítetlen körülmények között az akkori napokban rendőrségi előállítóként „üzemelő” Magyar Rádió (!) Bródy

Sándor utcai épületének udvarába vitték, ahol két órát térdepeltették őket, filettollal számot írtak rájuk, és gorombán szidalmazták őket.

Az éjszaka folyamán a REBISZ átadta az elfogott fiatalokat a BRFK-nak, és a VIII. kerületi rendőrkapitányságra szállították őket. Lívia szállítás közben jelezte, hogy vérzik a feje, de bevitték a fogdába. Ezt követően elvitték a Péterfy Sándor utcai kórházba, ahol koponya CT-t végeztek.

Tetanusz elleni oltást kapott, ez alatt a rendőrök végig bent voltak a rendelőben, míg megkapta az injekciót, azt végignézték.

Ezután Líviát visszavitték a fogdába, majd másnap átszállították egy másik helyre. A kórházban visszarendelték a két nap múlva esedékes ellenőrzésre, ám ez nem történt meg.

A fiatalok szülei, amikor észlelték, hogy gyermekeik nem tértek haza, kétségbeesett telefonálgatásba kezdtek, és csak másnap délután tudták meg, hogy a gyerekek a VIII. kerületi rendőrkapitányságon vannak. Ügyvédként dr. Balsai Szabolcsot bízták meg, akit orvosi vizsgálatra való hivatkozással a rendőrkapitányságon több órán keresztül vártak, majd később, már az éjszaka folyamán, megengedték, hogy védenccel beszéljen.

Először azt közölték a védővel, hogy garázdasággal fogják meggyanúsítani a védenccel, azonban időközben ügyészségi nyomozók érkeztek meg a rendőrkapitányságra, akik közölték, hogy a lányokat és Milánt – 4 másik társukkal egyetemben, „hivatalos személy ellen csoportosan, felfegyverkezve elkövetett erőszakkal” gyanúsítják, amelynek büntetési tétele 5 évig terjedő szabadságvesztés.

A kizárólag rendőrtanúk vallomására alapozott gyanú szerint CS. L. és G. L. és T. M. a Bródy S. utca és Szentkirályi u. sarkán felállított rendőrsorfallal kövekkel dobálta meg 15-20 m távolságból, és a többi társuknak köveket gyűjtött.

A VIII. kerület tele van térfelügyelő kamerákkal, a Bródy Sándor utcában van a különösen védett objektumnak minősülő, éppen ezért nyilvánvalóan fokozottan bekamerázott Magyar Rádió főbejárata, ehhez képest különösen érdekes, hogy a lányokat mindössze rendőrtanúk és rendőri jelentésekre alapozva gyanúsították meg. A térfelügyelő kamerák felvételei azóta sem kerültek elő, soha semmilyen lakossági bejelentés nem érkezett az állítólagos dobálózásról.

Este 21 óra után került sor a gyanúsított kihallgatásokra. Vallomásukban a ledöbbszent fiatalok hangsúlyozták, hogy bűncselekményt nem követtek el.

Egy-két nappal később ügyvédjüket faxon értesítették, hogy az ügyészség indítványozta a büntetlen előéletű fiatalok – gyakorlatilag még gyerekek – előzetes letartóztatásának elrendelését.

A 30 napra elrendelt előzetes letartóztatásról szóló határozat egy szombat délelőtti napon a PKKB-n szinte pillanatok alatt született meg. A bíróság folyosóin sorfalat álló rendőrök egymást hergelték, a gyanúsítottakat hangosan szidalmazták. A folyosó másik vége a várakozó szülők zokogásától volt hangos. Aznap több tucat, túlnyomó részt rendezett életvitelű fiatalot helyezett a PKKB előzetes letartóztatásba.

A jelen esetleírásban tárgyalt ügy hét gyanúsított ellen, a Budapesti Nyomozó Ügyészségen folyt 1277/2006 ügyszámon.

Az előzetes letartóztatást elrendelő megdöbbentő határozat azt az indokolást tartalmazta, hogy a 19-20 éves, rendezett körülmények között, szüleikkel élő fiatalok „szökésétől és elrejtőzésétől kell tartani”, valamint felmerülhet, hogy „tanúkat félemlítenek meg”. Arra nem tér ki a határozat, hogy a teljesen egybehangzó vallomást tevő terheltek miként tudnák befolyásolni vagy megfélemlíteni az általuk nem is ismert rendőrtanúkat. Arra sem tér ki az indokolás, hogy miként feltételezhető, hogy 2 büntetlen előéletű, 50 kg testsúlyú, 19 éves, szülőkkel élő és iskolába járó lány reálisan szökést fontolgathatna az eljárás elől.

Elképesztő napok következtek a Nagy Ignác utcai büntetés-végrehajtási intézetben előzetes letartóztatottként a fiatal lányok, illetve Milán számára.

Az előzetes letartóztatás 2006. október 6-ig tartott, amikor azt a Fővárosi Bíróság megszüntette, és a terheltekkel szemben alkalmazott kényszerintézkedést lakhelyelhagyási tilalomra enyhítette.

Szerencsére időközben sikerült a védelemnek olyan tanúbizonyítási indítványokat tenni, amelyek jelentősen gyengítették a rendőrtanúk vallomására alapozott gyanúsítást. Egy, az állítólagos dobálózás utcájában élő hölgy elmondta, hogy semmilyen dobálózást nem észlelt az érintett útszakaszon. Egy másik tanú is egy közeli épületben tartózkodott – civilben egyébként professzor a jogi karon –, és szintén elmondta, hogy semmilyen dobálózást nem észlelt, egyébként is lehetetlen emberi erővel az utca kockaköveit felszedni. Látott viszont emberekre vadászó és őket elhurcoló és megalázó rendőröket.

Hosszas nyomozást követően végül az ügyészség „bizonyítottság hiányában” megszüntette az eljárást 2007. június 13-án. A bizonyítottság hiánya természetesen kizárta, hogy a rendőröket hamis vallomásuk miatt felelősségre vonják.

Az előzetes letartóztatásban töltött időszak miatt, valamint a megaláztatásokért a meghurcolt fiatalok kártalanítási pert indítottak. A perben tett tanúvallomások során beszámoltak fogva tartásuk és megaláztatásuk borzalmairól. A Pesti Központi Kerületi Bíróság első fokon jogerőssé vált 1.P.94092/2007 sz. ítéletében 1 millió, illetve 1,1 millió forint kártalanítást

ítélt meg a két lány részére. Milán külön indította kártalanítási ügyét, az is eredményre vezetett, neki is 1 000 000 Ft-ot ítélték meg jogerősen.

A kártalanítási perben született ítélet indokolása önmagáért beszél: kiemeli, hogy átlagos, törvénytisztelő személyekről van szó, akikben a megáláztatás és fogva tartás nagyon mély nyomokat hagyott. A tanúvallomásokból kiderült, hogy a gyerekeket volt osztálytársaik sittesnek nevezték, kinevették egy összejöveten.

Rögzíti továbbá a Bíróság határozata, hogy az a tény, hogy a sérelmet elszenvedett fiataloknak abban a tudatban, hogy nem követtek el semmit, előzetes letartóztatásban kellett eltölteniük 11 napot, nyilvánvalóan megnehezítette az egyébként is számukra szokatlan és nehezen elviselhető börtönkörülményeket. Mindkét fiatal számára megnehezítette a szabadságelvonás elviselését sérült, sebesült fizikai állapotuk, ráadásul CS. L. sérülése súlyosabb volt, és bevérzett fejbőre ellenére véres haját napokon keresztül meg sem moshatta, még csak nem is fűrődhetett.

Tekintettel arra, hogy a Bíróság kártalanítási ítélete kizárólag az előzetes letartóztatással kapcsolatos hátrányokat tudta kiküszöbölni, a rendőri brutalitásokkal eljárásjogi okok miatt nem foglalkozhatott, a rendőrség ellen külön pert kellett indítani, amely végül a 2010-es kormányváltást követően megindított kárrendezési eljárásban született egyezséggel zárult.

20.) R. Attila ügye

R. Attila történész-levéltárosként 2006. szeptember 19-én este az 1956 utáni budapesti hatalmi elit vizsgálatát, valamint az ún. oral-history archívum létrehozását végezte katonák, rendőrök, civilek riportok keretében történő megkérdezése útján, továbbá a tömeg, illetve a rendőri szervek viselkedését tanulmányozta.

Ennek során először a Kossuth térre ment, majd ezt követően az – akkori nevén – Köztársaság térre, ahol a kutatásait végezve hol rendőrökkel, hol tüntetőkkel beszélt. Éppen az ott lévő lovas rendőrökkel beszélgetett, amikor az egyikük eközben szólt neki, hogy oszlatás lesz, ezért a helyszínről elindult, hogy elhagyja. Mindezek ellenére több rendőr utána eredt, majd lefogták, a földre vitték, amelynek következtében a fején sérülés is keletkezett.

0 óra 55 perc körül R. Attilát a Budapestre felrendelt és a REBISZ (ma: Készenléti Rendőrség) irányítása alá tartozó Bács-Kiskun megyei század állományaéhoz tartozó rendőri egység fogta el.

Az intézkedés közben szemüvege is összetört, amely miatt sokkal rosszabbul látott, továbbá a hátán hosszában elszakadt a rajta lévő kordbársony kabát. Ezen túlmenően az intézkedés közben a tonfával történt titlegelés miatt több kisebb sérülés, zúzódás és seb keletkezett testén, amely miatt azonban feljelentést nem tett, büntetőeljárás nem folyik.

Elfogását követően átadták a BRFK állományának. Először a BRFK VIII. kerületi Rendőrkapitányságra szállították, ahol fálnak térdepelve, a csuklóját a tarkójára rögzítő szorító bilincsel reggel 7-8 óráig várakoztatták. Innen szállították át a BRFK IX. kerületi Rendőrkapitányságra, ahol a rendőri feljelentés alapján csoportosan, a köznyugalmat súlyosan megzavaró garázdaság elkövetésével gyanúsították meg.

A rendőri jelentés tényállása szerint 2006. szeptember 20-án 00.55 óra körüli időben a Budapest VIII. kerület, Puskin utca és Bródy Sándor utca kereszteződésében lévő kordonhoz ment, és az agresszív, ellenséges tömegben a tömegoszlatás során aktívan ellenállt, és a rendőröket kövekkel megdobálta. Az ennek alapján közölt gyanúsítás szerint azonban R. Attila a *„dulakodó, garázda társait skandalálással, kiabálással buzdította, bátorította a bűncselekmény elkövetésére.”*

Őrizetbe vételét 2006. szeptember 20-án ugyancsak elrendelték a gyanúsításban közölt bűncselekmény megalapozott gyanújára hivatkozással.

Az őrizet idejét a BRFK IX. kerületi Rendőrkapitányságról történő átszállítást követően a BRFK Gyorskocsi utcai objektumában töltötte. Az őrizet időtartama 61 óra 40 perc (2006. szeptember 20., 0 óra 55 perctől 2006. szeptember 22., 14 óra 35 percig) volt.

A Pesti Központi Kerületi Bíróság nyomozási bírása döntött az előzetes letartóztatás elrendelésére tett ügyész indítvány felől, és a 2006. szeptember 22. napján kelt, 2006. szeptember 22. napján 14.45 órakor lezárt ülésen kihirdetett végzésével elrendelte R. Attilának a 30 napig tartó előzetes letartóztatását. A végzés szerint alaposan tartani lehetett attól, hogy szabadlábon hagyása esetén szabadságvesztéssel büntetendő újabb bűncselekményeket követne el, tekintettel arra is, hogy *„az elmúlt napokban történt köznyugalmat súlyosan sértő cselekményeket szervezeten követték el, és hogy ezen cselekmények folytatódni fognak”*.

A védő a végzés elleni fellebbezésének indoklásában vitatta a megalapozott gyanú fennállását, valamint a cselekménynek a végzés által hivatkozott kiemelkedő tárgyi súlyát. A Fővárosi Bíróság mint másodfokú bíróság a fellebbezést megalapozottnak találta, és R. Attila előzetes letartóztatását megszüntette. A Fővárosi Bíróság végzésében kiemelte, hogy

már maga a rendőri jelentés is hiányosan alkalmas konkrét és tevőleges magatartás behatárolására, és bár utal bűncselekményre, annak megalapozottsága aggályos. A Fővárosi Bíróság e körben már maga is rögzítette, hogy az egyetlen bizonyíték, a rendőri jelentés és a gyanúsítás szövege eltér egymástól, amely mellett egyéb bizonyíték nem volt, ezért az előzetes letartóztatáshoz szükséges megalapozott gyanú hiányzott.

Az elrendelt előzetes letartóztatást R. Attila a BRFK Gyorskocsi utcai BV intézményében töltötte, ahonnan a Fővárosi Bíróság végzése alapján 2006. szeptember 29. napján került szabadlábra.

A büntetőeljárás azonban folyt tovább, amelynek során a gyanúsítást később a Budapesti Nyomozó Ügyészség hivatalos személy elleni erőszak bűntettére változtatta a rendőri jelentés alapján, amely szerint a Budapest VIII. kerület Bródy Sándor utcában a rendőröket kövel dobálta, és a kiemelésére is ezért került sor.

R. Attila azonban a gyanúsításban megjelölt helyszínen és időben nem tartózkodott, amit a Magyar Nemzet online oldalán található fényképfelvétellel igazolt, ami igazolta, hogy nem a gyanúsítás szerinti helyszínen, a Budapest VIII. kerületi Puskin utca és Bródy Sándor utca kereszteződésében, hanem a Köztársaság téren került rendőri intézkedés alá.

R. Attilával szemben végül a Budapesti Nyomozó Ügyészség a hivatalos személy elleni erőszak miatt folyt büntetőeljárást a 2007. június 7. napján kelt határozatával a Be. 190. § (1) bekezdés c) pontjára hivatkozással – mivel nem a gyanúsított követte el a bűncselekményt – jogerősen megszüntette.

Az eljárás alá vont személynek nyújtott rehabilitáció, kárpótlás

R. Attila a vele szemben alkalmazott előzetes letartóztatásért 1 200 000 Ft összegű kártalanítást kapott, ami akkor rekordösszegű, de messzemenően nem indokolatlan volt, hiszen levéltári főosztályvezető-helyettesként könnyen az állását és szakmai karrierjét veszíthette volna el. Ezen túlmenően a rendőri intézkedések és a fogva tartás körülményei poszttraumás stressz zavart idéztek elő nála, amit a perben kirendelt igazságügyi szakértő is megállapított.

A kártalanításon túlmenően az elrendelt őrizetért és az elszenvedett sérülésekért a 33/2010. (VI. 11.) OGY határozat végrehajtása érdekében szükséges intézkedésekről szóló 1189/2010. (IX. 13.) Korm. határozat alapján 1 000 000 Ft kártérítést kapott.

A rendőri jelentést készítő rendőrök elleni büntetőeljárás

A büntetőeljárás alapját a REBISZ Bevetési Parancsnokság jelentése képezte, amely szerint R. Attila a rendőröket kövel dobálta és a kiemelésére ezért került sor.

A Budapesti Nyomozó Ügyészség vezető-helyettes ügyésze azonban megkereséssel fordult a jelentést készítő REBISZ Bevetési Parancsnokságához, annak kivizsgálása érdekében, hogy mely rendőrségi szerv részéről és kik intézkedtek R. Attilával szemben 2006. szeptember 20. napján.

A büntetőeljárás során ugyanis a Budapesti Nyomozó Ügyészség megállapította, hogy a jelentés valótlan adatokat tartalmazott, így szükségessé vált annak kiderítése, hogy R. Attilával szemben kik és milyen cselekmény miatt intézkedtek.

Az ügyben hivatalból nem indult eljárás, ezért R. Attila tett büntetőfeljelentést még 2010 decemberében, amelynek eredményeképpen 2012 őszén 3 rendőr ellen emeltek vádat a jelentésben foglalt adatok valótlan-sága miatt.

Az eljárás során a Pesti Központi Kerületi Bíróság a jelentést készítő 3 rendőrt bűnösnek találta büntetőeljárást eredményező hamis vádbüntetésben mint társtettet, amelyre tekintettel fejenként 280 000 Ft pénzbüntetésre ítélte őket. A vádlotti fellebbezés alapján eljáró Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság az időmúlásra, valamint egyéniesítés követelményére figyelemmel a pénzbüntetések összegét mérsékelte, így az egyik rendőr 100 000 Ft, a másik 50 000 Ft, míg a harmadik 70 000 Ft pénzbüntetés megfizetésére lett kötelezve.

A Fővárosi Törvényszék jogerős ítéletében rögzítette, hogy a vádlottak által hivatkozott „*nem mindennapi, kaotikus helyzet és a hosszú szolgálati idő*” ellenére is elvárható volt tőlük, hogy egyértelműen, konkrétan beazonosítsák azokat a személyeket, akikkel szemben aznap intézkedtek. Ezek egyike sem volt ugyanis R. Attila, azonban a rendőri eljárás miatt jelentős mértékben kárt szenvedett a magánéletében, és majdnem a szakmai előmenetelében is.

21.) *M. Zsigmond ügye*

2006. szeptember 21.-én *M. Zsigmond* és barátja, *Sz. István* az esti órákban, úgy 9 óra felé elmentek a Kossut térre, ahol az őszi beszéd elhangzása óta a felháborodott polgárok rendszeresen összejöttek, és elégedetlenségüknek hangot adtak.

A felszólalásokat hallgatták egy darabig, majd kb. 2 óra múlva elindultak hazafelé. Bementek a Jászai Mari térre, ahol felszálltak az éjszakai buszra, amely a külső kerületeket is érintette.

A busz el is indult, azonban az Astoriához érve megállt, mivel ott rendőrök közölték a sofőrrel, hogy nem mehet tovább, mert az utcán zavargások

vannak, ezért leszálltak és gyalogosan indultak tovább a Bp. VII. ker. Rákóczi úton, a Keleti pu. felé.

Az aznapi tüntetések miatt ugyanis semmiféle jármű ezen a környéken nem közlekedett.

Amikor elhagyták a Blaha Lujza teret, és továbbhaladtak a Rákóczi úton, megállt mellettük egy zárt furgon, melyből rohamsisakos, símaszkos rendőrök ugráltak ki többen, és a két fiatalember felé rohantak.

Ezt észlelve M. Zsigmond és Sz. István megijedtek, mivel aznap már hasonló jeleneteknek tanúi voltak a fővárosban való közlekedésük során, és elkezdtek szaladni egymástól ellenkező irányba.

M. Zsigmondot öt rendőr vette célba, és utána futva, egy mellékutca építési területénél beérték őt. Ezt látva M. Zsigmond felemelte a kezét, és ebben az álló helyzetben bevárta az őt üldöző rendőröket.

Annak ellenére, hogy M. Zsigmond minden ellenállás nélkül, kezét feltartva megadta magát, az odaérő rendőrök földre vitték, kezét hátrafejsítették, gyorsbilincsel kezét megkötözték, majd ebben a helyzetben, még a földön, agyba-főbe verték, megrugdosták. Ezután a helyszínre érkező furgonba, összekötözve bedobták.

Ezután a furgonba több rendőr is beszállt, és ebben a helyzetben a fiatalembert tovább ütlegelték, fejét gumibottal ütötték és rugdosták, keresetlen ocsmány szavak kíséretében.

A furgonban rajta kívül még egy személy volt megbilincselve, akit örlötte fogtak el. Ezen a személyen is látszott, hogy alaposan összeverték.

Végül az egyik rendőr megszólalt, hogy „hagyjátok már abba, mert megdöglik”. A bántalmazást végül is azért fejezték be, mert M. Zsigmond elájult.

M. Zsigmond a rendőri bántalmazás során több zúzódásos sérülést szenvedett. Legsúlyosabb sérülése a fején volt, ahol a fejbőrén több centis repesztett seb keletkezett.

Ezt követően a vérbefagyott M. Zsigmondot bevitték a Bp. VII. ker. kapitányságra, ahol nevezett kálváriája folytatódott.

A Bp. VII. ker. Rendőrkapitányságon őt a földre dobták, hason fekve feküdt a földön, ahol tovább vegzálták. Fejére ejtegették a gumibotot, csak úgy játékból, és jókat röhögtek rajta. Majd végbeléhez szorították a gumibotot, és azt mondták neki, hogy ezzel lesz megb...-va, ha meg meri mondani, hogy ők verték meg.

Miután M. Zsigmond ismételen elájult, a rendőrök kénytelenek voltak mentőt hívni hozzá, akik a sebesültet ellátták, fejsebét összevarrták és bekötözték.

M. Zsigmond előzetes letartóztatásba került, és a BV Intézetbe /Venyige u./ a felvételekor a szolgálatos bv-dolgozó szintén bántalmazta,

mellkason rúgta, amikor meztelenül állt éppen ruhaváltás miatt, és mosdatlan szavakkal vegzálta.

Később nevezett házi őrizetbe került, melynek során panaszt terjesztett elő mind az eljáró rendőrök, mind pedig a BV alkalmazottakkal szemben, azonban a hatóság mindkét esetben panaszát elutasította, arra való hivatkozással, hogy állításait nem tudja bizonyítani.

Azok a személyek, akiket a rendőrök szintén összeverték, és vele együtt voltak előzetes letartóztatásban, továbbá azok, akik a büntetésben maguk is hasonló bántalmazáson estek át, nem mertek mellette tanúskodni.

A panaszolt rendőrök természetesen tagadták a bántalmazás tényét. Az ellenük indult eljárások alatt mindvégig azzal a fantáziátlan állítással védekeztek, hogy nevezett sérülései akkor keletkeztek, amikor elfutott előlük, és ennek során többször elesett. Ekkor zúzta össze magát.

A sértett hiába érvelt ésszerűen, hiába állította, hogy a fejsérülése is olyan helyen van, hogy csak akkor keletkezhett volna a fejének azon a pontján, ahol volt, ha merőlegesen fejre ejtették volna. Az eljáró hatóságok /ügyészség/ elfogadták a képtelen védekezést, és a panaszt elutasították.

Ilyen körülmények között M. Zsigmond ellen vádat is emeltek, *csoportosan felfegyverkezve elkövetett, hivatalos személy elleni erőszak büntette miatt, és ebben a büntető eljárásban mind az öt rendőr, aki elfogásában részt vett, azt állította, hogy nevezettet azért kellett elfogni, mert az elfogás napján a Nyugati térenél lévő tömegoszlatásnál ott volt és dobálózott a rendőrök felé, többek között egy mobil KRESZ-táblát is a rendőrök felé dobott.*

Az eljárás során a rendőrök tanúként meghallgatásra kerültek. Szemrebbenés nélkül hazudták a fentieket, és állították, hogy ők nem bántalmazták a vádlottat.

A vádat képviselő ügyész végrehajtható szabadságvesztést indítványozott a vádlott vonatkozásában.

Ebben az eljárásban, mely az elsők között indult 2006-ban, és ennek megfelelően nagy sajtónyilvánosságot is kapott –, négy vádlott ügyét tárgyalta a PKKB. 6. B.80.020/2007.sz büntető perben, és hármat szabadságvesztésre ítélt, közülük egynél végrehajtható szabadságvesztést szabott ki, kettőnél a szabadságvesztés végrehajtását felfüggesztette.

M. Zsigmondot a Nemzeti Jogvédő Szolgálat keretén belül én védtem, és hosszadalmas viaskodás után sikerült a vádlottat *felmentetni*. Erre elsősorban az adott alapot, hogy a hosszas tárgyalássorozat során sikerült a rendőrök vallomását szétzilálni, az igazmondásukba vetett bizalmat megingatni.

Végül is az öt rendőr vallomásainak ellentmondásai kerültek felszínre, elsősorban és egyértelművé vált az eljáró bíróság számára, hogy egyáltalán nem biztosak abban, hogy a vádlott a Nyugati téri oszlatásnál ott volt, és hogy ő lett volna, aki a KRESZ-táblát feléjük dobta és dobálta volna őket. Vallomásaik egymásnak ellentmondóak voltak.

A büntetőeljárást tehát *az elsők között* akkor sikerre vittük, a vádlottat felmentették, azonban az őt összevissza verő rendőrök felelősségre vonására nem került sor. Panaszainkat elutasították, és változatlanul elfogadásra került a rendőrök védekezése, hogy a sértett menekült előlük, ennek során többször elesett, és sérülései akkor keletkeztek.

A bántalmazás miatti panasz elutasítása után magánvádat emeltünk az öt rendőr ellen, azonban minden erőfeszítésünk ellenére a Fővárosi Bíróság 220B.1328/2007.sz. ügyben a rendőröket bebizonyítottság hiányában felmentette. – A Főv. Bíróság ezen ítéletét az Ítéletábla helybehagyta.

Mint minden más hasonló ügyben, az emberi jogokat súlyosan megsértő, az emberi méltóságot sárba tipró, a testi épséget súlyosan bántalmazó, emberségükből kivetkőzött rendőröket végül is nem sikerült tettükért felelősségre vonni.

Az ezen ügyekben eljáró ügyészségek, bíróságok nem álltak a hivatásuk magaslatán.

Tisztelet a kivételnek! A rendőrök szemrebbenés nélkül hazudtak, a hatóságok pedig védték őket.

Ezek a hatóságok, nyugodtan mondhatjuk, „befeküdtek” a hatalom elvárásainak. A hatalmat pedig akkor még Gyurcsány F. és csapata képviselte. Az ő érdeke pedig az volt, hogy soha ne derüljön fény erre az igazi demokráciát megszegényítő, sötét és aljas időszakban betöltött szerepére az akkori kormánynak, Gyurcsány Ferencsel az élen.

Védencünk, M. Zsigmond végül is a 33/2010./VI.11./Korm. sz. rendelet alapján kártérítést kapott.

2. 2006. október 23–24.

2006. október 23-án, Budapesten példátlan erejű és méretű, megfélemlítő rendőri intézkedések sorozata történt. Az 1956-os szabadságharc 50. évfordulójára megemlékezni kívánó, gyülekezési jogukat gyakorló, erőszakos cselekményeket nem tanúsító emberekkel szemben gumilövedék, vízágyú, könnygázgránát, gyalogos és lovas rendőri egységek bevetésére került sor, számos súlyos sérülést okozva. A bejelentett, békés megemlékezésről távozni kívánó embereket nem védték meg, hanem be nem jelentett tüntetés rendőri intézkedés alatt álló résztvevőinek tekintették őket, majd pedig több esetben előzetes felszólítás nélkül rontott az emberekre a közrendért felelős erőszakos szervezet. A rendőrség ezúttal sem tartotta be a szükségesség és arányosság elvét, illetve a tömegosztatás szabályait. A magyar rendőrség állományába tartozó rendőrök, illetve rendőrruhát viselő személyek ismét tömegesen követtek el bűncselekményeket, és szegték meg a rendőrségre vonatkozó jogszabályi előírásokat Budapesten, 2006. október 23-án másnap hajnalig.

Este vendéglátóipari egységek (például Magyar Étterem, Blaha Söröző, Don Pepe Pizzeria, Párizsi Kávézó, Dob utcai söröző stb.) békés közönségével szembeni, minden indok nélküli kegyetlen és megfélemlítő fellépések történtek, amelyek során több embert súlyos sérüléseket okozva bántalmaztak az oda behatoló rendőrök. Október 24-én hajnalban a Belváros különböző pontjain a Roosevelttől a rakparton át a Vámház térig példátlanul nagy számban ártatlan járókelőket bántalmaztak, fogtak el, s vettek őrizetbe. A rádióforgalmazási adatok szerint hajtóvadászatot rendeztek minden, a körzetben tartózkodó személlyel szemben, függetlenül az érintett személy felelősségétől (túszok, forradalmárok elfogásáról beszéltek, továbbá tömegek körbezárásáról és minden menekülő elfogásáról). Az őrizetbe vételek során és azt megelőzően – a szeptember 18–21. közötti eseményekhez hasonlóan – fizikai bántalmazások, rúgások, ütlegetések történtek. Az előállítottak és letartóztatottak emberi méltóságot sértő intézkedéseket szenvedtek el. Több bizottsági jelentés, még az ORFK keretén belül készített Papp-jelentés is megállapította azt, hogy a rendőrök eljárása törvénytelen és aránytalan volt. A megindított eljárások egy jelentős része koncepciós pernek minősült, és a vádlottak felmentésével végződött.

A jogsértéseket a Nemzeti Jogvédő Szolgálat alábbi jogesetei támasztják alá:

1.) Góbl György ügye

A miniszterelnök elhírestült őszi beszédének napvilágra kerülése óta Góbl György a soproni kormányellenes demonstrációk fő szervezője volt, majd később ő lett a 2006 őszi áldozatok tömörítő Közhatalom Jogsértettjei Egyesület elnöke, rengeteget tett a rendőri erőszak felelőseinek felelősségre vonásáért. A rendelkezésre álló adatok arra mutatnak, hogy a hatóságok alaptalan eljárások indításával kívánták „megfékezni” a véleménynyilvánítási és gyülekezési szabadság aktív gyakorlására vonatkozó erős késztetését, illetve elnyomni nyíltan vállalt kormányellenességét.

Párhuzamosan másik eljárást is indítottak ellene, amikor Jókai Anna író nő rendezvényére invitáló szórólapokat osztogatott, a helyszínen egyedül tartózkodó felnőttként. A gyülekezési joggal való visszaélés szabálysértése miatt történt megbüntetését fellebbezése alapján a bíróság semmisítette meg, eljárást megszüntető végzésében rámutatva arra a „meglepő” tényre, hogy egyedül nem lehet gyülekezni.

Csoportosan, felfegyverkezve elkövetett, hivatalos személy elleni erőszak miatt emeltek vádat ellene, 2007. április 12-én, azaz fél évvel az október 23-i vádbeli cselekményt követően. A cselekmény büntetési tétele 5 évig terjedő szabadságvesztés. A vádirat szerint 2006. október 23-án 13:30 és 13:50 perc közötti időben a Bp. V., Alkotmány utca – Bajcsy Zsilinszky út kereszteződésénél „...rendőrökkel szemben erőszakosan fellépő tömegből kiválva legalább egy alkalommal kb. 20 m távolságból követ dobott a rendőrségi sorfalba.”

A nyilvánosság számára úgy vált ismertté Góbl György esete, hogy számos fényképfelvételen és TV-dokumentumon jól látható módon feltett kézzel, erőszakmentesen a nemzeti színű zászlóval a hátán megközelítette az Alkotmány utcát a Parlament irányában lezáró rendőri sorfalat. Kommunikálni szeretett volna a rendőrökkel, megkérdezni őket, hogy mikor lehet végre megközelíteni a Kossuth teret, a Parlamentet, amelyet gyakorlatilag minden magyarázat nélkül az ünnepnap reggelén lezártak az ünnepelni vágyó magyar emberek elől, megakadályozva, hogy a zászlófelvonást megnézhessék, vagy más módon az 1956. évi forradalom és szabadságharc eseményeire a Magyar Országház előtt emlékezessenek. Kommunikációs kísérletére válaszképpen a REBISZ kiemelő rendőrei megkísérelték elfogni, azonban Góbl György olyan sebességgel futott el előlük, hogy a jelenetet TV-n látók számára emlékezetes módon előzte (és ezzel szégyenítette) meg a csúfosan lemaradó rendőröket.

A vádhatóság kizárólag ellentmondásosan nyilatkozó rendőrtanúkkal próbálta alátámasztani vádját, miszerint Góbl György megvalósította a hi-

vatalos személy elleni erőszak minősített esetét. Többszöri bizonyítási indítvány ellenére írásban és határozottan megtagadták a rendelkezésre álló nagyszámú televíziós felvétel beszerzését, hivatkozva arra, hogy arra az eljárásban nincs szükség. A vádhatóság nem hallgatott meg és meg sem kísérelt felkutatni Góbl György bűnösségét cáfoló tanúkat, nem hallgatta meg a terhelt által már a nyomozati szakban bejelentett mentő tanúkat, kivéve a testvérét, s semmiféle más olyan bizonyítékot nem értékelt, amely a bűnösség koncepcióját esetlegesen cáfolta volna. (Góbl György felhívására 8 tanú jelentkezett, akiket – az eljárás folytatása során – a bíróság meghallgatott.) Meg sem kísérelte az ügyészség beszerezni a cselekmény idején az eljáró rendőri egység által készített videofelvételeket, illetve a térfigyelő kamerák felvételeit. Összességében a lefolytatott eljárás során nemcsak a rendőrség, hanem az ügyészség is úgy járt el, mintha feladatuk abban merülne ki, hogy az október 23-i eseménnyel kapcsolatban alátámasszák a kormány és a kormányközeli erők által hirdetett „a csőcselék rátámadt a rendőrökre, ezért kellett durva kényszerítő eszközöket alkalmazni a civil emberekkel szemben” koncepciót.

A Btk. 229. § alapján hivatalos személy elleni erőszakot követ el, „aki a hivatalos személyt...JOGSZERŰ eljárásában erőszakkal vagy fenyegetéssel akadályozza, intézkedésre kényszeríti, vagy eljárása alatt, illetőleg emiatt bántalmazza...”

(kiemelés tőlünk)

A Büntetőjog Különös részének tankönyve (Belovics–Molnár–Sinku, HVGOrac, 2005) a következőképpen összegzi a teljesen egyértelmű jogi helyzetet:

„A félreismerhetetlenül jogellenes eljárással szemben jogos védelemnek van helye, az erőszakkal és fenyegetéssel is akadályozható.” (275. old)

Már csak azért is kötelessége lett volna a vádhatóságnak a filmfelvételek beszerzése, hogy tisztázhassa: jogszerűnek volt-e minősíthető a csapaterős rendőrök eljárása az adott helyen és időpontban. (Vagy esetleg teljesen jogszerűtlen és szabálytalan módon hajigáltak könnygázgránátokat a tömegbe, s védtelen, magatehetetlen embereket csoportosan és brutálisan ütlegeltek a földre víve?)

Az eljárás önmagában a rendőri fellépés jogszerűsége – jogszerűtlensége kérdésének teljes felderíthetlensége miatt is teljességgel törvénysértő és felháborító. Hasonló jelzőkkel illethető az eljárás egésze, az a tény, hogy a diplomás, négygyermekes családapával szemben három évig húzták az eljárást, s közben valódi, törvényes bizonyítási eljárás helyett leg-

feljebb egy előzetes koncepció alátámasztására szolgáló, önkényes bizonyítás-felvételről beszélhetünk.

Végül a Peseti Központi Kerületi Bíróság 2009-ben hozott ítéletével jogerősen felmentette Góbl Györgyöt. A bíróság felmentő ítéletében rámutatott, hogy a rendőri vallomások nem voltak elfogadhatók, tekintettel arra, hogy azok életszerűtlenek, önmagukban és egymás vonatkozásában is több kirívó ellentmondást tartalmaznak. Mindezért azokra bűnösséget megállapító ítéletet alapítani nem lehetett.

A vád azon alapult, hogy a vádlott egy felfegyverkezett, békétlen, agresszív tömeg részeként lépett fel, szintén erőszakosan. Ehhez képest a bíróság megállapította a vádlott által felkutatott civil tanúk, illetve a vádlott által beszerzett fénykép- és videofelvételek alapján, hogy 15 óra 45 körül a város ezen területén békés volt a tömeg, nem volt felfegyverkezve, és nem volt megfigyelhető kődobálás, szemben a rendőrök állításával, akik közáporról számoltak be.

Életszerűtlennek és elfogadhatatlannak tartotta a bíróság a rendőrök azon állítását, mely szerint a sűrűn kavargó tömegben látták ugyan a dobást, de már a becsapódást nem, illetve egyáltalán figyelemmel tudták kísérni Góbl tevékenységét függetlenül attól, hogy a távolság a tüntetők és a rendőrök között meglehetősen nagy volt. A rendőrök több tekintetben egymással ellentmondásba kerültek, s azok feloldhatatlannak bizonyultak. A rendőri jelentések valóságtartalma megdőlt, továbbá eltérés mutatkozott abban, hogy Góbl György megkergetése és az állított dobás között mennyi idő telt el, egyes rendőrök ezt rövidebbre, mások pedig hosszabb időtartamra tették.

A bíróság egyértelműen megállapította, hogy a rendőri vallomásokkal ellentétben a tömeg békés volt, támadóeszköz nem volt náluk, illetve kődobálás sem volt abban az időszakban, amikor a cselekmény elkövetését állították. Meg kell jegyezni, hogy már az is jelentősen kétségbe vonhatóvá teszi az állításaikat, hogy a cselekményt közel két órával korábban tették a valósághoz képest.

Ez az ügy is az egyik legkiemeltebb olyan ügy volt, amelyben nyilvánvalóan látható tudatos koncepció arra, hogy egy olyan személyt próbáljanak büntetéssel sújtani és ennek érdekében hosszú ideig eljárás alatt tartani, aki határozott és öntudatos módon áll ellen a diktatórikus törekvéseknek. Kifejezte abbéli véleményét, hogy a rendőri vallomások vélhetően egyeztetett módon születhettek, kifejezetten abból a célból, hogy ezt az eljárást megindíthassák Góbl Györggyel szemben.

A tömegoszlatás mind jogalapja, mind módja tekintetében indokolatlan volt az Alkotmány utca és Bajcsy-Zsilinszky út ezen részén, de a város

más részein is. Emlékezetes, hogy ezen a napon több száz ember súlyos sérüléseket szenvedett könnygáz, gumilövedék, rendőri gumibotok, ütlegek és rúgások miatt, önkényes fogva tartásokra és embervadászatra került sor. Több mint tíz ember szemét is kilőtték gumilövedékkel ezen a napon.

A koncepció per alapjai teljes mértékben megdőltek. A bíróság megállapította, hogy a rendőri vallomások nem hitelt érdemlőek, azok nem fogadhatók el bizonyítékként, ebből fakadóan felmentette az ellene emelt vád alól Góbl Györgyöt. Megdöbbsentő, hogy idáig juthatott ez az ügy. Az ügyészség, súlyosan megszegve a rá vonatkozó szakmai eljárási szabályokat, vádat emelt egy olyan ügyben, amelyben elmulasztotta a tényállás teljes körű feltárásához szükséges intézkedéseket, igyekezett meggátolni gyanúsítottat abban, hogy védelme érdekében a szükséges bizonyítékokat beszerezhesse. Ennek ellenére sikerült ebben a hihetetlenül kemény küzdelemben a bíróság számára egyértelművé tenni a vád képtelenségét, megalapozatlanságát, és emiatt került sor a felmentésre.

2.) V. Zsolt ügye

V. Zsolt 2006. október 23. napján, 16:00 és 16:15 óra között ért az egyik barátjával az Astoriához, ahol a FIDESZ MPP ünnepi megemlékezését tartotta. Az ünnepségen egy ideig részt vettek, hallgatták a beszédeket, majd még az ünnepség vége előtt az Andrassy út felé indultak, mivel szerettek volna eljutni az Oktogonon található gyorsétkezőbe. V. Zsolt a Bajcsy Zsilinszky úton haladt a barátjával az Andrassy út felé, amikor észlelte, hogy a távolban káosz alakult ki. Füstöt észlelt, gyaníthatóan könnygázt, de ebben a pillanatban még nem tudta felmérni, hogy mi zajlik a távolban. A Bajcsy Zsilinszky úton, körülbelül az Erzsébet tér magasságában a fal mellé húzódva folytatta útját barátjával, mivel nem gondolta, hogy nem tud eljutni az Andrassy útra, és azon át az Oktogonra. Ekkor a Bajcsy Zsilinszky út ezen szakaszán még nem volt különösebb esemény – tömegoszlatás, füst vagy könnygáz –, így alappal számíthatott arra, hogy az előre eltervezett útvonalon tudja folytatni az útját. Egyre közeledett a távolban észlelhető füst felé, de mindvégig joggal bízott abban, hogy mivel rendbontó és provokatív magatartást egyáltalán nem tanúsít, ezért célja elérésének nem lehet akadálya. Körülbelül 200 méterre az Andrassy út és Bajcsy Zsilinszky út sarkától gumilövedékkel fejen találták, a fejlődés hatására földre rogyott, és elveszítette az eszméletét. A fejlődés hatására a mentősök utólagos elmondása alapján közel egy liter vért veszített.

Barátját pánik fogta el a vérző fej látványának hatására, és mindenképpen igyekeztek segítséget nyújtani V. Zsoltnak, hogy ő minél előbb visszanyerje az eszméletét.

V. Zsoltot közel eszméletlen állapotban és a vérvesztés hatására sokkos állapotban ketten eltámogatták a mentőig, ahol minimális ellátást kapott, majd betették a mentőbe.

A helyszínről azonnal a Markó utcai mentőállomásra szállították, ahol a rendkívül súlyos sérülés hatására azonnali segítségnyújtásban, infúzióban és kötözésben részesítették, majd, miután a helyszínen megállapították a sérülés súlyosságát, a Honvéd kórházba szállították. A Honvéd kórházban pontosan egy hetet töltött.

Az orvosi vizsgálatok koponyában található vérömlenyt állapítottak meg, amely körülbelül 7-8 mm-rel elnyomta az agyát. Ezen kívül 2,5 cm-es átmérőjű, csillag alakú repesztett sebzés és bőrhíány keletkezett fején, a lövés helyén, mely a mai napig látszik. Továbbá fején duzzanatok, zúzódások keletkeztek, amelyek még hosszú hetekig látszódtak.

A 33/2010 (VI.11.) OGY. határozat alapján lefolyt kártérítési eljárásban kártérítést kapott.

3.) D. József ügye

2006. október 23-án, a késő délutáni órákban, kb. 18 óra 30 perckor a Nádor utcán motorral haladó D. Józsefet megállították a rendőrök, arra való hivatkozással, hogy nem mehet járművével tovább. Sokadmagával jobb irányba kényszerítették haladni, s ennek eredményeként beszorították a Bazilika előtti térre. Miközben a Bazilika előtt várakozott arra, hogy mehessen tovább Óbuda felé, a Margit hídon keresztül, megjelent 6 fő 20-25 év körüli bőrkabátos fiatalember (nem rendőrök voltak) 3 Skoda Fabia személygépjárművel (nem rendőrautók voltak), abban az időpontban, amikor egy lovasroham indult a tér mellett a Deák térről a Bajcsy Zsilinszky úton végig (kb. este 9 óra körül történhetett). A főnökük több, a helyszínen levő személyre bármiféle alap nélkül rámutatott, minek következtében a megjelölt személyeket megbilincseltek és betuszkolták a kocsikba.

Nem értette, hogy miért bilincselik meg munkába menet, és miért tuszkolták a piros Skoda Fabia autóba, mert elmondása szerint semmi jogszabályellenes dolgot nem cselekedett. Először az V. kerületi Szalay utcai rendőrsre vitték – mely már tele volt várakozó rohamrendőrökkel –, ahol felvették az adatait. Az ügyeletes rendőr kérdezte D. Józsefet, miért van nála bukósisak, mire D. József azt válaszolta, hogy motorral tar-

tott volna munkahelyére. Ezt követően a befogadó helyiségben töltött kb. egy óra várakozás után kb. este 10 óra körül ugyanazok az emberek ugyanazokkal az autókkal az Aradi utcai Ügyészségre szállították a Szent István térről begyűjtött emberek társaságában, ahol először egy zárkában helyezték el 2 idősebb sorstársával, majd ezután elkülönített zárkában helyezték el.

Az éjszakai kihallgatás során sem tisztázódott, hogy mivel vádolták. A kora reggeli órákban, kb. hajnal 5 óra tájékán elhagyhatta a zárkáját, majd ezt követően haza távozott. Otthon értesült arról is, hogy 2006. október 24-én hajnali 2 órakor a lakásában (1085 Budapest, Mária utca 6. III. em. 18.) házkutatást végeztek. Feleségének azt mondták, tűrnie kell a hatósági cselekményt; ha nem nyit ajtót, rövid időn belül feltöretik az ajtót egy lakatossal. D. József neje nem értette, hogy miért foganatosítják a házkutatást, milyen fegyvert, lőszert, robbanóanyagot kerestek, miközben az egész lakást feldúlták, és nem vagyoni jellegű kárt is okoztak azzal, hogy D. József családját, az akkor 14 éves kisfiát, ifj. D. Józsefet jelentősen felzaklatták és a szomszédok előtt lejáratták. Az intézkedés kb. egy óráig tartott. Az eljárást később megszüntették ellene.

4.) S. Viktor ügye

2006. október 23-án este a nagyszüleiénél volt, akik a Ferenciek terénél laknak. Innen hazaindulva látta a Ferenciek terén zajló eseményeket. Itt ismerkedett meg B. Zsuzsannával és H. Gáborral, akikkel a rendőrség tömegoszlatási tevékenységének megkezdése után elhagyták a területet. A Belgrád rakpartron hazafelé mentek, mikor már majdnem a Szabadság hídnál voltak, hirtelen egy csoport rendőr rohant ki egy, a rakpartra mérőleges utcából, akik felől gumilövedék kilövését észlelte S. Viktor, ezért ijedtségükben lerohantak közvetlenül a Duna partjára. Azonban a rendőrök utánuk mentek, és felszólították a három fiatalot, hogy feküdjenek a földre. Ők ennek azonnal, mindenféle ellenállás nélkül eleget tettek. Ennek ellenére a rendőrök, mikor lementek, a földön fekvő S. Viktort többször oldalba rúgták, fejéhez könnygáz spray-t szorítottak. Ezután fölvitték a rakpartra folyamatos ütések közepette, a járdára fektették, fejére ráléptek, így szorították azt a kemény betonfelületnek. Háta mögött összekötötték gyorsbilincsel a kezeit, és hassal a földre fektették. Jó néhány alkalommal oldalba rúgták, levették cipőit, és lábfejét többször beletaposták a betonba. Félig fölemelték és többször lekopték. Trágár szavakkal becsmérelték értelmiségi mivoltát, magyarságtudatában megalázták.

Az egyikük megkérdezte: mikor volt Trianon, és közben bakancsát fejéhez nyomta, jelezve, ha nem ad megfelelő választ, akkor azt a lábbelítől fogja S. Viktor megkapni. Miután ez a 15-20, azonosító nélküli rendőr kiteljesíthette a fiatal, magyar értelmiségiek iránti gyűlöletét – ahogy erre kijelentéseiből következtetni lehet –, S. Viktort a többiekkel együtt betették a rabszállítóba, és október 24. napján hajnali 01 óra 50 perckor a Gyorskocsi utcai kapitányságra vitték. Folyamatos rendőri felügyelet mellett szállították innen át a Szent János Kórházba, ahol ultrahang- és röntgenfelvételeket készítettek. Október 24-én délelőtt 10 órakor engedték ki a Gyorskocsi utcai Rendőr-főkapitányságról cipő nélkül, felduzzadt lábbal; megverve, megaláztatva, ezért így kellett hazamennie. Az ellene folyt szabálysértési eljárásban intézkedésként figyelmeztetést kapott.

A 33/2010 (VI.11.) OGY. határozat alapján lefolyt kártérítési eljárásban kártérítést kapott.

5.) Sz. Krisztián ügye

2006. október 23-án a Fidesz nagygyűlésére látogatott ki barátaival, s annak végétével hazafelé indult. Közben beszélgettek és, jó idő lévén, nem siettek haza, majd később már nem is tudtak hazajutni. Az Astoria felől mentek a Deák tér felé, ahonnan lovas rendőrök rontottak a tömegre, és mindenkit viaszorítottak az Astoria felé. Onnan barátaival megpróbált ezt kikerülve, a Gerlóczy utcán keresztül kimenekülni, de ott az utca kijáratát állig felfegyverkezett rendőrök lezárták, és őket „*takarodjatok vissza oda, majd ott jól szét lesztek verve...*” mondattal nem engedték ki.

Visszafelé mentek a Szabad sajtó útra, majd ott várakoztak. Később a Veres Pálné utca felé próbáltak hazamenni, de ott az egyik keresztutcából (Curia utca), a sötétben megbújva könnygázgránáttal 15-20 méterről célzottan fejbe lőtték. Eszméletét egy pillanatra veszíthette el, majd magához térve vérző fejjel az Erzsébet híd pesti hídfőjéhez ment. Az ott tartózkodók is többször hívták a mentőket, de az nem akart vagy tudott oda jönni, a diszpécser több sértő megjegyzése után nagy nehezen, kb. 30 perc várokozás után a Mátyás pince előtti részre jött a mentő, majd – az akkor még – Honvéd kórházba szállították súlyos sérüléseivel kezelésre.

Mindkét oldali állkapcsának nyílt törése megoperálásra került a hajnali órákban. A rögzítő fémek, melyek a mai napig bent vannak, orvosi konzultáció után, valószínűleg élete végéig ott is kell, hogy maradjanak. Fogazatának pótlása ezért implantálással nem is tűnik megoldhatónak, így jelenleg fogszabályozása van, hogy ezt a hiányt, amely ugyan nem a

sérülés következtében lett, pótolni tudják a későbbiekben. Az állkapocsban lévő fém nélkül ez nem lenne probléma, mivel ebben az esetben implantátummal könnyedén pótolni lehetne a hiányzó fogakat.

Sz. Krisztiánnak a kettős nyílt állkapocsrontottörés és az azzal járó kezelések rendkívüli módon megváltoztatták az életkörülményeit és a mindennapi életvitelét. Közel 3 órás műtéten esett át, melynek során törött állkapcsát jobb és bal oldalon 2 vassal, 6-6 ponton rögzítették. Ezt követően a csontok összeforrása érdekében 3 hónapra szájzárát kapott a szájmozgás minimalizálása érdekében, ez idő alatt szívószállal volt kénytelen táplálkozni.

Sz. Krisztián több alkalommal járt vissza kontrollvizsgálatokra, a fémeket azonban nem távolították el szájából, tekintettel arra, hogy azt idővel körbenőtte a csont, korábban pedig kivenni nem lehetett, tekintettel arra, hogy a fémek stabilizálták szájüregét. Ma már csak egy rendkívül komplikált, altatásban történő többórás, esetleges komplikációkkal járó, bonyolult műtéti eljárás során lehetne eltávolítani ezeket a fémeket. A bonyolult műtéti beavatkozás, az altatással járó veszélyforrás és a további, esetlegesen felmerülő komplikációk miatt azonban kezelőorvosai ma már nem javasolják a fém eltávolítását. Túl azon a kellemetlen és kényelmetlen érzésen, hogy kénytelen két fémmel a szájában élni, ami ráadásul a szavak artikulálása során további nehézségeket okoz számára, a fémek miatt nem tudja a fent már részletezett módon, implantátummal pótolni fogazatát. Ehelyett fogszabályozással és „híddal” kell megoldani a hiányzó fogak pótlását, ami sokkal kényelmetlenebb és körülményesebb megoldás is egyben.

A 33/2010 (VI.11.) OGY. határozat alapján lefolyt kártérítési eljárásban kártérítést kapott.

6.) *K. Tibor ügye*

K. Tibor 2006. október 23-án egyedül érkezett a fővárosba, hogy a Fidesz-ünnepségen részt vegyen, és méltó módon megemlékezzen az '56-os forradalom 50 éves évfordulóján.

A Fidesz-ünnepség után még ott maradt a Rákóczi út és a Nyár utca sarkán, az árkádok alatt, és beszélgetett néhány, számára idegen emberrel, de ekkor már látta az Astoria felől, hogy utcai zavargások kezdődtek. K. Tibor és beszélgetőpartnerei ezért úgy döntöttek, hogy tisztos távolból figyelik az eseményeket, nem indulnak el onnan semerre, majd, ha az indulatok elcsitultak, utána mennek haza. Úgy vélték, hogy mivel nem csináltak semmi jogelleneset, és a zavargásokhoz közük nem volt, ezért őket nem érheti bántódás, esetleges rendőri atrocitás.

Ennek ellenére, körülbelül 19:00 óra táján, a falnál állva, K. Tibort eltalálták gumilövedékkel, a jobb szemöldöke felett néhány milliméterrel. Ezt követően, mivel a közelben orvosi segítséget nem tudtak nyújtani, saját lábán ment el a Péterffy Sándor utcai kórházba, ahol ellátták a sérülését, azonban a sérülés komolyságára tekintettel a kórházat nem hagyhatta el, hanem 9 napra, november 2-ig bent tartották.

A felvételekor a jobb halántéktájon szabálytalan szélű, kerek sebzés volt, a jobb szem körüli vérömleny miatt a szeme alig nyílt ki, bevérzett. Szeme körül szemhéj-haematoma keletkezett, a bőr mögé fúródó gumilövedéket el kellett távolítani kis műtéti beavatkozással. A baleseti központból átfektették a szemészeti osztályra megfigyelés és megfelelő kezelés céljából. Ezek után, a kezelését végző orvos javaslata alapján beutalták további műtéti ellátás céljából a II. számú Szemklinikára, ahol egy, egyébként a TB által nem támogatott és költséges – 400 000 forintos – műtéti beavatkozást javasoltak számára. A II. számú Szemklinikán azonban a vizsgálatot végző szakorvos szakmai okokra hivatkozva azt javasolta, hogy a műtéti beavatkozás ne történjen meg, mivel a szeme oly mértékben roncsolódott, hogy a műtéti beavatkozás ellenére a látása nagy valószínűséggel többé nem lesz tökéletes, és esetleges műtéti komplikáció eredményeként elhalhatnak a sejtek, ami további problémákat okozhat számára. K. Tibor így a lövés eredményeként jobb szemére maradandó és súlyos látáskárosodást szenvedett. Mindez olyan formában jelentkezik, hogy jobb szemének visusa nem megfelelő, a középpontot nem látja, és térben is csak homályosan, legfeljebb néhány méterre lát el.

A 33/2010 (VI.11.) OGY. határozat alapján lefolyt kártérítési eljárásban kártérítést kapott.

7.) H. Gábor ügye

H. Gábor 2006. október 23-ról 24-re virradó éjszaka a Ferenciek terén, a tömeg által épített barikád mögött tartózkodott. Ott találkozott volt barát-nőjével, B. Zsuzsannával, akivel a helyszínen beszélgettek, és S. Viktorral, akivel ott barátkoztak össze. Kb. már 01:00 és 02:00 óra között járt az idő, amikor azt látta, hogy a velük szemben, a Váci u. és az Astoria között sorfalban álló rendőrök készülnek valamire, ezért azt tanácsolta a többieknek, hogy induljanak hazafelé.

Lementek a rakpartra, és a Szabadság híd irányába indultak el, közvetlenül a Duna mellett, a lépcsők alatti kavicsos részen. Amikor a hajóállomás közelébe értek, azt vette észre, hogy velük szemben és a hátuk

mögött is rendőrruhás emberek szaladnak feléjük. Megpróbálta elővenni az iratait, mert azt gondolta, hogy igazoltatni fogják, de az odaérrő rendőrök egyike szó nélkül fejbe vágta a tonfával, majd mindhármuknak azt üvöltötték, hogy „hasra!” vagy „földre!”. Ezek után a rendőrök erőszakkal a földre kényszerítették őket, majd a földön fekvve hátul megkötötték a kezüket.

A H. Gáborral szemben fellépő rendőrruhás személyek maszkban voltak, és némelyikükön rohamsisak is volt. Előadja, hogy semmiféle azonosító nem volt a ruházatukon, és a sisakjukon sem látott semmiféle jelzést vagy felfestést.

Kb. 6-8 rendőr bántalmazta hármójukat. Amikor már földön volt, hátul összekötözött kezekkel, kb. négy rendőr rugdosta az oldalát vese tájékon, illetve a bordákat, valamint a fejét is ütötték hátulról valamivel. Ezek után az egyik cipőjét levették, és rátapostak bokájára. Cipőjének értéke körülbelül 10 000 Ft volt, azt később sem kapta vissza.

Miközben őt verték, még le is köpdösték őket, és azt kiabálták nekik, hogy „Rohadt értelmiségiek!” „Rohadt tüntetők!”. Az egyik rendőr H. Gábornak azt mondta, hogy miatta nem látja egy hónapig a családját.

A látélethez szereplő orrsonttörésen túlmenően a fején voltak nyomás-érzékeny területek, belilult a bordája és a háta egy része, illetve a bokája környékén a bőr, amire rátapostak, felszakadt. Testének több pontján a rúgások következtében haematomák keletkeztek, amelyek 8 napon túl gyógyuló sérülések voltak.

Miközben őt verték a rendőrök, látta, hogy ugyanúgy bántalmazzák B. Zsuzsannát és az S. Viktor nevű fiatalembert is, illetve látta, hogy B. Zsuzsanna haját többször meghúzták, és a fejét beleverték a korlátba. Előadja, hogy arra emlékszik, hogy S. Viktorral mindketten mondták a rendőröknek, hogy a lányt ne bántsák, mire az egyik rendőr odaszólt a többieknek, hogy „a kurvát hagyjátok”. Ő maga csak annyira tudta elfordítani a fejét, hogy azt nézze, mi történik a barátnőjével, de azt is látta, hogy harmadik társuk cipőjét is levették, és az ő bokájára is rátapostak.

Amikor végre abbahagyták a bántalmazásokat, fölcipelték őket a lépcsőn az útra oly módon, hogy mindhárman a korlátba verődtek. Ekkor is húzták barátnője haját, és a fejét a korlátba ütötték. Amikor fölérték az úthoz, ott lefektették őket a földre, és a rendőrök föléjük állva viccelődtek rajtuk, miközben az egyik rendőr a nála lévő felvevővel kamerázta őket. H. Gábor próbálta tőlük megkérdezni, hogy mi ellene a vád, és miért bántanak így velük, mire az egyikük azt válaszolta, hogy a tank és a kódbálás miatt járnak el velük szemben. H. Gábor mondta nekik, hogy ezekhez az eseményekhez nekik semmi közük, azonban az eljáró rendőrök ezzel nem törődve jártak el a továbbiakban.

Ezek után egy maszk nélküli rendőr, aki valószínűleg a bántalmazók parancsnoka lehetett, rádión keresztül beolvasta az adataikat, és ő kérte meg a szállítókat, hogy vigyék be őket.

H. Gábor elmondja, hogy ez a személy nem vett részt a bántalmazásukban, de végignézte szó nélkül, ahogy az S. Viktor nevű fiatalember karját a felemelése során kitekerik a rendőrök. Egy rendőrségi Ford Transitban helyezték el őket, öt másik személlyel együtt.

A Gyorskocsi utcában, ahová bevitték őket, már nem bántalmazták többé, de nem engedték telefonálni, illetve nem kapott választ a kérdésére, hogy telefonálhat-e. Ezen kívül elvették a telefonját, és feljegyezték a benne lévő SIM kártya számát. Végül délután négy óra tájban engedték el. Így közel 11 órát volt őrizetben. Az őrizet időtartamát igazoló okiratot a BRFK már megsemmisítette, így azt kérésünkre nem adta ki részünkre, azonban a meghallgatási jegyzőkönyvön látható, hogy 12 óra 35 perckor zárták le a jegyzőkönyvet, majd ezt követően engedték el.

A 33/2010 (VI.11.) OGY. határozat alapján lefolyt kártérítési eljárásban kártérítést kapott.

8.) L. Gábor ügye

L. Gábor 2006. október 24-én hajnalban az Erzsébet híd pesti hídfőjénél tartózkodott, mint szemlélődő volt jelen az eseményeknél, sem a barikád építésében, sem az ott lezajlott dobálásban nem vett részt, és semmilyen erőszakos cselekményt nem követett el.

Amikor a rendőrség távozásra szólította fel a tömeget, és megkezdte a tömegoszlatást, elindult egy díszköves kis utcán – Veres Pálné utca – a Kálvin tér irányába. Mielőtt elhagyta a teret, és elindult a Kálvin tér irányába, a színezett vízzel töltött vízágyús rendőrségi autó lefröcskölte zöld színű festékkel a rajta lévő fehér pólót. L. Gábor eljutott a Kálvin térre, ahonnan a Kossuth tér felé szándékozott tovább haladni. Mivel a Korona Szállónál az ott szolgálatot teljesítő rendőr közölte, hogy az az utca le van zárva, kénytelen volt kerülő úton, a Deák Ferenc tér érintésével továbbhaladni a Kossuth térre, így a 72-es trolibusz vonalán jutott el a Kossuth térre. Innen a 2-es villamos vonalán továbbsétált, így jutott el a Jászai Mari térre, hajnali 2 óra körül. A Jászai Mari térnél beállt a Nyugati tér irányába haladó éjszakai buszjárat megállójába.

Ezt követően, míg a buszra várakozott, körülbelül 10-15 perc múlva megérkeztek a rendőrök egy kis furgonnal Buda irányából. Körülbelül hatan lehettek, akik kiszálltak, közülük az egyik rendőr viselt símaszket

és gyakorlóruhát. L. Gábort igazoltatásra szólították fel, aki ennek eleget is kívánt tenni, és az iratai keresése közben vette észre az egyik rendőr, hogy festékes a pólója. Ezt követően a símaszkot viselő rendőr felszólította, hogy menjen a fal felé, és kezét tegye fel. Amikor ennek eleget tett, és már eléggé közel ment a falhoz, ugyanez a rendőr hátulról erősen meglökte, így nekiesett a falnak, és beverte a fejét. Mindeközben szidalmazták, verbálisan inzultálták, többek között azt mondták neki, hogy „Mozogj már, te kis köcsög!”. Az arca a falba verés következtében rögtön elkezdett vérezni, és a sérülés a mai napig látszik, mert elég mély.

A falnál állva megmotozták, a zsebeiben lévő dolgokat kipakoltatták és letették vele a földre. Átvizsgálták az iratait, mindeközben a símaszkot viselő rendőr folyamatosan sértegette, fenyegette, inzultálta. A rendőr megkérdezte, hogy miért zöld a pólója, mire L. Gábor azt felelte, hogy mivel a kormány távozását kívánja, ezért kiment a tüntetésre, de ott semmi jogellenes cselekményt nem végzett. Erre a rendőr azt mondta, hogy az egyik kollégájukat megszúrták késsel, és az is lehet, hogy L. Gábor volt.

Az igazoltatás során egy rendőrtiszt érkezett a helyszínre. Ő rászólt az igazoltatást végző rendőrökre, hogy tartsák magukat az előírásokhoz, és megpróbálta az igazoltatást végző rendőröket csitítani, aminek következtében normálisabb hangnemben szóltak a rendőrök. Mindezek után L. Gábor kérte a rendőröket, hogy felhívhassa mobiltelefonon a feleségét. Le is nyúlt a telefonjáért, beütötte a számot, és várt, míg kicsöng. Ekkor a símaszkot viselő rendőr trágár szavak és kifejezések közepette kivette kezéből a telefont, és nem engedte, hogy beszéljen a már vonalban lévő feleségével.

Ezután L. Gábort megbilincseltek és beültették egy rabszállító kocsiba, amely nem az az autó volt, amellyel a rendőrök érkeztek. Ebbe a rabszállító járműbe, amely egyébként mindössze 4-6 fő befogadására volt alkalmas, több személyt is ültettek. L. Gábor kezén nagyon erősen szorították meg a bilincset, amely olyannyira elszorította a kezét, és gátolta a vérkeringését, hogy rosszul lett, és kérte, hogy lazítsák meg a bilincset. Ekkor azt levették róla – de a nyoma 2 héten keresztül meglátszott –, és műanyag bilincset tettek fel.

L. Gábort a Gyorskocsi utcába vitték orvosi ellátásra, egy orvos megvizsgálta a sérülését. Mivel a sebe nagyon erősen vérzett, és sürgős ellátásra szorult, beutalták őt a János kórházba, ahol a sebet összevarrták. Ezt követően visszavitték a fogdára, majd reggel, kihallgatása után engedték szabadon. L. Gáborral szemben szabálysértési eljárást indítottak, amelynek során figyelmeztetésben részesítették.

A 33/2010 (VI.11.) OGY. határozat alapján lefolyt kártérítési eljárásban kártérítést kapott.

9.) D. Attila ügye

D. Attila 2006. október 23-ról 24-re virradó éjszaka a Duna-korzón, az Erzsébet híd pesti hídfőjéhez közel, a Petőfi szobornál tartózkodott, és onnan figyelte az eseményeket. Amikor a rendőrségi tömegoszlatás megkezdődött, és látta, hogy a budai oldalról is az Erzsébet hídon egy rendőri egység megindult, úgy gondolta, hogy ők a Ferenciek tere felé fognak továbbhaladni, ezért ottmaradt, és továbbra is ott állt a szobornál. Később tapasztalta csak, hogy a Budáról érkező rendőri egység három részre oszlik, és csak egy részük halad tovább a Ferenciek tere felé, a többiek északi és déli irányban indultak el, tehát a Lánchíd és a Szabadság híd irányába. Később ezek az egységek tovább oszlottak, és az észak felé induló egység egy része a Váci utcán, más része pedig a Duna-korzón üldözte a tömeget. D. Attila ekkor jött rá, hogy nem volt jó ötlet ott maradni, ezért a Duna-korzóról lement az alsó rakpartra, a Dunához, és úgy indult el a Lánchíd irányába. Ekkor körülbelül hajnal két óra volt.

D. Attila kezdetben úgy gondolta, hogy a Lánchíd pesti hídfőjénél marad, ahol egy kis időt eltölt, azonban látta, hogy a tüntetők közül többen rohannak fel a Lánchídra, és a Las Vegas Casino melletti utcából rendőrök érkeznek, úgy döntött, hogy ő is átmegy a Lánchídon Budára. D. Attila és a tömeg egy része körülbelül a híd felénél járhatott, amikor látták, hogy a pesti oldalon a rendőrök autóba ülnek, és elindulnak a híd felé. Ekkor D. Attila – és a tömeg egy része – elkezdett futni, a budai oldalon lévő oroszlánokig jutott el, amikor a rendőrök utolérték őt és a többieket, lehúzták az ablakot, és a rendőrautóból lefújták őket gázsprayerrel. Ekkor a Lánchíd északi oldalánál lévő lépcsőn leszaladt a rakpartra, és továbbindult, szintén észak felé, a Batthyány tér irányába.

A Szilágyi Dezső tér felé haladva az autófeljárónál felment a felső rakpartra, a Bem rakpartra, és leült a felsőrakpart támfalára. Látta, hogy kb. 8 személy, akiknél zászló is volt, ott ültek, és a korábbi eseményeket beszélték meg.

D. Attila mellett sétálás közben megállt két autó, melyekben rendőrök voltak, vélhetően azért, mivel észrevették kezében a magyar zászlót, és tüntetőként azonosították. A két kocsik közül az egyik személygépkocsi jellegű, a másik meg egy ablaktalan furgon volt. Elmondása szerint egyiken sem volt felirat, de még rendszám sem. A megálló autók közül kiszállt hat rendőr, akik közül az egyiknél vipera volt. D. Attilát az egyik rendőr felszólította, hogy igazolja magát, és rakja fel a kezéit. Utána egy másik azt mondta, hogy forduljon meg, és megkérdezték, hogy van-e nála bármilyen eszköz. Jelezte, hogy nincs nála semmi, majd megmotozták. Ezt

követően megkérdezték, hogy hová megy, amire azt felelte, hogy haza. A címét is be kellett diktálnia, mivel erre is rákérdeztek.

Miután bediktálta a címét, az egyik, D. Attilától balra álló rendőr a kezében lévő vipera végével megütötte a hasát a köldöke fölött. Ezt követően a földre esett, majd a földön fekvve kiabált a rendőröknek, hogy ne bántsák, de ennek ellenére elkezdtek minden indok nélkül rugdosni. A rúgások javarészt jobb felkarját érték, mivel a jobb kezével próbálta védeni magát. D. Attila távolabbról egy gúnyos megjegyzést is hallott a rugdosódás közepette, valaki, aki nem vett részt a rugdosásban, azt mondta a többieknek, hogy „jól csináljátok”. Mindeközben D. Attila továbbra is kiabált, hogy ne bántsák, ekkor a viperás rendőr keresztirányban ráütött a viperával a hátára. Ekkor azt érezte, hogy az ütés a gerincét találja el, de később kiderült, hogy az egyik bordáját érte hátulról az ütés.

Ezt követően D. Attila azt hallotta, hogy az egyik rendőr azt mondja, „na jó, elég lesz”, majd abbahagyták bántalmazását, beültek a kocsiába, amivel jöttek, és távoztak a rendőrök a helyszínről anélkül, hogy a földön fekvő, összerugdosott személlyel a továbbiakban törődtek volna.

A 33/2010 (VI.11.) OGY. határozat alapján lefolyt kártérítési eljárásban kártérítést kapott.

10.) F. Tibor ügye

F. Tibor 2006. október 23-án az Astoriánál volt, a Fidesz-nagygyűlésen, illetve ezt megelőzően barátjával járkáltak a város különböző pontjain, ahol több ünnepi megemlékezést megtekintettek. A Fidesz-nagygyűlés vége után F. Tibor barátjával elment az Astoriához közel lévő Magyar utcába, ahol egyik barátjának volt a lakása. Eredeti szándékuk szerint szerettek volna még tovább járkálni, nézelődni Budapest utcáin, azonban a Fidesz-nagygyűlés végén kezdődő utcai zavargásokban nem kívántak részt venni, ezért mentek gyorsan egy közeli, biztonságos helyre, ahol az este folyamán TV-n követték az eseményeket. F. Tibor néhány órát itt töltött, majd körülbelül este 11 óra körül indult haza, budai lakásába. Gyalog indult el alsó utcákon a Ferenciek tere irányába, és annak közelében, a Veres Pálné utca sarkán található éjjel-nappali élelmiszerboltba betért vásárolni.

Ezt követően – éjfél körül – a Veres Pálné utcán kísértalt a Ferenciek terére, ahol ekkortájt épített barikádok mögött a kormányellenes tüntetők tüntettek. Megállt a Veres Pálné utca sarkán, távolról szemlélve az eseményeket, nem kívánt közvetlenül a barikádokhoz közel menni, és részt venni a tüntetésen. Jó ideig álldogált itt, mivel időközben

idegenekkel ismerkedett meg, akikkel a kialakult helyzetről beszélgettek. Ezt követően visszasétált a boltba vásárolni, majd újra visszajött a Veres Pálné utca sarkára még figyelni az eseményeket. Rövid időn belül a rendőrség megkezdte a tömegoszlatást, és a Ferenciek terének azon részéről, ahol a barikád fel volt állítva, az Erzsébet híd, illetve a Veres Pálné utca irányába elkezdtek kiszorítani a tömeget. Rendőri felszólítást nem hallott. Ekkor rohanó, rémült embereket látott, illetve hatalmas füstöt, majd a tömegoszlatást végző rendőrök közül az egyik F. Tiborhoz is odarohant, és őt gumibottal bántalmazta, de sikerült az ütések alól kibújni és elrohannia. Ezt követően azonban pontosan nem tudja felidézni emlékeit a nála bekövetkező sokkhatás miatt, mivel a tömegoszlatás során a bal fülénél eltalálta egy könnygázgránát.

Következő emlékképe, amelyre tisztán emlékszik, hogy a Veres Pálné utcában ül egy száraz kapualjban, ahol egy fiatal pár ment oda hozzá, látva az erősen vérző fejét, hogy segítséget nyújtsanak neki. A fiatal pár többször próbált mentőt hívni számára, ám eredménytelenül. Ekkor úgy döntöttek, hogy elkísérik kórházba, mivel erősen vérzett a feje, fülénél és nyakánál csúnya égési sérülések keletkeztek, és ekkor még rémült volt, és továbbra is enyhe sokkhatás alatt állt, ezért segítségre szorult.

F. Tibort végül is mentővel a Péterfy Sándor utcai kórházba vitték, ahol a traumatológiai ambulancián ellátásban részesítették. Fejbőrén külsérelmi nyom volt látható, a fején keletkezett sebet összevarrták. Arcán tenyérnyi duzzanat keletkezett, bal füléből folyt a vér. Elküldték fül-orr-gégészeti vizsgálatra is, ahol bal fülénél porcig terjedő sebést diagnosztizáltak. Bal fülénél és nyakán hosszú ideig égési sérülések nyomai látszódtak.

A 33/2010 (VI.11.) OGY. határozat alapján lefolyt kártérítési eljárásban kártérítést kapott.

11.) B. Zoltán és Dzs. Anna ügye

B. Zoltán és Dzs. Anna 2006. október 24-én 01 óra 35 perckor együtt érkeztek gépkocsival Budapestre, a Gerlóczy utcába, majd gyalog mentek a Budapest V. kerületi Városháza parkhoz, ahol a kampánysátrak körüli zenére figyeltek fel.

Továbbhaladtak a Living Room nevű szórakozóhely felé, de a Gerlóczy utca magasságában található éjszakai buszmegállóban a REBISZ állományaiba tartozó rendőrök 01:45-kor elfogták, majd előállították őket.

Előzetes figyelmeztetést nem hallottak, jogellenes magatartást nem tanúsítottak, illet nem észleltek, közbiztonságra veszélyes, emberi élet

kioltására alkalmas eszközt nem tartottak maguknál, ellenállást nem tanúsítottak, menekülni nem próbáltak.

A bilincselést mindkettőjük esetében nem rendszeresített kábelkötözővel hajtották végre, Dzs. Anna esetében fekve. Dzs. Anna fejére bilincselés közben ráléptek, emiatt arca bal oldalán, a járomcsont felett 2 x 3 cm-es bevérzés, a bal szemhéja felett fájdalmas duzzanat, jobb térdén 3 x 3 cm-es bőr alatti bevérzés, jobb kézfejen, a csuklón felületi hámosorolás keletkezett, ezt látélet igazolja. Elfogásukat követően átadták őket a BRFK állományának, akik őket az V. kerületi rendőrkapitányságra szállították. Szállítás közben – fékezés miatt – B. Zoltán megsérült: bal kezének hüvelykujja zúzódásos sérülést szenvedett, 8 napon belül gyógyult, zárójelentés rendelkezésre áll.

Őrizetbe vételüket 2006. október 24-én rendelték el csoportos garázdaság büntetének megalapozott gyanújára tekintettel. Az őrizet idejét 2006. október 24-én délelőttől a III. kerületi kapitányságon töltötték. Az ellenük indult eljárást később megszüntették.

A 33/2010 (VI.11.) OGY. határozat alapján lefolyt kártérítési eljárásban kártérítést kaptak.

12.) L. Attila ügye

L. Attila 2006. október 23-án, 18 óra körül, egy, két kézzel fogott, magasra tartott, nehéz, 2,5 méteres, régi lyukas magyar zászlóval ment a Károly körúton, az Astoria felől a Deák tér felé.

Amikor a rendőrsorfallal közelébe ért, egy rendőrnek szólt, hogy engedjék tovább. Ennek következtében a rendőrsorfallal megnyílt, és továbbengedték, majd ezt követően elkezdtek lökdösni. A rendőrök körbefogták, és minden oldalról lökdösték, majd ütni-verní, rúgni kezdték. Védekezni nem próbált, mindkét kezével a zászlórudat fogta, abba kapaszkodott. Kezeit ezt követően ütésekkel választották el a zászlórúdról. Ezek után oldalról lökdösték a rendőrségi teherautóhoz, amiről később megállapította, hogy az egy rendőrségi vízagyú. L. Attila fejét hátulról többször a vízagyú oldalához ütötték. Egy rendőr rákiáltott, hogy a kezeit tegye hátra, azonban egy korábbi kéz- és kulcsont-törés miatt nem tudta olyan mértékben hátra tenni a kezét, mint ahogyan azt elvárták tőle. Ennek következtében ismételten a vízagyú oldalához ütötték a fejét, kezeit pedig hátracsavarták, nagy fájdalmat okozva. L. Attila a következő mondatot mondta a rendőröknek: „Emberek, elmúltam 66 éves, semmi ellenállást nem tanúsítottam, miért van erre szükség?”, azonban nem kapott választ arra, hogy vele szemben miért foganatosítanak jogszerűtlen rendőri intézkedést.

L. Attilát a rendőri bántalmazásokat követően előállították, majd őrizetbe vették, mely október 23., 18 óra 25 perctől október 24., 06 óra 25 percig tartott. Így az őrizet időtartama 12 órán át tartott. Az ellene indult eljárást később megszüntették. Miután a 33/2010 (VI.11.) OGY. határozat alapján lefolyt kártérítési eljárásban számára nem elfogadható mértékű kártérítést ajánlottak, ezért kártérítési pert indított, amelyben 2013. szeptember 12-én született jogerős ítélettel – az ajánlott összegnél jelentősen magasabb – 1 900 000 Ft és kamatai összegű jóvátételt ítélték meg neki.

13.) B. Roland ügye

B. Roland 2006. október 23-án, délután 15 óra körül találkozott barátaival egy XI. kerületi kollégiumban, majd ezt követően egymaga indult az Astoria felé, 17 óra körül. Ott észlelte az utcai harcokat, s erről fényképeket készített. Ezt követően a tömeggel együtt haladt, és fokozottan figyelt arra, hogy ne kerüljön semmiféle atrocitásba. A tömeggel együtt a Kálvin térre érve észlelte a közeli vendéglátóipari helyek televíziós közvetítésein, hogy a Ferenciek terén barikádot építenek, amit le szeretett volna fényképezni, ezért a Ferenciek tere felé vette az irányt. Azonban a barikádot nem tudta lencsevégre kapni, mert meglehetősen távol tartózkodott a barikádtól, és nem volt lehetősége, hogy közelebb férkőzzön.

B. Roland az Erzsébet híd pesti oldalán tartózkodott, amikor a rendőrsorfallal mind az Erzsébet híd felől, mind pedig a Ferenciek tere felől beszorította a jelenlévőket. Amint észlelte, hogy a rendőrsorfallal megkezdte a tömeg körbezárását és mindkét oldalról történő összeszorítását, elszaladt, mert nem szeretett volna semmilyen atrocitásba keveredni. A Szabadság híd felé futva ment le a Belgrád rakpartnál a Duna-partra, és a lépcsőn ülve látta, hogy 15 méterre egy lány és két fiú ült – B. Zsuzsanna, H. Gábor és S. Viktor –, akikkel később előállították, majd őrizetbe vették őket.

Ezt követően a rendőrök a Duna-parton ledobtak egy könnygázgránátot, majd előzönlöttek a rakpartot. A rendőrök körbeállták a lányt és a két fiút, akiket ütöttek, rúgtak. B. Roland hallotta, amint a rendőrök mondták, hogy „ott is ül egy köcsög”, majd megindultak felé, négyen öten körbeállták. A lépcsőn ülve kapta az ütések meg rúgásokat. Az előtte álló rendőr ütött először az arcának a bal felére, majd a mögötte állóktól kapott ütések a bal fülére és jobb halántékára, miközben szidalmazták. Az előtte álló rendőr mellkason ütötte, majd a hajába markolva hátrafeszítette a fejét, hasra fektették, kezeit összekötötték egy műanyag szalaggal.

Ezt követően többet már nem bántották, felvették a személyi adatait, levideózták, megkérdezték, hogy van-e panasza, amire nemleges választ adott. A Gyorskoesi utcai fogdaorvosi vizsgálat és a rendőri kihallgatása során is azt mondta, nem bántalmazták, csak azért, hogy minél hamarabb kikerüljön ebből a helyzetből, majd október 27-én elment orvoshoz, hogy látelleletet készíttessen, mivel a bántalmazás következtében erős fájdalmai továbbra is fennmaradtak.

Az orvosi papírok alapján megállapítható, hogy az ütések hatására több napig fáj a feje, testének több pontján – szegycsontjánál – haematoma keletkezett. Ezen kívül a bal járomív felett duzzanat és bőrpír, a jobb halántéktájon pedig 4 cm átmérőjű érzékeny duzzanat keletkezett. B. Rolandot a rendőri bántalmazásokat követően előállították, majd őrizetbe vették, melynek időtartama több mint 12 órán át tartott.

B. Rolandot a Pesti Központi Kerületi Bíróság, 2007. január 23. napján kelt, 3.Sze. 18.268/2006. számú határozatával rendzavarás szabálysértése miatt figyelmeztetésben részesítette.

A 33/2010 (VI.11.) OGY. határozat alapján lefolyt kártérítési eljárásban kártérítést kapott.

14.) G. Fruzsina ügye

G. Fruzsina, 2006. október 23-án, a késő esti órákban az Astoriánál tartózkodott barátaival. Az Astoriánál egy gyorsétteremben vacsoráztak, majd ezt követően a Kossuth Lajos utcával párhuzamos utcán jutottak el az Erzsébet híd lábánál levő háztömbben található galériához. G. Fruzsina és barátai ezt követően lementek a Belgrád rakpartra, de ekkor még nem észlelte, hogy az Erzsébet hídon, Buda irányából közeledtek a rendőri egység tagjai. A közeledő rendőri egységet akkor vette észre, amikor már kint voltak a Belgrád rakparton.

Ezt követően a Belgrád rakpartra lefutó rendőrök elfogták, majd utána nem rendszeresített műanyag kábelkötözővel hátrakötözték a kezét, és maró spray-vel is lefújták, mindezt anélkül, hogy vele bármit is közöltek volna, hogy miért fogták el. Ezen spray annyira erős volt, hogy a szeme begyulladt, és másnap reggelig alig bírta kinyitni. G. Fruzsina orvosnál nem volt, mert az általa használt szemcsepp segített. A spray igazi maró hatása azonban másfél nap múlva jelentkezett.

G. Fruzsinát és barátait ezt követően felhozták a rakpartról, majd rendőri utasításra hassal a földre kellett feküdjének. Ezt követően a rendőrök magasabb beosztásban lévő kollégája rendőri felszólításának eleget téve, a földön fekvő megrúgták őt.

G. Fruzsínát ezután előállították a Budapest II. ker. Gyorskocsi utcai fogdába, itt 2006. október 24., 02 óra 00 perctől 2006. október 24., 13 óra 36 percig tartózkodott, őrizete így 11 és fél órán át tartott, anélkül, hogy a kényszerintézkedés foganatosítására ő bármilyen jogalapot adott volna.

G. Fruzsínát a Pesti Központi Kerületi Bíróság 11.Sze.18.502/2006 számú határozatával rendzavarás szabálysértése miatt figyelmeztetésben részesítette.

A 33/2010 (VI.11.) OGY. határozat alapján lefolyt kártérítési eljárásban kártérítést kapott.

15.) B. Zsuzsanna ügye

B. Zsuzsanna 2006. október 23-án este a Ferenciek terénél tartózkodott párjával, H. Gáborral. Itt találkoztak barátjukkal, S. Viktorral, aki hozzájuk csatlakozott. A rendőrség tömegoszlatási tevékenységének megkezdése után elhagyták a területet. A Belgrád rakparton hazafelé mentek, s amikor már majdnem a Szabadság hídnál voltak, hirtelen egy csoport rendőr rohant ki egy, a rakpartra merőleges utcából, akik felől gumilövedék kilövését észlelte, ezért ijedtségükben lerohantak közvetlenül a Duna-partra.

Azonban a rendőrök utánuk mentek, és felszólították a három fiatait, hogy feküdjenek a földre. Ők ennek azonnal, mindenféle ellenállás nélkül eleget tettek. Ennek ellenére a rendőrök, amikor lementek a 3 földön fekvő fiatalhoz, a földön fekvő lányt többször oldalba és fejbe rúgták, aminek következtében kitört a bal első metsző fogából egy darab. Ezt követően a rendőri egységek tagjai B. Zsuzsanna táskáját a Dunába dobták. A táskában volt 5000 Ft, továbbá adó- és taj-kártya, személyi igazolvány és lakcímkártya. Ezután, végig a földön húzva, felvitték a lányt a rakpartra – ennek következtében a ruhája több helyen is elszakadt, további használatra alkalmatlanná vált –, folyamatos ütések közepette a járdára fektették, fejére ráléptek, így szorították azt a kemény betonfelületnek. Háta mögött összekötötték nem rendszeresített kábelkötözővel a kezeit – aminek következtében a csuklója és ujjai elkékültek az elégtelen vérellátás hatására –, és hassal a földre fektették. Jó néhány alkalommal oldalba rúgták, és a gerincébe könyököltek.

Eközben trágár szavakkal becsmérelték értelmiségi mivoltát, magyarságtudatában megalázták. Az egyikük megkérdezte B. Zsuzsanna ismerősét, S. Viktort, hogy mikor volt Trianon, és közben bakancsát fejéhez nyomták.

B. Zsuzsannát félig felemelték, és többször leköpték. Miután ez a 15-20, azonosító nélküli rendőr kiteljesíthette a fiatal, magyar értelmiségiek iránti

gyűlöletét – ahogy ezekre kijelentéseiből következtetni lehet –, a lányt a többiekkel együtt betették a rabszállítóba, és október 24. napján, hajnali 01 óra 50 perckor a Gyorskocsi utcai kapitányságra vitték, előállították, majd őrizetbe vették.

A fogva tartás során is számos jogsértő cselekménynek és megalázó bánásmódnak lett áldozata, többek között az orvosi kivizsgálás során érthetetlenül és indokolatlanul meztelenre kellett vetkőznie. Az orvos megállapította, hogy zúzódásokat, horzsolásokat és törést szenvedett a jogellenes rendőri intézkedés során.

Ezt követően, az őrizet során B. Zsuzsannát kétszemélyes cellában helyezték el 12-ed magával. A Gyorskocsi utcai intézetben reggel 6 óráig volt fogva tartva, így őrizete 4 órán át tartott.

A tetteges bántalmazás következtében elszenvedett sérüléseiből hetek alatt épült fel. Trágár szavakkal és kifejezésekkel illeték, többek között a rendőrök biztatták és hergelték egymást, hogy „*üsd szét azt a bűdös kurvát!*”. Ennek következtében kialakultak olyan pszichés és lelki sérülések, melyeket a mai napig nem tudott teljes mértékben kiheverni. Az esettel kapcsolatban visszatérő rémálmai vannak, továbbá a jogszerűtlen bántalmazások, amelyeket elszenvedett, és jogellenes fogva tartásával a jogállamiságba vetett hite megingott. A mai napig szorongás fogja el a rendőrök láttán, és jelenlétükkel pont az ellentétes hatást váltják ki belőle, mint amit ezzel valójában szolgálniuk kellene.

A 33/2010 (VI.11.) OGY. határozat alapján lefolyt kártérítési eljárásban kártérítést kapott.

16.) K. Kosztasz ügye

K. Kosztasz 2006. október 23-án vidékről jött fel Budapestre annak érdekében, hogy a Nemzeti Ünnepen találkozzon barátaival. A délután folyamán, miután találkozott barátaival, elment fényképeket készíteni a felállított rendőrkordonokról, rendőrökről, és a tüntető tömegekről a Blaha Lujza téren és környékén. Ezt követően barátaival a Blaha Lujza téren található Blaha Sörözőbe mentek beszélgetni, ahol körülbelül másfél órát töltöttek, amikor arra lettek figyelmesek, hogy az utcán nagyobb tömegek futnak, menekülnek nagy hangzavar közepette a rendőrök elől. Ezt követően egy szakasz rendőr futott el a szórakozóhely előtt, amikor azok hirtelen megfordultak, a söröző bejárata előtt rendőrsorfalként felállt a rendőrök egy része, a másik részük pedig bement a helyiségbe, ahol válogatás nélkül elkezdtek ütlegelni és bántalmazni

az embereket. K. Kosztasz barátaival együtt megpróbált kimenekülni a helyiségből, miután látta, hogy a rendőrök igazoltatás és válogatás nélkül minden, a helyiségben elérhető embert bántalmaznak. Menekülés közben azonban a rendőrsorfallal között őt is megütötték, ahol érték, több zúzódást és felszíni sérüléseket szenvedett.

Az ütések és rúgások hatására elesett, és egy rövid időre az eszméletét is elveszítette, azonban barátja visszatért érte, és őt elhúzta a rendőrök elől. A sörözőhelyiségben csak olyan emberek voltak a rendőrök támadásának időpontjában, akik már korábban is ott tartózkodtak, tehát a menekülő tömegből oda nem tért be senki, elbújva ezáltal a rendőrök elől, így azok támadása teljes mértékben indokolatlan volt. Később a bíróság előtt beismerő vallomást tett a REBISZ-ben szolgáló egyik rendőr a 2006. október 23-án, Blaha Lujza téri tömegoszlatás során elkövetett törvénysértésekről. Elmondása szerint *„nincs rajta mit szépiteni, egyszerűen kitereltük az embereket a Blaha sörözőből, és megvertük”*.

Miután barátja elhúzta K. Kosztaszt a rendőrsorfallal közül, néhány perc múlva visszatért az emlékezete, és a Blaha Lujza tértől egészen a Baross utcáig vonszolta magát barátja támogatása mellett. Ott ismeretlenek felvették őket az autójukba, és az Országos Baleseti Intézetbe szállították őt ellátásra.

A 33/2010 (VI.11.) OGY. határozat alapján lefolyt kártérítési eljárásban kártérítést kapott.

17.) A. Istvánné ügye

A. Istvánné 2006. október 23-án békés résztvevőként jelen volt az Astoriánál tartott békés, jogszerű megemlékezésen. 2006. október 23-án, a kora esti órákban hazafelé tartva, a Dohány utcában szeretett volna lakásába gyalogosan házastársával eljutni. Eközben egy, a REBISZ állományába tartozó, be nem azonosított fegyverkezelő rendőr által kezelt sörétes vadászfegyverből 10-15 méterről leadott lövéssel kilőtt gumilövedék a Síp utcai kereszteződésnél eltalálta a nyakán. A lövés következtében A. Istvánné felszíni hámsérülést és a lágyrészek zúzódását szenvedte el. A sérülés mélysége 3-4 mm-re tehető.

A sérülés miatt feljelentést tett, amely eljárásban azonban az elkövető kiléte nem volt megállapítható, csak az vált bizonyossá, hogy az A. Istvánnét megsebesítő rendőr a REBISZ állományába tartozott, ezt a Budapesti Nyomozó Ügyészség 1554/2006 számú határozatának 3. oldala rögzíti. Az elkövető kilétének feltárására irányuló panaszt a felettes ügyészség elutasította.

A Budapesti Nyomozó Ügyészség azt is rögzítette határozatában, hogy „a gumilövedék kilövésére alkalmas speciális fegyvert kezelő rendőr magatartásával kapcsolatban megállapítható, hogy a sértettet ért lövés leadásakor nem járt el kellő gondossággal, az általa ismert lőparaméterek alapján nem kellett volna vadászpuskáját ilyen módon használnia”, továbbá a súlyos következményekkel járó lövésekkel elkövettek a rendőrök a hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás vétségét, illetve testi sértés különböző minősítésű bűncselekményeit.

A nyomozó ügyészség azt is kimondta, hogy sem a 2006. október 23-án használt vadászpuskák, sem a lőszer használatához nem volt meg az ORFK jóváhagyása. A rendészeti miniszter is csak utólag, 2006. december 6-án járult hozzá, hogy az eszközöket rendszerbe állítsák. Az ezen ügyekben beszerzett fegyverszakértői szakvélemények szerint a REBISZ besztottjait egy régi termékkatalógusban található, már régen nem gyártott töltényhatás adatai alapján oktatták, továbbá a szakértői megállapította, hogy a vizsgálatra átadott töltények lövedékei lényegesen nagyobb sebességűek, sokkal nagyobb energiájúak, lényegesen veszélyesebbek és nagyobb a sérülést okozó képességük.

A hivatkozott megszüntető határozat egyértelműsítette, hogy az A. Istvánnal szemben alkalmazott erőszak nemcsak hogy indokolatlan és aránytalan volt, hanem bűncselekményt is megvalósított, így a rendőri „intézkedés” jogellenességéhez kétség sem fér, amiből következően az intézkedéssel okozott hátrányok és károk megtérítésére a REBISZ, mint önálló jogalanyisággal rendelkező rendőri szerv, köteles.

A. Istvánnét az események végzetes módon megviselték, az esemény hatására kialakult súlyos egészségügyi következmények alakultak ki szakvéleménye tartalmazza.

Igazságügyi orvos-szakértő megállapította: az események kapcsán alakultak ki A. Istvánnának vizelettartási panaszai, továbbá szakértői szempontból állapotrosszabbodásként értékelhetők az elszenvedett testi és pszichés károsodások, amelyek a szakvélemény elkészítésekor már észlelhetők voltak, azonban a nyomozás során erre utaló adatok részben a kevésbé alapos orvos-szakértői vizsgálat miatt – nem álltak rendelkezésre.

A szakértő megállapította az összefüggést az állapotrosszabbodás és a jogellenes rendőri intézkedés között. A rendelkezésre álló adatok szerint A. Istvánnét olyan sokk érte, amely végzetes hatással volt az addigra korábbi betegségeiből felgyógyulva stabilizálódott állapotára, és megbízó egészségügyi állapotának heveny romlását idézték elő.

A. Istvánné életvezetése a megpróbáltatások hatására teljesen elnehezült, A. Istvánné a szívizomelhalás következtében teljesen és visszafordíthatatlanul leéptült, teljes életet már képtelen élni. A. Istvánné a végletekig elkeseredett, hogy korábbi betegségeiből erőn felül sikertült kilábalnia, státusa stabilizálódott, majd a sérelmére teljesen méltánytalanul és jogellenesen elkövetett bűncselekmény miatt ismét kénytelen szembenézni a betegséggel. A sérülés után nem sokkal szívinfarktusra lett. Megállapítható tehát, hogy az A. Istvánnéval szemben intézkedő REBISZ-es rendőrök jogellenesen és aránytalan módon léptek fel vele szemben, súlyos testi sérülést és egészségkárosodást okozva. Az élethez és egészséghez való jog megsértése azonban megfelelő kártérítési kötelezettséget keletkeztet, amely az Alkotmány és a polgári jog rendelkezésein alapszik.

A 33/2010 (VI.11.) OGY. határozat alapján lefolyt kártérítési eljárásban kártérítést kapott.

18.) B. Attilára és P. Lászlóra vonatkozó tényállás

B. Attilát és P. Lászlót 2006. október 23-án, este 23 óra 14 perckor hat bevetési egyenruhába öltözött, a REBISZ állományaiba tartozó rendőr a Budapest VII. ker. Rákóczi út 67. szám alatt található Párizsi Kávézó nevezetű vendéglátóipari egységben súlyosan bántalmazták anélkül, hogy arra sértettek bármilyen okot adtak volna, majd pedig a bántalmazást követően az elkövetők segítségnyújtás nélkül távoztak.

B. Attila a Kárpátia együttes tagja, dobosa, P. László pedig a barátja. 2006. október 23-án a Kárpátia együttes koncertet adott a Corvin közti megemlékezésen az 1956-os forradalom és szabadságharc 50. évfordulója alkalmából. A koncert kb. 22 órakor ért véget, amelyről B. Attila és P. László, Budapest VII. ker. Rákóczi út 67. szám alatt található Párizsi Kávézóba mentek, amely egyúttal törzsvendéghelyüknek is minősül. Kb. 22 óra 45 perckor értek a vendéglátó-ipari egységbe. A környéken ekkor már semmilyen rendőri intézkedést igénylő esemény nem zajlott, a sértettek semmilyen ilyen eseményben sem közvetve, sem közvetlenül nem vettek részt.

23 óra 13 perckor 6 bevetési rendőrruhába öltözött sisakos, és kezében tonfát tartó rendőr lépett be a kávézóba, annak játéktér részébe, majd beérkeztek a kávézó területére. Körbenéztek, már éppen mentek volna kifelé, ekkor egyikük már jelezte is, hogy „tiszta”. Ekkor felfigyeltek a sértettekre, noha ők arra semmilyen rendkívüli okot nem szolgáltatottak. Az egyik rendőr egyenruhás személy hirtelen azt kiáltotta, hogy „itt a Kárpátia”. Erre az összes rendőr odarohant, és kb. 1-2 percnyi

időtartamban, folyamatosan ütötték-verték a sértetteket tonfával, illetve rugdosták őket. Hiába kérte őket P. László sértett tevékenységük abbahagyására, ők azt folytatták, különböző becsmérlő kifejezéseket használva. Ezek között az alábbiak emelhetők ki: "Kárpátia?, Kárpátia? Mi!?", „Miattad nem voltam otthon három hete, te köcsög!” A bántalmazást videófelvétel rögzítette.

A bántalmazás megkezdését követően az egyik rendőr észlelte, hogy a helyiségben biztonsági kamerák működnek (kétszer felkiáltott, hogy „Kamera van!”), ezért a bántalmazás így viszonylag rövidebb ideig tartott a vélhetően tervezettnél, azonban ez is alkalmas volt arra, hogy az alábbi sérüléseket okozza sértetteknek:

P. László esetében fejbőre szétnyílt 3 cm hosszán, csillag alakú sebzés alakult ki, amelyet 5 öltéssel kellett összevarrni az eseményt követően, a Merényi Gusztáv Kórházban.

Bal alkarján komoly zúzódásokat szenvedett, jobb lába vádlijának belső részén szintén zúzódás és vérrög keletkezett. B. Attila lapockáján, vállán, bordáján zúzódások keletkeztek a bántalmazás nyomán.

A bántalmazás helyszínén a cselekmény idején a sértettek kivül 5 vendég és a pultos tartózkodott.

Sértettek közül P. László a mai napig nem tekinthető maradéktalanul gyógyultnak, jobb lábában a bántalmazás eredményeképpen keletkezett vérrög még mindig megtalálható, illetve traumás sokk érte, amelynek hatása máig nem múlt el. B. Attila fizikailag azóta gyógyultnak minősül, de őt is megviselte, máig tartó hatással, a jogellenes, önkényes rendőri bántalmazás.

A bántalmazás testi sérülést okozott a sértetteknek, továbbá komoly pszichés károsodást is, illetve emberi méltóságukat is súlyosan megsértette, így személyhez fűződő jogaik is sérültek.

Mivel teljes mértékben törvényes indok nélkül kezdték bántalmazni a sértetteket, ezért ők ismeretlen tettesekkel szemben a 2006. október 23-án történt események kapcsán a hivatalos eljárásban történő bántalmazás vétsége, segítségnyújtás elmulasztása büntett és súlyos testi sértés büntette miatt, továbbá a könnyű testi sértés vétsége miatt feljelentést tettek. A nyomozást a Budapesti Nyomozó Ügyészség Nyom. 36/2007 számú határozatával megszüntette, mivel az elkövetők kiléte a nyomozás során nem volt megállapítható, azonban a határozatban az bántalmazás tényét rögzíti az ügyészség az alábbiak szerint:

„B. Attila és P. László 2006. október 23-án a Corvin közti megemlékezést követően a Budapest VIII. kerületben található Párizsi Kávézóba mentek. Ide 23:14 óra körüli időben kb. 6 ismeretlen rendőr a kávézó játéktérmi részén

keresztül bement, és miután a sértetteket a Kárpátia együttes tagjaiként azonosították, odamentek az asztalukhoz, és anélkül, hogy arra törvényes indokuk lett volna, bántalmazni kezdték őket. Ennek következtében P. László fején 3 cm átmérőjű sebzés keletkezett, és bal alkarja sérült meg, amellyel próbálta hátrítani a testére, illetve fejére mért ütéseket. Sérülései 8 napon belül gyógyultak. B. Attila a hátán szintén 8 napon belül gyógyuló zúzódásos sérüléseket szenvedett el.”

A határozat megállapítja, hogy az elkövetők a REBISZ állományába tartoztak, azonban pontosabb behatárolásuk a határozat szerint „nem volt lehetséges” az emiatti panaszt a felettes ügyészség elutasította.

A fenti cselekményekkel kapcsolatban felmerül a Btk. 174/B. § (1) bekezdésébe ütköző, és a b) illetve c) pontja szerint minősülő nemzeti, etnikai, faji és vallási csoport tagja elleni erőszak büntettének elkövetése is. B. Attila a Kárpátia együttes jelképének is minősülő pólót viselte, amelyen az ősi magyar totemállat, a turulmadár látható, és a Kárpátia szó, amely azon könnyűzenei együttest jelenti, amelynek munkássága kiemelkedő mértékben kötődik a magyar nemzeti hagyományok megőrzéséhez, továbbéltetéséhez. Az együttes 2006. június 4-én Versailles-ban, a Trianon palotánál adott koncertet, így tiltakozva a párizsi békediktátum igazságtalansága ellen. A Kárpátia együttes legutóbbi lemezén, amely már a cselekmény idején ismert volt, a Neveket akarok hallani című szám a kommunista rendszer bűnöseinek tetemre hívásáról szól, és ezen dal keretében Wittner Mária szabadságharcos, jelenlegi országgyűlési képviselő „vádbeszéde” is hallható. A Kárpátia együttes markánsan szimbolizálja azon magyar értékekhez kötődő emberek gondolkodását, akik magukat magyarnak vallják. A bűncselekményt közvetlenül megelőző körülmények arra utalnak, hogy a sértetteket kifejezetten azért bántalmazták, mert ők a magyar nemzetiséghez tartozóak, hiszen egy olyan póló keltette fel az elkövetők figyelmét, amely nyilvánvaló módon a magyar nemzetiséghez való tartozást jelképezte, és ez váltotta ki a sértettek minden egyéb ok nélküli bántalmazását.

A jogsértettek peren kívüli egyezség keretében 2009-ben kártérítést kaptak.

19.) Dr. B. István ügye

B. István 2006. október 26-án, a mosonmagyaróvári sortűz évfordulójának estéjén, este 9 óra után azért érkezett egyik barátjával, valamint az ő barátjával a Kossuth tér környékére, hogy mécesest helyezzenek el, hogy

a méltatlanul megemlékezett '56-os áldozatok és a 2006. október 23-án különböző súlyosságú atrocitásokat szenvedett emberek iránti együttérzésüket kifejezzék.

Amikor B. István a Jászai Mari tér felől a Balassi Bálint utcában haladva a Kossuth térhez ért, látta, hogy rendőrkordon zárta el az utat, és tanácstalanul állt ott egy 10-15 fős csoport, főleg középkorú házaspárok, fiatalok, értelmiségiek. B. István nem kérdezősködött, hanem elindult, hogy a Vajkay utca felől kertülve, hátha megtalálja a mécseseket. Az Alkotmány utcán haladva ismét elértek egy rendőrségi kordonhoz. B. István közel ment a rendőrség tagjaihoz, hogy meggyőződjön, hogy a rendőrök viselik-e az azonosító számukat, mivel a 2006-os őszi eseményekkel kapcsolatban többször hallotta a tudósítások során, hogy nem viselnek azonosító számot a rendőrség tagjai, annak ellenére, hogy kötelező lenne. B. István megállapította, hogy ez alkalommal sem volt a rendőrség tagjain azonosító szám. Amikor B. István közelebb került a rendőri sorfalhoz, hallotta, hogy a belső rádiótelefonon valaki azt mondja, hogy ki kell emelni az embereket az odaérkezők közül. B. István ezt követően úgy gondolta, hogy nem szeretne semmilyen atrocitásba keveredni a rendőrökkel, ezért továbbment.

B. István és barátai 21 óra körül a Báthory utcánál kíséreltek meg bejutni a Kossuth térre. B. István és barátai megállapították, hogy nem tudnak méltóképpen megemlékezni, ezért úgy határoztak, hogy haza indulnak. Ekkor azonban B. István úgy döntött, hogy az ezen a területen tartózkodó rendőröket is megfigyeli, hogy viselik-e az azonosító számokat. Ekkor egy rendőr rákiáltott B. Istvánra, hogy „*felszólítom, hogy távozzon*”. Távozás előtt B. István megkérdezte, hogy hol az azonosítójuk, miért nem viselik azt, holott azt kötelező lenne viselniük. Ennek következtében a rendőr és két kollegája megindult B. István felé gumibottal. Sem sisakot, sem maszkot nem viseltek.

Ezt követően a rendőrök B. Istvánra vetették magukat, hátracsavarták a kezét és őt földig hajlítva bevitték a sorfal mögé. Egy jó ideig ilyen módon, pozícióban haladtak, és egy rendőrségi járművekkel körülvárt helyre értek. Ekkor még jó pár rendőr csatlakozott az előzőekhez, de pontos számukat B. István nem tudja megállapítani, mert csak bakan-csot meg a földet látta. Elkezdték B. Istvánt ocsmányul szidalmazni és a két hátracsavart keze közül a balt szorongatni. B. István kezdettől fogva sem fizikálisan, sem verbálisan nem tanúsított ellenállást. Amikor már nagyon fájt B. István keze, ezt jelezte a rendőrök felé, de továbbra sem állt ellen, így ezt követően hátrabilincseltek a kezét és beültették egy rabszállítóba. Az intézkedés közben összetört mobiltelefonját visszatették B. István zsebébe. Hajnali három óráig a Gyorskocsi utcai büntetés-

végrehajtási intézetben tartották, és szabálysértési eljárást indítottak ellene. B. Istvánnak a bántalmazás következtében fájdalmai keletkeztek a könyökében, ezért 2006. október 27-én orvoshoz ment. Az orvos megállapította, hogy gipsz sín alkalmazása szükséges, amit egy hétig kellett viselnie B. Istvánnak, tekintettel arra, hogy olyan súlyos zúzódások keletkeztek könyökében.

Tekintettel arra, hogy B. István a rendőri intézkedésre semmilyen okot nem adott, a rendőrök nem bántalmazta és nem tanúsított garázda magatartást, ezért a B. Istvánnal szembeni rendőri fellépés jogellenes és indokolatlan volt. B. Istvánnal szemben a Pesti Központi Kerületi Bíróság a 12.Sze.18.282/2006/18. számú végzésével a szabálysértési eljárást tíz hónapos eljárás végén jogerősen megszüntette.

B. István a jogsértő rendőri szervek elleni kártérítési perben jogerősen kétmillió forint összegű nem vagyoni kártérítést kapott 2014-ben.

20.) K. Tibor ügye

K. Tibort 2006. október 23-án délután az Alkotmány utca és a Bajcsy-Zsilinszky út sarkán a rendőrök minden ok nélkül fejbe ütötték tonfával, megbilincseltek, előállították, majd több mint két napig önkényesen őrizetben tartották és ezzel megsértették személyes szabadsághoz és emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogát.

K. Tibornak, a 2006. október 23-án ok nélkül megbilincselte, előállította és napokig őrizetben tartott férfinak egymillió forint kártérítést ítélt meg a Fővárosi Ítéltábla, a döntést a Legfelsőbb Bíróság is fenntartotta. A kártérítési perek sorában ez volt a harmadik jogerős ítélet.

Az ítéltábla az első fokú bírósággal szemben azt is megállapította: nem a felperes viselkedése idézte elő (provokálta ki) a rendőri intézkedést, semmiféle közrehatást nem tanúsított, így kármegosztásnak sincs helye. A Fővárosi Ítéltábla kimondta: azzal is megsértették a felperes személyiségi jogait, hogy műanyag kötegelővel hátrabilincseltek a kezét, majd jogszerű és elfogadható indok nélkül megkötözve tartották, ugyanis a férfi esetében nem kellett ellenszegüléstől, szökéstől tartani. Az ítéletben többek között az alábbiakat állapították meg:

„I. rendű alperes azzal, hogy 2006. október 23-án megalapozatlanul előállította, majd jogosulatlanul szabálysértési őrizetben tartotta, megsértette a személyes szabadsághoz és az emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogát. A II. rendű alperes pedig azzal, hogy 2006. október 23-án megalapozatlanul megfosztotta a személyes szabadságától, és nem rendszeresített eszközzel, indokolatlanul és

szabálytalanul megbilincselte, könnygázzal teli rabszállítóban helyezte el, megsértette a személyes szabadsághoz, az emberi méltósághoz és a kínzás tilalmához fűződő személyiségi jogait... E parancs végrehajtása során a II. rendű alperes alkalmazottai a felperest földre kényszerítették, pontosan meg nem állapítható módon a fejére ütést kapott. A kezét hátracsavarva úgynevezett gyorsbilincseléssel megkötözték, majd a rendőrsorfallal mögé vitték, és átadták az I. rendű alperes alkalmazottainak, akik őt egy rabomobilba helyezték el és a Gyorskocsi utcai Intézetbe szállították.”

21.) Dr. B. Levente ügye

B. Leventét 2006. október 23-án, az Astoriánál tartott megemlékezés után bántalmazták jogtalanul a rendőrök a Rákóczi út 9. szám alatt található épület belső udvarán.

A jogsértett így nyilatkozott: „Közvetlenül a fejem fölött könnygázgránátot lőttek be a házba, amitől sűrű, fojtogató gázfelhő lepté el az egész földszintet. Ez egy idő után elviselhetetlenné vált, a magasabb emeletekre vezető lépcsőház pedig zárva volt, ezért úgy döntöttünk, megpróbálunk bekéredzkegni annak a lakónak a lakásába, aki felajánlotta segítségét. A kaputelefon a kapun kívül van, ezért ehhez ismét ki kellett nyitni a kaput. Kínéztem a kémlelőablakon, és mivel senkit nem láttam az utcán, résnyire kinyitottam a kaput. Ekkor a mögöttem lesben álló 4-5 rendőr benyomta a kaput, benyomult az udvarra, és az összes ott tartózkodót – köztük engem is – közvetlen közletről szembefújta könnygázzal. A kapubejárótól az udvar legtávolabbi, jobb belső sarka felé futottam, majd a falat elérve, az odáig engem üldöző rendőrök az ott parkoló kocsik között utolértek, és elkezdték hátamat, fejeimet, és a védekezésül fejem fölé tartott kezemet gumibottal ütlegelni. Barátnőm kérdésére, hogy miért ütnek, noha nem csináltam semmit, egyikük azt válaszolta: „Azért, mert itt vagy.” A bántalmazás következtében fejem jobb és bal oldalán két helyen erősen vérző sérülés keletkezett.”

Hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntette és más bűncselekmény miatt a sértett által meghatalmazott jogi képviselője büntető feljelentést tett. Mivel az elkövető kiléte a nyomozás során nem volt megállapítható, ezért a Budapesti Nyomozó Ügyészség a Nyom. 1902/2008. számú határozatával a nyomozást megszüntette, azonban a jogsértés tényét megállapította a határozatban az alábbiak szerint:

„dr. B. Leventét 2006. október 23. napján a Fidesz-MPP által az Astoriánál tartott megemlékezést követően, este 18-19 óra körüli időben a Budapest VII.

kerület, Rákóczi út 9. szám alatti ház udvarán a tömegkezelési feladatokban részt vevő rendőrök bántalmazták, őt közvetlen közletről gázspray-vel lefújták, majd több alkalommal gumibottal ütéseket mértek a hátára, a fejére és a védekezésül a feje fölé emelt kezére. Az egyik rendőr a segítségére siető barátnője, J. Teréz felé ütött egy alkalommal a gumibotjával, és a védekezésül a feje elé emelt kezét találta el, majd őt is lefújta gázspray-vel. Dr. B. Lovente a bántalmazás következtében 8 napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett. A bántalmazás azonban annak eszközére és a fejre mért ütésekre tekintettel súlyosabb, 8 napon túl gyógyuló sérülés okozására is alkalmas volt.”

A 33/2010 (VI.11.) OGY. határozat alapján lefolyt kártérítési eljárásban kártérítést kapott.

22.) Novák Előd ügye

2006. október 23-án jogellenesen fogták el és bilincseltek meg a belvárosi Nádor utcában a KOssuth térre társaival igyekvő Novák Elődöt, majd ugyancsak jogellenesen tartották fogva közel három napig a Gyorskocsi utcában. Az ellene indult szabálysértési eljárást megszüntette a bíróság. A rendőrök azért lökték a földre, rugdosták meg és vették őrizetbe Novák Elődöt, mert dobolt és sípolt, és ez zavarta az azonosítószám nélküli, maszkos rendőröket, akik azt próbálták megakadályozni, hogy az 1956-os forradalom és szabadságharc ötvenedik évfordulóját ünneplők megközelíthessék a művelti területté nyilvánított Kossuth teret.

Novák Előd ügyében jogerősen egymillió forint kártérítésre, annak kamataira és mintegy 180 ezer forintnyi perköltség megfizetésére kötelezte a Fővárosi Ítéltábla a rendőrséget. A Fővárosi Ítéltábla kimondta: a jogsértett egyáltalán nem szolgált rá az őt ért jogtalan intézkedésre, és ilyen esetekben a művelti terület fogalma nem alkalmazható.

„A bíróság megállapítja, hogy a másodrendű alperes azzal, hogy 2006. október 23-án a felperessel szemben megalapozatlanul kényszerítő eszközöket alkalmazott és őt őrizetbe vette, az elsőrendű alperes pedig azzal, hogy a felperest 2006. október 23-a és 26-a között megalapozatlanul szabálysértési őrizetben tartotta, megsértették a felperes személyes szabadság védelméhez és emberi méltóság védelméhez fűződő személyiségi jogait... A felperes támadó jellegű tevékenységet nem végzett... a felperest a tömeg elöl kiemelték, a másodrendű alperes több munkatársa a rendőrsorral mögé vitte, kezét hátracsavarták, arccal a földre kényszerítették, egy rendőr az általa használt dobba belelépett. Ezt követően a felperest őrizetbe vették, majd pedig előállították a Budapest V. kerületi Rendőrkapitányságra.”

23.) K. László ügye

K. László 2006. október 23-án, este 8 óra körül vonattal érkezett Budapestre. A Keleti pályaudvaron találkozott tanítványával, akivel a Blaha Lujza térnél lévő tüntetést akarták a kis utcákon elkerülni. Így kerültek a Dob utcába, ahol K. László éppen mobiltelefonon beszélt, amikor az akkori REBISZ (jelenleg Készenléti Rendőrség) állományaiba tartozó rendőr gumilövedékkel halántékon lőtte. Fontos körülmény, hogy a Dob utcában a lövés idején tüntetés nem volt, és amikor K. Lászlót a lövés érte, éppen a mobiltelefonján beszélt egy vidéki lelkész barátjával, tehát fizikailag is lehetetlenség lett volna részéről olyan magatartást tanúsítani, ami okot adott volna a rendőrségnek vele szemben kényszerítő eszközt alkalmazni.

K. Lászlót mentők vitték kórházba, ahol azonnal életmentő műtétet hajtottak végre rajta. Még két hétig életveszélyes állapotban az intenzív osztályon feküdt, mert a gumilövedék teljesen átütötte a koponyacsontot, és agysérülést is okozott. Fél évvel később koponyacsont-pótló műtétet hajtottak végre rajta, amellyel kb. 5 cm átmérőjű csonthiányt kellett pótolni.

A Budapesti Nyomozó Ügyvédség büntetőeljárás keretében megállapította, hogy 2006. október 23-án egy, a nyomozás adatai alapján az akkori REBISZ (jelenleg Készenléti Rendőrség) állományaiba tartozó rendőr K. László ellen elkövette a Btk. 170. § (1) bek.-be ütköző és a (6) bek. II. fordulata szerint minősülő, maradandó fogyatékoságot okozó, gondatlanságból elkövetett testi sértés vétségét, továbbá a Btk. 226.§-ába ütköző, hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás vétségét. A Készenléti Rendőrség az egyezség keretében elismerte az okozott jogsérelem miatt fennálló felelősségét, amellyel a károsultnak vagyoni és nem vagyoni kárt okozott, jelentős összegű (8 millió forint) kártérítést fizetett, egyúttal sajnálkozását fejezte ki az őt ért sérelemért.

24.) K.-né B. Piroska ügye

2006. október 23-án K.-né B. Piroska 18 óra körül a Deák téren át szeretett volna haladni a metrón, kórházi ápolás alatt levő unokájához igyekezvén. A Deák térnél azonban a rendőrség utasítására a metrószerelvényeket megállították, felterelték az utasokat, köztük Piroskát is, aki elszörnyedve tapasztalta azokat a háborús állapotokat, amelyek akkor a Deák tér környékét jellemezték, az Astoriához hasonlóan.

Mindent beterített a könnygáz, és emberek ezrei találták magukat szemben magukból kivetkőzött, elfogadhatatlan jogsértéseket, bűncselekményeket elkövető rendőrök brutalitásával.

Az esemény napján 57 éves, 57 kilós, többdiplomás és többunokás értelmiségi nőt az egyik hozzálépő rendőr több ízben meglökte, majd, miután a megdöbbenet hölgy ezt sérelmezte, megragadta ruhájánál fogva és berántotta a rendőrsorfallal mögé, ahol 4 rendőr ráugrott és földre tepertek, megbilincseltek, majd pedig a helyszínen látványosan végigvezetve, mint elfogott „randalírozó” tüntetőt, előállították a Gyorskocsi utcai fogdában, ott őrizetbe vették, ahonnan 2006. október 24-én, 16.30-kor szabadult. Hivatalos személy elleni erőszak büntetésével gyanúsították meg. A rendőrségi fogdán először azt közölték vele, hogy 4 rendőr megtámadása miatt indítanak vele szemben hivatalos személy elleni erőszak miatti eljárást; később ez már csak egy rendőrré változott. Ezzel szemben a vád szerint ő nekiesett az őt udvariasan útbaigazító rendőrnek, aki, miután nem bírt vele, mivel őt úgymond többször ütlegette és rugdosta, ezért segítséget kellett hívnia, és így tudták csak ketten megbilincselni őt.

Az ügyészség első menetben vádhalasztást alkalmazott, azaz pártfogó felügyelet alá helyezte volna 1 éves időtartamra Piroskát, aki azonban ezt a megalázó intézkedést nem fogadta el, és maga állt így bírósági eljárás elé.

A Pesti Központi Kerületi Bíróság végül 2009. április 21-én hozott jogerős ítéletével felmentette K.-né B. Piroskát hivatali személy elleni erőszak büntetésének vádjától.

A bíróságnak arról kellett döntenie, hogy az eljárásban beszerzett bizonyítéki körök közül melyiknek ad hitelt: a rendőri jelentést másnap megíró rendőröknek, akik közül az egyik sértett, a másik pedig a tárgyaláson tett nyilatkozat alapján nagy bizonyossággal nem is vett részt az intézkedésben, vagy pedig azon két civil tanúnak, akik Piroska szerencséjére tanúi voltak az eseményeknek, és kétséget kizáró és egybehangzó módon tudták bizonyítani azt, hogy nem tanúsított erőszakot Piroska a rendőrökkel szemben, nem akadályozta a rendőri intézkedést, ezzel szemben ő ellene indítottak indokolatlan támadást a helyszínen oszlatási feladatot végrehajtó rendőrök.

A bíróság arra a következtetésre jutott, hogy minden körülményt egybevetve a rendőr tanúk vallomását elfogadni nem tudja, és velük szemben a civil tanúk vallomását tartotta hitelt érdemlőnek, elfogadhatónak, továbbá a vádlott következetes nyilatkozatai alapján állapította meg: nem bizonyítható az, hogy Piroska bűncselekményt követett el, ezért büntetőjogi felelősségre vonásának nem lehet helye.

Az eljárásban igazából az volt a tét, hogy képes-e a bíróság függetleníteni magát azon megszokott mérlegelési szempontok hatása alól, amelyek rendőri vallomásokat a bizonyítékok körében kiemelt súllyal veszik figyelembe. A mostani ítélet helyes mérlegelés alapján jutott arra a következtetésre, hogy nem alapozható bűnösséget megállapító ítélet olyan rendőrök vallomására, akik mind a rendőri jelentésben, mind későbbi vallomásaikban több nyilvánvaló ellentmondás fedezhető fel. Különösen ilyen ellentmondásnak minősül az, hogy a segítségre siető rendőr és a támadással úgymond érintett rendőr másként mondta el azt, hogy milyen módon került kapcsolatba a vádlott és a vele szemben intézkedő rendőr. Egyikük azt nyilatkozta, hogy ruhájánál fogta meg, a másik pedig azt, hogy mindkét karját fogta vádlottnak az őt megrántó rendőr. Ez pedig kizárja azt, hogyan üthetett volna ilyen helyzetben. A civil tanúk vallomásaiban fontos megjegyezni, hogy a nyomozati szakban tett vallomásaikhoz képest részletesebben nyilatkoztak a bíróság előtt az ügyről. Arra hivatkozva tették ezt, hogy kihallgatásuk idején megtorlásoktól tartottak. Ezt az indokot elfogadhatónak tartotta a bíróság, és ezért az ő vallomásuknak adott hitelt a rendőrökével szemben.

Piroskának sikerült tehát egy sziszifuszi, rendkívül megerőltető eljárás után megvédenie az igazságát, az ártatlanságát, és immár büszkén és emelt fejjel mondhatja el, hogy volt bátorsága szembeszállni az emberi jogok megsértését jelentő koncepciók perben, kiállt igaza mellett végig, képes volt megőrizni méltóságát még azon körülmények ellenére is, amelyek később a fogdán volt kénytelen elszenvadni. Mégsem lett igazuk azoknak a rendőröknek, akik a fogdára érkeztek az üvöltötték neki: „maga itt egy senki, jegyezze meg, nehogy azt higgye, hogy magának igaza lehet, bármit mond, úgysem lesz igaza.” Szerencsére megállapítható, hogy – köszönhetően egy szívós, rendkívül kitartó ügyvédi munkának és egyúttal Piroska eltökéltségének, igaza melletti kiállásának –, mégsem a rendőröknek lett igazuk.

Sikerült ebben az ügyben bebizonyítani azt, hogy az emberek megfélemlítésére indított eljárásokkal eredményesen lehet szembeszegülni, ha van kellő elszántság és kitartás a meghurcoltakban. Piroskából mint áldozatból bűnöst akartak faragni, azonban ez a kísérlet az igazságszolgáltatás barikádjain most elvérzett.

Sajnálatos ugyanakkor, hogy a Piroskával szemben fellépő rendőr ellen a hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás miatt indított eljárást az ügyészség megszüntette, és ott vádat nem emeltek.

A 33/2010 (VI.11.) OGY. határozat alapján lefolyt kártérítési eljárásban kártérítést kapott.

25.) T. Péter ügye

T. Péter 2006. október 24-én, 1:50-kor az Erzsébet híd pesti hídfőjén tetlen szemlélőként szenvedett 13 sérülést (közte háromszori bordatörést, maradó kéz sérülést és vérző fejsérüléseket) brutális rendőri bántalmazás miatt. A sérülések maradandónak bizonyultak: a bilincseléskor hátrafeszített vállát azóta sem tudja rendesen használni, kézfeje folyamatosan zsibbad, más helyütt szűrő fájdalmat érez, az eseményeket máig nem tudta feldolgozni, azok személyiségére is hátrányosan hatottak. A bíróság a bizonyítékok mérlegelése alapján megállapította, hogy a bántalmazás helyén és idején a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőrkapitányság Csapatszolgálati Századának három szakasza haladt a Budáról Pestre tartó, a Ferenciek téri barikád felszámolására vezényelt, közel 500 fős, rohamra induló rendőrsorfal azon részén, amelyből kivált hat rendőr, és minden előzetes felszólítás és okot adó körülmény nélkül nekirontott a sorfalat passzívan szemlélő, esti sétáját végző kanadai-magyar kettős állampolgárságú, vezető beosztású, jól szituált üzletembernek.

A magukból kivetkőzött, azonosító jelvényt nem viselő rendőrök az ellenállást nem tanúsító, ütésektől földre került károsultat tonfákkal ütlegelték és rugdosták. Utóbb őt a Budapesti Rendőr-főkapitányság (BRFK) fogva tartotta három órán át, majd három napra kórházba került. Később rendzavarás címén szabálysértési eljárást indítottak ellene, amely felelősségre vonás mellőzésével ért véget. A bántalmazó rendőrök személye ismeretlen maradt, a meghurcolt áldozat által tett, bántalmazás miatti feljelentés nyomán indult büntetőeljárást az ügyészség megszüntette. Kiderült utóbb, hogy az elfogásról készített rendőri jelentés sem valós tartalmú, de a valótlan rendőri jelentést készítő rendőrt feljelentés ellenére nem ítélték el. Ítélték el.

A Fővárosi Ítéltábla 2009. október 29-én hozott jogerős ítéletével kötelezte a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőrkapitányságot két és fél millió forint nem vagyoni kártérítés, a Budapesti Rendőr-főkapitányságot pedig 300 ezer forint és kamatai és a perköltségek megfizetésére T. Péter javára.

26.) K. Zoltán ügye

K. Zoltánt 2006. október 24-én 2 óra körül időpontban a Budapest V. kerület, Kéményseprő utca középső részén 3-4 bevetési egyenruhát és sisakot viselő rendőr hátulról megtámadta, tonfával fejére mértek egy nagy erejű ütést, ezt követően fellökték, majd földön fekvve többször

fejére ütéseket mértek, illetve testszerte többször nagy erővel megrúgták. A sértett a bántalmazás közben jelezte, hogy nem csinált semmit, de a bántalmazás ennek ellenére folytatódott. A bántalmazás kb. fél-1 percig tartott, K. Zoltán feje ennek hatására erősen vérezni kezdett, kb. fél liter vért veszthetett. Végül a hátára rátérdelt az egyik rendőr, a bántalmazás ekkor maradt abba. A rendőrök egyike megállapította, hogy „ha nem csinált semmit, akkor hagyjátok”, illetve „nem mozog”. Ezt követően a láthatóan sérült áldozatot segítségnyújtás nélkül ott hagyták. A jogsértett az elkövetők személyazonosságát megállapítani nem tudta, a rendőrökön azonosító jelvény nem volt. A mentők 2:51 perckor vitték be az újpesti Árpád Kórházba, ahol sebeit ellátták: fejtetőn a 3 cm csillag alakú sebzést összevarrták, a fej jobb oldalán az 1 cm hosszú sebet fertőtlenítették. A sebek tényleges gyógyulása kb. 8 hetet vett igénybe, mivel a nagyobb seb szélei nehezen gyógyultak, fájtak, időről-időre kivéreztek. Maradandó testi sérülést Zoltán nem szenvedett, de a műtéti heg mai napig látszik. A történetek pszichés károsodást okoztak neki, traumatikus sokkhatás érte és ennek hatása vissza-visszatér, ha az eseményekre gondol vagy valami azokra emlékezteti.

K. Zoltán feljelentése alapján büntetőeljárás indult a Budapesti Nyomozó Ügyészség előtt. A BNYÜ 1591/2006 számú határozatával megszüntette az elkövető kilétének megállapíthatatlansága hiányában a büntetőeljárást. A határozat megállapította, hogy az ismeretlen rendőrök a Btk. 226. §-ba ütköző, hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás és a Btk. 170. § (1) bekezdésébe ütköző könnyű testi sértés vétségét elkövették, azonban a bűncselekményért felelős személyeket és állományilletékes rendőri szervet az eljárás adatai alapján megállapítani nem sikerült.

A 33/2010 (VI.11.) OGY. határozat alapján lefolyt kártérítési eljárásban kártérítést kapott.

27.) R. István ügye

R. István 2006. október 23-án, a 24 órás műszak letelte után, munkája végeztével indult a munkahelyéről, hogy a Parlament előtt nézze végig a forradalomról szóló megemlékezést. Miközben a Kossuth térre haladt, a Nyugati térnél megállt egy rendőrségi mikrobusz, amelyből kiszálltak a maszkot és védőruhát viselő rendőrök, akik többek között őt is elterelték az Oktogon felé. Megbízom a rendőri akaratnak eleget téve – tekintettel arra, hogy megrémült a tetőtől talpig beöltözött rendőröktől – az irányt az Oktogon felé vette, az úttest szélén haladva. Az egyik rendőr eközben a

tonfájával oldalba bökte többször is, hogy húzódjon a járdára. Ezek után megfordult, hogy láthassa, ki böködi, amire a rendőrök reakciója az volt, hogy leterítették őt a járdára. A járókelők között többen hallani vélték azt, hogy az egyik rendőr már korábban kifigyelte magának a jogsértettet, hogy leteríthesse őt a földre.

Először többször hasba ütötték, és miközben ő próbálta magát védeni, ellökték a földre. Jobb keze beszorult a teste alá, bal kezét pedig az egyik rendőr kicsavarta, és rárakta kezére a műanyag szíjat, az ún. gyorsbilincset. A másik rendőr lábával rátaposott fejére, amitől teljesen odalapult a feje a kemény betonfelületnek. Testén is többen ülhetek, ami miatt egyáltalán nem tudott mozogni. Eközben a bal oldali bordáját legalább 10-15 alkalommal megütötték. Az egyik rendőr paprika spray-t fújt az arcába, amely kellemetlen, égető érzést okozott neki órákon keresztül, és nemcsak az arcán, hanem a nyakán, karján is. Eközben folyamatosan agresszíven, megfélemlítő módon ordítottak vele, hogy adja oda a másik karját ahhoz, hogy megbilincselhessék, azt azonban nem tudta kiszabadítani, csak nagy nehézségek árán, tekintettel arra, hogy testén rajta ültek, és így keze beszorult teste alá. Miután karját kiszabadította, hátrabilincselték kábelkötözővel.

Ezt követően lábánál fogva meghúzták, kiegyenesítették, felültették, két karja alá egy kemény rudat dugtak a háta mögött, és azt két oldalról megfogva emelték föl. Így vitték a rendőrségi mikrobuszhoz és tették be őt a járműbe. A szolgálati járműben tehetetlenül, vakon, hátrabilincselve kézzel, megalázottan, fekve utazott. Levegőt nehezen kapott, szemét nem merte kinyitni, mivel érezte a spray egyre fokozódó, maró hatását. Miután megérkeztek a VI. kerületi Rendőrkapitányságra a gépjárművel, őt otthagyták egyedül a földön fekve, erős fájdalmak közepette. Senki nem kínált számára segítséget, és körülbelül 15-20 percet ebben a bizonytalanságban, megalázottan, erős fájdalmak közepette kellett eltöltsön a mikrobuszban. Ezt követően kiszállították a gépjárműből, és bevitték a rendőrségi épületbe, ahol orvos megvizsgálta, és a rajta lévő sérüléseket rögzítette. Ekkor nyílt számára először lehetőség, hogy arcát megmoshassa, és szemét kinyithassa anélkül, hogy azt a spray ne marná.

Ezután elrendelték vele szemben a szabálysértési őrizetet. Megkérdezték tőle, hogy kit értesítsenek, azonban csak este 8 órakor értesítették feleségét, miközben ő 3 órakor kérte ezt, tehát 5 órával korábban. A zárkában 2 priccset biztosítottak 5 ember számára. Az éjjel folyamán a rendőrök többször is jót derültek a fogva tartottak sorsán, gúnyosan, kárörvendő módon kezelték a helyzetüket.

2006. október 25-én, közel 50 órás fogva tartást követően vitték a Pesti Központi Kerületi Bíróságra gyorsított szabálysértési eljárásra.

Az odavezető úton a kísérő rendőrök továbbra is folytatták a kárörvendő magatartást. A bíróság elnapolta másfél hónappal a tárgyalást, mivel a rendőrség részéről nem a megfelelő tanú jelent meg.

Végül a PKKB 2007 februárban 5.Sze.17.797/2006/12. számú végzésével megállapította, hogy „*az eljárás alá vont személy magatartása nem diszpozíciószerű, azaz nem meríti ki az Sztv. 142.§ (1) bekezdés b.) pontjába ütköző és aszerint minősülő rendzavarás szabálysértés törvényi tényállási elemeit.*”

Sértett a bántalmazás következtében súlyos fizikai és a mai napig érzékelhető pszichikai sérüléseket szenvedett. Traumatikus sokkhatás érte, és ennek hatása a mai napig vissza-visszatér, ha az eseményekre gondol, vagy azokra valami emlékezteti, továbbá a történetek hosszan elhúzódó depressziós állapotot idéztek elő. Ezen állapot hatására nem tudott kellő koncentrációval dolgozni, emberekkel érintkezni, félt az utcára menni. Rendőrök láttán rossz érzés fogja el sértettet.

Az őt bántalmazó rendőrök elleni feljelentés nyomán indult büntetőeljárásban két rendőrt jogerősen hat hónap – egy évre felfüggesztett – börtönre ítélték, előzetes mentesítés kizárásával, így ők – számtalan bűncselekményt elkövető társaikkal ellentétben – nem maradhattak állományban.

A jogsértett peren kívüli egyezség keretében 2009-ben kártérítést kapott.

28.) Cs. Attila ügye

1. A tényállás

Budapesten, 2006. október 23-án, a nemzeti ünnepen több ünnepség zajlott. Csorba Attila az esti órákban a VII. kerület, Blaha Lujza térnél, a Rákóczi úton, az Astoria irányában a jobb oldalon tartózkodott, az árkádok alatt. Érdeklődő állampolgárok csoportjában a közelben zajlott ünnepséget hallgatta.

Ekkor a Készenléti Rendőrség egyik rendőre 17,5 mm-es gumilövedékekkel 15-25 m-es távolságból meglőtte. A rendőri bűncselekmény tényét a Budapesti Nyomozó Ügyészség megállapította, az eljárást a tettes személyének fel nem deríthetőségére tekintettel megszüntette.

A nyomozás során megállapítást nyert, hogy „a Rendészeti Biztonsági Szolgálat által használt (...) töltény (...) beszerzésére és használatba vételére az ORFK Fegyverzeti, Műszaki szakterület szakmai közreműködése és jóváhagyása nélkül került sor, és hogy a rendszerbevételi javaslatot az igazságügyi és rendészeti miniszter 2006. december 6-án hagyta jóvá”.

Azóta ezen lövedék használatát megtiltották.

A nyomozás során kirendelt fegyverszakértő megállapítása szerint „A 17,5 mm-es, 1 gumigolyós lövedékű lőszer maximális lőtávolsága kb. 200 m. [...] Az 1 gumigolyós lőszer lövedéke 30 m-en belül súlyos, akár halálos sérülést is okozhat, az eltalált testtájtól, illetve a fölötte viselt ruházattól függően. 30-50 m távolság között súlyos sérülés is bekövetkezhet. Szemsérülést – a legérzékenyebb érzékszerv – pedig szinte a maximális lőtávolságon belül bárhol okozhat a lövedék.”

A Budapesti Nyomozó Ügyészség, ill. a Fővárosi Főügyészség határozata szerint Csorba Attila sérelmére a Rendészeti Biztonsági Szolgálat állományába tartozó ismeretlen rendőr követett el bűncselekményt, súlyos, maradandó testi fogyatékoságot jelentő sérülést okozva.

A rendőrség aránytalanul, szükségtelenül, jogellenesen használt emberi élet kioltására alkalmas, életveszélyes eszközt fegyvertelen polgárok csoportja ellen, súlyos bűncselekményt is elkövetve.

Az ügyészségi határozatok ellen további jogorvoslatnak a büntetőjog területén nem volt helye.

2. Részegyezség a felek között

A Készenléti Rendőrség jogelődje, a Rendészeti Biztonsági Szolgálat és Csorba Attila között részegyezség jött létre, amely szerint a rendőrség elismerte, hogy munkatársai 2006. október 23-án kb., 21.00 és 21.30 óra között, Budapesten, a Blaha Lujza tér és az Astoria között, tömegoszlatási feladatok ellátása közben gumilövedékkel megsebesítették a Károsultat olyan módon, hogy később a bal szemét műtéti úton el kellett távolítani.

A Készenléti Rendőrség a fentiek értelmében peren kívüli részegyezség keretében kifizetett a Károsultnak kártérítésként 4 400 000 Ft tőkét, továbbá késedelmi kamatot, valamint a pszichológiai orvos-szakértői vélemények 80 190 Ft-os költségét.

3. A sértett polgári pert indított

Csorba Attila a Fővárosi Bírósághoz 2009. január 8-án benyújtott keresetében kérte annak megállapítását, hogy a Készenléti Rendőrség jogelődje, a Rendőrségi Biztonsági Szolgálat azzal a magatartásával, hogy az állományába tartozó rendőr gumilövedék kilövésével maradandó testi fogyatékosággal járó súlyos testi sértést okozott a neki, megsértette jogát a testi épséghez és emberi méltósághoz.

A megállapításon túl elsődlegesen nem vagyoni kártérítésként 14 000 000 Ft, és általános (vagyoni) kártérítésként 2006. november 1-től kezdődően havi 110 000 Ft járadék megfizetését kérte.

Az eljáró bíróságok a szakvélemények alapján megállapították, hogy Csorba Attila a rendőri bűncselekmény miatt 90%-os látószervi károsodást, össz-szervezeti, 80%-os egészségkárosodást és maradandó pszichés sérülést szenvedett, sérülés okozta állapota miatt keresőképtelen. *Csorba Attila nem vitatott állítása szerint a vaktságot megközelítő, tapogató életmódra kényszerül egész hátralévő életében.*

A Fővárosi Bíróság kötelezte a Készenléti Rendőrség az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 10.600.000 Ft-ot, ennek késedelmi kamatát, valamint 600 000 Ft perköltséget.

A sikertelen perorvoslatok után ez a jogerős döntés.

Csorba Attila így összesen tizenötmillió *nem vagyoni* kártérítést kapott szenvedései, élete elnehezülése és egész életét végigkísérő rokkant állapota miatt. *Vagyoni kárai megtérítéseként azonban semmilyen kártérítést nem kapott.*

Csorba sérelmére nem egyszerűen baleseti károkozás történt, hanem az emberi méltóság és emberi jogok védelmére alkotmányosan kötelezett szervezet tagja, az állam alkalmazottja szolgálata teljesítése közben súlyos, szándékos bűncselekménnyel okozott kárt oly módon, hogy a kár elszenvédésekor harminchét éves, rendezett életvitelű felperes sértettnek teljes munkaképesség-csökkenést jelentő, 80%-os rokkant állapotát, 90 százalékos egészségromlását okozta, a felperest teljes életminőség-romlás állapotába juttatta. Ezért Csorba Attilát vagyoni kára megtérítéseként a károkozó államtól ún. általános kártérítés illetve volna meg egy összegben vagy járadék formájában. Ezzel szemben a sértett csupán tizenötmillió nem vagyoni kártérítésben részesült egész életét végig kísérő rokkant állapota, szenvedései miatt.

4. Kérelem az Emberi Jogok Európai Bíróságához

Az Emberi Jogok Európai Bíróságához fordultunk kártérítés iránt. A Bíróság alkalmazhatónak találta az Emberi Jogok Európai Egyezménye 2. cikkét olyan esetekben, amikor a panaszosok valóban közvetlen életveszélynek voltak kitéve.

Magyarország azzal, hogy fegyveres rendvédelmi szervezetének, a Készenléti Rendőrségnek (a jogsértés idején Rendőrségi Biztonsági Szolgálatnak) hivatásos tagja Csorba Attilát élet kioltására alkalmas eszközzel, bűncselekménynek minősülő módon, életveszélyesen (90%-os vaktságot és koponyaalapi törést okozva), teljes rokkantságát előidézve megsebesítette, *megsértette az Egyezmény 2. Cikkét, Csorba Attila élethez való jogát.* A rendőrség tevékenysége alkalmas volt az élet kioltására, Csorba Attila életveszélyes állapotba került, meghalhatott volna a szakszerű orvosi ellátás mellett is.

Az alperes Magyarország azzal, hogy fegyveres rendvédelmi szervezetének jogsértése Csorba Attilának súlyos testi és lelki szenvedést okozott, fájdalmas koponyaalapi műtétnek és szemeltávolításnak tette ki, továbbá depressziós pszichiátriai betegségét előidézte, állandóan szorongó, lehangolt vak emberré tette, *megsértette az egyezmény 3. Cikkét, a Kínzás tilalmát* azért is, mert jogsértése embertelen, megalázó bánásmódnak minősül.

Magyarország azzal, hogy fegyveres rendvédelmi szervezetének jogsértése, Csorba Attilának mindennemű munkára és kereső tevékenységre való alkalmatlanná tétele, tapogató életmódra kényszerítése következtében keletkező vagyoni kárát – amely abban mutatkozik meg, hogy létfenntartásáról egész hátralévő életében nem tud gondoskodni, képtelen kereső tevékenységet vállalni, élelmezési, ruházkodási, gyógykezelési, közlekedési, lakásfenntartási és egyéb elemi létfeltételeihez szükséges költségeit viselnie kell anélkül, hogy azok bárhonnán megtérülne – az állam bíróságai nem ítélték meg, kártérítési igényét elutasították, *megsértette az Egyezmény 6. Cikkét, a Tisztességes tárgyaláshoz, ill. eljáráshoz való jogot*.

Magyarország *azzal is megsértette Csorba Attilának a tisztességes eljáráshoz való jogát*, hogy a kártérítés megítélését Csorba Attila számára teljesíthetetlen, lehetetlen és indokolatlan feltételektől tette függővé, holott a bíróságnak hivatalos tudomása volt azon köztudomásúnak is minősülő tényről, hogy Csorba Attilának a jogsértést megelőzően a körülményekhez képest elfogadható, szerény életvitele volt, lakása és létfenntartása biztosítva volt. Ennek megfelelően, joga van Csorba Attilának a jogsértést megelőző szerény életvitelhez és létfenntartáshoz, s ennek költségeit teljes munkaképtelensége miatt, tehát éppen az alperes jogsértése következtében képtelen előteremteni. Ezen tényekre tekintettel az alperes Magyarország bíróságai az adott ügyben elfogulatlanok és pártatlanok nem tekinthetők.

Az alperes Magyarország azzal is megsértette Csorba Attilának a tisztességes eljáráshoz való jogát, hogy a sérelmére bűncselekményt elkövető rendőr kilétét nem derítette fel, s a bűnelkövető rendőrt nem büntette meg, márpedig a bűncselekmény tényének megállapításából következik (következett volna) a lehetőség, hogy a név szerint felsorolt fegyverkezelő rendőrök köréből a testület tagjainak kihallgatásával és egyéb alkalmas módon megállapítsák a sérelmet okozó rendőr kilétét, s felelősségre vonják.

Az alperes Magyarország azzal, hogy fegyveres rendvédelmi szervezetének, a Készenléti Rendőrségnek (a jogsértés idején Rendőrségi

Biztonsági Szolgálatnak) hivatásos tagja a nemzeti ünnepen az ünnep eseményeinek megtekintésére összegyűlt csoport tagjaként Csorba Attilát élet kioltására alkalmas eszközzel, bűncselekménynek minősülő módon, életveszélyesen (90%-os vakságot és koponyaalapi törést okozva), teljes rokkantságát előidézve megsebesítette, *megsértette az Egyezmény 11. Cikkét, a gyülekezés és egyesülés szabadságát.*

A kérelmező az Emberi Jogok Európai Bíróságától azt kéri, hogy az alperest az elszenvedett sérelmek elviseléséhez megközelítő mértékben alkalmas pénzbeli kárpótlás megfizetésére kötelezze.

Várjuk a Bíróság kedvező döntését.

5. Alkotmányossági panasz

Csorba Attila a sérelmére elkövetett emberi jogi jogsértésekre tekintettel *alkotmányjogi panasszal* fordult az Alkotmánybírósághoz.

Az 1949. évi XX. törvény 57. § (1) bekezdése szerint: „*A Magyar Köztársaságban a bíróság előtt mindenki egyenlő, és mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat, vagy valamely perben a jogait és kötelezségeit a törvény által felállított független és pártatlan bíróság igazságos és nyilvános tárgyaláson bírálja el.*”

Az Alaptörvény XXIV. cikk (2) bekezdése szerint „*Mindenkinek joga van törvényben meghatározottak szerint a hatóságok által feladatuk teljesítése során neki jogellenesen okozott kár megtérítésére.*”

Magyarország Alaptörvénye XXVIII. cikke szerint „*(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.*”

Az eljáró bíróságok megsértették a panaszosnak a tisztességes tárgyaláshoz, ill. eljáráshoz való jogát azáltal, hogy a kártérítés megítélését a panaszos számára teljesíthetetlen, lehetetlen és indokolatlan feltételektől tették függővé, holott hivatalos tudomásuk volt azon köztudomásúnak is minősülő tényről, hogy a jogsértést megelőzően a körülményekhez képest elfogadható, szerény életvitele volt, lakása és létfenntartása biztosítva volt. Ennek megfelelően, joga van a jogsértést megelőző, emberhez méltó, kulturált, szerény életvitelhez és létfenntartáshoz, melynek költségeit teljes munkaképtelensége miatt, tehát éppen az alperes jogsértése következtében képtelen előteremteni. Ezen tényekre tekintettel a bíróságok adott ügyben nem feleltek meg az 1949. évi XX. törvény 57. § (1) bekezdése és az Alaptörvény XXIV. cikke (2) bekezdése és XXVIII. cikke követelményeinek.

Az Alaptörvény B) cikke szerint „(1) Magyarország független, demokratikus jogállam.” I. cikke szerint „(1) AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsődrendű kötelezettsége.”

Ez az elv, szabály és követelményrendszer a szabadságjogok hatékony, következetes, a megfelelő kártérítésre is kiterjedő követelményét jelenti. Ez az elv az előadottak szerint az adott ügyben sérelmet szenvedett, mert a kártérítéshez, mint az alkotmányos alapjog egyik fontos garanciájához fűződő jog, nem érvényesült.

6. Cs. Attila öngyilkossága

Öngyilkos lett a 2006-os gyurcsányista ávós terror egyik kilőtt szemű áldozata – derült ki a Nemzeti Jogvédő Szolgálat filmbemutatóján. *„Volt egy rossz szeme, meg egy jó. A jót kilőtték, a rosszal meg nem látott. Kapott egy nem enyhe depressziót, és amikor felhívtam az édesanyját, megdöbbenéssel kellett értesülnöm arról, hogy Attila tragikus körülmények között meghalt”* – számolt be a szomorú hírről Zétényi Zsolt, az áldozat volt ügyvédje. (Forrás: <https://kuruc.info/r/2/119245/>)

FÜGGELÉK

A Nemzeti Jogvédő Alapítvány állásfoglalása a jelenlegi magyarországi helyzetről

1. Közjogi értékelés

Magyarország súlyos erkölcsi, politikai és gazdasági válságban van. Olyan törvényhozási és kormányzati intézkedések történtek, amelyek a nemzetgazdaság megroppanásához, jelentős társadalmi feszültségek kialakulásához és az elszakított nemzetrészekkel való kapcsolat megromlásához vezettek.

A választók nyilvánvaló és a kormányfő által beismert félrevezetése, megtévesztése a politikai rendszer és jogállamiság iránt táplált bizalmat megrendítette. A hatalom olyan politikai erők kezében van, amelyeknek a választóktól kapott felhatalmazása a megtévesztés miatt hitelesnek nem tekinthető.

Nemzetünk közjogi hagyománya és a hatályos alaptörvény 2. § (2) bekezdése szerint a Magyar Köztársaságban minden hatalom a népé, amely a népszuverenitást választott képviselői útján, valamint közvetlenül gyakorolja.

A népfelség megnyilatkozásának tekinthető, mára mindennapossá vált tiltakozások és tüntetések, a gyülekezési és véleménynyilvánítási jog békés gyakorlása előmozdíthatják a politikai rendszer legitimitásának, alkotmányosságának helyreállítását. A spontán és békés célú gyülekezés elidegeníthetetlen emberi jog, és amelyet csak kivételesen, alkotmányos felhatalmazás alapján lehet korlátozni, azonban ennek feltételei jelenleg nincsenek meg.

A Szabadság téri szovjet emlékmű megrongálása is erősíti azt a meggyőződést, hogy az önkényuralom e jelképe nem kívánatos a magyar nép számára. Az obeliszket szállítsák más helyre, és ezzel is álljon helyre a tér szabadságharcos hagyományainknak megfelelő, eredeti történelmi arculata.

A jelen helyzetben a hatályos alkotmányjogi szabályok szerint elméleti megoldást adhat a miniszterelnök konstruktív bizalmatlansági indítványral történő elmozdítása, illetve az országgyűlésnek joga van az összes

tagja több mint felének (194 fő) szavazatával feloszlatnia önmagát. Mivel ezek valószínűsége csekély, ezért indokolt, hogy a polgárok éljenek jogaikkal a közjóért, kezdeményezzék új kormány és új országgyűlés létrehozását azért, hogy megszülethessenek a megfelelő személyi és szervezeti döntések a nemzeti érdekek előmozdítása, az ország működőképessé tétele, a nemzet erkölcsi, politikai és gazdasági helyreállítása érdekében.

2. Emberi jogi értékelés

A rendhagyó helyzet nem igazolhatja a törvényes rend megsértését sem az állampolgárok, sem a rendfenntartó erők részéről. A rendőrségnek azonban fokozott felelőssége van abban, hogy ne adjon okot arra, hogy a tiltakozókat elragadják indulataik.

A szükségesség és arányosság követelményét, illetve a tömegoszlatásra vonatkozó jogszabályi előírásokat be kell tartsa. Ha nem így jár el, akkor törvénysértést valósít meg, és mindez a szeptember 20-i és 21-i hajnali eseményekhez hasonló következménnyel járhat.

Tömeges rendőri túlkapások történtek, súlyos testi sértést is okozó bántalmazások hivatalos eljárásban erőszakos cselekményekben részt nem vevő személyekkel szemben is. A más jogvédő szervezetek által is megállapított ilyen jogtiprásoknak haladéktalanul véget kell vetni, az elkövetőket felelősségre kell vonni.

A jogsérelmet szenvedő, eljárás alá vont tüntetők jogvédelmet érdemelnek, alappal kérnek támogatást a jogvédő szervezetektől. A Nemzeti Jogvédő Alapítvány erejéhez mérten igyekszik segítséget adni, együttműködő ügyvédei számos ügyben járnak el.

A sok esetben kívülálló, passzív személyekkel szembeni – túlnyomórészt indokolatlan fogva tartással járó – felelősségre vonási eljárások a kommunista diktatúra félelem-léghőjét idézik. A kormány és az eseményekkel kapcsolatban intézkedésre kötelezett hatóságok a konfliktus kiszélesedésének megakadályozására, annak békés megoldására kötelesek törekedni az 1990-es taxisblokádnál alkalmazott módon, akár közkegyelem kezdeményezése útján is.

Budapest, 2006. szeptember 22.
Nemzeti Jogvédő Alapítvány

Állítsák meg a rendőri erőszakot!

A Nemzeti Jogvédő Alapítvány közleménye

2006. október 23-án, Budapesten példátlan erejű és méretű, megfélemlítő rendőri intézkedések sorozatát észleltük. Az 1956-os szabadságharc 50. évfordulójára megemlékezni kívánó, gyülekezési jogukat gyakorló, erőszakos cselekményeket nem tanúsító emberekkel szemben gumilövedék, vízágyú, könnygázgránát, gyalogos és lovas rendőri egységek bevetésére került sor, számos súlyos sérülést okozva. Több esetben előzetes felszólítás nélkül rontott a békés emberekre a közrendért felelős erőszakszervezet. A rendőrség ezúttal sem tartotta be a szükségesség és arányosság elvét, illetve a tömegoszlátás szabályait. Az őrizetbe vételek során és azt megelőzően – a szeptember 18–21 közötti eseményekhez hasonlóan – fizikai bántalmazásokat, rúgásokat, ütlegetéseket tapasztalnak a hozzánk jogvédelemért fordulók. A letartóztatottak emberi méltóságot sértő intézkedéseket szenvednek el. A társadalmi béke és a köznyugalom az erőteljes és aránytalan intézkedések következtében még súlyosabb veszélybe kerülhet.

Követeljük a kormánytól és az országos rendőrfőkapitánytól a rendőri erőszak megszüntetését. Figyelmeztetünk az állam és az eljáró hivatalos személyek felelősségére. Egy jogállamban megengedhetetlen az ilyen rendőri fellépés, ezért a mozgósított rendőri erőket vissza kell vezényelni, mert tevékenységük csak fokozza a már amúgy is komoly feszültséget. Az országban kialakult válság karhatalmi eszközökkel nem oldható meg, széles társadalmi közmegegyezésen nyugvó megoldást kell találni.

Nyomatékosan kérjük a nemzetközi és hazai jogvédő szervezetek tiltakozását.

Kérjük a köztársasági elnök békítő jellegű fellépését az alkotmányos rend és a demokratikus alapjogokat gyakorlók védelme érdekében, ezért levélben fordultunk hozzá.

Az országgyűlés sürgető kötelessége, hogy ebben a helyzetben – az 1990-es taxisblokádkhoz hasonlóan – mielőbb törvényt alkosson a közkegyelemről mindazok számára, akik a 2006. szeptember 18–21 közötti, illetve 2006. október 23-i tüntetésekben vettek részt, illetve akikkel szemben ezen tüntetések kapcsán indult büntetőeljárás.

Budapest, 2006. október 23.
Nemzeti Jogvédő Alapítvány

dr. Zétényi Zsolt
kuratóriumi elnök

dr. Gaudi-Nagy Tamás
kuratóriumi ügyvezető

Összefoglaló a 2006. őszi rendőri brutalitás áldozatainak védelméről

Szerző: dr. Gaudi-Nagy Tamás

A szöveg a dr. Gaudi-Nagy Tamás ügyvéd, a Nemzeti Jogvédő Alapítvány kuratóriumi ügyvezetője által a Club Suisse de la Presse (Svájci Sajtóklub) által Genfben szervezett, „Magyarország: a demokrácia nyomás alatt” című sajtótájékoztató keretében elmondott beszéd összefoglalása.

A Gyurcsány Ferenc miniszterelnök balatonőszödi beszédének 2006. szeptember 17-i nyilvánosságra kerülését követő tüntetések kapcsán indult rendőrségi, ügyészségi és bírósági eljárások során sok esetben sérültek az alkotmányos elvek, a törvények és az emberi jogokat védő nemzetközi egyezmények. A 2006. őszi események megkérdőjelezik, hogy Magyarországon a jogállamiság elve megvalósul-e a gyakorlatban. A 2006. szeptember 18–21 közötti és 2006. október 23–24-i aránytalan és sok esetben szükségtelen rendőri tömegoszlatási intézkedések, túlkapások, indokolatlan hatósági tettlegességek, bántalmazások, kényszerintézkedések, sok esetben törvényes alap nélkül elrendelt előzetes letartóztatások azt támasztják alá, hogy e cselekmények nagy része megtorló jellegű volt az elítélő véleményüket a magyar kormánnyal szemben kifejező emberekkel szemben. Emiatt az ENSZ Kínzás elleni bizottsága (Committee Against Torture – CAT) is aggodalmát fejezte ki. Aggasztó jelek mutatnak arra, hogy a tüntetések miatt indított felelősségre vonási eljárások aránytalan megtorlásba torkollanak. Ezen időszakban a magyar rendőrség állományába tartozó rendőrök, illetve rendőruhát viselő személyek tömegesen követtek el bűncselekményeket és szegték meg a rendőrségre vonatkozó jogszabályi előírásokat.

2006. október 23-án, Budapesten pedig különösen példátlan erejű és méretű, megfélemlítő rendőri intézkedések sorozata történt. Az 1956-os szabadságharc 50. évfordulójára megemlékezni kívánó, gyülekezési jogukat gyakorló, erőszakos cselekményeket nem tanúsító emberekkel szemben gumilövedék, vízágyú, könnygázgránát, gyalogos és kardlapozó lovas rendőri egységek bevetésére került sor számos súlyos, köztük több esetben maradandó fogyatékoságot eredményező sérülést okozva, több mint száz személy sérült meg. A bejelentett, békés megemlékezésen

résztevő, távozni kívánó embereket nem védték meg, hanem be nem jelentett tüntetés rendőri intézkedés alatt álló résztvevőinek tekintették őket. A rendőrség ezúttal sem tartotta be a szükségesség és arányosság elvét, illetve a tömegoszlítás szabályait. A rendőrök egyenruháján nem volt a törvény által előírt azonosító jelvény, illetve sokuk maszkot viselt, ezzel utólagos büntetőjogi és fegyelmi felelősségre vonásuk nagymértékben megnehezült. Ekkor több mint száz személyt előállítottak, többségükkel szemben szintén büntető- vagy szabálysértési eljárásokat indítottak. A Nemzeti Jogvédő Alapítvány (www.nemzetijogvedo.hu) 2006. december 5-én a rendőri akció miatt több mint 20 rendőri, különböző típusú bűncselekmény miatt feljelentést tett. Jelenlegi ismeretek szerint több mint 171 feljelentés érkezett brutálisan intézkedő rendőrök ellen, de eddig csak 16 gyanúsításra került sor.

A tüntetésekkel összefüggésben csaknem félezer emberrel szemben indult garázdaság, rongálás vagy hivatalos személy elleni erőszak miatt büntetőeljárás vagy rendzavarás miatt szabálysértési eljárás, ezek többsége a társadalmi rendet nem veszélyeztető, pusztán a tüntetések helyszínén jelenlévő, de erőszakos cselekményt nem tanúsító személyek ellen folyik. A Nemzeti Jogvédő Alapítvány erejéhez mérten igyekszik segítséget adni a tüntetésekkel kapcsolatban eljárás alá vontaknak, együttműködő ügyvédek közel 60 ügyben járnak el. A védencek többsége előzetes letartóztatásba került, azonban mára a döntő többséggel szemben megszüntették a személyes szabadságot korlátozó kényszerintézkedéseket. Büntetőügyeinkben eddig egy jogerős ítélet született, egy hivatásos katonai ügyében, aki, bár részt vett a nem bejelentett tüntetésen, azonban nem támadott rendőrré, mégis egy év végrehajtható szabadságvesztés büntetést kapott gyorsított eljárásban.

A bíróságok első fokon budapesti tüntetések kapcsán őrizetbe vett 149 személy előzetes letartóztatásba helyezését rendelték el: a tömegével előállított gyanúsítottakat döntő többségükben megfelelő bizonyítékok és körülmények között eljárás híján, érdemi vizsgálat nélkül helyezték előzetes letartóztatásba. Ezt azonban szerencsére a másodfokú bíróság korrigálta: csupán az esetek kb. 20%-ánál tartotta fent ezt az igen súlyos, személyes szabadság ítélet nélküli korlátozást lehetővé tevő kényszerintézkedést. Az ügyészség ártatlan személyek vagy a társadalomra jelentéktelen mértékben veszélyes cselekmények elkövetői ellen is előzetes letartóztatás kényszerítő intézkedését indítványozta, noha a szükséges és indokolt bizonyítékok nem álltak rendelkezésre. Az előzetes letartóztatás – akár csak rövid ideig történő – fenntartása egy rendezett körülményű, munkaviszonyban vagy tanulói-hallgatói viszonyban álló fiatalnál helyrehoz-

hatatlan hátrányokat okozhat. Aggasztó eseményekről, bántalmazásokról is szóltak ugyanakkor a szabadulók. Ezek arra utalnak, hogy a büntetés-végrehajtási intézményekben megalázó, embertelen módon bántak velük, ezek kivizsgálása és a megfelelő szervek, szervezetek értesítése folyamatban van.

A védői munkát jelentősen nehezíti az a tény, hogy az atrocitásokat elkövető rendőrök nehezen azonosíthatóak be, illetve, hogy bizonyítékok szűkösen állnak rendelkezésre a gyanúsított ártatlanságának bizonyítására. Sok esetben az egyetlen (terhelő) bizonyíték a gyanúsítottat súlyosan bántalmazó rendőrök jelentése és vallomása. Tipikus jelenség, hogy a gyanúsítottak döntő többsége passzív, külső szemlélő, rossz helyen és időpontban tartózkodó, rendezett személyi körülményekkel rendelkező, normális életvezetésű (diák, tanuló, munkaviszonnyal rendelkező), büntetlen előéletű személy, akiknek semmi közük nincs erőszakos cselekményekhez. Sokan közülük magányosan kerültek intézkedés alá, majd az eljárásban pedig már más, általuk korábban nem ismert személyekkel mint „csoportos garázda” találták magukat. A Szabadság téri szovjet emlékmű rongálásával gyanúsított védencek csupán az obeliszk mellett készült fényképeken szerepelnek, cselekvőségükről nincs releváns bizonyíték. A megindult jogvédő küzdelem mára jelentős eredményeket hozott: több gyanúsított ellen megszüntette az ügyészség az eljárást, illetve több tüntetővel szemben a szabálysértési eljárást a bíróság szüntette meg, jogerősen. Több súlyosan megvert tüntető ügyében feljelentést tettünk. A felmentettek kártérítésre jogosultak a jogellenes fogva tartás és bántalmazás miatt, egy esetben már elő is terjesztettük a kárigényt. Pereket indítottunk a tüntetések jogellenes feloszlásának bírósági megállapítása érdekében.

Genf, 2007. január 22.

Dr. Gaudi-Nagy Tamás felszólalása

Dr. Gaudi-Nagy Tamás (Jobbik) vezérszónoki felszólalása
a Magyar Országgyűlésben
A Nemzeti Összetartás melletti tanúságtételről szóló általános vitában
2010. május 21-én

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS, a Jobbik képviselőcsoportja részéről: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Áldozatok és Meghurcoltak! – akik itt vannak az ülésteremben és azok, akik nincsenek itt, és azok, akik akár egy életre elveszítették a hitüket abban, hogy igazságtétel lehet olyan bűnök után, amelyeket 2006 őszén követett el a magyar állam képviseletében a kormányzat, a kormányzat irányítása alatt működő rendőrség. És ennek folytán egy soha nem látott mértékű, az 1956-os forradalom és szabadságharc óta legalábbis soha nem látott mértékű, gyálázatos szabadságjogi jogsértések sorozata történt meg. Nagy elégtétel számomra, hogy itt állhatok most, és elmondhatom ezt a beszédet jogvédőként, a Nemzeti Jogvédő Alapítvány és Szolgálat vezetőjeként, amely valóban nagyon sok harcot vívott a bűnök feltárásáért, amelyeket elkövettek, és amelyek elkövetéséért nemcsak a rendőrök tartoznak felelőséggel, hanem a Magyar Szocialista Párt vezetői és minden képviselője, aki itt ül, és aki vállalja a folytonosságot azokkal a tetteikkel, és még most is mentegeti. Van mersze, van bátorsága ahhoz, hogy a jogállamiság megvédéséről beszéljen egy határozattal szemben, miközben ez a határozati javaslat nem szól másról, mintsem a reparációról, a jóvátételről. Arról a jóvátételről, amely az állam nevében eljáró erőszakos szervezetek képviselői... –amelyeket magánhadsereggként, párthadsereggként működtettek és vezényeltek rá olyan emberekre, akik vagy kifejezték tiltakozásukat ez ellen az embertelen rendszer ellen, amely alatt nyolc évig nyögött az ország, vagy pedig akik részt vettek olyan megemlékezéseken, többek között az 1956-os forradalom és szabadságharc megemlékezésén az Astoriánál, abban a hitben és reményben, hogy méltóan megünnepelhetik azt a valóban nagyon kerek évfordulót. Hiszen az 1956-os forradalom és szabadságharc hősei, köztük Wittner Mária a Fidesz padsoraiban, Murányi Levente a Jobbik padsoraiban ül, tegnap itt volt Rácز Sándor, és sok – 56-os hős él még, de az elhunytak közül Pongrácz Gergely mindannyiunk számára példát adott arra, hogy hogyan lehet és kell a magyar szabadságért kiállni.

Ezt a kiállást képviselték és testesítették meg 2006 őszén azok az emberek, akik az utcára mentek, vagy pedig vértlen járkelőként belekerültek a rendőri húsdarálóba, és az embervadászatok áldozataivá váltak. Készült is egy könyv „Embervadászat utasításra» címmel, Kormos Valéria tollából, amely feldolgozza ezeket a véres napokat. Nagyon sok áldozat itt van közülük, külön köszöntöm őket. Nem mondtam a nevüket az elején, de talán a jegyzőkönyv kedvéért talán igenis mondjuk el, bár talán nem feltétlenül képviselői jogkör ezt elmondani. Itt van Kruchina Vince, ő már testvérel együtt részben elégtételt kapott. (Taps a Fidesz, a KDNP, az LMP és a Jobbik soraiban.) Fönn a karzaton Fodor Gábor, aki társával, Darnay Jánossal együtt a Nyugati téren került bele a rendőri húsdarálóba (Taps a Jobbik soraiban.), ott gázolták le őket a rendőrök, ott verték meg, majd többnapos gyalázat után előzetesbe vágták őket, és az előzetes letartóztatást követően hivatalos személy elleni erőszak büntette miatt indult ellenük koncepció eljárás. Azután ott vannak a hölgyek is, nem tudom, szeretnék-e, hogy elmondjam, ott van két szőke hölgy, akiket a Magyar Rádió udvarán kínoztak és aláztak meg, térdepeltettek nyakukban táblákkal, számokkal, megfosztva emberi mivoltuktól, hajukat ráncigálva alázták meg őket. Mindenki, aki ott volt, soha nem fogja elfelejteni azt a napot, 2006. szeptember 23-át, azt a szombati napot a Pesti Központi Kerületi Bíróságon, ahol 43 fiatalembert állítottak gyorsított eljárásban bíróság elé, előzetes letartóztatás alá helyezés céljából, mert döntő többségük az utcán járkált, nem is találkoztak egymással. Őket csoportosan, felfegyverkezve elkövetett hivatalos személy elleni erőszak büntette miatt vonták eljárás alá.

(15:50)

Ezeket a fiatalokat egy kivételével aznap mind előzetes letartóztatásba helyezte a gyúrsányi diktatúra bírósága, és az ügyészségek igenis közreműködtek ebben.

Nagyon sajnálom, hogy Steiner képviselő úr nincs itt, és nem tudom elmondani neki azt, hogy a Fővárosi Bíróság igenis nálunk sokkal keményebben, a határozati javaslatnál százszor keményebben kimondta azt, hogy bizony az elsőfokú bíróságok tömegesen szegték meg a rájuk vonatkozó előírásokat, hiszen nem ellenőrizték az eléjük tárt bizonyítékokat, kritika nélkül elfogadták a rendőri nyomozati előterjesztésekben foglaltakat, a rendőr tanúkról egyes bírók megállapították, hogy következetesen hazudoztak, néhány perc alatt döntöttek, nem törekedtek az egyéniesítésre, elmaradt a személyre bontott vizsgálat, és indokolatlanul szabtak ki szabadságvesztést, előzetes letartóztatást, súlyos, többéves börtönbüntetéseket. Más kérdés, hogy a bírósági vezetés az elemzésében végül azt

mondta, hogy az előforduló hibák ellenére tisztelet és elismerés illeti a nyomozási bírók munkáját. Fel kell tenni a kérdést, hogy vajon ezt miért tették, hiszen ezek a nyomozási bírók méltatlanok arra, hogy továbbra is a karban maradjanak.

Jogvédőként jogvédő bajtársaimmal együtt nagyon sokat küzdöttem azért, hogy ezek az emberek, a meghurcoltak jóvátételhez jussanak. Kiemelném néhány bajtársamat, de elsősorban is, akinek a neve nem hangzott el – örültem volna, ha Balog Zoltán megemlíti –; Morvai Krisztináról van szó, aki a Civil Jogász Bizottság társelnökeként (Taps a Jobbik, szórványos taps a Fidesz soraiban.), azt gondolom, hogy nagyon sokat tett ennek az ügynek az előremozdításáért, és európai parlamenti képviselőként is. És függetlenül attól, hogy most nem egy padsorban ül a kormánytöbbséggel, és mi sem ülünk egy padsorban önökkel, de valóban ebben az ügyben feltétlen egyetértésről biztosíthatjuk önöket annak érdekében, hogy ezek a bűnök, ezek a tömeges jogsértések maradéktalanul kivizsgálásra kerüljenek, az áldozatok jóvátételre kerüljenek, a felelősök felelősségre vonásra kerülhessenek.

Ami nagyon fontos, és amiről nem szól ez a javaslat: mindenképpen szeretném figyelmébe ajánlani a kormánytöbbségnek azt, hogy igenis el kell gondolkodni a közkegyelem lehetőségéről azok esetében, akik olyan összeütközésekben vagy olyan eljárásokban kerültek végül is elítélésre jogerősen, amely eljárásokra nyugodtan mondható a koncepciós jelleg. Ilyen eljárásokban ugyan sikerült felmentetni embereket – mint például Góbl Györgyöt, a bátor soproni mozgalmárt, aki magyar zászlóval a vállán szaladt el a rendőrök elől, utána pedig a rendőrök őt azzal vádolták, hogy kövel dobja meg őket, majd pedig három évig tartott, hogy kimondja mégis a bíróság, hogy nem követett el semmit –, de voltak olyanok, akiket elítéltek.

Itt van Dukán Dániel, a fiatal egyetemista esete, aki a Blaha Lujza tér környékén szeptember 19-én néhány társával együtt, hát igen, kórusban szidalmazta Gyurcsány Ferencet, és azt kiáltozta, hogy «Gyurcsány, takarodj!», ami, azt gondolom, hogy teljes mértékben kifejezte mindannyiunk akkori elképzelését és véleményét Gyurcsány Ferenc rendszeréről. (*Taps a Jobbik, szórványos taps a Fidesz és a KDNP soraiban.*) Ezt követően két fedett nyomozó, rendőrnemzet felfedte magát, és azt mondta, hogy Dániel köveket dobott a rendőrök felé. Ezt követően előzetesbe helyezték, ezt követően két év szabadságvesztés büntetésre ítélték hamis rendőri vallomások alapján, amelyet másodfokon fenntartottak, és a Legfelsőbb Bíróság is elutasította a felülvizsgálati kérelmünket, annak ellenére, hogy a tényállást nem támadtuk, és a büntetőeljárás törvény szerint, ha a tényállást nem támadja a felülvizsgálati indítvány, akkor érdemben

el kell bírálni, és ezt sem tette meg a Legfelsőbb Bíróság. Tehát sajnos, az egész gyurcsányi rendszer rothadtsága és jogállamiságot tipró jellege átítatta nemcsak a rendőrséget, az ügyészségeket is, de a bíróságokat is, sajnos. Úgyhogy azt kell mondanom, hogy rengeteg a feladat, és ezeket az embereket bizony megfelelő jóvátételhez kell juttatni, és mentesíteni kell azokat, akik – még egyszer mondom – **igenis nem jogállami körülmények között kerültek elítélésre.**

A köszönet sorát még folytatnom kell Schiffer András képviselőtársam vonatkozásában is, hiszen ő a TASZ akkori jogvédőjeként, most az LMP tagjaként, képviselőjeként folyamatosan és következetesen szintén kiállt a rendőri jogsértések elítéléséért, és tulajdonképpen őt nem kis részben talán ezért is nem látják már olyan szívesen, mondjuk, azon az oldalon, ahol ő korábban volt. Köszönjük neki. *(Taps a Jobbik, a Fidesz, a KDNP és az LMP soraiban.)*

Ne felejtsük el, hogy ezen jogsértések nyomán – amelyek valóban több száz ember testi épségét, lelki életét törték meg, és személyes szabadságát fosztották meg, amely az egész várost, egész Budapestet lényegében rendkívüli állapotok közé vitte – gyakorlatilag olyan háborús viszonyok keletkeztek, amelynek során valóban válogatás nélkül vadászták le az embereket az utcáról, így kerültek a húsdarálóba olyan emberek, mint például az a dél-amerikai fiatalember, aki hamburgert ment le vásárolni a saját lakásából kilépve, és őt is randalírozó csőcseléknek – úgymond – minősítette a rendőrség, és szétverte, kínozta a rendőrségi fogdákbán.

És hogy bizony mennyire nehéz a helyzet, és mennyire nem jogállami körülmények között zajlottak ezek az eljárások, arra tökéletes példaként szeretnék egy idézetet felolvasni egy vádiratból, két rendőr elleni vádiratból, amely 2008 márciusában kelt. Ezen vádirat alapján ez a két rendőr a Víg utcai kapitányságon kínozta és bántalmazta az Attila nevezetű védencünket; mai napig nem álltak még bíróság elé, két évvel azután, hogy vádat emeltek, és most már lassan négy évvel az események után.

No, a vádirat mit mond? Azt mondja, hogy a vádlottak szeptember 19-éről 20-ára virradó éjjel a BRFK VIII. kerületi rendőrkapitányságára előállított, udvaron elhelyezett személyek őrzésével voltak megbízva. Más előállított személyekkel együtt a sértettnek is a kapitányság udvarán, a fal felé fordulva, hátrabilincsel kézzel kellett térdepelnie. De miután előállítás közben megsérült, többek között bordatorést szenvedett el – itt teszem hozzá, hogy őt úgy megverték, hogy önkívületi, eszméletlen állapotba került, utána a mentősök ellátás alá vonták, és ezt követően a mentőből ráncigálták ki a magukból kivetkőzött rohamrendőrök, és folytatták a bántalmazását –, ez az ember a felszólításnak nem tudott engedelmeskedni,

többször oldalra dőlt, ezért a vádlottak magatartását engedetlenségnek véelve bántalmazni kezdték.

Ezután részletesen leírja, hogy a hátrabilincsel kezű sértettet mellkasánál fogva felrántotta a földről, felültette, két oldalról gumikesztyűs tenyérrel legalább 12 alkalommal pofon ütötte, majd pedig elkezdte pofozni a sértettet, három alkalommal, ököllel állon ütötte, majd megkísérelte ágyékon rúgni őt, aki aztán megpróbált védekezni. Ennek folytatásaképpen rátérdeltek a mellkasára, és így nyomogatták a mellkasát, majd pedig taposták a meztelen lábfejét. Szóval, elképesztő dolgok történtek.

Ez az ember, Attila, a mai napig nem jutott érdemi jóvátételhez. Egy nevetséges részegyezségi ajánlatot tett a készenléti rendőrség. A mai napig például Apáthy Istvánné ügyében, a Síp utcánál nyakon lőtt áldozat ügyében éppen három hete kellett az első tárgyalásnak megtörténnie az ő kártérítési ügyében, miután a rendőrség éveken át hitegetett minket afelől, hogy kártérítést kaphat, és bizony az első tárgyaláson a rendőrség nem átalotta mind a jogalapot, mind az összezszerűséget is vitatni az ő ügyében.

Igenis szükség van tehát erre a jóvátételre, és szükség van arra, hogy az állam, az Országgyűlés kifejezze az irányú vágyát és elkötelezettségét, hogy az újonnan felálló kormány azonnal kövesse az ENSZ kínzás elleni bizottságának iránymutatását. Ez az iránymutatás, amely 2006 őszén már megszületett, egyértelműen kimondta, hogy az ilyen típusú, tömeges jogsértések esetén az államnak kötelessége egy egyszerűsített eljárásban gyorsan, méltányos módon kártérítéshez juttatni az áldozatokat, akik a jogállamiság medréből kilépett rendvédelmi szervek bántalmazása következtében veszítik el emberi méltóságukat, vagy sérül emberi méltóságuk, vagy sérül személyes szabadságuk.

Ugyanakkor a sort folytatnom kell egy olyan áldozattal is, aki a sorainkban ül. A Jobbik Magyarországért Mozgalom soraiban ott ül Novák Előd képviselőtársam, aki szintén 2006. őszi áldozat, hiszen 2006. október 23-án délelőtt ő is tiltakozott társaival együtt a Kossuth tér jogellenes kiürítése ellen, majd pedig ennek nyomán gyűrték le őt a rendőrök, és közel kétnapos fogva tartás után egy nagyon hosszú, nehéz eljárásban mentették csak föl, majd végül is egy közel kétéves eljárásban kapott jogerősen kártérítést. Ő ilyen szempontból egy kivétel, de sajnos a többi áldozattárs döntő többsége a mai napig nem kapott kártérítést.

(Móring József Attilát a jegyzői székben dr. Tarnai Richárd váltja fel.)

A Nemzeti Jogvédő Szolgálat közel száz károsult ügyét vállalta el, ezeknek csak egy részében sikerült kártérítést kiharcolni. Főleg kiemelném a Budapesti Rendőr-főkapitányság rendkívül negatív hozzáállását,

hiszen egészen a közelmúltig egyetlenegy ember esetében adtak csak önként kártérítést; olyan nyilvánvaló esetekben sem adtak, ahol a napnál is világosabb volt, és ügyészségi nyomozást megszüntető határozat igazolja, hogy valóban megtörtént a jogsértés.

Ne felejtjük el, ne menjünk el amellett a rendőrfelelősök felelősség-re vonása körében, hogy előfordulhatott – ahogy az előttem szóló képviselőtársam, Gulyás Gergely is említette, illetve Balog Zoltán is utalt rá – az a gyalázat, hogy azonosító jelvény nélkül, az irányadó rendőrségi törvény ellenére és az irányadó alkotmánybírósági határozat ellenére a felismerhetetlenség lehetőségét biztosították a rendőröknek, akik magukból kivetkőzve követték el a legválogatottabb bűnöket. A másik: nem rendszeresített vadászfegyverekkel és gumilövedékekkel lövették az embereket. Ráadásul ezek a fegyverek – most már tudjuk a vizsgálati eredményekből – olyan hatásfokúak voltak, olyan roncsoló fokúak voltak, amelyet nem ismert a kezelő állomány, az a kezelő állomány, amely, most már tudjuk, egymással versengett, és egymás között számolgatták, hogy ki tud több száz lövést leadni, ki tud több lövést leadni a mozgó áldozatokra.

Elmondta nemrégiben egy ismeretlenségben maradt, volt gumilövedékes rendőr, hogy bizony nekik azt mondták, hogy minden célpontra lőni kell, ami mozog.

(16:00)

Van nagyon sok olyan ember, akit gumilövedékkel is meglőttek. Ez a sérülés többüknek maradandó károsodást okozott, tizennégy ember szeme világa károsodott visszafordíthatatlanul, köztük Csorba Attiláé, akinek az egyik szeme már a születése óta amúgy is csökkent értékű volt, és most az egészséges szemét lőtték ki teljesen, így ő emberhez méltatlan életet kell élnen.

Ezek a bűnök mindenképpen orvoslást várnak, azért is, mert a hatályos jogszabályok – ahogy KDNP-s képviselőtársam nagyon korrekten ismertette a vonatkozó jogszabályokat – között a jogszabályi keretek adottak, csak eddig nem volt igazi akarat arra, sajnos a bíróságok részéről sem, hogy ezeket a jóvátételeket megfelelő módon biztosítsák. A kártérítések mértéke is megalázóan alacsony. Azt kell mondanom, hogy néhány millió forintos kártérítés egy kilótt szemű embernek inkább csak képletos jóvátétel lehet. Gondoljunk az Amerikai Egyesült Államok gyakorlatára, ahol ugyanilyen összegeket USA-dollárban adnak hasonló jellegű jogsértések esetében. Rodney King egy afroamerikai fiatalember, akit rendőrök bántalmaztak, ő több millió dollár kártérítést kapott egy brutális bántalmazást követően. Azt gondolom, hogy el kell mozdulni a kártérítés,

a jóvátétel mértékében is a jogalkalmazásnak, és ez már feltétlenül jogalkotói feladat.

De jogalkotói feladat az is, hogy biztosítsuk az egyszerűsített eljárást arra, hogy az ilyen típusú áldozatok gyors kártérítést kaphassanak. Méltatlan helyzet az, amit Fodor Gáborék vagy Darnay Jánosék esetében végig kellett csinálnunk. Őket a REBISZ, a Rendészeti Biztonsági Szolgálat tagjai rohanták le a Nyugati téren, ott verték meg őket, aztán átadták őket a Budapesti Rendőr-főkapitányságnak, majd előzetesbe a Gyorskocsi, illetve a Markó utcába kerültek. Tehát három állami szervvel szemben kellett pereskedniük három különböző eljárásban. Kegyetlen áldozatokat kell hozni ilyenkor, hiszen az áldozatoknak ezek a kártérítési perek rendkívül sebszaggatók, rendkívül megalázók, hihetetlen fájdalmat okoznak. Sokuknak persze a kibeszélés lehetőségét is megadja, de nagyon sokuknak embertelen szenvedést okoz ismét felidézni a megaláztatásokat.

Ne felejtjük el azt sem, hogy ilyen jogsértések nem csak 2006 őszen történtek, ezért nagyon örülök, hogy az előterjesztés nem csak 2006. október 23-áról szól. Annyi pontosítást mindenképpen javasolnék, hogy már 2006. szeptember 18-án, a TV-székház ostromának ideje alatt is történt meg nem engedhető rendőri fellépés tüntetőkkel szemben. Bár hozzá kell tennem, hogy az előzményekről is szólni kell, hiszen Balatonőszöd nélkül nem lett volna a TV-székház ostroma, és az elhazudott, a választási csalást beismerő hazugságbeszéd nélkül nem lettek volna azok a tiltakozások, amelyek tömegesen voltak tapasztalhatók az országban. Ezért kell megállapítanunk azt a Jobbik Magyarországért Mozgalom programjában, és kellett a szabadságjogi programban leszögezni, hogy Magyarország ma nem jogállam, tehát Steiner Pál ne féltse a jogállamiságot a jelenlegi jogalkotástól, az Országgyűléstől, hiszen most kell helyreállítani a jogállamiságot azzal, hogy megtörténik az igazságtétel egyik legfontosabb eleme, a jóvátétel, amelyet mindenképpen követnie kell a felelősségre vonásnak.

A felelősségre vonásban egy nagyon jó eszköz lesz majd – egyetértek ezzel, én magam is támogattam – ennek az albizottságnak a létrehozása az emberi jogi bizottságon belül, amely javaslatomra – s nagy örömmre támogatta ezt a többség – ráadásul nemcsak a 2006. őszi politikai szabadságjogsértésekkel fog foglalkozni, hanem a 2002 óta 2010-ig tartó tömeges politikai szabadságjogsértésekkel. Most csak néhányat villantok fel ezekből, hiszen nemrégiben folyamatosan hatalmas tüntetések voltak: 2002. július 4., Erzsébet híd; 2003, Gesztenyés kert; 2003, Kvassay híd; aztán folytatható a sor: 2007. október 22., 2008. március 15., 2008. április 11., Clark Ádám tér. Éppen ezen a héten volt az első kártérítési tárgyalása ennek az ügynek, ahol 52 embert zárt körbe a rendőrség, pedig

nyilvánvalóan teljesen jogellenesen tették ezt, hiszen a gyülekezési jogokkal éltek. Ezeket orvosolni kell. És 2009. július 4., amikor a gárdisták és a szimpatizánsok – köztük Vona Gábor – azért gyűltek össze, hogy kifejezzék tiltakozásukat egy olyan jogellenes döntéssel szemben, amely szembemegy az irányadó emberi jogi normákkal. Ennek érdekében fogjuk nemsokára a strasbourgi bíróság elé vinni a gárda ügyét, hiszen legyen szó akár gárdáról vagy bármilyen érdekérvényesítésről, az állam akkor sem engedheti meg azt, hogy jogellenes eszközökkel korlátozza bárkinek a személyes szabadságát, gyülekezési vagy egyesülési jogát.

A diktatórikus rendőri gyakorlattal és a diktatórikus időszakokkal szakítani kell, a jogállamiságnak kell átvenni a helyet az új időszakban. S nagyon remélem, hogy az új időszakban, abban az albizottságban, amelynek az elnöke Gulyás Gergely lett, az alelnöki posztot pedig Ékes Ilona és jómagam töltjük be, az áldozatokkal együtt fogunk mindent megtenni az igazság kiderítése érdekében, és támogatni fogjuk Balsai képviselő urat. Egyúttal nagyon remélem, hogy olyan belügyminisztere lesz ennek az országnak, aki ezt a munkát nem fogja akadályozni, hívják őt bárkinek.

Köszönöm szépen, és ehhez a munkához kívánok sok sikert. A Civil Jogász Bizottság jelentését mutatnám még fel, hiszen az a jelentés, amit Balog Zoltán említett, valóban hitelesen és meggyőzően tartalmazza a rendőrség jelentésében foglaltakat. Köszönöm szépen. *(Taps a Jobbik sorában.)*

Dr. Novozánszky Ilona NJSz elnök országgyűlési beszámolója

JEGYZŐKÖNYV

az Országgyűlés Emberi jogi, kisebbségi, civil- és vallásügyi bizottsága
a 2002 és 2010 között és különösen 2006 őszén az állam részéről a politikai
szabadságjogokkal összefüggésben elkövetett jogsértéseket vizsgáló
albizottságának 2010. szeptember 20-án, hétfőn, 8.30 órakor
a Képviselői Irodaház II. számú tanácstermében megtartott üléséről

DR. NOVOZÁNSZKY ILONA közreműködő ügyvéd, a Nemzeti Jogvédő Alapítvány és Szolgálat ügyvezető-helyettese: Engedélyt kérek arra, hogy a Nemzeti Jogvédő Alapítványról néhány szót mondjak.

ELNÖK: Egészen nyugodtan, csak annyi a kérés, hogy közelebb tessék tenni a mikrofont, mert akkor hiába beszél.

DR. MORVAI KRISZTINA, európai parlamenti képviselő: Elnézést, csak szeretném tisztázni, hogy a világeért sincs szükség sietségre. Azért kell mennem, mert indul a repülőgépem, és azért szeretnék elsőként kérdezni is, de én lennék az utolsó, aki azt szeretné, hogy az általam igen nagyra becült Nemzeti Jogvédő Alapítvány képviselője siessen.

ELNÖK: Tessék parancsolni!

DR. NOVOZÁNSZKY ILONA közreműködő ügyvéd, a Nemzeti Jogvédő Alapítvány és Szolgálat ügyvezető-helyettese: Azt azért tudni kell, hogy a nagyobb jogvédő szervezetekhez képest, mint a TASZ és az országban nagyobb hírnévnek örvendő Helsinki Bizottság, és ahhoz képest, amilyen nagy volumenű munkát végzett, 2006 ősze óta különösen, de már előtte is, a Nemzeti Jogvédő Szervezet úgymond a köztudatban nincs benne. Úgy gondoljuk, azok az emberek sem ismernek minket istenigazából, akik közelebb állnak a hatalomhoz, a vezetéshez, és a közéletben jobban szerepelnek, holott illene, hogy tudjanak valamit rólunk.

Nagyon röviden. 2004. augusztus 19-én alakult meg a Nemzeti Jogvédő Alapítvány, elnöke dr. Zétényi Zsolt, talán az ország egyik legnagyobb alkotmányjogásza. Ő egyéb jogszabályalkotással is nagy hírrel foglalkozó ügyvéd jelenleg. Tudjuk, hogy ő volt az, aki a '90-es években, a rendszerváltáskor kidolgozta az úgynevezett felelősségre vonási törvényt, amit aztán az Országgyűlés elfogadott, de az Alkotmánybíróság lesöpörte az asztalról, és nem lett belőle semmi. Ezt azért meg kellett említenem. Ügyvezető elnökünk az itt ülő Gaudi-Nagy Tamás kollégánk, akinek oroszlánrészre volt ennek a szervezetnek a felépítésében.

ELNÖK: Ezek után a sajtó számon fogja kérni rajtunk az összeférhetlenséget. De ezt csak a vice kedvéért mondtam.

DR. NOVOZÁNSZKY ILONA közreműködő ügyvéd, a Nemzeti Jogvédő Alapítvány és Szolgálat ügyvezető-helyettese: Remélem is. De ez a szervezethez tartozik, másként nem teljes a kép. Az alakulás, a bírósági bejegyzés után kezdte meg tevékenységét a szervezet. Akkor, 2004-ben olyan feladatok, amik azután sajnos 2006 őszétől tömegesen előfordultak, még nem voltak, ezért a célja elsősorban az volt, hogy a nemzeti ügyek melletti kiállításukért üldözött magyar állampolgárok, legyenek azok itthon vagy a Kárpát-medencében, jogi védelmét, képviselőjét ellátó tevékenységet folytassunk. Ez úgy valósult meg, hogy az alapítvány már megalakulásakor leszögezte, hogy egy szervezet útján fog működni, ez pedig a Nemzeti Jogvédő Szolgálat, ami később meg is alakult. Ez a szolgálat a hozzá csatlakozó együttműködő ügyvédpartnerekkel látja el a feladatát. 2004-től a 2006-os őszi eseményekig ilyen és hasonló ügyekkel, vagy a nagy volumenű 45 előtti ügyekkel, mint például a Képíró-ügy, erről sokan hallottak, amit az itt ülő elnök úr vitt sikerrel, foglalkozott az alapítvány.

2006 új fejlemény volt az egész országban és a Nemzeti Jogvédő Szolgálat életében is. Tulajdonképpen akkor indult meg igazán az élet, mert mi a megfelelő reklám útján és a mindenütt ott lévő közreműködő ügyvéd partnereinkkel nagyon sok ügyet tudtunk vállalni, és nagyon sokan jelentkeztek. Mert ha azt mondom, hogy a 2006-os események után több száz jelentkező volt, és a több száz jelentkezőből év végén körülbelül 100 ember védelmét próbáltuk ellátni, miből konkrétan és igazából 70 lett...

ELNÖK: A Nemzeti Jogvédő Szolgálat esetében ez a védelem polgári jogi képviselőt is jelentette, ugye?

DR. NOVOZÁNSZKY ILONA közreműködő ügyvéd, a Nemzeti Jogvédő Alapítvány és Szolgálat ügyvezető-helyettese: Erre ki fogok térni. Ez akkor még elsősorban büntető- és szabálysértési eljárásokra terjedt ki, majd később, amikor már születtek ítéletek, határozatok megfelelő fórumokon, értelemszerű volt, hogy amennyiben elérjük azt, hogy ne megszüntessék az eljárást, hanem felmentő ítélet szülessen, a kártérítési, illetve kártalanítási igények esetén továbbra is képviseljük a sértetteket. Ez a gyakorlatban így is történt. Azt kell mondani, meglepő volt az, hogy nagyon sok fiatal és lelkes ügyvéd csatlakozott hozzánk, akik teljes elkötelezettséggel, mondhatnám azt, hogy a semmiért, az ügy iránti elkötelezettség, a haza, az igazság és a jog iránti elkötelezettség miatt fejtették ki tevékenységüket. Alapjában véve valamennyi jelentkező ügyében, természetesen attól függően, hogy előzetes letartóztatásban volt vagy csak behívták, mert eljárás folyt ellene, eljártunk a rendőrségen, az ügyészségen, rendszerint a Budapesti Nyomozó

Ügyészségen, s adott esetben a BV-intézetekbe is bejártunk. Gyakorlatilag ezt a három területet tudtuk megfigyelni.

Mindjárt az elején kapcsolódnék ahhoz, hogy miként bántak ezekkel az emberekkel, és miket tapasztaltunk a különböző fórumokon. Tulajdonképpen minden egyes fórumon azt tapasztaltuk, hogy húzták az eljárásokat, és akadályozták a bizonyítékok elének tárását, ezért hosszú ideig nem igazán láttuk át, hogy amit valaki állít, az mivel van alátámasztva. A végén persze valami mindig kialakult, de azt tapasztaltuk, hogy egy kaptafára, azonos indokolással történtek az előzetes letartóztatások, valamint a meghosszabbítások. Azt láttuk, hogy egy koncepció alapján megy az egész, és ez így volt a Budapesti Nyomozó Ügyészségen is. Az ügyész kartársak zöme – tisztelet a kivételnek – ugyanígy állt hozzá, s akkor még nem beszéltem a védőkkel szembeni lekezelő, őket nem igazán partnerszámba vevő viselkedésükről. Többszörös energiával kellett küzdeni azért, hogy valami kis eredményt el tudjunk érni.

A BV-intézetekben fogva tartottak arról panaszkodtak, hogy bántalmazták őket. Az elfogó rendőrök nem a rendőrségi törvényben leírtak szerint jártak el, nem tartották be a rendőrségi szabályzatban leírtakat, hanem – ahogy a tévéfelvételeken is láthatták – durván, gorombán meg rugdosták, elverték a letartóztatottakat, és amikor bevitték őket, rögzítették, hogy ilyen vagy olyan sérülést találtak náluk. De hogyan? Van egy konkrét esetem, ahol egyetlenegy sérülést írtak le, de a többi zúzódásos sérülésről egyetlen szó sem volt, annak ellenére, hogy összevissza rugdosták ezt a fiatalembert. Amit már végképp nem lehetett elmismásolni, az a fején lévő három centis repesztett seb. Ezzel kapcsolatban a rendőrök ellen külön perben indítottunk büntetőeljárást, ami a mai napig is folyamatban van, mert első fokon nem jártunk sikerrel, de nem adjuk fel, és majd meglátjuk, mi lesz másodfokon, bár illúzióim nincsenek, ám ki tudja, lehetnek még csodák. Tehát csak ezt az egy sérülését rögzítették.

Ez a fiatalember, akit a BV-be a repesztett seb miatt a fején egy turbánnal fogadtak be, és ezt már nem lehetett letagadni, a következőképpen járt. Október 21-én a barátjával feljött Budapestre Igalról, az édesanyjától, s jöttek-mentek a városban. Már ekkor voltak különféle megemlékezések, és a Kossuth téren volt egy komolyabb összejövetel. Elmentek a Kossuth térre megnézni, hogy mi van ott, majd a beszédek elhangzása után elvonultak onnan. Elég késő volt, amikor hazaindultak, már elhagyták a Blaha Lujza teret, majd egyszer csak megállt mellettük egy furgon, kinyílt az ajtaja, kiugrott belőle öt vagy hat rendőr, akik rájuk üvöltöttek, hogy álljatok meg, mert igazoltatunk benneteket. A két fiú nagyon megijedt, mert a rendőrök kivételesen be voltak öltözve android ruhába – nem

olyanba, ami most van, mert ez a legmodernebb –, és csuklya is volt a fejükön, és különböző irányban elszaladtak. A védencem, M. Zsigmond egy kis mellékutcába futott be a rendőrök elől, de öten utána vetették magukat, és a gyerek addig szaladt, amíg falhoz nem ért.

Akkor ott megállt – én ezt el is hiszem neki, mert már annyi mindenen átment, hogy ez már nem oszt, nem szoroz, úgysem fogadták el az előadását –, és feltett kézzel várta a rendőröket. Azok azonnal nekiestek, levitték a földre, gyorsbilincsel úgy megkötözték, hogy hetekig zsibbadt a keze, agyonrugdosták, összevissza verték a fejét – nem ekkor sérült meg –, végül megkötözték és bedobták a furgonba, ami utánuk ment. A furgonban volt egy személy, aki már akkor véres volt, rádobták a védencem, majd beugrott hozzájuk két rendőr, és amíg beértek a zuglói kapitányságra, összevissza verték, ekkor repedt fel a feje. Csak annyira emlékezett, hogy valaki azt mondta: hagyd már abba, mert megdöglik. Ezt a kis kedves sztorit el kellett mesélnem, már amennyiben ez egyáltalán sztori.

Miután így helybenhagyták, bevitték a kapitányságra, ott arccal a föld felé lefektették, a keze hátra volt kötözve, s mivel a fejéből ömlött a vér, mentőt kellett hozzá hívni. Annyit sem tettek meg, hogy valamilyen ágyra feltegyék, hanem a földön fektették. A mentő bevitte a Péterfy Sándor utcai kórházba, ott összevarrták a fejét. Így keletkezett az a sérülése, amiből aztán további problémái adódtak. Ezek miatt jelentettük fel a vele szemben eljáró öt rendőrt. A mentő megérkezéséig – amikor félig ájult állapotban, véresre verve a földön feküdt – a rendőrök tovább szórakoztak vele, rugdosták, majd megpróbálták felállítani, a falhoz guggoltatták, de eldőlt, s amikor elesett, rávágtak a lábára a gumibottal vagy a tonfával. Ez egészen a mentő megérkezéséig tartott. A rendőrök leggorombább tette az volt, hogy amikor feküdt, a gumibotot a végbeléhez nyomták, és közölték vele, hogy ha nem azt mondja, amit majd a jegyzőkönyvbe be kell írni, akkor ezzel fogják... – a többit az önök fantáziájára bízom, hogy egészítsék ki ezt a mondatot. Tehát ilyen eljárásnak volt ez a fiú kitéve. Ezek után még azon a napon előzetes letartóztatásba vette a bíróság.

ELNÖK: Ki volt az eljáró bíró?

DR. NOVOZÁNSZKY ILONA közreműködő ügyvéd, a Nemzeti Jogvédő Alapítvány és Szolgálat ügyvezető-helyettese: Ezt most nem tudom megmondani, de otthon megvan a neve, és ha érdeklí önöket, meg fogom mondani. A lényeg az, hogy az előzetes letartóztatását három és fél hónapig hosszabbították, valamikor a nyáron szabadult, és utána több hónapig volt házi őrizetben. Annyira biztosak voltak benne, hogy be fogják tudni bizonyítani, amit ez a fiú elkövetett, vagyis amit a rovására felhoztak, vagyis az, hogy a Nyugati pályaudvarnál csapaterős felállásnál a rendőröket

úgy támadta, hogy állítólag egy kis méretű terelő utcai KRESZ-táblát feljűk dobott. Az más kérdés, hogy el sem bírja, de dobta, ami, ha igaz lett volna, és ez bizonyítható, akkor meg is állapítják a hivatalos személy elleni erőszakot. De nem volt ilyen. Amikor végre tárgyalásra került sor, és megnéztük a videókat, akkor azok nem mutattak a világon semmit. Úgyhogy, egyéb okoknál fogva is, a bizonyíthatatlanság miatt is, végűl is felmentették ezt a fiút. Jelenleg is folyamatban van a kártérítés, lehet, hogy ebben az esetben lesz egy egyezségűnk. Most a kormányrendelet alapján megpróbáljuk, de még a kártalanítás sem fejeződött be, pedig elég régen megy, csak ott is különféle vizsgálatok, az orvos szakértői vizsgálatok miatt húzódik.

Azt elmondom, hogy itt 5 rendőr ellen tett feljelentést, bántalmazás hivatalos minőségben és súlyos testi sértés miatt. Galajda Ágnes tanácsa, elnézést, hogy megmondom, mert ezt bárki megnézheti...

ELNÖK: Egész nyugodtan. *(Dr. Gaudi-Nagy Tamás: Neveket akarunk hallani, azért vagyunk itt.)*

DR. NOVOZÁNSZKY ILONA közreműködő ügyvéd, a Nemzeti Jogvédő Alapítvány és Szolgálat ügyvezető-helyettese: Galajda Ágnes tanácsa a fővárosi bíróságnál felmentette az 5 rendőrt, azt mondta, nem lehet megállapítani, hogy ki verte meg. A védekezés nagyon érdekes és sztereotip volt. Több kollégámmal beszéltem, és azt mondták, mindenki erre hivatkozott. Én nem mentem be más tárgyalásokra, mert volt elég nekem is, de azt mondták, hogy azért szerezte a fejsérülését és az összes sérülését, mert menekült, és többször elesett. Tehát még fantáziájuk sem volt, hogy valami elfogadhatót találjanak ki. Mindenki elesett, akinek sérülése volt, és összevissza törte magát. Ennek ellenére a másik fiú, mert volt még egy fiú ebben a furgonban, ahol ütötték-verték ezt a fiút, állította, hogy igen, őt is jól helyben hagyták, és amikor bedobták mellé M. Zsigmondot, őt is jól helyben hagyták. De ez nem volt elegendő, mert a rendőrök következetesebben adták elő a történeteket. Én magam nem is tudom értelmezni az ítéletet, nem is akarom, mert kicsit túl hosszú lenne, és nem a jelen eset tárgya. Eléggű kevés reményűnk van, hogy a tényálláshoz hozzányűlnak, de azért vannak olyan irateljárási megállapítások és olyan egyéb ordító, támadható dolgok benne, hogy azt ki kellett használni.

Beszéltűnk arról, hogy mivel foglalkozott a Nemzeti Jogvédő Alapítvány. Ezek egy részét tették ki a büntető- és szabálysértési ügyek. Ezekben nagy sikerrel szerepeltek közreműködő ügyvédeink.

Kérdések, észrevételek

ELNÖK: Ha meg tetszik engedni, Morvai képviselő asszony hadd kérdezzen.

DR. NOVOZÁNSZKY ILONA közreműködő ügyvéd, a Nemzeti Jogvédő Alapítvány és Szolgálat ügyvezető-helyettese: Jó. Kérdezzen!

DR. MORVAI KRISZTINA, európai parlamenti képviselő: Elnézést kérek, külön fájdalommal, hogy nem tudok hosszú időt tölteni azzal, hogy meleg hangú gratuláló szavakat mondjak elsősorban a Nemzeti Jogvédő Alapítványnak, amelynek tagjai heroikus munkát végeztek. Borzasztó belegondolni, hogy ha nem lettek volna, hogyan alakulnak a 2006-os események, illetőleg az azt követő megtorlások, de természetesen a TASZ-nak is szeretettel gratulálok, és nagyon köszönöm nekik mindazt, amit tettek.

Konkrét kérdésem lenne Pelle Andreához. Elismételned, Andrea, hogy tudomásod szerint, illetve mit nyilatkoztak arról, hogy a BV-ben készült, vélhetően a bántalmazásokról is valamiféle képet rögzítő videofelvételekkel mi történt, mert ezeknek nagyon fontos szerepük van az ügy megítélésében.

DR. PELLE ANDREA, ügyvéd, a Társaság a Szabadságjogokért ügyvivője és jogsegélyszolgálatának vezetője: Itt külön kell választani a bántalmazást és a megalázó bánásmódot. A megalázó bánásmódnak több tanúja és több elszenvédője volt a Nagy Ignác utcában, a folyosón és az udvaron. Ott bántalmazásról nem számoltak be. A bántalmazás „szűkebb körben” történt nyilván, aminek még nehezebb a felderítése. A biztonsági felvétel az udvaron és a folyosón történekről készült, de mire a nyomozás elért abba a szakba, hogy eszébe jutott a nyomozó ügyésznek bekérni a felvételek, azok sajnos már nem álltak rendelkezésre.

DR. MORVAI KRISZTINA, európai parlamenti képviselő: Ez nagyon érdekes, köszönöm, hogy megismételted. Talán emlékeznek rá a bizottság tagjai is, hogy Boglyasovszky Csaba parancsnok úr, aki abban az időben, amikor ezek a véres borzalmak történtek, parancsnok volt, és meglepő módon most is ő a BV-intézet parancsnoka, határozottan azt nyilatkozta, hogy ezeket a felvételeket eljuttatták az ügyészségnek, és nagyon sajnálja, hogy nem tudja, mi történt ezekkel. Úgyhogy nagyon örülök annak, hogy ezt ilyen formában legalábbis ütköztethetjük.

DR. PELLE ANDREA, ügyvéd, a Társaság a Szabadságjogokért ügyvivője és jogsegélyszolgálatának vezetője: Ez le is van írva a nyomozást megszüntető határozatban.

ELNÖK: Köszönjük. Tájékoztatom a bizottságot és képviselő aszszonyt is, hogy mintegy 10 nappal ezelőtt természetesen megkerestük a fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet parancsnokát azzal, hogy legyen kedves részünkre a kínzás, illetve embertelen, megalázó bánásmód miatt tett feljelentést megküldeni, igazolni azt, hogy milyen felvételeket adott át, illetve a büntetőeljárás valamennyi, nála fellelhető iratát megküldeni. Ugyanezzel a kéréssel fordultam szintén 10 napja Kovács Tamás legfőbb

ügyészhez. Tőle még más dolgokat is kértünk. De ki fog derülni az igazság, nyilván ezek a nyilatkozatok is ezt fogják erősíteni. Parancsoljon!

DR. MORVAI KRISZTINA, európai parlamenti képviselő: Ezt köszönöm. Mindenesetre már önmagában sajátos, hogy két ilyen, egymásnak teljesen ellentmondó nyilatkozat születik ilyen jelentős kérdésben, hogy ezek a tömeges lelki megalázások, a kínzás, kegyetlen, embertelen bánásmód tilalmába ütköző cselekményekre vonatkozó, egyértelmű bizonyítékok hol vannak. Az is sajátosság, hogy ugyanaz az ember a börtönparancsnok mind a mai napig.

Hasonló dráma, hogy azok az ügyészek és bírók, akik ezekben a koncepciók eljárásokban részt vettek, a helyükön vannak. Az ügyészek és bírók szoktak arra hivatkozni, hogy úgy, mint minden más hivatásban, ők is követhetnek el hibákat, tévedhetnek. Például egy bíró rosszul mérlegel egy helyzetet, elítéli azt, aki ártatlan vagy fordítva. Andreával évfolyamtársak voltunk, nem tavaly, nem is tavalyelőtt végeztünk, tehát mind a kettőtök mögött évtizedes szakmai tapasztalat van. A ti szakmai tapasztalatotok alapján az előzetest elrendelő határozatok kapcsán, ezeken a bizonyos pár perces meghallgatásokon megsértették-e az ügyészek, illetőleg bírók az előzetes elrendelésére vonatkozó jogszabályokat, szakmai szabályokat, vagy egyszerűen csak rosszul mérlegelték a helyzetet? Például a te védencéd összeverve volt ott, azt a bíró észlelte, nem észlelte, rákérdezett-e, és egyáltalán mennyiben tartották vagy nem tartották be azokat a szabályokat, amelyek arra vannak garanciaként, hogy megelőzzék azt, hogy alaptalanul kerüljenek emberek őrizetbe?

DR. NOVOZÁNSZKY ILONA közreműködő ügyvéd, a Nemzeti Jogvédő Alapítvány és Szolgálat ügyvezető-helyettese: A magam tapasztalatairól tudok csak beszélni, és az én tapasztalatom az volt, hogy a bírók ezeknek a vizsgálatával, hogy alapos okkal vitték-e oda, hogyan bántak az ügyféllel, nem foglalkoztak. Egyszerűen olyan érzésem volt mindig, és ezt más kollégák is megerősítették, hogy ott volt az indítvány mintegy vezérfonalként, csak ennél maradunk, nem térünk le róla. Beszéltünk arról a védencünkkel, hogy nyugodtan mondja el a sérelmeit. Elmondhatta, mert azt nem mondom, hogy nem mondhatta el, nem fojtották bele a szót, de a vége az volt, hogy ez nem rá tartozik, tegyen panaszt a fogva tartóknál, a BV-ben vagy ahol volt. Tehát nem törődtek vele. Ez volt az én tapasztalatom, és az általam ismert kollégák tapasztalata is. Ez volt általánosnak mondható.

DR. PELLE ANDREA, ügyvéd, a Társaság a Szabadságjogokért ügyvivője és jogsegélyszolgálatának vezetője: Én nem voltam jelen előzetes letartóztatási ügyeknél, de azt el kell mondanom, hogy ez sajnos nemcsak erre az időszakra jellemző, hanem általában véve az előzetes letartóztatás

így működik. Nagyjából tudható, hogy melyik az a bíróság, ahol, ha ott tesz az ügyész indítványt, mert annak van hatásköre, akkor 100 százalék, hogy letartóztatják, és melyik az a bíróság, ahol van esély, mert ott jobban megnézik a személyes körülményeket, és egyénre szabott döntést hoznak. Ahol ezekben az ügyekben elrendelték az előzetest, az azok közé a bíróságok közé tartozik, amelyről lehet tudni, hogy akit oda visznek, és az ügyész előzetest kér, azt le fogja tartóztatni a bíró. Itt tehát nagy különbség nem volt az általános gyakorlathoz képest.

Az volt a különbség, hogy tömegével kerültek be büntetlen előéletű fiatal emberek, akik egyetemre jártak, akik rendezett körülmények között a családjukkal éltek. Hogy nem tűnt fel a bírónak – kérdezem én –, hogy ugyanolyan szövegű előterjesztések alapján, előzmény nélküli emberek kerülnek oda? Az eljáró bírókat nem érdekelte, hogy mi lehet ennek a hátterében, és nem egyéniesítettek. Nyilván lehet feltételezésekbe bocsátkozni, de én nem szeretnék. Kirívóbb ez a sorozat, mint az általános gyakorlat, de megítélésem szerint az általános gyakorlat sem megfelelő. A Fővárosi Bíróság a fellebbezések nyomán, annak idején a számokat is lehetett tudni, az elrendelt előzetesek mintegy háromnegyedét megszüntette.

ELNÖK: A 141 esetből 137-ben. 122 esetben teljesen megszüntette, máshol pedig mérsékelte. Ez 97 százalék.

DR. PELLE ANDREA ügyvéd, a Társaság a Szabadságjogokért ügyvivője és jogsegélyszolgálatának vezetője: Ez magáért beszél. Nyilvánvalóan hibás volt ez az előzetes elrendelési processzus, de azt kideríteni, hogy mi volt ennek a hátterében, nem a jogvédő szervezetek kompetenciája.

ELNÖK: Kitől lenne ez elvárható?

DR. PELLE ANDREA ügyvéd, a Társaság a Szabadságjogokért ügyvivője és jogsegélyszolgálatának vezetője: Ez a bíróság feladata lenne.

RÉVÉSZ MÁRIUSZ (Fidesz): És ha a bíróság nem teszi meg?

VARGA LÁSZLÓ (KDNP): S a bíróságok még tiltakoznak, hogy miért foglalkozunk velük!

DR. MORVAI KRISZTINA, európai parlamenti képviselő: Végül lenne még egy kérdésem, ami látszólag anyagi büntetőjogi, technikai jellegű, de nagyon fontos szerepe van az ügyben. Mindketten láttatok el olyan ügyet, ahol több rendőr volt jelen, és azon az alapon mentették fel őket, hogy nem lehet tudni, melyik bántalmazott. Nos, az én véleményem szerint, ha egy rendőr huzamosabb ideig bántalmaz egy sértettet, és négyen meg nézik, akkor alsó hangon az a négy is pszichikai bűnsegéd. Az, hogy a rendőr csak ott áll, és nem figyelmezteti a társát, hogy ezt azonnal hagyj abba, vagy nem szól a parancsnokának, az egyértelműen pszichikai bűnsegély. Ha meg nem lehet tudni, hogy ki volt a tettes, abban az esetben

a tettes is legalább pszichikai bűnsegéd, és semmilyen eljárási akadálya nincs annak, hogy az in dubio pro reo elve alapján – mivel kétség esetén az enyhébbet kell választani – mindegyiket elítéljék pszichikai bűnsegédként. Felmerült-e ez az eljárásban?

DR. NOVOZÁNSZKY ILONA közreműködő ügyvéd, a Nemzeti Jogvédő Alapítvány és Szolgálat ügyvezető-helyettese: Az én ügyeimben soha nem merült fel, még a legkisebb mértékben sem. Az említett öt rendőrös ügyben megkíséreltem, de kudarcot vallottam vele. A kollégáktól sem hallottam arról, hogy bárkinek ilyen sikere lett volna.

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS (Jobbik): Szerepzarban vagyok, mert bizottsági tag is vagyok, és a Nemzeti Jogvédő Szolgálat ügyvezetőjeként több tucat ilyen ügyet láttam el személyesen. Meg tudom erősíteni Morvai Krisztina szavait, kollégáink minden alkalommal nagyon alapos, többoldalas, dogmatikailag mélyen kidolgozott tényállásra vetített módon előterjesztették, hogy pszichikai bűnsegédként felelősségre vonható a rendőr, de az ügyészség egyszerűen nem foglalkozott vele.

Azoknak mondom, akik nem tudják, hogy a sértetti jogi képviselőnek mi a szerepe a büntetőeljárásban. Nos, mi akkor az ügyész mellett ülünk, tehát gyakorlatilag kis ügyészek vagyunk az ügyben, ugyanúgy perbeszédet tartunk a bűnösségről, ugyanúgy indítványokat és észrevételeket tehetünk, és folyamatos szakmai konzultációban vagyunk az ügyésszel. Minden alkalommal elmondtuk, kollégáink is elmondták, Ilona is elmondta az ő ügyében, de semmilyen fogékonyság nem volt erre az ügyészség részéről. Sőt, olyan eseteket is tudok mondani – konkrétan Kőszegi Zsolt esetét, akinek a Rádiónál az állkapcsát eltörték –, amelyekben első fokon felmentés volt. Se az ügyészség, se a bíróság nem hivatkozott pszichikai bűnsegédi alakzatra, csak mi, s az ügyészség a fellebbezést később visszavonta, tehát lemondott arról, hogy a másodfokú eljárásban ezt újraértékelje a másodfokú bíróság.

ELNÖK: Varga László képviselő úr!

VARGA LÁSZLÓ (KDNP): Amikor a fejsérülést szenvedett fiatalember bekerült a Péterfy Sándor utcai kórházba, a kórház készítette-e látteleletet, vagy csak a sebét látta el? Mert azt tetszett mondani, hogy a bíróság a tárgyalás során csak a fejsérülését vette figyelembe. No de közben kórházban is volt. Akkor az orvos is hibás.

DR. NOVOZÁNSZKY ILONA közreműködő ügyvéd, a Nemzeti Jogvédő Alapítvány és Szolgálat ügyvezető-helyettese: A mentő bevitte őt a Péterfy Sándor utcai kórházba, ott összevarrták a fejsérülését, kiállítottak egy ambuláns lapot, amin csak az áll, hogy mivel vitték be – azt eltüntették, hogy kik, milyen beavatkozást végeztek rajta, de ők nem minősítették az esetet. Azt nem írhatták oda, hogy elmondása szerint ezek

meg ezek megverték. Arról már nem is beszélve, hogy az állapota miatt nem is nagyon tudott kommunikálni.

VARGA LÁSZLÓ (KDNP): A többi sérüléséről egyáltalán nincs látlelet?

DR. NOVOZÁNSZKY ILONA közreműködő ügyvéd, a Nemzeti Jogvédő Alapítvány és Szolgálat ügyvezető-helyettese: Nincs. És ez nagyon érdekes.

VARGA LÁSZLÓ (KDNP): Ez az orvos hibája is.

DR. NOVOZÁNSZKY ILONA közreműködő ügyvéd, a Nemzeti Jogvédő Alapítvány és Szolgálat ügyvezető-helyettese: Ez így van, mert attól, hogy a feje volt komolyan sérült, a testi zúzódásai is megvoltak. Egyébként fel volt öltözve és csupa vér volt. Amikor elvitték az ügyészségre meghallgatni, akkor is a véres ruhájában volt, mert csak több mint egy hét után engedték meg, hogy az édesanyja tiszta ruhát vigyen neki. Mint tudjuk, a fejsérülés erősen vérzik. A bíróság nem sokra ment az ambuláns lappal, abból nem tudta megállapítani, hogy mi történt.

RÉVÉSZ MÁRIUSZ (Fidesz): Gyakorlatilag én is így jártam. Két helyen hasadt be a fejem, de a zárójelentésben csak egy szerepelt. A lapocám eltört, az szerepelt a zárójelentésben. Készült egy tévéfelvétel – ami nem került elő –, amelyen lehetett látni, hogy nemcsak ez a két sérülésem volt, hanem alaposan összeverték. A bíróság kétségbe vonta az állításmot, hogy két fejsérülésem volt, ezért levágattam a hajam fél centisre, hogy az ítélet előtt meg tudjam mutatni a sérülésem a bíróságnak. Az orvos szakértő azt mondta, nem lehet minden kétséget kizáróan megállapítani, hogy a sérülések egy időben keletkeztek-e, de mivel elég párhuzamosak és elég hasonlóak, ezért valószínűsíthető. A saját tapasztalatom alapján azt tudom mondani, hogy annak idején így működött a látlelet felvétele. Volt néhány kellemetlen pillanatom, amikor arról győzködtem a bíróságot, hogy a látlelet ellenére két helyen volt összetörve a fejem.

ELNÖK: Itt számtalan esetben hangzik el az a hivatkozás, hogy a rendőri jelentések miket tartalmaztak. Amikor egy rendőri jelentésről kiderül, hogy hamis, mert – mondjuk – a csoportos elkövetés alapja három olyan személy együttes részvétele, akik korábban nem is ismerték egymást, nem is voltak egy helyen, korábban soha nem találkoztak, mindegyik büntetlen előéletű satöbbi, akkor önök szerint hogyan kellene eljárnia a rendőrségnek és az ügyészségnek? Mi lehet a megoldás az ilyen esetekben? Itt tömegesen fordultak elő ilyenek, de ezek egyáltalán nem egyedi esetek.

DR. NOVOZÁNSZKY ILONA közreműködő ügyvéd, a Nemzeti Jogvédő Alapítvány és Szolgálat ügyvezető-helyettese: Azt nem nekünk kell megmondani, hogy a rendőrségnek hogyan kellene eljárni, de úgy gondolom, hogy a rendőrségnek a szabályok szellemében kellene eljárnia.

ELNÖK: És azután, hogy ez megtörtént?

DR. NOVOZÁNSZKY ILONA közreműködő ügyvéd, a Nemzeti Jogvédő Alapítvány és Szolgálat ügyvezető-helyettese: Azokat a rendőröket, akik hamis adatokat tartalmazó jegyzőkönyveket vettek fel, okirat-hamisításért felelősségre kellene vonni.

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS (Jobbik): A valótlan tartalmú rendőri jelentés egyrészt hamis vádat is tartalmaz, másrészt viszont lehet mentő körülmény. Van egy konkrét esetbéli élményem, amelynek picit szakmai konzultációjellege is van; fontos, hogy legyen benne a jegyzőkönyvben, hogy ne felejtjük el.

A konkrét eset. Október 21-én, hajnali 1 óra 30-kor Buda felől megindul a rendőri oszlató ék a Ferenciek terei barikád felé. Ott áll a hídon egy jól öltözött banktisztviselő, akit majd meg fogunk hallgatni, ha minden igaz, ezért részleteiben nem mondom el. Egy a lényeg, ő sétált a hídon, és végignézte, hogy 300 rendőr hogyan sétál el mellette. Onnan kivált hat rendőr, orrbaszájba megverték, három bordája eltörtött, nyílt fejsébket kapott. Utóbb a jelentést készítő rendőr, a Borsod megyei szakaszszolgálati rendőr jelentése arról szólt, hogy ő ott kővel dobálva megtámadta a 300 fős rendőri alakulatot. Öltönyös banktisztviselőként! Emiatt feljelentést tettünk a rendőrrel szemben közokirat-hamisítás, és még nem is tudom, hamis tanúzás vagy mi miatt, de megszüntették az eljárást anélkül, hogy felelősségre vonták volna. A jogvédők ennyit tudtak tenni, hogy minden lehetséges eszközt igénybe vettek, de sajnos elakadtak ezek az ügyek vagy ügyészségi, vagy bírósági szakban.

DR. PELLE ANDREA, ügyvéd, a Társaság a Szabadságjogokért ügyvivője és jogsegélyszolgálatának vezetője: Nekem egy megjegyzésem lenne ehhez, hogy gyakorlatilag kizártnak tartom, hogy 2006 őszén ezeket a tömeges gyanúsításokat a rendőrség úgy közölte volna, hogy előtte ne egyeztessen az ügyészséggel. Sőt, azt gondolom, hogy voltak ügyészi utasítások is ezekben az ügyekben, amelyek a jogi minősítésre és a gyanúsításra vonatkoztak.

ELNÖK: Révész képviselő úr!

RÉVÉSZ MÁRIUSZ (Fidesz): Mi pedig azt hallottuk, hogy a bíróságon előzetes eligazítást tartott két vezető beosztású bíró, és voltak olyan bírók, akik azt jelezték, hogy ebben nem kívánnak részt venni, és őket nem is osztották be. Nem tudom, hogy önök hallottak-e ilyenről.

DR. NOVOZÁNSZKY ILONA közreműködő ügyvéd, a Nemzeti Jogvédő Alapítvány és Szolgálat ügyvezető-helyettese: A magam részéről nem hallottam. Nem tudok mást mondani.

DR. PELLE ANDREA, ügyvéd, a Társaság a Szabadságjogokért ügyvivője és jogsegélyszolgálatának vezetője: Én sem hallottam ilyet. Ismerve

ezeknek a bíróknak a letartóztatási gyakorlatát, különösebben nem kellett utasítani őket.

RÉVÉSZ MÁRIUSZ (Fidesz): Azért az, hogy másodfokon 97 százalékos arányban szüntettek meg eljárásokat, mégiscsak önmagáért beszél. Nem igazán elképzelhető, hogy bármikor megközelítette volna a 97 százalékot a tévedési arány.

DR. PELLE ANDREA, ügyvéd, a Társaság a Szabadságjogokért ügyvivője és jogsegélyszolgálatának vezetője: Itt az is kérdés, hogy az ügyészek önállóan, egyéni döntés alapján terjesztettek elő ilyen tömegesen előzetes letartóztatás iránti indítványt. Ott elképzelhetőnek tartom, hogy volt egyfajta vezetői utasítás.

ELNÖK: Gaudi-Nagy Tamás képviselő úr, parancsoljon!

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS (Jobbik): Ehhez kapcsolódóan szeretném azt a gondolatot és tapasztalatot megosztani, hogy ezekben az indítványozásokban azt mindenképpen látnunk kell, hogy az előzetesek körében elég felületes amúgy is a bírói gyakorlat, ahogy Andrea is mondta. Azt tegyük a jegyzőkönyv kedvéért hozzá azért, hogy ennyire rendezett életvezetésű és bűncselekményt korábban soha el nem követő, tehát tiszta emberek tekintetében pusztán a rendőri jelentések, pusztán a rendőri vallomás alapján még a futballhuligán-ügyeket is messze meghaladó drasztikussággal alkalmazták az előzetes elrendelését, ami még a belső arányosságot is fölborította.

A másik az indítványozás. Azt kérdezném meg a kolléganőktől, hogy mik voltak típusosan az ügyészség részről az előzetes letartóztatási indítványok. Annyiban kérném a szakmai véleményt, hogy mondjuk a bűnisméltés, mert ez volt a legtipusosabb, hogy erre hivatkoztak a 20 éves, szőke, törékeny egyetemista lányok esetében, akiket körömcipőben vadásztak le, hogyan minősíthető. Mennyi az esélye ezekben az esetekben a bűnisméltésnek, mert az volt a hivatkozás, hogy ők kimennének az utcára, és kővel dobálnának.

DR. PELLE ANDREA, ügyvéd, a Társaság a Szabadságjogokért ügyvivője és jogsegélyszolgálatának vezetője: Az volt a hivatkozás, hogy tüntetéssorozatokról van szó, és biztos elmennek a következő tüntetésre is, de ez is hajmeresztő. Hivatkoztak az összebeszélésre is úgy, hogy az 5 emberből gyakorlatilag senki nem ismerte egymást, csak egyberakták őket, hogy csoportnak tűnjenek. Látható volt, hogy konkrétumokkal nem tudták alátámasztani az előzetes indokoltságát.

DR. NOVOZÁNSZKY ILONA közreműködő ügyvéd, a Nemzeti Jogvédő Alapítvány és Szolgálat ügyvezető-helyettese: Ugyanez a véleményem.

ELNÖK: Révész képviselő úr!

RÉVÉSZ MÁRIUSZ (Fidesz): Az egész Belváros be van kamerázva. Gyakorlatilag azt hallottam másoktól, de én is azt tapasztaltam, hogy a felvételek eltűntek. Nemcsak a büntetés-végrehajtásnál, hanem szinte mindenütt az fordult elő, hogy bár volt térfelügyelő kamera a környéken, de amikor bizonyítani kellett, hogy valakik dobáltak, vagy valami atrocitás történt, ezek a felvételek nem kerültek elő. Mit tudnak erről mondani? A bírósági eljárás során kerültek-e elő használható felvételek, vagy az volt a jellemző, hogy amikor a védelem kérte, akkor is azt tapasztalták, hogy azok a felvételek éppen nincsenek meg?

DR. PELLE ANDREA, ügyvéd, a Társaság a Szabadságjogokért ügyvivője és jogsegélyszolgálatának vezetője: Ahol gyanúsítottat képviseltem, egyik sem került bíróságra, mert megszüntették a nyomozást. Mi produkáltunk felvételt, ami nem térfelügyelő kamerával készült, hanem az Index felvétele volt, ahogy éppen verik az ügyfelünket. Azt én szereztem be, és én adtam át a nyomozó ügyészségnek.

DR. NOVOZÁNSZKY ILONA közreműködő ügyvéd, a Nemzeti Jogvédő Alapítvány és Szolgálat ügyvezető-helyettese: Ugyanígy. Általában a hivatalos szervek részéről azt kaptuk, hogy nincs ilyen felvétel. Amit végül meg tudtunk szerezni, azt az ügyfél maga szerezte be ismerőstől, barátától, aki szintén ott volt. Azt tudtuk produkálni.

RÉVÉSZ MÁRIUSZ (Fidesz): Még egyszer megkérdezem, hogy a nagyjából 100 ügyben volt-e egyetlenegy olyan eset, amikor a bíróság előtt térfelügyelő kamerával bizonyították, hogy az éppen megvádolt ember köveket hajigált, megtámadta a rendőröket, Molotov-koktélt dobott, vagy bármit elkövetett. Mert az egész Belváros be van kamerázva.

DR. NOVOZÁNSZKY ILONA közreműködő ügyvéd, a Nemzeti Jogvédő Alapítvány és Szolgálat ügyvezető-helyettese: A 2006-os őszi eseményekkel kapcsolatban nekem egyetlenegy nem volt. Először a TV-ostromnál láttam, ott is szerepeltünk szép számmal, akkor láttam néhány felvételt, amelyen volt, aki tisztán látható volt.

RÉVÉSZ MÁRIUSZ (Fidesz): Amit nagyjából a Hír TV készített. De nem térfelügyelő kamera.

DR. NOVOZÁNSZKY ILONA közreműködő ügyvéd, a Nemzeti Jogvédő Alapítvány és Szolgálat ügyvezető-helyettese: Ez így van.

RÉVÉSZ MÁRIUSZ (Fidesz): A térfelügyelő kamerákra horribilis összeget költöttek az önkormányzatok. Van-e olyan gondolatuk, hogy nem véletlenül nem tudták ezeket felhasználni?

DR. NOVOZÁNSZKY ILONA közreműködő ügyvéd, a Nemzeti Jogvédő Alapítvány és Szolgálat ügyvezető-helyettese: Van. Nem volt véletlen.

DR. PELLE ANDREA, ügyvéd, a Társaság a Szabadságjogokért ügyvivője és jogsegélyszolgálatának vezetője: Más ügyekben láttam térfelügyelő kamerás felvételt, gyakorlatilag használhatatlan. Ezek olyan minőségűek, hogy nem lehet felismerni, ki van rajta.

ELNÖK: Akkor is sokat segíthet bizonyos esetekben, hogy ki volt ott.

DR. PELLE ANDREA, ügyvéd, a Társaság a Szabadságjogokért ügyvivője és jogsegélyszolgálatának vezetője: Nem lehet felismerni, bárki van rajta.

DR. NOVOZÁNSZKY ILONA közreműködő ügyvéd, a Nemzeti Jogvédő Alapítvány és Szolgálat ügyvezető-helyettese: Bocsánat, van, amikor megerősöskolják a látottakat, és azt mondják, hogy a ruházata hasonlít. Ilyennel találkoztam.

ELNÖK: Gaudi-Nagy Tamás, parancsoljon!

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS (Jobbik): A térfelügyelő kamerákkal kapcsolatos tapasztalatokat én is úgy tudnám összegezni a Nemzeti Jogvédő Alapítvány és Szolgálat 100 ügyében, hogy valóban egy sem került elő, egyetlen alkalommal sem. De a rendőrség által készített felvételek, amik viszont bizonyítható módon készültek, tehát minden szakasz mellé legalább egy kamerás rendőr rendszeresítve van, például a REBISZ-nél, egyetlen eset nem volt, amikor akár mentő körülményként előkerültek volna. Egy ilyen koncepció perben, ahol az volt a vád, hogy kővel megdobta a rendőrt az Alkotmány utcánál?! Öt soproni rendőr, úgymond, személyes indíttatásból feljelentette. Beszereztük azokat a fényképfelvételeket, amelyeket egy erkélyről készített egy lakó, azon látszott, hogy három rendőr is kameráz abban az időpontban és azon a helyen, amikor a vád szerint kővel dobált az az ember. Ennek ellenére ezek a felvételek nem kerültek elő, mert nyilvánvaló lett volna, hogy nem történt kődobálás. Tehát mentő körülményként sem kerültek elő soha felvételek, és ha nagyon megerősítem magam, úgy gondolom, hogy terhelő felvételek sem kerültek igazából elő, illetve csak a Szabadság téri ügyben kerültek elő.

De egy fényképfelvételes ügyet is szeretnék megosztani, mert ez sem kapott nagy nyilvánosságot. Volt egy olyan védencem, aki szeptember 19-én a Kossuth térről jött hazafelé. Nem vett részt az eseményekben, viszont rasztahaja volt, és bőrkabátot viselt. Rengeteg felvétel keringett, a rendőrségnek volt egy egysége, amely figyelte a felvételeket, és hivatalból tett feljelentést, ha valakit felismert. Egy rendőr felismerni vélte egy Blaha Lujza téri dobálócsoport tagjaként a rasztahájával és bőrkabátjával. Hároméves eljárás kellett ahhoz, hogy kétséget kizáróan bebizonyítsuk, nem ő az. Számítástechnikai szakértővel. De egyértelmű is volt, mert másként volt nyírva a barkója, satöbbi. Abszurdítások tömegeit eredményezték ezek az

eljárások. Amikor az a felvétel előkerült, a kreativitás abba az irányba ment, hogy nyilvánvalóan megalapozatlan ügyet próbáltak ráhúzni. Háromévnyi szenvedés után tudták csak felmenteni.

ELNÖK: Két kérdést szeretnék föltenni. Az első az, hogy mint gyakorló büntetőjogászok, önök szerint van-e olyan jogszabály, amelynek módosítására szinte ordító szükség lenne, hogy ilyen helyzeteket meg lehessen előzni. Túl azon, hogy itt nyilván az állami gyakorlat sem mindig tartotta be a jogszabályokat, van-e olyan jogszabályi intézkedés, amely elősegítené azt, hogy ilyen esetek akár a rendőrségen belül visszaszoríthatók legyenek, és ha mégis megtörténnek, akkor ezt követően mi az, ami a feltárásukat elősegítené? Ez tehát az első kérdésem.

A második ennél nehezebb, és nem is kötelező rá válaszolni. Ha 2006 szeptemberét és októberét önök értékelni próbálják, akkor mindabból, amit láttak és tapasztaltak – és itt nemcsak az állami erőszakról van szó, tehát nemcsak a rendőrségi erőszakról, hanem a büntetés-végrehajtásban tapasztaltakról, az ügyészségi indítványokról, a bírósági határozatokról –, hogyan ítélik meg az egészet, hogyan tudnák összefoglalni? Köszönöm.

DR. NOVOZÁNSZKY ILONA közreműködő ügyvéd, a Nemzeti Jogvédő Alapítvány és Szolgálat ügyvezető-helyettese: Mondjuk, az én véleményem szerint elsődlegesen, ha most a jogszabályokkal kezdeném, többünk véleményét próbáltuk beszerezni, hogy vajon mihez kellene hozzányúlni; kinek-kinek más véleménye volt, de abban megegyeztünk, hogy például a büntetőeljárásnak bizonyos részeihez feltétlenül hozzá kellene nyúlni. Az ügyészségre vonatkozó jogszabály, a rendőrségre vonatkozó jogszabály ugyan nagyon sok mindent kimond konkrétan, de azért ott is lehetne precizírozni a kötelezettségeket. És ezen még el kell gondolkodni, hogy ne kapásból mondjunk ötleteket; ezek azok, amelyek nyilvánvalóbbak inkább.

Ami pedig a véleményünk, legalábbis az én véleményem ezekben az ügyekben. Ezt az egész eseménysorozatot megelőzi egy nyolcévnyi olyan kormányzás, és ez mindenütt kibukott valahogy, mindenütt, akármerre mentünk, akárkivel beszélgettünk, ez azonnal kibukott, hogy erről van szó, hogy az emberekben felgyűlt az elégedetlenség, az indulat, mondhatnám, az undor ez után a sok hazudozás után, a sok be nem váltott ígéret, amellet a nyomor nőtt, mindenkinek az életfeltételei nehezedtek. Tehát egy ilyen hangulatban eljön 2006, amikor előáll ez a..., nem tudom, minek nevezzem..., ember, aki akkor volt a miniszterelnök, és elmondja ezt a beszédet, ezt megfelelő emberek kiszivároztatják, és ez bekerül a köztudatba. Jogos volt ez a hangulat. Gyakorlatilag mindenért a hatalom, akik akkor a hatalomban voltak, ők a felelősek. Ez az elsődleges, ami az én

véleményem. És ez abszolút nem érdekelte sem a rendőrséget, sem mást, mert ez kijött az eljárások során, hiszen ez a kérdés felmerült, fel is tették a bírók a kérdést sokszor, de ha nem, akkor elmondták, hogy mégis hogyan jutott ide. Tehát előjött az, hogy a bíróság előtt is, az ügyészség előtt is, rendőrség előtt is – bár a rendőröknél nem annyira, de ügyészségnél, bíróságnál –, hogy egyszerűen az őszödi beszéd a csúcsa volt mindennek, akkor – hogy vulgárisan fejezzem ki magam – elszakadt a cérna a legtöbb embernél, és egyszerűen ki kellett adni ezt a felgyülemlett indulatot. Tehát maga a hatalom hozta létre ezt a hangulatot a társadalomban, ami így kulminált 2006-ban, ezzel a beszéddel.

No, az, hogy az ügyészség meg a bíróság a hatalom kiadott ukája szerint járt el, az nyilvánvaló volt, hogy ők parancsra dolgoznak, legalábbis az a része mind az ügyészségnek, mind a bíróságnak, amelyik ezekben az ügyekben eljár – tisztelet a kivételnek, mert másodfokon különösen tapasztalható, hogy hál' istennek jobbak –, de kétségtelen, hogy ők egy az egyben végrehajtották, amit a hatalom tőlük elvárt. A rendőrségről nem beszélve; ott meg egyéb okoknál fogva még szabadjára is engedték az indulatokat, véleményem szerint. Lehet, hogy nem mondták úgy konkrétan, hogy mit csináljatok, de hogy csinálhattok, amit akartok, az benne volt, hogy ezt valahonnan kapták. Mert olyan nincs, hogy egy kisrendőr a felettesei hozzájárulása vagy rábólintása nélkül ezt meg merné magának engedni normális esetben, ami itt akkor előfordult, és még később is, jó ideig, különféle nemzeti ünnepeinken, illetőleg demonstrációkon, ahol a rendőrség sorozatban sértette meg az egyesülési jogot, az alapvető szabadságjogokat, alkotmányos jogokat, mindent, változatlanul, még hosszú-hosszú éveken át. A magam részéről tehát az a véleményem, hogy azok a bíróságok és ügyészségek, amelyek eljártak, nem álltak a hivatásuk magaslatán, mint ahogy ez elvárható lett volna tőlük.

ELNÖK: Pelle ügyvédnő

DR. PELLE ANDREA ügyvéd, a Társaság a Szabadságjogokért ügyvivője és jogsegélyszolgálatának vezetője: Én nem hinném, hogy a jogszabályokban rejtett volna az oka annak, hogy ez megtörténhetett 2006-ban. Sokkal inkább az a hibás, kritizálható gyakorlat volt a táptalaja, ami ezt lehetővé tette, tehát hogy az előzetes letartóztatásoknál nincs szakmai kontroll, a másodfok az esetek nagy többségében nem jelent igazi jogorvoslatot. Itt, szerencsére, jelen esetben a Fővárosi Bíróság volt a másodfok, ami egyébként is, más ügyekben is egy normális, minden esetet külön megvizsgáló bíróság. De ha ez az ország egy másik területén lett volna, akkor nem biztos, hogy ilyen eredményes lett volna a fellebbezés. Ez tehát rámutat egy rendszerhibára, hogy hiába változott meg az előzetes

letartóztatásnak a jogi háttere, ugyanakkor a fejekben még nem volt meg az átállás; az ezt használó bírácoknak egy része nem veszi azt tudomásul, hogy az előzetes nem egy előre hozott büntetés. Én tehát ezt látom a fő problémának, és ezt nem a jogszabályok módosításával lehet korrigálni az én megítélésem szerint. *(Dr. Szabó Máté megérkezik az ülésre.)*

A második kérdésre én annyit szeretnék elmondani, hogy az én megítélésom szerint egy ilyen esemény, ami tehát 2006 őszén történt, ez nagyon alááshatja az igazságszolgáltatásba vetett hitet, az igazságszolgáltatásba vetett bizalmat. Hiszen az vitathatatlan, hogy fölgyújtottak épületeket, fölgyújtottak autókat, folyt rongálás, randalírozás Budapest utcáin. S azáltal, hogy egy ilyen differenciálatlan erőmutatvány követte ezt, amikor válogatás nélkül, mindenkit, aki az utcán volt, élt és mozgott, bevittek, ezzel azt érték el, hogy akik tényleg bűncselekményeket követtek el, ők is el tudnak bújni a mögé, ami egyébként számtalan esetben történt: a jogtalan előzetes letartóztatások, a jogtalan eljárások, a megalapozatlan rendőri jelentések. Tehát nem megerősíti a közbiztonságot egy ilyen rendőri intézkedéssorozat, hanem éppen hogy gyengíti, mert lehetetlenné teszi a tényleges felelősségre vonásokat, vagyis amikor jogos lenne, és szükség lenne a felelősségre vonásra. Én tehát ezt látom a legnagyobb kártételnek az egész 2006-os intézkedéssorozatból.

ELNÖK: Köszönjük. Még Révész Máriusznak adom meg a szót egy kérdésre; utána nyugodtan a statisztikákat akár külön-külön tessenek ismertetni, és aztán folytatjuk.

RÉVÉSZ MÁRIUSZ (Fidesz): Szívemből tetszett beszélni; nagyon egyetértek azzal, amit elmondott. De azt mondta, hogy nem a jogszabályokkal volt a konkrét gond. Akkor ezt értelmezhetjük-e úgy is – kicsit egyenesebben –, hogy tulajdonképpen akkor nem mindenben sikerült a magyar jogállam jogszabályainak megfelelően eljárni az ügyészségen, bíróságon, rendőrségen? Össze lehet-e így foglalni?

DR. PELLE ANDREA ügyvéd, a Társaság a Szabadságjogokért ügyvivője és jogsegélyszolgálatának vezetője: Igen.

RÉVÉSZ MÁRIUSZ (Fidesz): Jó, köszönöm; ez egy fontos megállapítás volt.

ELNÖK: Ha vannak statisztikák, tessék most a végén nyugodtan ismertetni.

DR. NOVOZÁNSZKY ILONA közreműködő ügyvéd, a Nemzeti Jogvédő Alapítvány és Szolgálat ügyvezető-helyettese: Egy mondatot még hozzátennék ehhez: az a véleményem, hogy itt a jogszabály-korrekciónál nem valami nagy horderejű kibevezésére gondolok a meglévő jogszabályoknak; át kell gondolni, hogy milyen részei, kisebb részei vannak, ahol azért

fontos lenne hozzányúltni. Én úgy érzem, hogy a kettőnk véleménye együtt az igaz. Ezt is meg kell vizsgálni. Amit a kollégánóm elmondott, azzal magam is egyetérték. Valóban olyan álláspontnak adott hangot, ami helytálló. De ezt az oldalt is érdemes megvizsgálni. Ettől függetlenül gondolkozunk ezen. Kezdetről fogva felmerült, hogy van-e valahol a jogszabályokban hézag, vagy valahogy másképp kellene.

Ez viszont valóban időigényes és spekulatív munka. Ezt olyanoknak kell végezni, akik nagy gyakorlattal rendelkeznek, az életpasztaletot meg azoknak kell hozzáadni. Nagyon röviden azért arra kitérnék, hogy a büntető jellegű ügyekben, ahogy itt már megemlítették, a kártérítési és kártalanítási ügyeket is vittünk. Hála a jó istennek, nem eredménytelenül. A civilek képvisellete során, amikor már megvolt vagy a felmentés, vagy megszüntették az eljárást, akkor került sor vagy kártalanításra, vagy kártérítésre, attól függően, hogy milyen ügyekről volt szó. A kártérítési pereinkből csak a nagy számokat mondom. A nemzeti jogvédők körülbelül 50 személy kártügyében jártak el a mai állás szerint, és eddig több mint 40 millió forint kártérítéshez jutottak az áldozatok összességében. A kártalanítás vonatkozásában változó a kép, mert ott volt olyan, ahol 7 napért 1,2 millió forintot ítélt meg a bíróság, 11 nap után 1,6 milliót. Most utoljára született egy eléggé átütő ítélet, 50 nap előzetes után 3 millió forintot ítélt meg a bíróság kártalanításként.

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS (Jobbik): Elnézést, a kollégánő nyilván evidenciának kezeli, hogy ezt mindenki tudja. Az előzetes letartóztatás foganatosítása esetén jár kártalanítás, ha és amennyiben kiderül, hogy nem volt megalapozott, azaz megszüntették az eljárást, vagy felmentették. Kártérítés, a jogcímet mondom csak, vagy személyes szabadság megsértése esetén jár, ami azt jelenti, hogy előállították, fogva tartották, vagy testi épség megsértéséért, bántalmazásért, sérülés okozásáért, és ami még visszatérő volt, emberi méltóság megsértéséért, megalázó, durva bánásmód miatt.

ELNÖK: Van még? Tessék parancsolni!

DR. NOVOZÁNSZKY ILONA közreműködő ügyvéd, a Nemzeti Jogvédő Alapítvány és Szolgálat ügyvezető-helyettese: Még a rendőri szervekkel szembeni, önkényes fogva tartással kapcsolatos, testi sérülés okozása miatti kárigények körében érdemes megemlíteni, hogy például több mint 20 személy ügyét peresítettük. Ezek részben folyamatban vannak. Egy kis részük, mert a rendőrség nem igazán mutatott hajlandóságot az egyezsége (*Az elnök megjegyzésére.*), az most lesz. Peren kívül 11 fővel lehetett teljes körűen, 5-tel részlegesen lehetett megegyezni, mindösszesen több mint 20 millió forintot fizettek ki eddig. Az, hogy

idáig eljutottunk, a vezetőség megállapítása szerint 3 éves kemény munka eredménye. Úgyhogy pillanatnyilag úgy gondolom, ennyit érdemes erről elmondani. Sok ügy folyamatban van, nagyobbik része peresítés alatt. Hogy ez meddig marad, és sikerül-e esetleg egyezséget kötni, azt nem tudhatjuk.

ELNÖK: Tessék parancsolni!

DR. PELLE ANDREA, ügyvéd, a Társaság a Szabadságjogokért ügyvivője és jogsegélyszolgálatának vezetője: Csak egy mondatot szeretnék mondani. Nem sok ilyen polgári perben láttam el képviseletet, viszont az feltűnt, hogy a magyar államot képviselő Igazságügyi Minisztériumban stratégiai döntés született arról, hogy ezekben a kártalanítási ügyekben a jogalapot nem vitatják. Tehát nem kellett azon izmozni a perben, hogy magára terelte a gyanút, satöbbi, vagy sem.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Még két komment lenne, ezért Révész Máriausz képviselőtársamnak, majd Gaudi-Nagy Tamás alelnök úrnak adom meg a szót, és ezzel a meghallgatást befejezzük.

RÉVÉSZ MÁRIUSZ (Fidesz): Az előbb akartam mondani, csak elfelejtettem, hogy a jogállamba vetett hitet aláássák azok az eljárások, amelyek a rendőrségen, bíróságon, ügyészségen folynak, másrészt szerintem ezt a bizalmat mindaddig nem lehet helyreállítani, amíg ezeknek valamilyen következménye nem lesz. Tehát azt tartom az egyik leg-súlyosabb ügynek, hogy rendőrök hamisan tanúskodtak, és felhúzzuk a vállunkat, nincs következménye. A bíróságok úgy ítélték, ahogy, és nincs következmény. Ha valaki azt mondja, hogy ez nem volt teljesen rendjén, akkor ez megfekszi a bíróságok gyomrát. De ugyanez a helyzet az ügyészséggel. Tehát a jogállamba vetett hit helyreállításához az is kell, hogy ezekkel az ügyekkel őszintén szembenézzünk a jövőben. Köszönöm.

ELNÖK: Gaudi képviselő úr, parancsoljon!

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS (Jobbik): Köszönöm, elnök úr. Igazából mint nemzeti jogvédő szeretnék egy rövid gondolatsort hozzáfűzni a jogállamiság helyreállításához, amiről Révész Máriausz képviselőtársam beszélt, teljes joggal. Arra kérem a magyar közvéleményt, hogy azért ismerje el vagy becsülje meg azt a munkát, amit a jogvédők végeztek ebben a műfajban. Nyilván a szívemhez a Nemzeti Jogvédő Alapítvány áll közelebb. A statisztikák is igazolják, hogy 2006 előtt már számos precedens értékű ítéletet tudtunk kiharcolni tüntetésen meghurcoltak előállítására, megverésére, fogva tartására miatt. Ezek voltak az Erzsébet téri és a Kvassay hídi precedens kártérítési perek. Lehet, hogy korábban nem is volt jelen a magyar joggyakorlatban az, hogy ha a rendőrök egy tüntetőt

elzártak 8 órára, és utána hazamehetett, eszébe nem jutott, hogy kártérítési igénnyel éljen. Ezt szerencsére megváltoztattuk, és esetenként 0,5-1 millió körüli kártérítést sikerült elérni.

2006 ősze után a rendőri szervek részéről, ezt tegyük hozzá, Pelle Andrea helyesen utalt arra, hogy az előzetes letartóztatás miatt a magyar állam képviselői a jogalapot nem vitatták. Erről majd meg is fogjuk kérdezni Szabó Máté urat, akit köszöntök, és aki személyesen vállalt részt abban, hogy közvetítsen a rendőri és a jogvédő szervezetek között, annak érdekében, hogy önkéntesen álljanak a dolgok elébe, és próbáljuk meg a kártérítést egyezségben elérni. Már csak azért is, mert az ENSZ kínzás elleni bizottsága még 2006 novemberében jelentette, hogy általános elvárás a tagállamoktól az, hogy egy ilyen extrém, tömeges jogsértés esetén peren kívül adjanak kártérítést az állam szereplői. Egyébként a gyakorlatban azt is észleltük, hogy itt a 8 jogerős ítéletünk hatása nélkül önkéntes egyezségkötésre nem lett volna nyitottság a rendőrségben a 2006 őszi ügyekben. Itt is van egy nagyon érdekes különbség, a jegyzőkönyv kedvéért ezt is elmondom, a Készenléti Rendőrség, a korábbi REBISZ sokkal nagyobb nyitottságot mutatott az egyezségkötésre.

Az első jogerős ítéletek után, 2009-től kezdődően 20 esetben tudtunk egyezséget kötni. 8 millió forint jutott az agykárosodott tanárembernek, 5 millió forintos részegyezség a szemkilőtt fiatalembernek, de a Budapesti Rendőr-főkapitányság egyetlenegy ügyben volt hajlandó egyezségkötésre, tudomásom szerint, egy hónappal ezelőtt egy teljesen menthetetlen ügyben. De minden más ügyben a mai napig mélyen beásott vonallal védekeznek ezekben az ügyekben. Szerencsére már ez megváltozott. Az a fő tanulság, hogy három nagy területen, elsőként a civilek védelmében nagyon komoly sikereket értünk el, több mint felében felmentés, megszüntetés volt. A kártérítési ügyekben is tényleg nagyon komoly eredményeket értünk el. Egyetlen nagy szívfájdalmunk van, és ezért vagyok én is itt, és nagyon sok kollégám és a magyar társadalom is erre vár, a rendőrök felelősségre vonása és a felelősök elszámoltatása területén. Hiszen elhangzott, egyetlenegy rendőrt ítélték eddig letöltendő börtönbüntetésre egy tüntető gerincének eltörése miatt. De egyetlenegy rendőri vezetővel szemben sem történt meg, legalábbis tudomásunk szerint, gyanúsítás. Tehát komoly eljárás nem indult.

2006. december 5-én, a kolléganőm nem beszélt erről, tettünk egy, 20 bűncselekmény miatt összefoglalt feljelentést. Ezt hosszas történet után végül is minden elemében elutasították, akár Révész Máriusz ügyére és még sok mindenre kiterjedt ez a feljelentés. Azt várjuk, hogy ez az áttörés szüleessen meg, ezt viszont jogszabály-változtatással nem lehet

kezelni. A visszaható hatálynak tilalma van. Viszont a tényállás-feltárás, egy belső belügyi vizsgálat nélkül nem lehet azt mondani a cinikusság látszata nélkül, hogy majd az ügyészségen kivizsgálják. Az ügyészségen kivizsgálták, és arra jutottak, hogy nem állapítottak meg rendőri felelősséget nagy számban. Reméljük, hogy ez változni fog, ezen dolgozunk.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A kolléganőket elismerés illeti, ahogy az általuk képviselt szervezeteket is. Köszönjük szépen a megjelenést. Dr. Szabó Máté állampolgári jogi biztos meghallgatásával folytatjuk az ülést. *(Rövid szünet.)*

Országgyűlési részjelentés

A Magyar Országgyűlés Emberi jogi, kisebbségi,
civil- és vallásügyi bizottságának
A 2002 és 2010 között és különösen 2006 őszén
az állam részéről a politikai szabadságjogokkal összefüggésben
elkövetett jogsértéseket vizsgáló albizottsága
részjelentése

*Alapvető politikai szabadságjogokat érintő állami jogsértések
Magyarországon 2002. május és 2010. április között
(kivéve 2006 ősze)*

A 2002 májusa és 2010 májusa közötti időszakban működött szocialista-liberális (Medgyessy, Gyurcsány) illetve szocialista kormányok (Bajnai) időszak alatt a hatalom képviselői az alapvető politikai szabadságjogok (véleménynyilvánítási szabadság, sajtószabadság, egyesülési és gyülekezési jog) gyakorlását saját hatalmuk fenntartása érdekében korlátozták, illetve követtek el ezen a téren durva jogsértéseket. A törvények uralmának jogállami alapelvét felülírta a hatalom minden áron való megőrzésének pragmatikus célja, melynek a hatalom több esetben a jogalkotást és a jogalkalmazást is alárendelte. Az ellenállás tömegessé válásával és erősödésével az állami szervek jogsértései is fokozódtak, 2006 őszén érték el csúcspontjukat. 2006 ősze után is folytatódott a jogsértő emberi jogi gyakorlat és jogértelmezés, amely a 2006. őszi brutalitás szintjét nem érte el. Bár 2006 őszéhez mérhető súlyos következményű, végletekig durva és véres rendőri fellépésekre nem került sor, azonban az alapvető szabadságjogok érvényesülése még ekkor sem felelt meg a nemzetközi egyezményekben és hazai jogszabályokban előírtaknak.

A hatalom megtartására irányuló jogalkalmazás egyik fontos eszköze a rendőrség lett, amely a politikai szabadságjogok tekintetében nemcsak a közrend és közbiztonság jogállami elvek szerint cselekvő őreként járt el, hanem több esetben a jogsértő hatalmi akarat végrehajtásának eszközévé vált. A nem kívánatos, kormányellenes tüntetések jogellenes feloszlásával, az ott tüntetők jogtalan előállításával, tömeges igazoltatással, a velük szembeni erőszakkal, megalázó és embertelen bánásmóddal, a tüntetések kordonerődbe zárásával, a szabadságjogok gyakorlását korlátozó jogszabályok (pl. passzív engedetlenség szabálysértés, lex tojás tv.) jogi gumibotként való használatával és az alapjogaikat gyakorlók társadalomra veszélyes elemként történő beállításával jogállamban megengedhetetlen módon megpróbálták elrettenteni az embereket attól, hogy alapvető

jogaikkal éljenek. Mindez a társadalom jogállamiságba vetett bizalmát és a rendvédelmi szervek megítélését is súlyosan rombolták. A jogállamiság elveinek követése helyett önkényuralmi rendszerekre emlékeztető lépések megtételére ragadtatta magát a rendőrség.

A strasbourgi Emberi Jogok Európai Bírósága és a magyar Alkotmánybíróság egybehangzóan több alkalommal megállapította, hogy az állam kötelessége az alapvető jogok tiszteletben tartásában nem merül ki abban, hogy tartózkodnia kell megsértésüktől, hanem magában foglalja azt is, hogy gondoskodnia kell az érvényesülésükhöz szükséges feltételekről.

A rendőrség a vizsgált időszakban nem tudott megfelelni a gyülekezési jog és többi alapvető politikai szabadságjog érvényesülésének biztosítását garanciákkal előíró jogszabályi előírásoknak és a jogállami elvárásoknak.

A rendőrség alapvető szabadságjogokkal kapcsolatos tevékenységét a jogvédő szervezetek mellett nemzetközi és hazai bíróságok, ügyészségek, az állampolgári jogok országgyűlési biztosa és a Független Rendészeti Panasztestület számos alkalommal jogellenesnek minősítette. A jelentésben felsorolt esetek döntő többsége a Nemzeti Jogvédő Alapítvány és Szolgálat (www.njsz.hu) által ellátott ügyekből került ki, és az albizottság által lefolytatott meghallgatások során szerzett információk is fontos adalékokat jelentettek.

A rendőrség tüntetésekkel kapcsolatos joggyakorlata különösen 2003. július 1-je – Gergényi Péter budapesti rendőrfőkapitánnyá történt kinevezése – után fordult nemkívánatos irányba. Jellemző, hogy Gergényi Péter az albizottsági meghallgatásán a 2006 ősze előtti tüntetésekkel kapcsolatos rendőri intézkedések során történelemből semmire sem emlékezett.

A vizsgált időszakban számos alkalommal került sor bíróságok és hatóságok által megállapítottan tüntetések jogellenes feloszlására, tüntetések jogellenes megtiltására, tüntetők vagy annak tekintett személyek személyes szabadságának önkényes és jogellenes korlátozására, fogva tartására, embertelen, megalázó bánásmód alkalmazására és jogalap nélküli – szabálysértési – és büntetőeljárások megindítására. Az albizottság a részjelentésben felsorolt jogsértéseket azokban az esetekben látta bizonyítottnak, amikor a jogsértések tényét jogerős bírósági vagy ügyészségi határozat, hatósági döntés, állampolgári jogok országgyűlési biztosa vagy a Független Rendészeti Panasztestület állapította meg. Voltak olyan esetek, amikor a rendőrségi gyakorlat felülvizsgálata nem bizonyult jogellenesnek, azonban ellentétes volt a korábbi gyakorlattal, különösen a gyülekezési jog gyakorlását megtiltó rendőrségi határozatok során figyelhető meg olyan következetlenség, amely a bejelentett tüntetések tudomásul vételével kapcsolatosan politikai elfogultság látszatát keltik.

Számos olyan vitás eset volt, amelyet egyes jogvédő szervezetek minősítettek jogellenesnek, és amelyek egy része kapcsán hazai vagy nemzetközi bíróságok előtti eljárás még folyamatban van, ezért a bizottság ezekben az esetekben – a fenti alapelvekhez tartva magát – nem állapított meg jogsértést, azonban, mint az időszak jellegzetes, jogvitákat kiváltó eseményeire említés szintjén utalunk, azzal hogy a magyar illetve a nemzetközi bíróságok jogerős határozatai a magyar államra nézve értelemszerűen irányadónak tekintendők. (pl. a 2002. július 4-i Erzsébet hídi tüntetés, a 2007. május 9-i tüntetés során az Árpád-házi sávós zászló használatának szabálysértéssé minősítése, a 2009. március 15-i vonulások rendezvények megtiltása, a 2009. április 14-i Kossuth téri tüntetés, illetve a Magyar Gárda feloszlata, illetve a gárdisták elleni szabálysértési eljárások, valamint a Budaházy György és társai elleni büntetőeljárások)

*Alapvető politikai szabadságjogokat érintő
állami jogsértések tételes áttekintése*

1.

2006 ŐSZE ELŐTTI IDŐSZAK JOGSÉRTÉSEI

1.1

2002. december 1.: Kempinski Hotel: Bukta eset

2002. december 1-jén a budapesti Erzsébet téren este – miután órákkal korábban kitudódott, hogy Adrian Nastase román miniszterelnök, Erdélynek Romániával történő egyesítése hivatalos román állami ünnepén, Budapesten, a Kempinski Hotelben fogadást ad, és erre Medgyessy Péter akkori miniszterelnök is hivatalos – több száz tüntető gyűlt össze. A spontán, de békés gyülekezést a rendőrség feloszlatta, amely miatt három résztvevő – miután a tüntetés feloszlata jogellenességének megállapításra irányuló pert jogerősen elvesztették – az Emberi Jogok Európai Bíróságához fordult. A bíróság 2007. július 17-én a „Bukta és Társai v. Magyarország” ügyben hozott ítéletében megállapította: a gyors reagálású, de békés tüntetésnek csupán a bejelentés miatti feloszlata megsértette az Emberi Jogok Európai Egyezménye 11. cikkét. A döntés nyomán az Alkotmánybíróság 75/2008 sz. határozatával megsemmisítette a gyülekezésről szóló 1989. évi III. törvény ezzel ellentétes rendelkezéseit, és így a magyar jogrendben meghonosodott a bejelentés nélküli gyors reagálású tüntetés intézménye.

1.2

2003. február: jogellenesen megtiltott béketüntetés

2003 februárjában az iraki háború ellen szervezett béketüntetést a BRFK – annak ellenére, hogy a demonstrálók csak a járdán vonultak volna – a közlekedés aránytalan sérelmére hivatkozva megtiltotta, azonban ezt a döntést a Fővárosi Bíróság jogellenesség miatt megváltoztatta.

1.3

2003. április: megtorló eljárások az EU-népszavazási kampányban nemmel szavazásra buzdítók ellen

A népszavazási kampányidőszak vége felé, 2003. április elején a rendőrség rajtaütésszerűen megjelent a Szabad Magyarorszáért Mozgalom irodájában, ahol több ezer, EU-csatlakozás elleni plakátot lefoglalt, továbbá összesen 10 személy ellen eljárást indítottak a Btk. 269/B §-ába ütköző, tiltott önkényuralmi jelkép használatának vétsége miatt. Ugyanezen plakát miatt vidéken (pl. Kaposváron), illetve az egy évvel későbbi európai parlamenti választás kapcsán is indultak hasonló büntetőeljárások. Három évig tartó eljárást követően a bíróságok végül felmentették az aktivistákat a cselekményük társadalomra veszélyességének hiánya miatt. A sértettek kártérítési pert indítottak. A perben a bíróság kártérítés megfizetésére kötelezte a rendőrséget.

A rendőrség Budaházy György és három társa ellen közlekedési szabályok megsértése és gyülekezési joggal visszaélés miatt szabálysértési eljárást indított, mert a nemleges véleményt hirdető, záró április 10-i kampányrendezvényéről a másokra hagyományos magyar öltözetben, lóháton vonultak Budapesten, a KRESZ szabályait betartva. A bíróság felmentette őket, és kimondta, hogy két bejelentett tüntetés egyik helyszínéről a másokra történő vonulás soha nem minősíthető önmagában tüntetésnek, továbbá a lóháton történő közlekedés közúton – ha egyébként betartják a KRESZ szabályait – nem sérti a közlekedési szabályokat.

A Lelkiismeret'88 Csoport április 10-i kampányzáró rendezvényét a rendőrség megakadályozta, a szervezet vezetőjét, Kocsis Imrét a bejelentett tüntetés megkezdésének pillanatában a Hősök terén elfogták és előállították, szabálysértési eljárást indítottak, a bíróság végül felmentette.

A rendőrség 2003. áprilisi fellépése az EU-népszavazási kampányban nemleges álláspontot kifejtő szervezetekkel és aktivistáikkal szemben indokolatlan volt, és azt a célt szolgálta, hogy az EU-tagságot ellenzők szabad véleménynyilvánítását akadályozza.

1.4

2003. október 2.: Kvassay hídi ügy

A csepeli Kvassay hídnál 2003. október 2-án tíz békés magyar polgárt állítottak elő (köztük a Hungária TV munkáját végző tudósítóját), akiket megakadályoztak abban, hogy együtt sétáljanak a Medgyessy-kormány által bezárásra ítélt csepeli kórházhoz. Őrizetbe vették és másnap bíróság elé állították őket: a bíróság mindannyiukat felmentette, és részükre a bíróságok kártérítést ítélt meg közel másfél napig tartó jogellenes fogva tartás miatt. A kártérítési összeget egy esetben önkéntes teljesítés hiányában azonnali beszedési megbízással (incasso) kellett behajtani.

1.5

2003. december 1.: A Gesztenyés kerti tüntetés jogellenes feloszlatása

A Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálati ítéletében megállapította, hogy a rendőrség több száz gyalogos, lovas és kutyás rendőr igénybevételel jogellenesen oszlatta fel a Lelkiismeret '88 Csoport által szervezett, Medgyessy Péter akkori miniszterelnök háza elé történő tiltakozó vonulást megvalósítani kívánó, 2003. december 1-jei Gesztenyés kerti tüntetést. 51 embert állítottak elő, őket felmentették utóbb. A felmentő határozatokban a szabálysértési bíróság kimondta az alábbiakat:

„A rendőrhatalom által tett és szabálysértési eljárás megindításának alapját képező feljelentések messzemenően és minden vonatkozásban megalapozatlanok.”

„A rendőri fellépés mikéntje, az egyebekben alkotmányos jogait gyakorló állampolgárokkal szembeni fellépés módja, a békés tüntetőkkel szemben a teljes készenléti rendőrség felvonultatása, pusztán politikai okok miatt a tervezett tüntetés minden körülmények között történő megakadályozása a rendőrhatalom részéről megengedhetetlen, a jogállamiságot megkérdőjelező fellépés.”

A tüntetés megtartását először megtiltották, de a több részletben történt újabb bejelentéseket már nem.

Egyezség alapján a rendőrség a jogsértetteknek fejenként hatszázezer forint nem vagyoni kártérítést fizetett meg, továbbá elégtételt adott: közleményben ismerte el, hogy megsértette a jogalap nélkül előállított tüntetők személyes szabadságát, gyülekezési jogát és emberi méltóságát, illetve megkövette a jogsértetteket.

1.6

2004. május 23.: Erzsébet téri ügy

A Lelkiismeret '88 Csoport a budapesti Erzsébet térre 2004. május 23-i időponttal meghirdetett tüntetését a rendőrség megtiltotta: a tiltás jogalapjaként egy, már hetekkel korábban, az EU-csatlakozás miatt hatályon kívül helyezett jogszabályhelyre utaltak.

Néhány, nem tüntetőként megjelent személyt a téren a rendőrség jogalap nélkül, az emberi méltóságot sértő módon előállított, és közülük 2 személyt csaknem 3 napig őrizetben tartott. A szabálysértési bíróság jogerősen felmentette őket szabálysértés hiányában, kimondva: egy jogszerűnek nem minősülő tüntetésen bármilyen okból való pusztán részvétel nem valószínűsíti meg a gyülekezési joggal visszaélés és a rendzavarás szabálysértését. A jogsértettek számára jelentős összegű kártérítést ítélt meg, amelyet önkéntes teljesítés hiányában azonnali beszedési megbízással (incasso) kellett behajtani. Ez volt az első olyan kártérítési ítélet, amely egyértelmű elvi iránymutatást adott a joggyakorlat részére: a rendőrség kártérítéssel tartozik az emberi méltóságot és személyes szabadságot korlátozó jogellenes rendőri intézkedésekért szabálysértési ügyekben is. Ha a rendőri intézkedés nem indokolt, szükséges és arányos, akkor a személyes szabadságot korlátozó intézkedés jogellenes, és a rendőrség kártérítésre köteles.

Röviddel a fenti eset után, még szintén **2004. májusban, a budapesti rendőr-főkapitány** a Baumag-károsultak tüntetését jogszabálysértő módon megint a már hatályon kívül helyezett közlekedés rendjének aránytalan sérelmére hivatkozással tiltotta meg, illetve ugyanez történt 2004 szeptemberében az Erzsébet térre – ezúttal a Magyar Jövő Csoport által – bejelentett öt tüntetéssel. Ezt a Társaság a Szabadságjogokért jogvédő szervezet is kifogásolta.

1.7

2004. november: Egyszemélyi tiltakozás tüntetéssé minősítése a Duna TV-nél

A rendőrség előállította és pénzbírással sújtotta a 2004 novemberében a Duna Televízió székháza előtt egyedül, az Erdélyben öt és családját ért sérelem miatt transzparenst felmutató személyt. A bíróság megszüntette az eljárást: megállapította, a férfi nem élt vissza a gyülekezési joggal, nem követett el szabálysértést, mivel „az egyszemélyi magatartást semmilyen értelmezés szerint sem lehet gyülekezésnek tekinteni”. A tüntetés ugyanis több személynek a gyülekezési törvény hatálya alá tartozó magatartása. A jogellenes fogva tartás miatt jogerősen kártérítést ítélt meg a bíróság a jogsértett részére.

1.8

2004. december 10.: Margit hídi ügy

A Lelkiismeret '88 Csoport öt tüntetést jelentett be 2004. december 10-ére Budapesten, a magyar állampolgárság kiterjesztéséért kezdeményezett népszavazási kampányban a Gyurcsány-kormány hazug, manipulációs és nemzetellenes tevékenysége ellen. A rendőrség három tüntetést tudomásul vett, a Margit hídon át történő vonulást, illetve a Gyurcsány-villa előtti tüntetést megtiltotta, a tiltásokat a helyszínen közölték. Kocsis Imre befejezettnek nyilvánította az utolsó, nem betiltott tüntetést, és a bejelentett és megtiltott tüntetés helyszínére indult, hogy az ott levőket a tiltásról értesítse, a gyülekezési törvény által előírt szervezői kötelezettségének megfelelően. A Margit hídon Kocsist és hat társát a rendőrök elfogták, megbilincseltek és előállították. 72 órás szabálysértési őrizetbe került, végül jogerősen felmentették. A bíróság kimondta, hogy Kocsis Imre előállítására és őrizetére „valótlan adatot tartalmazó, koholt bizonyítékok alapján került sor.” Kocsis „semmilyen szabálysértést nem valósított meg, senki nem szólította föl szabálysértés abbahagyására, ezért a vele szemben alkalmazott kényszerintézkedés törvénytörő és indokolatlan volt.” Gyülekezési joggal való visszaélés szabálysértése miatt is eljárás indult Kocsis Imrével és hídon elfogott társaival szemben, mely eljárásokat a rendőrség utóbb megszüntette. Az ügyben a sértettek által indított polgári perben a bíróság a rendőrséget nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte. A rendőrség jogalap nélkül és sikertelenül kísérelte meg Kocsis Imrével szemben a megtiltott tüntetés rendőri biztosításának költségeit behajtani.

1.9

2004. december 24.: Baumag-tüntetés jogellenes megtiltása

Az Emberi Jogok Európai Bírósága a Patyi és társai v. Magyarország (Application no. 5529/05; Judgment of 7 October 2008) elleni ügyben 2008. október 7-én hozott ítéletében megállapította, hogy a Patyi István és társai (Baumag-károsultak) által, Gyurcsány Ferenc akkori miniszterelnök villája elé 2004. december 24-ére bejelentett 20 fős békés célú tüntetés megtiltása megsértette az Emberi Jogok Európai Egyezménye gyülekezési és egyesülési szabadságot garantáló 11. cikket.

1.10

2005. május 20.: Bibó-szobor avatása

A Bibó-szobor avatásakor Budapesten, Gyurcsány Ferenc miniszterelnök beszéde közben Bégány Attila, a Jobbik V. kerületi elnöke és V. kerületi önkormányzati képviselő egy fehér vászon transzparenst emelt fel,

amin a következő szöveg állt: „Gyurcsány Ferenc, hungarofób lépéseid miatt nem vagy méltó a Bibó-szobor avatására”. A rendőrség gyülekezési joggal visszaélés szabálysértés miatt előállította a tiltakozót, akit utóbb megbírságotlaltak, de a bíróság végül megszüntette ellene az eljárást. Az ügy az Országgyűlés rendészeti bizottsága elé került, ahol az ellenzéki pártok rendőrállami lépésnek nyilvánították az akciót.

1.11

2005. november.: Újabb Gesztenyész kerti tüntetés jogellenes megtiltása

A Lelkiismeret '88 Csoport 2005 novemberében a 2003. december 1-jei, jogellenesen feloszlalt tüntetéssel megegyező tüntetést jelentett be, tesztelve a rendőrség fejlődési képességét a gyülekezési jog területén. Időközben, 2004. május 1-től a betiltási okok körében az «illetőleg a közlekedés rendjének aránytalan sérelmével járna» szövegrész helyébe a «vagy ha a közlekedés más útvonalon nem biztosítható» szöveg lépett. A hatályos szabályozás tehát akkor teszi lehetővé a közlekedési szempontokra hivatkozó megtiltását egy rendezvények, ha valóban nincs objektív lehetőség a közlekedés más útvonalra történő eltereléssel történő biztosítására. A rendőrség azonban megint megtiltotta a járdán vonulós tüntetést, de ezt a döntést a bíróság hatályon kívül helyezte. A bíróság egyértelműen megállapította, hogy a rendőrség tévesen indult ki abból, hogy a járdára bejelentett tüntetés résztvevői szükségképpen lelépnének az úttestre, és ezért egy forgalmi sávot le kellene zárni. A rendőrség jogosult ugyan járdára bejelentett tüntetés miatt biztonsági okból lezárni egy kétszer egysávú úttest egyik forgalmi sávját, de ez nem zárja ki azt, hogy a rendőrség a szükséges forgalomszervezési intézkedésekkel a közlekedést ne tudná egy forgalmi sávon biztosítani.

2.

2006 ŐSZE UTÁNI IDŐSZAK JOGSÉRTÉSEI

2.1

2007. február 2.: Kordonbontó ellenzéki képviselők elleni fellépés és spontán tüntetés oszlatása a Kossuth téren

2007. február 2-án a Fidesz országgyűlési és európai parlamenti képviselői polgári engedetlenségi mozgalom keretében elbontották – állagsérelem nélkül – a Kossuth teret övező kordonokat, amelyeket a rendőrség délután visszaállított. Az eljárás során valamennyi érintett

fideszes képviselő lemondott mentelmi jogáról. A rendőrség feljelentette a kordonbontásban részvevőket. A bíróság jogerősen megszüntette az eljárást a képviselőkkel szemben. A végzés indoklása szerint a cselekmény nem valósította meg a rendzavarás szabálysértését, továbbá a cselekmény nem a rendőri intézkedés tényleges megakadályozására vagy ellehetetlenítésére irányult, hanem pusztán azzal való egyet nem értésüket jelképezte, a demonstrációnak szánt esemény kifejezetten békés volt.

A kordonok elbontásának oka a 2006. október 23-a óta tartó jogellenes lezárás volt, amikor a rendőrségi vezetés műveleti területté nyilvánította a Kossuth teret, az oda bejelentett demonstrációkat a hatóság nem vette tudomásul. Az akció napján már több mint száz napja nem lehetett tüntetni a Parlament előtt, és a tiltást jogi úton sem sikerült feloldani a számos kísérlet ellenére. Két jogász 2006. december után minden péntekre demonstrációt jelentett be a Kossuth térre: a rendőrség minden alkalommal végzésben tagadta meg a rendezvények tudomásul vételét, állítva, a tér nem közterület, nincs hatásköre eljárni a kérdésben. A két jogász a döntéseket hétről hétre megtámadta a bíróságon. Hasonló eljárásokat indított a Deport '56 és a Nemzeti Jogvédő Alapítvány is.

Közismert tény, hogy az 1980-as évek óta, de különösen 1990 óta a Kossuth tér mindazok számára, akik a gyülekezési jogukkal élni kívánnak, kedvelt és megbecsült helyszín. Az elmúlt években több száz tüntetés megtartására került sor a Kossuth téren, több esetben az Országgyűlés üléséhez ideje alatt is. Ezen tüntetések során, egyetlen alkalommal sem került sor olyan cselekményre, amely érdemi fenyegetést jelenthetett volna az Országgyűlés működésére, illetve az Országgyűlés épületében dolgozó személyekre. A Kossuth tér „biztonsági-műveleti” státusban tartásának korábbi indokai az akció időpontjában már teljesen megszűntek, az pedig végképp összeegyeztethetetlen volt a jogállami követelményekkel, hogy az intézkedést 2006. november 20-án határozatlan időtartamra hosszabbították meg. Az ORFK megállapította, hogy Gergényi Péter budapesti rendőr-főkapitánynak a Kossuth tér lezárását határozatlan időre meghosszabbító 2006. november 20-i intézkedése törvénytörő volt.

A kordonbontás hírére 50 főt meg nem haladó tömeg gyülekezett a Kossuth téren. A rendőrség a spontán, de békés tüntetést feloszlatta, és több személyt előállított. A rendőrség az eljárás alá vont személyeket arra hivatkozva jelentette fel, hogy állítólagosan akadályozták a villamosforgalmat, hangos kiabálásukkal zavarták az ott lakók rendjét, továbbá a feloszlásra való felszólítás ellenére nem hagyták el a helyszínt. A bíróság

az eljárásokat utóbb szabálysértés hiányában megszüntette. A bíróság az eljárást megszüntető végzések indoklásában kifejtette, a tüntetésen ködöbálás, rendőrökkel szembeni fizikai erőszak vagy más garázda esemény nem történt, így a tényállási elem, „rendzavarás vagy garázdaság esetén” nem valósult meg.

2.2

2007. március 15.: Tüntetőkkal szembeni fellépés, a passzív engedetlenség szabálysértés és bevetése (lex március 15.)

A nemzeti ünnep előtt aktuálpolitikai céllal hatályba léptetett, alkotmányellenes passzív engedetlenség szabálysértés (32/2007 (III. 06.) Korm. rendelet 3.§-a) jegyében a rendőrség pusztán a jelenlét és a helyszín azonnali elhagyásának elmaradása miatt bírságolt meg azóta több száz tüntetőt. A szabálysértési paragrafus szerint ötvenezer forint pénzbírsággal sújtható az, aki a rendvédelmi szerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik. E szankciót is tartalmazó szabálysértési tényállás alapján 34 személlyel szemben kezdeményeztek eljárást, ők ugyanis nem tettek eleget a rendőrség felszólításának az oszlatásnál. Ezen szabálysértés „jogi gumibotként” történő használata a tüntetések részvevőivel szemben a gyülekezési jog csorbulásához vezetett, ezt az állampolgári jogok országgyűlési biztosa is megállapította. A Nemzeti Jogvédő Alapítvány 2007. májusban az Alkotmánybírósághoz fordult a szabálysértési paragrafus megsemmisítése érdekében, az indítványhoz az ombudsman is csatlakozott. A Fővárosi Bíróság évek óta következetes gyakorlata szerint a be nem jelentett tüntetésen megjelent, és a tömegosztatási felszólításnak eleget nem tevő személy cselekménye egyéb többlettényállási elem hiányában szabálysértést nem valósított meg. Ennek megfelelően a 2006. október 23-án eljárás alá vont számos személlyel szemben jogerősen megszüntetésre kerültek a rendzavarás miatt indított szabálysértési eljárások, amelyek keretében első fokon sok esetben több napi elzárás büntetést szabtak ki. Az igazságügyi kormányzat képviselői több alkalommal nyíltan, a magyar bíróságok függetlenségét veszélyeztető módon fejezték ki ezzel kapcsolatos nemtetszésüket. A gyakorlatban bebizonyosodott, hogy a sérelmezett és alkotmányellenes jogszabályhely alkalmazása és indokolatlanul kiterjesztő értelmezése a gyülekezési jog csorbulásához vezetett. Az Alkotmánybíróság még nem döntött az ügyben.

A Március 15. téri rendezvényen Demszky Gábor főpolgármestert tojással dobálták meg, emiatt előállították Polgár Tamást, és garázdaság miatt büntetőeljárást indítottak vele szemben. Az ügyészség bűncselekmény hiánya miatt megszüntette az eljárást, kimondva, hogy egy közszereplővel

szembeni tojásdobálás a történetileg kialakult véleménynyilvánítási formák kereteit nem haladja meg, így kihívóan közösségellenes motívuma sincs, tehát nem lehet szó ilyen esetben garázdaságról. Az eljárást megszüntető ügyészségi határozat leszögezte: „/köz/rend védelme nem jelentheti az alkotmányos alapjogok gyakorolhatóságának korlátozását. A büntető jogalkalmazás éppen ennek figyelembe vételével kerül el annak csapdáját, hogy a politikai küzdelmeknek mintegy ugyancsak politikai állásfoglalásba bocsátkozó részese legyen.”

Az albizottság az ügyészségi határozat ellenére egyértelműen rögzíteni kívánja azon álláspontját, hogy a véleménynyilvánítás szabadságának még közszereplőkkel szemben sem lehet része a tojásdobálás, azonban egy szabálysértésnek, vagy legfeljebb magánvádra üldözendő tetteges becsületsértés tényállását megvalósító bűncselekménynek aktuálpolitikai okokból a garázdaság minősített esetévé nyilvánítása súlyosan sérti a szükségesség és az arányosság követelményét.

2.3

2007. április 4.: Szabadság téri előállítások

Novák Előd egy tálca „Húsvéti ajándék” feliratú tojással megjelent 2007. április 4-én a Magyar Kommunista Pártnak a Szabadság téren, a szovjet önkényuralmi emlékműnél a „felszabadulás” alkalmával tartott rendezvénye közelében. A magányosan álldogáló Novák Elődbe nemsokára belekötött néhány megemlékező. Ő segítséget kért a rendőröktől, de megrökönyödésére azok nem az őt lökdöső személyekkel szemben léptek fel, hanem őt fogták el, megszorogatva nyakát. Emiatti felháborodásának adott hangot a másik két, később szintén elfogott személy. Később szabálysértés hiányában jogerősen megszüntették az ellenük garázdaság miatt indított szabálysértési eljárásokat.

2.4

2007. október 11.: Szekszárdi kormányellenes tüntetés

2007. október 11-én, Szekszárdon a Gyurcsány Ferenc miniszterelnök ellen tiltakozó, mintegy 2-300 fős – sípokkal, paradicsommal, tojással felszerelt – tiltakozó tömegből négy személyt legyűrtek, előállítottak, utóbb a bíróság mindannyiukat felmentette.

Országszerte rendszeressé vált a kormányfő látogatásai helyszínén tüntetők megjelenése, akikkel szemben a rendőrség több esetben a gyülekezési jog és véleménynyilvánítási szabadság keretei közötti tiltakozások miatt fellépett előállítások és szabálysértési bírságolás eszközeivel.

2.5

*2007. október 22.: Tüntetésoszlatás
a Nagymező utcában*

A Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom budapesti, a Szabadság térről induló vonulások, bejelentett tüntetését a rendőrség könnygáz, vízágyú és csapaterő alkalmazásával a Nagymező utcában feloszlatta. A vonulásról szóló tiltó határozatot a rendőrség nem adta át a helyszínen, a rendőrség nem tartotta be az arányosság követelményét sem. Az Operaházban ünnepi előadáson részt vevő Gyurcsány Ferenc személyes biztonsága miatt egy egész városrész életét bénították meg: lezárták a környékbeli utcákat, a lakók csak igazoltatás után juthattak el otthonaikba, és a tiltakozó fiatalokat rohamrendőrök támadták meg, falhoz állítva várakoztattak több, a tüntetés közelében elfogott fiatal az esőben, órákon át.

2.6

*2007. november 17.: A Batthyány-örökmécsesnél tartott
demonstráció*

2007. november 17-én a be nem jelentett gyors reagálású tüntetést a rendőrség feloszlatta a Batthyány-örökmécsesnél, munkájukat végző újságírókat is előállítottak. A rendőrség 34 személyt állított elő, órákon át fogva tartották őket, és egyiküknek azt sem engedték meg, hogy családját, ügyvédjét értesítse. A szabálysértési bíróságok kimondták több esetben: az előállítottaknak nem volt lehetőségük a rendőrségi felszólításnak engedelmeskedve a teret elhagyni.

2.7

2007. október 26. Erzsébet híd és Ferenciek tere

2007. október 26-ára az Erzsébet hidat kormányellenes, radikális jobboldali tüntetők megkísérelték lezárni. A bejelentés nélküli, a közlekedést nagymértékben akadályozó rendezvény elleni rendőrségi fellépésre indokoltan, de mégis szakszerűtlenül került sor. A rendőrség olyan személyeket is őrizetbe vett, akik a bejelentés nélküli tüntetésnek nem voltak szervezői, és felszólításra az érintett területet elhagyták. A Ferenciek terére szorított tüntetők hiába kívánták a megjelölt irányban elhagyni a teret, mégis előállították őket. Ezért a bíróság több esetben felmentette az eljárás alá vontakat, és megállapította, hogy: „...a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján azt lehetett megállapítani, hogy az eljárás alá vont felszólításra a kérdéses területet elhagyta, előállítására nem onnan került sor....” A hídon lévők lényegében körbezárásra kerültek.

2.8

*2008. február 23.: Jogsértő házkutatások, tanúkihallgatások
a Magyarok Nyilai ügyben*

Tizenkét helyszínen tartott egy időben házkutatást 2008. február 23-ra virradóra a rendőrség a Magyarok Nyilai nevű szervezetre hivatkozással indított hajsza részeként, és egyúttal 12 embert hallgatott ki az MSZP-s politikusok elleni Molotov-koktélos támadások ügyében, de senkit nem gyanúsítottak meg. Az akció során Budapesten és vidéken egyaránt hallgattak meg tanúkat, akikkel kapcsolatban feltételezték: információjuk lehet a Molotov-koktélos támadásokról, valamint az azok elkövetését magára vállaló Magyarok Nyilai Nemzeti Felszabadító Hadseregről. A cselekmények során a házkutatásra és tanúkihallgatásra vonatkozó szabályokat több esetben megszegték, többek között azt az előírást, hogy a tanút először idézni kell, és csak az önkéntes megjelenés hiányában lehet őket előállítani bilincsben, illetve a házkutatást lehetőség szerint napközben kell végezni. A tanúként kihallgatottak többsége nem csupán érdemi információval nem rendelkezett, de semmilyen radikális szervezettel sem állt soha kapcsolatban. A házkutatások során a rendőrség teljesen irreleváns bizonyítékokat foglalt le. A házkutatás elszenvedői többségükben a radikális ellenzékhez köthető személyek voltak. Az egyik esetben hajnali öt óraker tíz rendőr jelent meg a családi háznál, és cukrot, lisztet és a fűnyíró gép működéséhez szükséges benzint foglaltak le, állítva: ezek segítségével bombát lehet készíteni. Emellett számítógépeket és mobiltelefonokat is lefoglaltak, melyeket csak hónapokkal később adtak vissza.

2010. szeptember 28-án, a 2002 és 2010 közötti állami jogsértéseket vizsgáló parlamenti albizottság meghallgatásán Révész Máriusz képviselő rámutatott: Draskovits Tibor kinevezése után három nappal országszerte tizenkét embernél tartott házkutatást a rendőrség az éjszaka kellős közepén, előállították őket, végül mégsem indult eljárás ellenük, viszont fel lehetett mutatni, hogy a frissiben kinevezett miniszter milyen aktívan fellép a Magyarok Nyilai-ügyben. Erre a volt miniszter azt felelte: az akcióra nem adott, nem is adhatott utasítást, azt már jóval korábban előkészítették. A volt miniszter azonban beismerte: nem járt el helyesen, amikor a középiskolások által még 2007-ben végrehajtott bonyhádi robbantást tavaly összefüggésbe hozta a Magyarok Nyilai nevű szervezettel, de azzal mentegetőzött, hogy téves adatokat kapott a rendőrségtől.

*2008. március 15.: A nemzeti ünnep méltóságát sértő
rendőri intézkedések*

Óriási mértékű és intenzitású rendőri jelenlét jellemezte Budapestet, a rendőrség közlése szerint 4000 rendőr volt az utcákon. A Kossuth téri, Március 15-e téri és Múzeum körúti állami, önkormányzati ünnepségeken magánérdekeltségű őrző-védő cég alkalmazottai a jogellenesen, kizárólag a rendőrség által végezhető közrendvédelmi feladatköröket ellátva vizsgálták át a megemlékezésre tartókat, kiszűrve több olyan tárgyat (pl.: Árpád-házi sávós zászló), amelyek a közbiztonságot nem fenyegették. Az állampolgári jogok országgyűlési biztosa megállapította, hogy a jogállamiság elvéből következő jogbiztonság követelményével, valamint a magánszférához való joggal összefüggő visszásságot okoz az, ha közterületen zajló állami (önkormányzati) rendezvényekre való belépéskor a csomagok átvizsgálását személy- és vagyonvédelmi tevékenységet folytató magánvállalkozások alkalmazottai végzik.

Az ünneplők biztonsági okokra hivatkozással történt távoltartása, vagy jelenlétének korlátozása az állami ünnepségeken nem egyeztethető össze a népszuverenitás alkotmányos elvével. Gyakoriak voltak a zaklató jellegű igazoltatások és ruházat-, illetve csomagátvizsgálások. Ezek az intézkedések sértették a nemzeti ünnep és a polgárok méltóságát, mert félelmet, rossz érzéseket keltettek.

Azonosító jelvényt vagy számot nem viselő rendőröket többen láttak, ilyen esetet a rendőrség is megerősített, fegyelmi eljárás is indult. Az Üllői útnál a tömegoszlatásra vonatkozó felhívás nem volt jól hallható, továbbá megfelelő időt nem biztosítottak a helyszín elhagyására. A könnygázgránátokat többször fejmagasságban lőtték ki, egy alkalommal fejsérülést is okoztak. Több esetben került sor elfogott személyek bántalmazására a körúton és a Ferenciek terén. Indokolatlanul hosszú ideig és nagy területen korlátozták a mozgásszabadságot. A Blaha Lujza térről indult be nem jelentett tüntetést a rendőrség feloszlatta, több tüntető előállítására került sor. A gyülekezési törvényt nem módosították a Bukta ítéletnek megfelelően, és a rendőrség sem volt hajlandó a spontán tüntetésekre vonatkozó nemzetközi jogi elvet (gyors reagálású békés tüntetés bejelentés elmaradása esetén nem oszlatandó) alkalmazni.

Több alkalommal fordult elő, hogy a tüntetések a rendőrség fellépésével összefüggésben veszítették el békés jellegüket, ez ezúttal is így volt. A menet szervezésével Budaházy Györgyöt gyanúsították meg, a gyülekezési joggal visszaélés miatt indított szabálysértési eljárást azonban később megszüntették ellene.

2.10

*2008. április 11.: Clark Ádám téri tüntetés feloszlatása
és tömeges előállítások*

A budapesti Clark Ádám téren 2008. április 11-én több száz személyt kerített körbe a rendőrség és 52 személyt állított elő egy meg nem kezdett tüntetés helyszínén, a rendőri felszólítás nem volt egyértelmű és a megadott idő alatt teljesíthető. Az igazoltatást követően megbilincseltek és előállították őket: átlagosan 6-8 órás fogva tartás után hajnalban engedték csak szabadon őket. Mindegyikükkel szemben szabálysértési eljárást kezdeményeztek, jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértése miatt és szabálysértési bírsággal sújtották őket. A bíróság megszüntette a jogszerűtlenül megbilincselte és előállított személyekkel szemben indult szabálysértési eljárások többségét. A bíróság kimondta: a rendőrgyűrűből szabadulni nem tudó 52 ember megbilincselésére semmilyen jogalapja nem volt a hatóságnak. Ezen a napon összesen 59 ember előállítására került sor.

Az állampolgári jogok országgyűlési biztosának jelentése számos vizszátságot állapított meg, és a Független Rendészeti Panasztestület is elmarasztalta a rendőrséget.

Részlet az általános ombudsman-jelentésből:

„A Rendőrség azzal, hogy a tömegoszlatás indokaként a bejelentés elkesztettségét jelölte meg, hátrányosan megkülönböztette e demonstrációra igyekvő személyeket és a demonstráció szervezőjét mindazokkal szemben, akik korábban szintén a Gytv.-ben meghatározott 3 napos határidőt be nem tartva jelentették be rendezvényüket, de e bejelentéseket a Rendőrség tudomásul vette.”

„A Clark Ádám térről történt előállítások végrehajtásáról szóló rendőri jelentések minden esetben – szóról-szóra – arra hivatkoznak, hogy a tömeg tagjaként az előállított személy nem tett eleget a rendőri felszólításnak, és nem hagyta el kellő időben a teret, ezért az adott személyt igazoltatták, majd előállították. A jelentések – a cselekmény mérlegelését teljes mértékben nélkülöző – nagyfokú eljárási „automatizmusról» árulkodnak, holott az előállítás olyan személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedés, amelynek indokoltságát minden esetben, minden eljárás alá vont személynél külön kell vizsgálni.”

„A rendőrség a személyes szabadsághoz való joggal összefüggő vizszátságot okozott akkor, amikor pusztán a nem kellően gyors elvonulás miatt, automatikusan – a szabálysértési feljelentéssel egyidejűleg – a feloszlatott rendezvény területén tartózkodó személyeket előbb körbezárta, majd előállította.”

2.11

2008. május 9.: Tibetért tüntetők elleni jogellenes fellépés

2008. május 9-én, Budapest V. kerületében, az Egyetem térnél az érkező kínai állami delegációt spontán tüntetés fogadta, amelynek során többen tibeti zászlót vettek elő, illetve a már világszerte ismert „Free Tibet” szavakat kiabálták. A rendőrség másodperceken belül közbelépett: Hendrei Tibort, a Tibetet Segítő Társaság elnökét és a szervezet további öt aktivistáját – köztük 3 tibeti polgárt – elfogták és előállították az V. kerületi Rendőrkapitányságra, ahol egészen másnap hajnalig fogva tartották őket. Az elfogott és előállított tibetiek között volt Choegyal Tenzin is – aki a Tan Kapuja Buddhista Főiskolán tanított, valamint magyar-tibeti szótár összeállításán dolgozott. A rendőrség megbírságotlta őket jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértésének elkövetése miatt. A bíróság végül felmentette mindannyiukat, figyelemmel arra, hogy a tüntetők a Magyar Köztársaság területén mindenkit megillető véleménynyilvánítási szabadságukkal élve juttatták kifejezésre Tibet függetlensége iránti követelésüket.

2.12

2008. szeptember 20.: A Szabadság téri tüntetés feloszlataása, a Hazatérés templomában zajló istentisztelet megzavarása

A Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom által szervezett és a Szabadság téri szovjet emlékműnél befejeződő demonstrációt a rendőrség feloszlatta, az akció során 15 tüntetőt előállítottak. Kordonnal és élő erővel elállva az utat nem engedték a tüntetőknek az előzetes bejelentésnek megfelelően elhelyezni az emlékműnél a kommunizmus bűneire emlékező cipőket, hallható felszólítás nélkül lőttek ki igen erős hatóanyagú könnygázgránátokat a tüntetés több ezer békés résztvevője közé is. A Hazatérés templománál a templomba, illetve annak lépcsőjére szorítottak több tucatnyi embert, megzavarták az ott zajló istentiszteletet, illetve távozásra szólították fel a templomban tartózkodókat. A tüntetés feloszlataásának jogellenessége megállapítása iránt per indult, ítélet még nem született. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának állandó gyakorlata szerint, ha egy tüntetés résztvevői közül egy kisebb csoport jogellenes magatartást tanúsít, ez még nem ok arra, hogy a tüntetés többségét alkotók feloszlataásra vagy szétozlatásra kerüljenek, tehát ilyen esetben is meg kell védeni a gyülekezési jogukat békésen gyakorlókat. A néhány támadónak minősített személy miatti oszlatás aggályos volt. Az állampolgári jogok országgyűlési biztosa megállapította, hogy „az ellentétes érzelmű tüntetők keveredését a helyszínt biztosító rendőrök nem akadályozták

meg megfelelően. Így nem zárható ki, hogy a rendőrség a tömegkezeléssel összefüggésben nem tett maradéktalanul eleget az állam alapjogvédelmi kötelezettségének”.

2.13.

2008. október 23.: Tüntetések Markó utcai körbezárása

2008. október 23-án a bejelentett tüntetési helyszínek között a Budapesten haladó (a rendőrpalotától az Astoria felé tartó) tiltakozó menetet a rendőrség betערelte a Markó utcába. Közel két óráig akadályozták a körbezárt embereket a mozgásukban, ezzel megsértették a személyes szabadsághoz fűződő jogait, ezen kívül több esetben jogalap nélkül került sor a menetben résztvevő személyek előállítására. A feltartóztatás jogszerűtlen volt: két bejelentett rendezvény közötti vonulás a bírósági gyakorlat szerint megengedett. Az egész városban aznapra elrendelt fokozott ellenőrzés alapján tömeges „zaklató jellegű” igazoltatásokra került sor kifejezetten nemzeti jelképeket viselő, tüntetésre induló vagy onnét távozó személyekkel szemben. A Kossuth téri állami ünnepségen a rendőri állomány egyértelmű utasítást kapott a kordonkorlátokon kívül (ideértve a megemlékezni kívánók számára kialakított „zsákot” is) véleményt nyilvánító (kiabáló, kereplő, transzparenst hordozó stb.) személyek, valamint azok igazoltatására, majd a területről való kivezetésére, akiknek nemzetiszínű szalag vagy síp lóg a nyakában. Ezt az igazoltatási gyakorlatot, illetve a fokozott ellenőrzés aránytalan alkalmazását az állampolgári jogok országgyűlési biztosa is elítélte jelentésében. Rámutatott az ombudsman, hogy a Jobbik és a HVIM rendezvényein a rendőrség által a szervezők kifejezett előzetes tiltakozása ellenére alkalmazott „új beléptetési rend” objektíve alkalmas volt arra, hogy a rendezvényeken egyébként részt venni kívánókat a részvételtől visszatartsa, szükségtelenül és aránytalanul korlátozza a békés gyülekezéshez való jogot. Az igazoltatások során arra kényszerítették az embereket, hogy kamerába mondják a nevüket és személyes adataikat, pedig ezt korábban az adatvédelmi biztos is aggályosnak minősítette.

2.14

2009. január 30.: A rendőrség jogellenesen tiltotta meg a gárdistavonulást Ivánban

A Magyar Gárda 2009. január végére bejelentett iváni vonulását betiltó rendőrségi határozatot a bíróság hatályon kívül helyezte, így lehetővé vált a rendezvény megtartása. A tiltó határozatban az szerepel, hogy a gárdisták az 1360 fős település közlekedésében „komoly zavart okoznának” (szombaton), „alternatív útvonal ugyanis nem biztosítható a településen közlekedők

számára”, illetve „zavart okozhatnának a helyiek mindennapi életében.” A bíróság indokolása szerint a rendezvény idejére lehetett volna más útvonalat biztosítani, továbbá kimondta: a rendőrség alapvető hibákat vétett a tiltás meghozatala előtt, például nem jártak alaposan utána a helyi közlekedési viszonyoknak, menetrendnek, és egyáltalán nem vizsgálták ki a bejelentett rendezvény közlekedésre vonatkozó tényleges következményeit.

2.15

2009. március 15.: Tüntetések rendőrségi zaklatása, tömeges előállítások, kordonerdő, jogvédők elleni támadás

2009. március 15-én, Budapesten a rendőrség aránytalan és szükségtelen módon korlátozta a gyülekezési jogot, a hatalmas rendőri jelenlét (több ezer rendőr) és kordonerdő elrettentő és megfélemlítő hatású volt. A rendőrség összesen 37 személyt állított elő, 18 főt bűncselekmény miatt, szabálysértés elkövetése miatt 15 személyt.

A 2009. február 1-én hatályba lépett közrendvédelmi törvénycsomag számos ponton szükségtelenül és aránytalanul korlátozta a véleménynyilvánítási szabadságot és a gyülekezési jogot. A „lex tojás” néven elhíresült – a büntető törvénykönyvet és a szabálysértési törvényt számos ponton szigorító, illetve új tényállásokat bevezető személyek a törvényt azzal a nyilvánvaló céllal fogadták el, hogy a politikai ellenzék szabadságjogait csorbítsák, és lehetővé tegyék velük szemben az önkényes, megtorló jellegű hatósági fellépést. Az akkori ellenzék és jogvédők által éles kritikával illetett törvény – amelyet a Nemzeti Jogvédő Szolgálat az Alkotmánybíróság előtt támadott meg – soha nem látott szélességűre tárta az előkészületi cselekmények büntethetőségi körét, garázdaságnak minősíti a testi sérülés okozására alkalmatlan támadást, pl. ha tojással vagy tortával dobznak meg egy közszereplőt.

Ismét gyakoriak voltak a zaklató jellegű igazoltatások és ruházat-, illetve csomagátvizsgálások. Sokadik alkalommal jogellenesen magánbiztonsági cégek végezték a ruházat- és csomagátvizsgálást az áteresztő pontokon, kiszűrve ismét olyan tárgyakat is (pl. cumisüveg), amelyek a közbiztonságot nem fenyegették.

Az állami ünnepségeken a véleménynyilvánítási szabadságát gyakorló személyekkel szemben törvényes indok nélkül alkalmaztak személyes szabadságot korlátozó kényszerintézkedéseket, így került sor a 12 pont egyikét felmutató két fiatalember előállítására, megbírságolására, sőt őket és még aznap több más személyt a fogdán megalázó, embertelen bánásmódnak vetették alá. A budapesti főkapitány a jogsértést elismerte, a bíróság az érintetteket felmentette.

A kormányzat céljait nem támogató szervezetek által bejelentett rendezvényeket és azok nagyobb sugarú környékét fémkordonnal kerítették be. A Belváros egyes részei emiatt átjárhatatlanná váltak, szükségtelenül akadályozva az emberek szabad mozgását. Mindez a gyülekezések kifelé irányuló, csatlakozásra invitáló jellegét megszüntette, és egy körbezárt tömeg rendőri felügyelet mellett tartott zártkörű rendezvényévé silányította a nemzetközi egyezmények és az Alkotmány által is kiemelten védett gyülekezési jog gyakorlóinak közterületi gyülekezéseit.

A tüntetések köré vont kordonoknál lassú és nehézkes be- és kijutást eredményező áteresztő pontokat alkalmaztak, ahol igazoltatták az embereket, és csomag- és ruhaátvizsgálást végeztek a rendőrök. Az állampolgári jogok országgyűlési biztosa megállapította: a BRFK azon eljárása, miszerint a gyülekezési jog hatálya alá tartozó rendezvényeken a rendezvényt biztosító rendőrök beléptetésben való fokozott részvételét, a beléptetéssel egybekötött igazoltatást, csomag- és ruházatvizsgálatot rendelt el, a békés gyülekezéshez való joggal összefüggő visszásságot okozott.

Rendőri támadás érte többek között Morvai Krisztinát, a Jobbik Magyarországért Mozgalom európai parlamenti listavezetőjét és Gaudi-Nagy Tamást, a Nemzeti Jogvédő Szolgálat ügyvezetőjét az V. kerület Nádor u. 2. szám előtt. A jogvédők ügyeleti szolgálatot láttak el a Szent István Bazilika előtti téren, ahol egyeztettek a rendőri erők parancsnoikaival annak érdekében, hogy a befejezett HVIM rendezvényről az emberek szabadon eltávozhassanak. Az elvonuló 25-30 fős csoportot rendőri sorfállal percek múlva körbezárták. A rendőrsorfal erőszakosan taszigálta a csoport tagjait, egyesek lábát kirúgták. A rendőrök közül néhányan brutálisan léptek fel egy fiatalemberrel szemben, akit ezt követően feljelentettek (a hivatalos személy elleni erőszak bűntette miatt indult eljárást megszüntették), dulakodás támadt, és ezzel egyidejűleg a rendőrök a körbezárt csoport tagjait megfelelő indok nélkül könnygázspray-vel lefújták. Néhányan földre kerültek, őket bakancssal rugdosták, illetve egyesek – köztük egy újságíró – tonfaütéseket kaptak, mások rendőri taszigálást, lökést. A könnygáz olyan erős volt, hogy maguk az azt használó rendőrök sem bírták: fokozottan jelentkező légzésbénulási tüneteket okozott, amely miatt az érintettek majd mindegyike rosszul lett. A jogsértettek panaszainak először a Független Rendészeti Panasztestület, majd az országos rendőrfőkapitány helyt adott, megállapítva: alapvető jogokat sértő rendőri intézkedés történt: a HVIM tüntetéséről távozni kívánó személyek távozásának akadályozása, a jogvédők és elvonuló tüntetők körbezárással történő megállítása és a könnygázspray válogatás nélküli használata jogellenes volt.

A jogsértések miatt az Országgyűlés emberi jogi, kisebbségi, civil- és vallásügyi bizottsága 2009. március 24-én külön ülést tartott, ahol az illetékes miniszter, államtitkár, rendőrségi vezetők, az állampolgári jogok biztosa, a Független Rendészeti Panasztestület elnöke és jogvédők meghallgatására került sor.

2.16

2009. július 4.: Magyar Gárda és politikai foglyok melletti szimpátiatüntetés jogellenes feloszlatása és 216 ember előállítása

2009. július 4-én délután, Budapesten az Erzsébet téren egy be nem jelentett, de békés tüntetést tartott a Magyar Gárda Mozgalom közel 300 gárdistája és szimpatizánsai a Magyar Gárda Egyesület feloszlatását kimondó július 2-i bírósági ítélet elleni tiltakozás és a demonstrálók által politikai fogolynak minősített Budaházy György szabadlábra helyezésének követelése céljával. Ezt megelőzően a rendőrség (a BRFK bűnügyi főkapitány-helyettese) olyan vezetői intézkedést bocsátott ki, amely szerint garázdaság szabálysértését követi el, aki a Magyar Gárda egyenruháját viseli, és ezért el kell járni vele szemben. Bencze József volt országos főkapitány által a 2002 és 2010 közötti állami jogsértéseket vizsgáló parlamenti albizottság előtti meghallgatásán elismerte az intézkedés jogellenességét, amelyet két nap múlva visszavontak.

A tüntetést a rendőrség erőszakkal feloszlatta, 216 embert állított elő, köztük Vona Gábort, a Jobbik Magyarországért Mozgalom elnökét és Kiss Róbertet, a Magyar Gárda Mozgalom akkori főkapitányát. A magyar rendészettörténet legújabb kori időszakában, sőt 1956 óta egy napon ennyi ember előállítására egy tüntetésről még nem került sor. Négy emberrel szemben hivatalos személy elleni erőszak miatt büntetőeljárás indult, a rendőrség összesítése szerint 205 személlyel szemben különböző szabálysértések – garázdaság, közbiztonságra különösen veszélyes eszközzel kapcsolatos szabálysértés, jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni engedetlenség, valamint személyi igazolvánnyal kapcsolatos szabálysértés – elkövetése miatt indult eljárás. Az eljárások egy részében felmentésre, más részében felelősségre vonásra került sor. A rendőri akció során 17 civil személy sérült meg, egy embernek karját törték el tonfával, közvetlen közletről könnygázspray-vel arcba fújtak olyan embereket, akik részéről semmiféle támadás nem fenyegette a rendőröket. Ellenállást nem tanúsító, ülő emberekkel szemben brutálisan, embertelen és megalázó bánásmódot megvalósítva léptek fel a rendőrök. Rendőrök sérüléséről nem érkezett tájékoztatás.

Az állampolgári jogok országgyűlési biztosa az esetről készült jelentésében megállapította, hogy a rendezvény feloszlátása során elhangzott felszólítások nem jelölték meg annak indokát, ez pedig a békés gyülekezéshez való joggal összefüggő visszásságot okozott. Rámutatott: egy bírósági ítélet indokolásában foglalt akár elvi jelentőségű megállapítások nem szolgálhatnak közvetlenül egy rendőrségi intézkedés jogalapjául. Megállapította: „több esetben került sor rendőrbot és ingerlőgáz alkalmazására a még verbális agressziót sem tanúsító, földön ülő személyekkel szemben”, továbbá „az ülősztrájkok, blokádok akkor sem tekinthetők békétlennek, ha az csak a személy elleni erőszakkal szüntethető meg, vagyis mindaddig, amíg a résztvevők csak passzív ellenállást tanúsítanak, megalapozottan hivatkozhatnak a gyülekezési jog védelmére.” Az ombudsman megállapította, hogy az előállítás szükségessége is kérdéses volt.

A tüntetés feloszlátását a Fővárosi Bíróság 2010. október 4-én született jogerős ítéletével jogellenesnek nyilvánította, így jogellenes a 216 tüntető előállítása is, részükre kártérítés jár, és perújításra jogosultak azok, akiket szabálysértési bírsággal sújtottak. A bíróság kimondta, hogy a spontán tüntetés nem veszítette el békés jellegét, nem valósította meg mások jogainak, szabadságának sérelmét, és nem akadályozta a forgalmat, és ezek alapján a demonstráció nem volt feloszlatható.

Bencze József volt országos főkapitány a 2002 és 2010 közötti állami jogsértéseket vizsgáló parlamenti albizottság előtti, 2010. szeptember 23-i meghallgatásán a Magyar Gárda-ügy kapcsán alkotott szabálysértési tényállásról az alábbiak szerint nyilatkozott: „Született egy nagyon gyenge szabálysértési törvénymódosítás, amely a betiltott társadalmi szervezet tevékenységében való részvételt szabályozta, és azt mondta, hogy rendőr őrmester, tessék elolvasni az 58 oldalas bírósági döntést, és abból kiolvasni, hogy mi az a tevékenység, ami tiltott a bíróság által, és akkor tessék eljárni.... A bíróság öt olyan eset konjunktív feltételként való megjelenését írta elő, amit létezhetetlen egy olyan szituációban jól mérlegelni, hogy valóban az az öt eset egyszerre, egy időben fennállt vagy sem. ...Akkor született egy módosítása ennek a szabálysértési tényállásnak, amely közel sem lett megint a jogalkotás vasárnapja vagy ünnepnapja.”

2. 17

Ellenzéki személyek és szervezetek fokozott kriminalizálása

A 2006 utáni időszakban számtalan olyan kormányellenes tüntetés volt, ahol jogellenes rendőri intézkedések történtek. Több esetben csapaterővel, könnygáz és vízágyú bevetésével jogellenes feloszlásra vagy önkényes

előállításokra, és az érintettekkel szemben gyakran megalapozatlan büntető- és szabálysértési eljárások indítására került sor.

Szilvásy György volt titokminiszter magukért beszélő szavai világosan felrajzolják a hatalom felfogását a másként gondolkodókkal szemben, akik köre a parlamenti ellenzéktől a parlamenten kívüli pártokra és politikai jellegű, közügyekben aktív civil szervezetekig terjedt. Az Országgyűlés Emberi jogi, kisebbségi, civil- és vallásügyi bizottságának, Honvédelmi és rendészeti bizottságának és Nemzetbiztonsági bizottságának 2006. október 31-i összehívott ülésén ekként nyilatkozott:

„Azt követően (2006. szeptember 18.) azt tapasztaltuk, hogy a szélsőjobboldali szervezetek, amelyek korábban önállóan, vezetőik elszigetelve dolgoztak, egyfajta hálózatot hoztak létre, a radikális és kevésbé radikális, a békés tüntetések eszközeit is alkalmazó vagy kizárólag azt alkalmazni akaró, illetve a szélsőséges, akár a fegyverhasználatig is elmenő köröket építettek ki, törekedtek a kiépítésére – egészen precízen fogok fogalmazni. E hálózat, amely tehát elsősorban szélsőséges, szélsőjobboldali szervezetek tagjaiból állt, kapcsolatot keresett és talált parlamenti pártokhoz, illetve ismert politikai szervezetekhez. A Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom, a Lelkiismeret '88, a kuruc.info rasszista honlap köré szervezett személyiségek, csoportosulások megtalálták a kapcsolataikat a Magyarok Világszövetségének egyes tisztségviselőivel és vezetőjével, megtalálták a Jobbik Magyarországért Mozgalom egyes vezetőihez, tisztségviselőihez, megtalálták a MIÉP-hez ezeket a személyi, szervezeti kapcsolatokat. Kijelenthető, hogy a MAGOSZ egyes vezetőivel is szoros kapcsolatot alakítottak ki. Kijelenthető az is, hogy egyes fideszes helyi szervezetekkel is felvették a kapcsolatokat, és érdemben építették ki azokat. Október 23-a után sem szűntek meg ezek a háttérszerveződések és egyeztetések. Ezúton is mindenkit szeretnék figyelmeztetni arra, hogy cselekményeik, amelyekben részt vesznek, törvénytelenek, az alkotmányos rend megdöntésére irányuló konfrontáció előkészítésében vesznek részt, és ezt a rendőrség és a Nemzetbiztonsági Hivatal minden rendelkezésére álló törvényes eszközzel meg fogja akadályozni a következő napokban is.”

A parlamenten kívüli ellenzék elleni eljárások közül Vona Gábor Jobbik elnök elleni büntetőeljárás emelhető ki. Ellene egyesületi joggal visszaélés vétsége miatt indítottak 2009-ben eljárást: a gyanúsítás szerint 2009. augusztus 22-én Szentendrén, magánterületen megtartott Új Magyar Gárda Mozgalom rendezvényen a Gárda vezetőjeként vett részt. A büntetőeljárást idén (2010) októberben végül megszüntette a Központi Nyomozó Főügyészség, mivel a nyomozás adatai alapján bűncselekmény

elkövetése nem volt megállapítható, és az eljárás folytatásától sem volt várható eredmény. Az eljárást annak ellenére folytatták az idei (2010. évi) országgyűlési választási kampányban, hogy mentelmi jogának kérdésében az illetékes szerv nem döntött, ezt a hibát a legfőbb ügyész is beismerte. A Magyar Gárda 3 tagjával szemben már a vádemelés után, 2010 őszén szüntette meg a bíróság az egyesülési joggal visszaélés miatt indult büntetőeljárását.

A parlamenti ellenzék ellen is indultak ilyen jellegű eljárások: a 2002-es kormányváltás után az „Orbán-éra gyanús ügyeinek kivizsgálása” címen Keller László államtitkár hetvenmilliárd forintnyi közpénz tárgyában több mint 200 feljelentést tett, amelyek nyomán indult büntetőeljárások később minden esetben felelősség megállapítása nélkül megszüntetésre kerültek. Kirívó eset volt Berkecz Mária, Millenáris Kht. volt vezetőjének meghurcolása: Keller László közpénzügyi államtitkár ellene is tett feljelentést jelentős vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés gyanúja miatt. A hűtlen kezelés vádját alól bűncselekmény hiányában két esetben is felmentették (2003-ban, illetve 2006-ban). A nyomozás során nagy vihart kavart a nyomozók Berkecz Máriával szembeni bánásmódja: zárolták a bankszámláit, bevonták az útlevelét, az előzetes letartóztatása során egymás után többször meztelenre vetkőztették. A rendőrséget az ő esetében is politikai megfélemlítésre használták.

2007-ben a Magyar Nemzet c. napilap egyik újságírójánál, Pál Gábornál a Nemzetbiztonsági Hivatal munkatársai jelentek meg azt követően, hogy kollégájával Lesencefalun, a titkosszolgálatokat is irányító Szilvássy György kancelláriaminiszter hatalmas építkezésén járt. A két újságíró a kormánytagok vagyonosodását vizsgálta. Az NBH munkatársai arról kérdezősködtek, hogy mit keresett társával a Veszprém megyei faluban. Pál Gábor elmondta nekik a luxusberuházást, és hogy a lap munkatársaiként jártak a településen, a két férfi ezután szinte fenyegetően azt kérdezte tőle: mennyire biztos az állása az újságnál. Ezután azt mondták: csak azért érdeklődnek, mert több furcsa eset, betörés és bűncselekmény történt Lesencefalu környékén. Demeter Ervin volt titokminiszter, a nemzetbiztonsági bizottság fideszes tagja szerint ugyanakkor a diktatúrákra jellemző, hogy a miniszter személyes ügyeinek takargatására használja a titkosszolgálatokat.

2010-ben született jogerős ítélet szerint megbízásnak minősült az, hogy Draskovics Tibor volt rendészeti miniszter kiemelt figyelmet kért a Nemzeti Nyomozóiroda vezetőjétől ellenzéki sajtómunkásokkal kapcsolatos ügyben. A Hír TV 2009-ben dokumentumokkal igazolta, hogy a Célpont

c. műsor, a kormány számára kellemetlen témákat feszegető riportereinek lejáratására indított drogüggyben Draskovics Tibor is utasítást adott. Hangfelvételek állnak rendelkezésre arról, hogy kormányközeli személy pénzt ígért annak érdekében, hogy a riporterek gépkocsijába kábítószer tegyenek, és értesítsék a rendőrséget, akiknek közúti ellenőrzés során kellett volna lecsapniuk az ellenzéki sajtószerv tagjaira.

2009 októberében a Keller László MSZP-s politikus által, egy leleplező újságcikk kapcsán rágalmozás miatt feljelentett Pindroch Tamást, a Magyar Hírlap újságíróját annak ellenére rabosították, hogy 2009. augusztus 1-je óta nem kell nyilvántartani annak az adatait, akivel szemben a büntetőeljárás magánvádas bűncselekmény miatt előterjesztett magánindítvány alapján indult. A rendőr ellen fegyelmi eljárás indult, a Szabadság Kör tiltakozott és vizsgálatot követelt.

FORRÁSOK:

- Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosának Hivatala: Gyülekezési jogi projekt <http://www.obh.hu/allam/aktualis/pdf/gyulekezesijogi.pdf>
- Emberi Jogok Európai Bírósága: www.echr.coe.int
- Független Rendészeti Panasztestület: www.panasztestulet.hu
- Nemzeti Jogvédő Alapítvány és Szolgálat: www.njsz.hu
- Szabadság Kör: www.szabadsagkor.blog.hu
- Társaság a Szabadságjogokért: www.tasz.hu

A 2002 és 2010 között az állam részéről elkövetett jogsértésekre vonatkozó részjelentés elfogadása

Jegyzőkönyv

az Országgyűlés Emberi jogi, kisebbségi, civil- és vallásügyi bizottságának
2010. december 8-án, szerdán, 10 órakor a Képviselői Irodaház
V. emelet 528. számú tanácstermében megtartott üléséről

A 2002 és 2010 között és különösen 2006 őszén az állam részéről a politikai szabadságjogokkal összefüggésben elkövetett jogsértéseket vizsgáló albizottság részjelentésének elfogadása

ELNÖK: Tisztelt Bizottság! Elérkeztünk ahhoz a napirendi ponthoz, ahol a bizottság albizottsága elkészítette – nevezzük így – kiegészítő jelentését, és az albizottság hatáskörébe utalt kérdés teljességének igényével kiegészítő jelentést készített „A 2002 május és 2010 április között – kivéve 2006 őszének viszonylatát, mert azt a bizottság már tárgyalta – az alapvető politikai szabadságjogokat érintő állami jogsértések Magyarországon” címmel. Tekintettel arra, hogy ezt a jelentést kompromisszumos megoldásként az albizottság ebben a formában fogadta el, ezért nyilvánvaló, hogy ezt bármiben módosítani nem áll módunkban, viszont az észrevétel, hozzászólás mindenki részére megengedett.

Természetesen elsőként megadom a szót Lendvai Ildikó képviselő asszonynak, annál is inkább, mert az albizottság munkájában nem vettek részt, és annál is inkább, mert a véleményét nyilván ki akarja fejezni.

A képviselő asszonyé a szó.

LENDVAI ILDIKÓ (MSZP): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Szeretném bejelenteni, hogy ugyanazon okból, ami miatt az albizottság munkájában nem vettünk részt, nem kívánunk részt venni a részjelentés vitájában sem.

A nem részvételünk indokai a következők. Ahogyan eddig is, ez a részjelentés is a kormányzatot, az elmúlt kormányokat súlyos politikai visszaélésekkel vádolja meg, mondván, hogy abban az időszakban a szabadság, a sajtószabadság, az egyesülési jog korlátozva volt. Ehhez képest a részjelentés kizárólag azokat az eseteket sorolja fel, amelyek épp a jogállam működését bizonyítják, azt, hogyha a rendőrség valamilyen demonstrációhoz nem adott engedélyt, vagy fellépett ellene, akkor a bíróság tette a dolgát, akár kártérítést is kaptak azok, akik ellen jogellenesen jártak el. Ez azt mutatja, hogy a jogállam működött.

Különösen cinikus gyakorlatnak tartjuk azt, hogy olyan időszakban vádolja a jogállam felfüggesztésével az elmúlt kormányokat az albizottság többsége, amikor eme részjelentés tárgyalásával párhuzamosan épp a jogállam rendes működésének akadályoztatását látjuk: az Alkotmánybíróság megregulázását, a visszamenőleges törvényhozás gyakorlattá tételét, a hetenkénti alkotmánymódosításokat. Az alapállást tehát cinikusnak, a részjelentés tartalmát pedig önmagával ellentmondónak tartjuk, hiszen éppen a jogállam létét bizonyítja, még hozzá az olyan dátummal született részjelentésben, amikor a jogállam az említett és nem említett okok miatt éppen veszélybe került, ezért kérjük, vegyék tudomásul, hogy nem szeretnénk részt venni a továbbiakban sem ebben a vitában.

Köszönjük. Viszontlátásra!

ELNÖK: Bocsánat, képviselő asszony, azon indokolás után, hogy nem kívánnak részt venni, ezt tiszteletben tartom, de engedje meg, hogy egy megjegyzést tegyek.

Miután a bizottság felállítására akként került so – tehát a feladatát pontosan szeretném meghatározni – a 2002 és 2010, különösen a 2006 őszén az állam részéről politikai szabadságjogokkal összefüggésben elkövetett jogsértéseket vizsgáló albizottság nem zárja ki a jogsértések elkövetését, sőt megerősíti, a későbbi jogerős bírói ítélet mondja ki a jogsértést. Az, hogy a jogállam működött, és kimondta a bíróság a jogsértést, nem teszi meg nem törtéنتté a jogsértéseket és azt a rendőri gyakorlatot, amikor a jogerős bírói ítéletek alapján nem a jogállamnak megfelelően értelmezték a jogszabályokat. Ez mindenképpen hozzátartozik az érdeklődők korrekt tájékoztatásához.

Köszönöm szépen a jelenlétüket.

LENDVAI ILDIKÓ (MSZP): Köszönöm, elnök úr, és amint mondtam, nem veszünk részt a vitában.

(Lendvai Ildikó és Nyakó István elhagyják az üléstermet.)

RÉVÉSZ MÁRIUSZ (Fidesz): Ha Lendvai Ildikó hallja a folyosón, szeretném megnyugtanni, hogy az elkövetkező ciklusban nem fognak országgyűlési képviselőket megverni, nem fogják a mentelmi jogukat olyan mértékben megsérteni.

Lendvai Ildikónak elég furcsa ez a hozzáállása, hiszen, például az én esetemben – viszonylag ritkán szoktam példálózni, de most kénytelen vagyok megtenni, mert nagyon felbosszantott, amit a képviselő asszony mondot – tehát az, hogy engem, mint országgyűlési képviselőt a rendőrök megverték, és a bíróság ezt követően kártérítést ítélt meg számomra, ez nem jelenti azt, hogy nem történt jogsértés. Nem gondolom azt, hogy Lendvai Ildikónak és kedves párttársának a következőkben ettől a gyakorlattól félniük kell,

nyilvánvalóan az elkövetkező időszakban az állam, a rendőrség nem úgy fog működni, mint az ő idejükben.

Visszatérve a jelentésre, egy nagyon fontos momentumot szeretnék mindenképpen kiemelni. Ez a momentum pedig az, hogy Gaudi-Nagy Tamás képviselő úrral vitában voltunk, mégpedig abban a kérdésben, hogy csak olyan eseteket hagyjunk bent a jelentésben, amelyekről a bírósági döntés, az ombudsman vagy valamely más államigazgatási szerv megállapította, hogy jogsértés történt. Minden olyan esetet, amelyben vélelmezhető volt a jogsértés, de hivatalosan nem került megállapításra, kihúztuk a jelentésből, nincsen benne. Még egyszer mondom, aláhúzom, hogy csak olyan esetek kerültek felsorolásra ebben az albizottsági jelentésben, amelyekről nem a politikusok, hanem az államigazgatási szerv kétséget kizáróan megállapította, hogy jogsértés történt.

Egyébként megértem Lendvai Ildikót és a szocialistákat, ha így, felsorolva látjuk ezt a hihetetlen mennyiségű jogsértést a rendőri gyakorlatban, akkor nekik ebben a vitában nincs kedvük részt venni, úgyhogy mondanak egy hosszú monológot, a vita elől pedig elszaladnak.

Be kell vallanom, mint albizottsági tag, azért tudtam, hogy számos jogsértés történt. Amikor találkoztam ezzel a hosszú listával, amelyben vagy húsz eset fel van sorolva, akkor így, együtt olvasva, ez egészen drámai képet fest arról, hogyan is működött a szocialista–szabaddemokrata kormányzás alatt a rendőrség és az állam. Tehát teljesen egyértelműen látszik, hogy folyamatosan politikai nyomásgyakorlásra használták fel a rendőrséget, miközben a magyar rendőrség széttárta a kezét, és azt mondta, hogy a vér és becsület ellen az égvilágon semmit nem tud tenni, hiszen olyan törvények vannak Magyarországon, hogy nem lehet fellépni egy diákszervezettel szemben, aközben, egyébként a Tibetet Segítő Társaságtól elkezdve a Nemzeti Jogvédőkkel szemben, egyébként a törvényt átlépve, folyamatosan használták a különböző eszközöket, és tiltottak be demonstrációkat.

Teljesen egyértelmű, hogy a rendőrséget politikai célra használták. Ez egyébként ebből az albizottsági jelentésből kiderül. Sajnálom, hogy a szocialisták még most sem hajlandók szembenézni azzal, hogy mi is történt a saját kormányzásuk alatt.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: A jegyzőkönyv számára rögzítsük: szeretettel köszöntöm dr. Eiselt György helyettes államtitkár urat a Belügyminisztériumból, ami egyben arra is biztosíték, hogy a következő időszakban eme jelentés vizsgálása kapcsán a Belügyminisztériumban olyan jogértelmezés alakul ki, ami részben a hatályos jognak, részben pedig a bírói gyakorlatnak megfelel.

A hozzászólások rendje: Wittner Mária előterjesztőként, utána Gaudi-Nagy Tamás, végül pedig Harrach Péter, eddig ők jöttek.

Wittner Máriaé a szó.

WITTNER MÁRIA (Fidesz): Köszönöm a szót. Miközben az MSZP – de mondhatnám úgy is, hogy MSZMP – szembemenetel a demokráciával, addig farkast kiált a kertek alatt, hiszen a jelenlegi kormányra, amely kivizsgálja az ő törvénytelenégeiket, kiáltja azt, hogy nem demokratikus. Mintha már azóta kétszer lettek volna az utcán a sleppjeikkel együtt, és senki nem akadályozta meg őket abban, hogy tüntessenek, senki nem verte szét a társaságukat, senki nem mondta azt, hogy törvénytelenül tüntetnek. Ugyanakkor az Európai Unió Strasbourgi Bírósága kimondta, hogy a spontán tüntetés – tehát amikor már olyan dolog történik, hogy nem tudják megszervezni önmagukra – nem törvénytelen.

2002. december 1-jén kezdtek tiltakozni azok, akiket sértett az, hogy a román miniszterelnökkel koccintottak Trianon megtörténtehez. Ezt a határon túli és a határokon belüli magyarok is sérelmezték. Tehát jogszerűen tüntetett az egész társadalom egészen 2010-ig. A társadalom elvárja tőlünk, hogy ezekben az ügyekben történjen felelősségre vonás, mert valakik megszegték az alkotmányt is, meg a törvényt is. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Az albizottság alelnökének adok szót azzal, hogy ő tíz percet kért eredetileg, én öt percet ajánlottam meg neki, a kompromisszum alapján most azt mondom, hogy nyolc percre övé a szó, mert ma nagyvonalú vagyok. Gaudi-Nagy Tamás következik.

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS (Jobbik): Köszönöm, elnök úr. Tisztelt Bizottsági Tagtársak! Szeretettel üdvözlöm a sajtó tisztelt képviselőit, a nemzeti jogvédő kollégákat és az elmúlt évek küzdelmeinek egyes mozgalmár alakjait. Úgy érzem, sok tekintetben történelmi pillanatnak vagyunk tanúi, hiszen az elmúlt húsz évben sok keserűség érte a nemzetet. Nagy volt a reménységünk a tekintetben, hogy a rendszerváltozás folyamatában egyszer s mindenkorra sikerül kitörölni az önkényt, a hatalmi önkényt az állam működéséből, de ez sajnálatos módon nem sikerült. Senki nem gondolta volna azt, hogy a kommunista rendszerben bevett karhatalmi, rendőrállami eszközöket olyan szinten és intenzitással fogják használni, mint ahogy az elmúlt nyolc évben ez megtörtént.

Nagyon köszönöm azokat a hozzászólásokat és észrevételeket, amelyek a jelentés érdemét, jelentőségét alátámasztják. Lendvai Ildikó hozzászólása nagyon tanulságos volt, hiszen – ahogy Révész Máriusz is mondta és Wittner Mária is utalt rá – olyanok, mint a Bourbonok, semmit nem tanultak és mindent elfelejtettek, vagy legalábbis elfelejteni próbálnak. Ezt a felejtést, ezt a hiányt próbálja betölteni ez a részjelentés, amely

szerintem nagyon fontos kiegészítője a 2006-os jelentésnek, amellyel kapcsolatban ugyan véleménykülönbségünk van. Nagyon előremutatónak látom, hogy az elmúlt nyolc év teljes levizsgálása javaslatomra bekerült a május 20-ai emberi jogi bizottsági ülésbe – hiszen az albizottság az eredeti koncepció szerint csak 2006 őszét vizsgálta volna –, és ennek valóban nagyon komoly felhajtóerejű, tizenkét meghallgatásos ülészaka volt. A vizsgálatot végül is kiterjesztettük az elmúlt nyolcéves jogsértéssorozatra.

Mi volt a jellemző? A fő alapelv az volt, hogy jogerős bírósági ítéletekkel, független rendészeti panasztestületi határozatokkal, az állampolgári jogok országgyűlési biztosának az állásfoglalásaival jogerősen megállapított, tehát valamely szerv által utóbb, akár sok-sok évvel később megállapított módon elkövetett szabadságjogi jogsértéseket fellistázzuk. Közel negyven eset fellistázására került sor. Két nagy korszakra oszthatók ezek a jogsértések: a 2006 ősze előtti és az azutáni időszakra. A 2006 ősze előtti négy évben már tipikusnak mondható az a szisztematikus jogkorlátozási törekvés, amellyel a hatalom nemzetellenes, emberellenes törekvései ellen tiltakozókkal szemben felléptek, de nem érte el azt az agresszivitást, azt a kíméletlenséget, amelyet 2006 őszén megtapasztaltunk, amelynek olyan mélységeire jutott az állam, a jogállamiság keretei közül oly módon lépett ki, hogy több száz ember személyes szabadságát, életét veszélyeztették, a szemét kilőtték. A drámák egy része jóvátétel útján valóban helyreállításra került.

A jogsértések 2006 ősze után folytatódtak, s még ha nem is érték el azt az intenzitást, amit a 2006 őszén megtapasztalt véres valóság hozott, azért az itt fellistázott ügyek jól bemutatják a tipikus eseteket. Inkább csak listázásképpen mondom: szétvert, betiltott tüntetések, jogsértő előállítások, tömeges megtorló büntető- és szabálysértési eljárások, megemlékezők, tiltakozók, keresztyén hívek, újságírók, jogvédők zaklatása, megfélemlítése, megtámadása, kordonerdővel és rendőri erőszakkal meggyalázott nemzeti ünnepek. Tehát egy emberi jogi válsághelyzet kór- és kortüneteiről van szó, az elmúlt nyolc év ebben sajnos bővelkedett, és minden ellenkező híresztelés ellenére – főleg amit az imént Lendvai Ildikótól hallottunk – ezek bizony jogsértések, akár nemzetközi jogi, akár a hazai normák mércéivel mérjük. A szabályok papíron biztosították a tiltakozás jogát, a gyülekezés és a véleménynyilvánítás szabadságát, az egyesülési jogot vagy a sajtószabadságot, azonban ezek az esetek – legyen az akár újságírók megfélemlítése, akár gárdistaüldözés, akár egy tüntető megverése, majd utána koncepció eljárás alá vonása – mind-mind kőkemény emberi jogi jogsértések voltak.

Nagyon büszke vagyok arra, hogy a Nemzeti Jogvédő Szolgálat és Alapítvány esetjogából meríthettem sok anyagot, azonban azok a kritikák, amelyek szerint csak és kizárólag ebből a körből merítettünk volna, nem megalapozottak, hiszen éppúgy fellistáztuk a Társaság a Szabadságjogokért, a Helsinki Bizottság vagy a Civil Jogász Bizottság által kifogásolt eseteket is. Semmilyen pártpolitikai szempontot nem jelenítettem meg ebben a jelentésben, és azt gondolom, nagy erénye az albizottsági munkának is, hogy ezt kívül tudtuk rekeszteni, és azt a következtetést együtt tudtuk – és remélem, most is tudjuk – levonni ennek a jelentésnek az elfogadásával, hogy a hatalommegtartás eszközeként használták mind a rendőrséget, mind az államhatalom olyan intézményeit, amelyek pont a jogok biztosítására lettek volna hivatottak. Ehelyett az elnyomás eszközeként használták őket.

Nagyon remélem, hogy a levonható tanulságokból is merít mindenki. Remélem, hogy a felelősöknek egy felelősségre vonási eljárás során majd el kell gondolkodniuk azon, hogy miért tették azt, amit tettek, és hogy ilyen szinten nem lehet következmények nélkül visszaélni az államhatalommal. Másrészt ki kell iktatni a jelenlegi hatályos jogszabályaink közül azokat, amelyeket pont az elnyomás érdekében hoztak. Az a fő üzenete ennek a jelentésnek, hogy a hatalom fenntartása érdekében a törvények uralmát mint alapvetet szem elől veszítették, és a jogállami alapelv helyett a hatalommegőrzés pragmatikus célja vezette őket. Ennek érdekében használták a jogalkotást és a joggyakorlást. Tehát ki kellene iktatni a rendszerünkben azokat a jogszabályokat, amelyek ezen időszak szomorú termékei, legyen az a passzív engedetlenség, a lex tojás törvény vagy a lex Gárda-rendeletek. Erre vonatkozóan már tárgysorozatban is van az a törvényjavaslat, 1213-as számon, amelyet a Ház reményeim szerint előbbutóbb napirendjére is vesz.

Azt gondolom, a büszkeségem azért is megalapozott, mert az a jogvédő szervezet, amelynek a tagjaival, bajtársaival együtt ezekben az ügyekben védőként, képviselőként eljárunk, olyan esetjogi következtetésekre is vezettek, úgy gazdagították a bírói gyakorlatot, hogy meghatározók lettek. Gondoljunk például arra, hogy a tüntetők jogellenes előállítását és megbírságolását követően a kártérítés intézményrendszerének az életbe léptetése vagy kikényszerítése a nemzeti jogvédők munkásságának következtében ma már tény, magyarul nem lehet büntetlenül az államnak a személyes szabadságát bárkinek egy alapvető jog gyakorlásával kapcsolatban megsérteni. Wittner Mária is utalt rá, hogy az ominózus 2002. december 1-jei Kempinski hoteles tiltakozás vezetett el a Strasbourgi Emberi Jogi Bíróság úgynevezett Bukta-ítéletéhez, amelynek a lényege az volt,

hogy a spontán tüntetés pusztán a be nem jelentettség miatt nem tekinthető jogellenesnek. Ez azóta a magyar gyülekezési törvénybe is beemelésre került.

Összességében azt gondolom, a következmények levonása körében, tehát amellet, hogy soha többé nem szabad ilyennek megtörténnie és ilyen szellemen működni az államnak. Én nagyon bízom ebben, és erre íztató jelek vannak, hogy ez így lesz. Nyilván nekünk jogvédőként, országgyűlési képviselőként, felelős, jóhiszemű polgárként mindig figyelemmel kell lennünk arra, hogy az állam van az emberért, és egy olyan méltósággal rendelkező, tisztességes életkörülményekre vágyó közösség tagjai vagyunk, akikkel szemben az államot büntetés célzattal nem lehet igénybe venni. A büntetés kardjának azokra kell lesújtania, akik ezekben az elnyomó cselekményekben igenis, üzemszerűen részt vettek, tehát magyarul: az elszámoltatás valóban elmaradhatatlan, elengedhetetlen, nemcsak 2006 ősze kapcsán, hanem az összes ilyen fellistázott jogsértés kapcsán. A jóvátételt is – ebben a jelentésben inkább csak utalásszerűen utaltam rá – mindenképpen javasolom kiterjeszteni azokra, akik nem a 2006. őszi események kapcsán szenvedtek jogsérelmet, de akiknek a jogsértő esetkörei itt fellistázásra kerültek.

Végül, de nem utolsósorban azért el kell gondolkodnunk – és kérem ebben a támogatását minden emberi jogi érzéssel rendelkező képviselőtársamnak –, hogy igenis, a közkegyelem lehetőségét szerintem mindazoknak meg kell adni, akiket ebben az időszakban ítéltek el, és akik esetében a jogállamiság bírósági védőrendszere sem működött, mert sajnos azt is rögzíteni kell, hogy voltak olyan esetek, amikor akár jogvédőként, akár más védőként nem tudták gyakorlatilag a hatályos jogszabály keretei között a megfelelő védelmet megadni, magyarul olyan elítélések is voltak, amelyek nyugodtan nevezhetők justizmordnak, tehát a közkegyelmet minden ilyen körben ki kell terjeszteni.

Zárásul, összességében azt kérem a bizottság tagjaitól, különösen azért, mert közeledik az emberi jogok világnapja, ez egyben ünnepi alkalom is arra, hogy a számvetést letehessük az asztalra, tehát kérem, támogassák a javaslatot, egyben legyenek partnerek abban, hogy a következményeket együtt vonhassuk le. Ebben a Nemzeti Jogvédők mindenkörüen partnerek lesznek. Azt gondolom, hogy a folyamatban lévő és még mindig koncepciónak tekinthető eljárásokat is mindenképpen felül kell vizsgálni, ennek érdekében támogattam Tóásó Előd ügyének napirendre emelését, de a folyamatban lévő Hunnia Mozgalommal szembeni eljárás körében is érvényesíteni kell ugyanezt a szempontot, mert nem lehet figyelmen kívül hagyni azt, hogy már maga az eljárás indítása során az állam...

ELNÖK: Képviselő úr, nem akarom korlátozni, de szeretném, ha a napirendnél maradna.

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS (Jobbik): Igen, egy utolsó mondat. Egy komplex rendszert alkottak ezek a jogsértő szervek, tehát összekapcsolódtak egymással, ezt mutatják ezek a fellistázott esetek. Ilyenkor már az eljárásindítás szakaszában is nagyon sok jogsértés történt, erre is utalnak az eseteink.

Tehát arra kérem önöket, legyenek ebben partnerek, és ha igazán felelősek vagyunk, akkor ezt a nemzet asztalára most le tudtuk tenni, de a következtetéseket is le kell vonni, még azokra nézve is, akik most még mindig az elszenvedői ennek az időszaknak, amelynek, reméljük, egyszer és mindenkorra vége.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm a képviselő úr egyébként tartalmas hozzászólását, amelyben az előterjesztéssel foglalkozott. Ha legközelebb időkeretet kér a képviselő úr, akkor szorzószámot is mondjon hozzá, mert úgy könnyebben kezelhető.

Harrach Péter képviselő úr kért szót, végül pedig Gulyás Gergely elnök úré a szó.

HARRACH PÉTER (KDNP): Meg kell köszönnünk a jelentés készítőinek azt a munkát, amely eredményeképpen egy világos feltérképezés készült a 2002 és 2010 közötti jogsértésekről.

Egy megjegyzést engedjenek meg az MSZP képviselőinek magatartásáról és szavairól. Számomra az volt ebben a megdöbbentő, hogy ők vádlottnak érzik magukat, legalábbis úgy viselkedtek, csak a szokásokkal ellentétes, hogy a bíróság ülésterméből kivonul a vádlott, de engedjük meg nekik ezt, ha már olyan sok mindent megtettek.

Azzal a megjegyzéssel kapcsolatban, amely úgy hangzott, hogy a jogállam működött, a jogállam működését a független bíróság biztosította, a probléma az, hogy az állam, illetve a kormány által befolyásolt szerv pedig megsértette.

Meg kell említeni a bizottság jelentésének elismerése mellett azt is, hogy az előző ciklus emberi jogi bizottsága komoly érdemeket szerzett ezeknek a feltárásában, a kormányzati nyomás ellenére meg tudta ezt valósítani, a jogsértéseket feltárta, a nyilvánosság elé vitte, és a civil jogvédők hangját felerősítette.

Az utolsó megjegyzésem: a rendőrség ebben a ciklusban a demonstrációkkal szemben azt a magatartást valósítja meg, amit a jelentés is elvárt volna az előző két ciklusban, hiszen most is voltak demonstrációk, baloldali demonstrációk, komoly létszámmal, néha már néhány száz fölé

is emelkedett ez a szám (*Derűlttség.*). Igaz, számomra úgy tűnik, hogy az érintett intézmények munkatársai és családjai voltak jelen akár a magánnyugdíjpénztárak, akár a szakszervezetek esetében, de a rendőrség magatartása a fontos, és ez a helyén volt.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Gulyás Gergelyt, az albizottság elnökét illeti a szó, aki ezt a vizsgálatot vezette.

DR. GULYÁS GERGELY (Fidesz): Köszönöm szépen. Miután szinte minden elhangzott, csak nagyon röviden kértem én is szót.

Az volt a bizottságon belül a megállapodás, hogy a 2006 őszére vonatkozó rész előterjesztői fideszes képviselők lesznek, míg a 2002 és 2010 közötti – a 2006 ősze kivételével – időszak előterjesztője Gaudi-Nagy Tamás képviselő úr, alelnök úr lesz, ennek megfelelően történt ennek az előterjesztése is. Az a kompromisszum köttetett meg, amit már Révész Máriusz képviselőtársam is említett, hogy mindazokat az eseteket el tudtuk fogadni az elmúlt 8 év jogsértéseinek részeként, ahol ezt bármilyen hivatalos szerv megállapította.

Az egyértelműen levonható a jelentésből, hogy a hatalom felfogása a gyülekezési jog engedélyezése kapcsán különösen a radikális jobboldallal szemben volt negatív, ezért tényként kell rögzíteni, hogy nem valamiféle elfogultság az oka annak, hogy számtalan esetben olyan szervezetek gyülekezési jogáért állunk ki, amelyekkel egyébként számtalan kérdésben nem értünk egyet, de tényszerű, hogy az ő gyülekezési joguk korlátozására igen gyakran és igen sok esetben került sor. Ennek ellenére azt is el kell ismerni, hogy számtalan ügyben látta el a Nemzeti Jogvédő Szolgálat a képviseletet, ezért őket is elismerés illeti, ezt egyébként a 2006. őszi jelentés is tartalmazta. Más jogvédő szervezetek is képesek voltak arra, hogy a politikai szimpátián felülemelkedve magát a lényegyet nézzék, és az alapvető jog gyakorlásának korlátozását szóvá tegyék.

Végül, miután Gaudi képviselő úr és Wittner képviselő asszony is említette a felelősségre vonás szükségességét, jelzem, hogy az albizottsági tevékenység folytán három ügyben tett feljelentéssel kapcsolatosan a Debreceni Katonai Ügyészség folytat nyomozást. Egy esetben elrendelték a nyomozás folytatását, az azonosítószámok hiánya miatt korábban még a Nemzeti Jogvédő Alapítvány tett feljelentést. Azt az eljárást 2006 őszén megszüntették, de most elrendelték a nyomozás folytatását. A másik két esetben, a TV-székház ostromával összefüggésben, illetve Bene László tevékenységével és az Országos Rendőr-főkapitányságon belüli felelősségre vonás elmaradásával kapcsolatosan a Debreceni Nyomozó Ügyészség folytat nyomozást, tehát további információkat tőlük lehet kapni.

A jogállam természetes működése szerint az albizottság megtette, amit megtehetett, feltárta azt, amit a politikai szervezetnek, az országgyűlésnek egy vizsgálati feladatot ellátó albizottsága feltárhatott, innentől kezdve a büntető igazságszolgáltatásé a feladat és a tér.

Reméljük, nem marad következmények nélkül az, amit mind ez a részjelentés, mind a korábbi, a 2006 őszével foglalkozó jelentés világosan rögzített.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A szavazás előtt Révész Máriusz reflektálásra kér egy kis időt, utána szeretném, ha Eiselt György helyettes államtitkár úr a jelentés, illetve az itt elhangzottak kapcsán összefoglalót tartana. Révész Máriuszé a szó.

RÉVÉSZ MÁRIUSZ (Fidesz): Köszönöm. Én még mindig Lendvai Ildikónál tartok. (*Derűtlenség.*) Lendvai Ildikó 1990 előtti munkáját ismerve van annak némi díszkrét bája, amikor a sajtószabadságért emel szót. De az már tényleg a fekete, abszurd, morbid humor kategóriájába tartozik, amikor az elmúlt négy év után Lendvai Ildikó a magyar jogállamot és a magyar demokráciát félti. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Most pedig helyettes államtitkár úré a szó.

DR. EISELT GYÖRGY helyettes államtitkár (Belügyminisztérium): Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Megkaptuk a kiegészítő jelentést, és a minisztérium ez alapján már elkezdte a javaslatok feldolgozását. Ennek köszönhetően a büntetés-végrehajtásra vonatkozó szabályok betartásának teljes feltérképezése megtörtént, hogy mennyire felel meg a nemzetközi előírásoknak. Ezzel kapcsolatban tavasszal fogunk a kormánynak jelentést készíteni és javaslatot tenni a továbblépésre. A megsérült rendőröket ért hátránnyal kapcsolatban az ORFK eddig is megtette a szükséges lépéseket, és ezután is meg fogja tenni. Arra vonatkozóan, hogy mennyire lesz a részükre kártérítés vagy kártalanítás, most nem tudok nyilatkozni. Arra garanciát adhatok, hogy biztonsági cégek nem fognak részt venni a különböző rendezvények biztosításában. A kormány hatalomra lépésével egy időben az összes ilyen szerződés felmondásra került. Köszönöm.

ELNÖK: Az a tisztségem maradt, hogy személyesen is megköszönjem minden képviselő munkáját. Túlzás nélkül állítható, hogy az a munka, amit az albizottság végzett – a bírósági iratok áttanulmányozása és az a sok óra, amit személyes meghallgatással töltött –, és az a jelentés, melyet letettek az asztalra, mind a két esetben olyan színvonalú, ami csak köszönetet érdemel. Ha az emberi jogok napjáról megemlékezünk, akkor alaptételként ki kell jelentenünk, hogy a legnagyobb baj egy államban

akkor van, ha az állam megelégedett az emberi jogok tekintetében az adott állapotokkal. A jogállam erőssége abban áll, hogy az állam a jogszabályaival és a joggyakorlatával szembenéz, és ha a joggyakorlat vagy a jogszabályok nem felelnek meg az emberi jogoknak, akkor folyamatosan reformálja azokat, az igényeket hozzáigazítja, hogy minél nagyobb jogvédelemben éljenek az állampolgárok. Igazából ez a jogállam erőssége. Az a munka, amit elvégeztek, pont ebben segít. Ezért is köszönöm helyettes államtitkár úr észrevételeit, s már most felajánlom, hogy azokon a területeken, ahol a bizottság hiányosságokat észlel – például az előzetes fogva tartás vagy a büntetés-végrehajtás kérdéseiben; szembe kell néznünk azzal, hogy ez utóbbit egy 1977-es rendelet rendezi, és a mai napig nincs törvényi szinten rendezve, tehát a múlt kísértete itt jár közöttünk abban a tekintetben, hogy egy ilyen emberi jogi kérdés nem törvény által szabályozott –, továbbra is partnere kíván lenni a minisztériumnak. Igazából akkor tudjuk majd az emberi jogok napját köszönteni, ha a jogalkotó megteszi azokat a szükséges lépéseket, amelyeket ezzel kapcsolatban meg kell tennie.

Ezek után tisztelettel kérdezem, hogy ki fogadja el az albizottsági jelentést. *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy a bizottság az albizottsági jelentést egyhangúlag elfogadta.

Az albizottsági jelentés kikerül a honlapra, csakúgy, mint a múlt héten megszavazott Tóásó Előd ügyében megfogalmazott angol és magyar nyelvű változat, amelyet mind az öt párt aláírt.

A napirendi pont tárgyalását lezárom.

EGYEBEK

Az egyebek között egy nagyon fontos indítvány érkezett. Alelnök úrnak adom meg a szót.

Dr. Gulyás Gergely alelnök (Fidesz) javaslata a 3. napirendi ponthoz való visszatérésre. Bizottsági módosító javaslat benyújtása a T/1747. számú törvényjavaslathoz

DR. GULYÁS GERGELY (Fidesz): Kérem, hogy térjünk vissza a 3. napirendi ponthoz, a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló T/1747. számú törvényjavaslathoz. Javaslom egy bizottsági módosító javaslat elfogadását. A módosító javaslatot kiosztottuk. Lényege, hogy a 211. §-ban a Magyar Rádió Nonprofit Zrt. művészeti együtteseinek fenntartásáról és fejlesztéséről a művészeti színvonal megőrzése érdekében a

Magyar Rádió Nonprofit Zrt. gondoskodik. Kérem, támogassa a bizottság, hogy ezt bizottsági módosító indítványként nyújtsuk be.

ELNÖK: Két dologról kell szavaznunk. Először arról, hogy térjünk vissza a 3. napirendi ponthoz. Ki ért ezzel egyet? *(Szavazás.)* A bizottság egyhangúlag egyetért azzal, hogy térjünk vissza a 3. napirendi pont tárgyalására.

Ki ért egyet azzal, hogy az alelnök úr által ismertetett módosító javaslatot bizottsági módosító indítványként benyújtsuk? *(18)* Megállapítom, hogy a bizottság 18 igen szavazattal, egyhangúlag egyetért a bizottsági módosító indítvány benyújtásával.

Nagyon szépen köszönöm mindenkinek a munkáját. Azt hiszem, hogy az emberi jogok napjához méltó volt a mai ülés, és a hozzászólások is abban a hangnemben folytak, ami egy emberi jogi bizottsághoz méltó. Az ülést bezárom.

(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 35 perc)

**Nyílt levél dr. Orbán Viktor miniszterelnökhöz
a 2006. őszi igazságtétel érdekében (2011. július 13.)**

Miniszterelnökség
Dr. Orbán Viktor Miniszterelnök Úr részére!
Budapest
Pf.: 6.
1357

Tárgy: A 2006. őszi rendőrterror igazságtétele minden jóérzésű magyar közös ügye

Tisztelt Miniszterelnök Úr!

Engedje meg, hogy a 2006. őszi meghurcoltak nevében és érdekében Önhöz mint a Magyar Köztársaság kormányfőjéhez forduljak a 2006. őszi véres állami erőszak igazságtétele ügyében három rendkívüli jelentőségű kérdésben, abban bízva, hogy Önnek valóban és még mindig fontos, hogy a 2006 őszen kilőtt szemű, megvert, megkínzott, önkényesen fogva tartott károsultak jóvátételt kaphassanak, a rendőrterror felelősei végre feleljenek bűniükért, és a politikai okból elítéltekről, meghurcoltakról végre lekerülhessen a méltatlanul rájuk akasztott bűnös bélyeg.

Őszintén bízom abban, hogy még most is állja 2010. május 5-én kimondott ígéretes szavait:

„Ebben az ügyben nincs helye óvatosságnak, hezitálásnak. Nem fogjuk szó nélkül hagyni, ami 2006. október 23-án történt. Ezért felelni kell – a törvényes keretek között – mindenkinek, aki ebben részt vett. Nincs kivétel sem rangra, sem beosztásra, sem életkorra tekintettel.”

Megtisztelő volt számomra, hogy jogvédő munkásságomat elismerte, amikor a részemre, Ékes Ilona országgyűlési képviselővel megosztva, 2007 decemberében megítélt Polgári Magyarorszáért Díj átvétele alkalmával azt írta nekem, hogy a magyarság védelmének magasztos elvét és a jogászai precizitást egyesítem tevékenységemben, amellyel annyi jogfosztotton segítettem. Kérem, hogy most is ezt a jogvédőt lássa bennem, mert bennem továbbra is ez munkál, amikor Önhöz címzem soraimat.

Mindannyian emlékszünk arra, hogy a 2006 őszen lezajlott kormányellenes tüntetéssorozatot komoly és véres megtorlás követte: szemkilövések, csonttörések, kínzások, önkényes fogva tartások, koncepciók eljárások tucatjai. Közel öt év eltelt azóta, ám mégis több százan vannak, akik nem kapták meg kártérítésüket, a felelősök még mindig büntetlenek, és

a koncepciók elítéltek számára pedig még mindig nem jött el az igazság pillanata. Az ötéves elévülési idő pedig vészesen közeleg. Mi, nemzeti jogvédők az első perctől kezdve folytatjuk most is tartó küzdelmünket a civilek védelme, jóvátétele és a felelősök felelősségre vonása érdekében.

Szervezetünk e téren kifejtett tevékenységét az Országgyűlés emberi jogi bizottsága által létrehozott, 2002 és 2010 között és különösen 2006 őszén az állam részéről a politikai szabadságjogokkal összefüggésben elkövetett jogsértéseket vizsgáló albizottság jelentése állami elismerésre méltónak minősítette.

Szervezetünk július 13-án tartott a levelem tárgykörében nagy nyilvánosság számára sajtótájékoztatót.

1. Rendezetlen kártérítések

A tavalyi kormányváltás azt a lehetőséget hozta, hogy rövid idő alatt száz-ezrek Önben bízó várákozása 2006 őszének igazságtétele ügyében valószínűleg válhat: méltányos és gyors jóvátételt kapnak az áldozatok. A dicséretes tettek ellenére azonban még vannak rendezetlen kárügyek, ehhez kérem először segítségét.

A már említett albizottság által is méltatott és mércének tekintett, egykor Morvai Krisztina és Völgyesi Miklós társelnökletével működött Civil Jogász Bizottság jelentése a jóvátételről az alábbi ajánlást adta:

„A 2006. őszi tömeges rendőri és bírósági jogsértéseket követően az alkotmányos előírások és jogállami elvek azt kívánják, hogy az állam gondoskodjon arról, hogy a jogsértettek reparációja hatékonyan és a rendes eljárásoktól eltérő módon mielőbb és méltányos módon történjen meg. Jogállami elvárás, hogy az állam a károsultaknak peren kívül adjon kártalanítást, és ne nehezítse tovább a sokat szenvedett, nemritkán életre szólóan meggyötört, lelkileg megsérült, személyes szabadságuktól jogellenesen megfosztott emberek helyzetét azzal, hogy évekig pereskedniük kell.”

A tavaly – többek között az én szavazatommal is elfogadott és általunk is üdvözölt – országgyűlési határozat és kormányhatározat szerint a benyújtott kárigényeket gyors, méltányos és egyablakos rendszerben bírálták el. A hivatalos adatok szerint eddig ennek keretében 131 ember kapott összesen több mint 245 millió forint kártérítést a 2006-os őszi tüntetéseken történt rendőri brutalitás miatt. Mindezért a kárpótolt áldozatok köszönetét és elismerését tolmácsolom.

Azóta azonban számos olyan jóhiszemű jogsértett jelentkezett szervezetünkönél, akik kárigénye megalapozott, a törvényes 5 éves elévülési időn belül van, és akik hibájukon kívül nem tudtak eddig a kárügyek központi rendezéséről. Vannak köztük szemkilőtt, könnygázgránát által roncsolt

állkapcsú vagy kegyetlenül megvert polgárok. Hozzá kell tegyem, sokak megítélése szerint sokkal erőteljesebb tájékoztató kampányt kellett volna folytatni a kormányzat részéről a károsultak megtalálása érdekében, még most sincs késő, kérem, ennek érdekében szíveskedjék intézkedni.

Emellett a Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálati ítélete szerint jogellenesen felosztatott 2006. október 23-i hajnali Kossuth téri tüntetés, Grespik László ügyvéd úr által képviselt közel 200 résztvevőjének kárigényét a Budapesti Rendőr-főkapitányság elutasította, nemrég pedig egy 2006-os rendőri brutalitások egyik legsúlyosabb szemkilőtt sérültje megalázóan alacsony kártérítést kapott jogerős ítélet alapján, miután nem jött létre egyezség, így a munkaképességét elvesztett károsult járadékot sem kap.

Kérem T. Miniszterelnök Urat, hogy emlékezzen rá: 2010. évi választási kampányuk során is azt ígérték, hogy kárpótolni fogják a 2006-ban elszenvedett jogsérelmekért az áldozatokat. Ön is többször is kiemelten foglalkozott ezen kérdéssel, és mindannyiszor biztosította a jogsértetteket arról, hogy sérelmük kompenzációjaként az új időszakban az állam igazságos mértékű kártérítési összeget fog részükre fizetni. Kérem, emlékezzen továbbá arra is, hogy az áldozatok jelentős hányada az Önök szimpatizánsa volt, akik az Astoriánál többek között az Ön beszédén vettek részt, majd ezt követően békésen távoztak haza a 2006. október 23-i megemlékezéséről, amikor brutális rendőri erőszak áldozataivá váltak. Ezek a jogsértettek joggal tehetik fel a kérdést: most, amikor az Önök kezében van az ország irányítása, miért felejtkeznek el arról, hogy ők a nehezebb időkben, a gyurcsányi terror idején is hűségesek voltak Önökhöz. Az Ön által is hangoztatott egység, az „*együtt sírunk, együtt nevetünk*” elve alapján a kormánynak oda kellene most állni a jogsértettek mellé, és az őket ért atrocitásokért, jogsértésekért kompenzálni őket.

A jóvátétel ügyét kifejezetten hátráltatja és méltánytalan, illetve diszkriminatív, hogy idén januártól megszűnt a belügyminiszter úr által életre hívott kárrendezési bizottság, az amúgy is pénzühiánytól szenvedő rendőri szervekhez tették vissza a kárügyek intézését, ahol az egyezségek kötése nem érdek, sőt, a gyurcsányi idők reflexei érhetők tetten az elutasító válaszokban, két részegyezségen kívül. Emiatt sokéves perre kényszerülnek a már közel öt éve jóvátétel nélkül élő áldozatok, annak ellenére, hogy úgy tudom, félmilliárdos alapot különített el a Kormány jóvátételre, a hírek szerint ennek felét költötték csak el eddig.

Mindezekre tekintettel arra kérem Tisztelt Miniszterelnök Urat, hogy a több száz, még rendezetlen kárigényt méltányos módon kielégítése érdekében szíveskedjék odahatni annak érdekében, hogy a 33/2010 (VI.11.) sz. országgyűlési határozat és 1189/2010 (IX. 13.) Kormányhatározat alap-

ján eredményesen működött kárrendezési bizottság tavaly év végével megszüntetett tevékenysége ismét álljon helyre, és ezen szervezet bírálja el gyors és méltányos rendben a megalapozott igényeket.

Határozott álláspontom, hogy a két határozat betűjével és szellemiségevel is ellenkezik az, hogy a méltányos, gyors és egyablakos rendszer az év végével megszüntették és a rendőri szervekhez került vissza a kárügyek elbírálása, amelyek sok esetben a mindannyiunk által jól ismert és elvetett gyurcsányi reflexekkel utasítják el a kárigényeket, de nyilván ebben szerepet játszik az is, hogy saját, szűkös költségvetési kereteik terhére kellene rendezzék a 2006. őszi kárügyeket, ezért ellenérdekeltek a gyors és korrekt megegyezésekben.

Egyúttal arra is kérem, hogy a kárügyek rendezésére meghirdetett félmilliárdos pénzalap még rendelkezésre álló részét is bocsáttassa az újra létrehozandó kárrendezési bizottság rendelkezésére, illetve amennyiben a keret elfogyott, kérem a megfelelő fedezetet biztosítsa.

Szíves tájékoztatásul jelzem, hogy amennyiben augusztus 31-ig kedvező választ nem kapok, úgy a rendezetlen kárigények mielőbbi elintézése érdekében még az elévülési idő lejárta előtt kezdeményezem a jóvátételről szóló 33/2010 (VI.11.) sz. országgyűlési határozat megfelelő tartalmú módosítását.

2. Elmaradt felelősségre vonás

Sokak várakozása volt, hogy a 2006. őszi megtorlások felelőseit a kormányváltás után mielőbb felelősségre vonják, erre tett ígéretet Miniszterelnök úr is már idézett mondataiban, ezt hiányolják egyre többen.

A kormányváltás óta érdemben, a külvilág számára érzékelhető módon ezen a téren alig történt valami, ezért örömmel értesültem Gergényi Péter volt budapesti rendőr-főkapitány minapi meggyanúsításáról, amelyre éppen az elszámoltatás elakadása miatti sajtótájékoztatónk meghirdetését követő napon került sor. Örülök az egybeesésnek, amely nyilván a véletlen műve. A meggyanúsításra a Nemzeti Jogvédő Alapítvány által tett feljelentés nyomán indult, majd lezárt és Gulyás Gergely albizottsági elnök úr feljelentése alapján újraindult büntetőeljárásban került sor.

Emlékeztetni szeretném, hogy mi, nemzeti jogvédők már 2006. decemberében 20 különböző súlyos bűncselekmény miatt tettünk feljelentést¹, a Civil Jogász Bizottság 2007. februárban elkészítette részletes jelentését², illetve az Országgyűlés Emberi jogi bizottságának albizottsága

¹ <http://www.nemzetijogvedo.hu/sajtotaj/NJAfeljelentes2006okt23.doc>

² http://www.morvaikrisztina.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=198:civil-jogasz-bizottsag-jelentese&catid=63:emberi-jogok-kat&Itemid=100

is elvégezte munkáját (büszke vagyok, hogy az albizottság alelnöke lehettem): 12 ülésén 60 embert meghallgatott, jelentést³ tett le az asztalra, amelyet ugyan több szempontból kritikával illettem – kifogásaim itt olvashatók⁴ – de mégis, mindezek együtt erős kiindulópontot jelentenek a felelősségre vonás érdekében.

Előljárói bűncselekmények körében a volt rendőri vezetők (Gergényi, Bene, Dobozi, Lapid, Szabadfi stb.) esetében szerinte egyértelműen megállapítható az azonosító jelvények hiánya, a nem rendszeresített vadászfegyverek alkalmazása, a nem megfelelő rendőri felszerelések, illetve a szükségtelen és aránytalan erőszak tömeges és indokolatlan alkalmazása miatt ezen rendőri vezetők büntetőjogi felelőssége, de ennél nyilván tovább is kell menni, egészen le a minden helyszínen tapasztalható jogsértést elkövető rendőri egység parancsnokáig is, illetve az akkori politikai vezetőkig, Gyurcsány Ferencsel bezárólag.

Az Országgyűlés 2006. őszi albizottsága, a Nemzeti Jogvédő Szolgálat és a Közhatalom Jogsértettjei Egyesület számos feljelentést tettek. Miért nem vizsgál ki alaposan minden feljelentést az ügyészség és miért nem lép fel a felelősségre vonás érdekében? Göbl György, a Közhatalom Jogsértettjei Egyesület alelnöke elmondta sajtótájékoztatónkon: számos megalapozott feljelentést tett a rendőrségi iratok és az országgyűlési vizsgálóbizottság munkája alapján, amelyek szinte egytől egyig mind elakadtak. Sőt, a Gulyás Gergely albizottsági elnök által a büntetés-végrehajtási intézetekben történt bántalmazások, kínzások miatti feljelentést elutasították.

Miért akadnak el a feljelentések, annak ellenére, hogy 2010. december óta Polt Péter úr a legfőbb ügyész?

2010 júniusában Ön megbízta Balsai István országgyűlési képviselő urat, hogy miniszterelnöki megbízottként vizsgálja ki a 2006. őszi hatalmi jogsértéseket, és készítsen jelentést a felelősök felelősségre vonása érdekében. A Balsai-jelentés alapos munka után idén márciusban elkészült (a Nemzeti Jogvédő Szolgálat is segítséget adott), azóta Önnél van. Szijjártó Péter úr azt ígérte, hogy alkotmányozás után Ön áttekinti, de azóta semmit nem tudni a jelentés sorsáról, ráadásul Balsai István idén szeptembertől alkotmánybíró lesz, tehát féltő, hogy nem lesz ki aprópénzre váltsa a jelentés megállapításait.

Tudomásunk van arról, hogy a Balsai-jelentés a rendőri erőszakot nem egyedül túlkapásoknak, hanem több órán át tartó, folyamatosan alkal-

³ <http://www.parlament.hu/biz/emb/albiz/jelentes.pdf>

⁴ <http://www.gaudi.jobbik.hu/sites/default/files/users/V%C3%A1laszt%C3%A1s/doc/Jelent%C3%A9skritikaGNT.pdf>

mazott eljárásnak nevezi, amely parancsnokaik erre irányuló szándékát, beleegyezését valószínűsíti. A *Balsai-jelentés az állami erőszak kapcsán a terrorcselekmény elkövetésének lehetőségét is felveti*, 14 további különböző bűncselekmény mellett. Ez az akkori politikai vezetés büntetőjogi felelősségét is teljesen új megvilágításba helyezi.

A szóban forgó bűncselekmények miatt az ügyészségeknek őszig van módjuk gyanút közölni vagy vádat emelni, mielőtt a tipikusan 5 éves elévülési idő bekövetkezik.

Kérem Miniszterelnök Urat, hogy mielőbb hozzák nyilvánosságra a Balsai-jelentést, és az ennek megfelelő feljelentéseket tegyék meg, mielőtt a bűncselekmények elévülnek; kérje meg a kormány bizalmát élvező ügyészséget, hogy haladéktalanul tegyen lépéseket a felelősségre vonás ügyében.

Természetesen az igazi jogállami fordulathoz az is fontos volna, hogy a pártállamban vezető beosztást betöltő, pártutasítást végrehajtó ügyészek, bírák, illetve a megtorló, a jogállamiságot megcsúfoló eljárásokban részt vevő bírák, ügyészek távozzanak a helyükről, másrésről az elmúlt 8 év alapvető szabadságjogokat korlátozó alkotmányellenes jogszabályait végre hatályon kívül helyezték. Mert, ha így marad, akkor a valódi elszámoltatásnak semmilyen garanciája nem lesz.

3. Közkegyelmet a szűkre szabott és elakadt semmisségi törvény helyett Az Országgyűlés a nemzeti jogvédők által is örömmel fogadott törvényben idén márciusban nyilvánította semmisnek a 2006. őszi tömegoszlatásokkal összefüggésben hivatalos személy elleni erőszak, rongálás, valamint garázdaság miatt meghozott, kizárólag rendőri jelentésre, illetve rendőri tanúvallomásra alapozott ítéleteket. Ennek alapján kérhető az elítélés semmissé nyilvánítása, de – éppen elfogadott módosító javaslatom alapján – nem az elítélést kimondó bírótól.

A törvény azonban túl sok támadási felületet adott, túl kevés személyt érint (legfeljebb 20-30 fő), végrehajtása pedig elakadt, mivel több bíró és jogvédő szervezet a törvény alkotmányellenességét állítva, az Alkotmánybírósághoz fordult, amely csak ősszel dönt az ügyben. Tudomásom szerint még csak egy semmisségi büntetőügyben született kedvező jogerős döntés.

Megdöböntő ugyanakkor, hogy börtönben ül ma is a 2006. őszi büntetések egyik elítéltje. A fiatalembert a 2006. szeptember 18-i Szabadság téri és a másnapi, Blaha Lujza téri események miatt ítélték letöltendő két évre, ebből előzetesben töltött 8 hónapot, most üli le tavasz óta a többi részt, még egy év van hátra. A semmisségi törvény rá is vonatkozna: az egy eljárásban született ítélet a Blaha Lujza téri esetben csak rendőri jelentésen,

illetve vallomáson alapul, de a semmisségi kérelmét mégis elutasították, emiatt fellebbezéssel élt, az ügy még nem zárult le.

A sajtótájékoztatókon megszólalt Dukán Dániel, a 2006. őszi koncepció eljárásban elítélt fiatalember, a semmisségi törvény ihletője, aki csalódottságát fejezte ki, hogy bár egyértelmű, hogy nem követett el semmit, és semmisségi törvény alapján már régen mentesülnie kellett volna, mégis bizonytalan a sorsa, a semmisségi törvény elakadt. Esete részletesen szerepel a Civil Jogász Bizottság jelentésében és Kormos Valéria: Embervadászat utasításra című dokumentum-könyvében. Olyan tettek miatt szabtak ki rá – először – 2 év 6 hónap letöltendő börtönbüntetést valótlan rendőri vallomások miatt, amelyeket soha nem követett el, az ügy egyetemi tanulmányait is kettétörte. 36 napot töltött előzetesben, másodfokon csak annyit sikerült elérni, hogy a büntetését 2 évre enyhítették 4 évre felfüggesztve, és pártfogói felügyelet mellett él ma is, havonta kell beszámolnia életéről az állam képviselőjének. A rá terhelő vallomást tett egyik rendőr azóta Budapest XI. kerületének rendőrkapitánya... Ügyében az alkotmánybírói vizsgálatra hivatkozással az ügyintézési határidő utolsó napjaiban a bíró felfüggesztette az eljárást előkérdésre hivatkozva, miután ez törvényt sértő, ezért fellebbezéssel élt.

Ma már egyértelmű, hogy a korábban a Civil Jogász Bizottság és Nemzeti Jogvédő Alapítvány, illetve a parlamenti vitában a Jobbik és LMP által is szorgalmazott közkegyelem az igazi megoldás, és nemcsak a 2006. őszi büntetések, hanem a 2002–2010 közötti időszak politikai elítélteinek és politikai okból eljárás alá vontaknak ezen időszak állami jogsértéseiről szóló, emberi jogi bizottság által elfogadott jelentésem itt olvasható⁵, így a már több mint két éve előzetesben tartott Budaházy Györgynek és 16 társának is (Budaházyt kívül Szász Endrét is előzetesben tartják szintén több mint két éve). A velük szembeni koncepció jellegű eljárás ügyét már többször felhoztam az Országgyűlésben és az Európa Tanácsban, Morvai Krisztina révén az Európai Parlamentben is ismert az esetük, sőt Miniszterelnök úrnak személyesen adtam át még tavaly az ülésteremben a koncepció jellegű eljárást bemutató „Magyar Guantanamo” című filmet. Azóta elkészült a Budaházy című film, amely az előzetesben tartott ellenzéki személyiség politikai tevékenységét mutatja be, illetve egy másik film az egyik „terrorista” családját mutatja be. Kérem, ismerje meg ezeket is, megtalálhatók a www.budahazy.org honlapon.

A Budaházyt és társait terroristának minősíteni kívánó és mára már kirívó jogsértések sokaságával zajló eljárásban nemrég saját tárgyalásáról a

⁵ A hivatkozott weboldal megszűnt – a Szerk.

vád egyik tanújának kihallgatásáról tiltották ki ok nélkül a tárgyalóteremből, és rendelték el zárt tárgyalást. A Gyurcsány–Szilvássy időszakban törvénytelen eszközökkel és módon folyt nyomozás „eredményein” alapuló vádról egyértelműen megállapítható, hogy törvénytelen, az eljárást már régen meg kellett volna szüntetni.

Új megvilágítást adhat az ügynek az, hogy Szilvássyt és társait, az állam akkori képviselőit nemrég állam elleni bűncselekménnyel gyanúsították meg.

Az általam szorgalmazott közkegyelem a hatalmi erőszak oldalán állókat értelemszerűen nem mentesítené. A közkegyelem által érintett személyi kör meghatározása az Országgyűlés szuverén joga, nyilvánvaló, hogy a 2006 ügyében igazságtételt kívánók, így jómagam és a Nemzeti Jogvédő Szolgálat legvadabb álmában sem merül fel, hogy a véres eseményekért felelős rendőri vezetők és politikai felelősök megússzák a felelőségre vonást, ezért is követeltük azt.

A gyurcsányi hazugságbeszédet követően 2006 őszén kibontakozott nemzeti ellenállás nélkül a FIDESZ–KDNP pártszövetség sem szerezhette volna ilyen többséget, és ráadásul az új Alaptörvény elfogadása és kihirdetése alkalmat ad a méltányosság gyakorlására. A megtorlások hatása máig tart: az ellenállók közül még mindig vannak börtönben a már említettek szerint.

Az elmúlt 8 évben politikai ellenállást tanúsítók hátrányos következmények alóli mentesítése jogos elvárása azoknak, akik a magyar szabadságért kiálltak, és ezért meghurcolták őket, de egyúttal megkerülhetetlen erkölcsi és politikai kötelessége az Ön által vezetett kormányerőknek. 2006 véres őszének 5. évfordulója kiváló alkalom lenne a javasolt tartalmú közkegyelmi törvény hatályba léptetésére!

Kérem ezért Miniszterelnök Urat, hogy támogassa a felvázolt közkegyelmi javaslatot, és kezdeményezze egy ilyen törvényjavaslat kidolgozását!

Javaslataim, kéréseim mielőbbi teljesítését kérve és válaszát várva tisztelettel:

dr. Gaudi-Nagy Tamás

ügyvezető Nemzeti Jogvédő Szolgálat (www.njsz.hu)

országgyűlési képviselő (www.gaudi.jobbik.hu)

**Nyílt levél dr. Polt Péter legfőbb ügyészhez vádemelés szükségességéről
a 2006. őszi rendőri bűncselekmények miatt (2012. szeptember)**

Magyarország Legfőbb Ügyészsége
Dr. Polt Péter legfőbb ügyész úr részére
Budapest
Markó u. 16.
1055

Tárgy: Vádemelés szükségessége a 2006. őszi rendőri bűncselekmények miatt

Tisztelt Legfőbb Ügyész Úr!

Ma van a 2006. szeptemberi és októberi tömeges rendőri erőszak szeptemberi szakasza utolsó napjának évfordulója. Hat éve ezen a napon is megengedhetetlen brutalitással lépett fel a rendőrség békés tüntetőkkel és járókelőkkel szemben, ennek nyomán ezekben a napokban lényegében embervadászat zajlott Budapest utcáin, akkor került közel több száz ember elfogásra, sokukat bántalmazták, megalázták, és közel 200 ember került törvénytörtő módon előzetes letartóztatásba. Ezt követték azután a 2006. október 23-án történtek: jogellenes tömegosztatások, tucatnyi súlyos sérülést okozó példátlan erőszakhullám formájában megvalósult megtorló akciók, lovasroham, fejmagasságban kilőtt könnygázgránátok, gumilövedékek, szemkilövések, kegyetlen bántalmazások utcákon, éttermekben, önkényes fogva tartások.

Mindezt azonosító jelvény nélküli rendőrök hajtották végre a parancsnoki állomány tudtával és beleegyezésével, az akkori politikai vezetés vélelmezhető tudtával és beleegyezésével.

Számtalan tényfeltáró jelentés és feljelentés készült, és jutott el az Ön által 2010 decembere óta vezetett ügyészséghez, ennek ellenére a felelős vezetők ellen mai napig nem emeltek vádat, ez pedig elfogadhatatlan.

Mindezt arra kérjük T. Legfőbb Ügyész Urat, hogy haladéktalanul utasítsa az alárendelt illetékes ügyészi szerveket, hogy hozzanak döntést a vádemelés tárgyában, különösen Gergényi Péter volt budapesti és Bene László volt országos rendőrfőkapitányokkal szemben, illetve a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján gyanúsítsák meg Gyuresány Ferencet is terrorcselekmény elkövetése miatt. A volt kormányfő vonatkozásában ismert, hogy 2006. szeptember 19-én az Országházban eligazítást tartott a rendőri vezetőknek, amelyet követően az alájuk rendelt azonosító jelvény nélküli rendőrök véres megtorlásokba kezdtek. 2006. október 23-án pedig

a rendőrség irányítóközpontjában tartózkodott, minden rendőri műveletre így megfelelő rálátással rendelkezett.

A rendőri műveletek mérete, kivitelezési módja, megfélemlítő hatása arra utal, hogy a személy elleni erőszakos, illetve személyes szabadságot sértő bűncselekmények sorozatát a kormányellenes tüntetőkkel és megemlékezőkkel szemben célzatosan, a hatalom megtartása és az ellenállás letörése érdekében alkalmazták, szisztematikusan megszerveve a rendőrség működésére és különösen a tömegosztatásra vonatkozó jogszabályi előírásokat. Erre utaló körülmény a nem rendszeresített és a kiképzési ismertekhez képest sokkal nagyobb hatásfokú vadászfegyverek és gumilövedékek, a szintén nem rendszeresített kínzó, sanyargató hatású műanyag szíjbilincs használata, továbbá polgári lakosság elleni bevetés érdekében a honvédségtől igénybe vett gránátvetők és könnygázgránátok használata.

Erre utalnak az ügyészség rendelkezésére álló, egyes rendőrségi rádióforgalmazási adatok is, amelyek túszejtésről, polgárok hajtóvadászatszerű üldözéséről és körbekerítéséről szólnak. Ezt igazolja az is, hogy a rendőri intézkedéseket követően a rendőrök által készített jelentések tipikusan valótlan tartalommal készültek, a jogellenes rendőri cselekmények eltusolása érdekében.

A jelentések közül kiemeljük a Civil Jogász Bizottság jelentését, az Országgyűlés emberi jogi bizottságának jelentését és Balsai István miniszterelnöki biztos jelentését, amely az ügy összes körülményére tekintettel az akkori állami vezetők terhére a Btk. 261. § (1) bekezdésébe ütköző és a szerint minősülő lakosság megfélemlítését célzó, tömeges személy elleni erőszakos bűncselekmény valószínűsítésével kimerített terrorcselekmény büntetnének elkövetését tartja megállapíthatónak. Ezt a cselekményt a törvény tíztől húsz évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel rendeli büntetni.

Terrorcselekmény miatti felelősségre vonás érdekében több feljelentés is benyújtásra került, többek között Völgyesi Miklós, a miniszterelnöki megbízott szakértője részéről, illetve egy éve, 2012. szeptember 16-án az előljárói rendőri bűncselekmények elévülésének megakadályozása érdekében az egész eseményláncolat tekintetében tettünk feljelentést.

Feljelentésünk részletes indokolását és a büntetőjogi felelősséget megalapozó bizonyítékokat csatoltuk, amelyben részletesen kifejtettük az egyes helyszínein történt eseményeket, és megjelöljük a rendőri vezetőket és alegségvezetőket és az általuk elkövetett cselekményeket. Olyan esetleírásokat is rendelkezésre bocsátottunk, amelyek ezen rendőrpáncsnoki bűncselekmények elkövetését igazolják.

Feljelentésünk nyomán hozott határozatban a Budapesti Nyomozó Ügyészség a nyomozást egyes cselekmények tekintetében bűncselekmény hiánya miatt, egyes cselekmények esetében elévülés miatt megszüntette, azonban az előjárói bűncselekmények miatt tett feljelentés során indult büntetőeljárást egyesítette a Központi Nyomozó Főügyészség Debreceni Regionális Osztályán B. II. 502/2010 számon folyamatban levő, hasonló tárgyú eljáráshoz. Legutóbb arról kaptunk értesítést a Legfőbb Ügyészség Kiemelt Katonai Ügyek Főosztályától, hogy a nyomozást 2012. július 12-ig meghosszabbították, azóta nem tudunk az ügy sorsáról.

Fel kell tennünk a kérdést: miért halad ilyen lassan a nyomozás, egyáltalán történnek-e érdemi nyomozati cselekmények, miért nem történt meg a vádemelés a két volt főrendőr és a többi felelősséggel rendelkező személy ügyében?

A 2010-es kormányváltást követően már minden iratanyag és egyéb bizonyíték (pl. videofelvételek) az ügyészség birtokába kerülhetett. Az eltelt két év alatt minden érintett kihallgatására sort lehetett volna keríteni, minden bizonyítékot alaposan ki lehetett értékelni.

Mi az akadálya tehát annak, hogy a vádemelés, illetve az szükséges további gyanúsítások tárgyában döntést hozzon az ügyészség?

Az Ügyészségnek alkotmányos kötelezettsége e cselekmények alapos, ésszerű időn belüli kivizsgálása, illetve törvényi feltételek fennállása esetén vádemelés, hiszen olyan bűncselekményekről van szó, amelyekről az Ügyészségnek hivatalos tudomása van, s amelyek vonatkozásában az Ügyészségnek már régen hivatalból eljárást kellett volna folytatnia.

Az Alaptörvény erről a következőképpen rendelkezik:

29. cikk (1) A legfőbb ügyész és az ügyészség az igazságszolgáltatás közreműködőjeként az állam büntetőigényét érvényesíti. Az ügyészség üldözi a bűncselekményeket, fellép más jogsértő cselekményekkel és mulasztásokkal szemben, valamint elősegíti a jogellenes cselekmények megelőzését.

(2) A legfőbb ügyész és az ügyészség törvényben meghatározottak szerint a) jogokat gyakorol a nyomozással összefüggésben; b) képviseli a közzéadatot a bírósági eljárásban;

Az ügyészségről szóló 2011. évi CLXIII. törvény 1. § (1) bekezdése szerint az ügyészség az igazságszolgáltatás közreműködőjeként érvényesíti az állam büntetőigényét a büntetőeljárásról szóló törvényben meghatározott feltételek szerint; irányítja, felügyeli, illetve elvégzi a vádat előkészítő nyomozási eljárást, képviseli a közzéadatot a bírósági eljárásban, felügyeletet gyakorol a büntetés-végrehajtás törvényessége felett. A 2. § (1) bekezdése az alábbiakról rendelkezik:

„2. § (1) Az 1. §-ban megjelölt feladatok teljesítése érdekében az ügyészség

a) a büntetőeljárásról szóló törvényben (a továbbiakban: büntetőeljárás-törvény) meghatározott ügyekben nyomoz (ügyészségi nyomozás);

d) közvádlóként gyakorolja a vádemelés közhatalmi jogkörét; a bírósági eljárásban képviseli a vádat, továbbá gyakorolja a büntetőeljárás-törvényben számára biztosított jogorvoslati jogokat.”

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 2. § (1) bekezdése rögzíti, hogy a bíróság az ítékezés során törvényes vád alapján jár el. A (2) bekezdés szerint törvényes a vád, ha a vádemelésre jogosult a bírósághoz intézett indítványában meghatározott személy pontosan körülírt, büntető törvénybe ütköző cselekménye miatt a bírósági eljárás lefolytatását kezdeményezi. A (3) bekezdés szerint a bíróság csak annak a személynek a büntetőjogi felelősségéről dönthet, aki ellen vádat emeltek, és csak olyan cselekmény miatt, amelyet a vád tartalmaz.

A büntetőeljárás elveket és Magyarországra is kötelező Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. cikkét is sérti a 2006-os megkorlátozásokkal kapcsolatos felelősségre vonási eljárások ésszerűtlen elhúzódása és a vádemelések elmaradása. A vádemelés kérdésében történő döntés elmaradása sérti mindazok felelősségre vonáshoz fűződő jogait is, akik elszenvetői voltak a nagyszámú, személyes szabadságukat, testi épségüket és emberi méltóságukat sértő bűncselekmény-sorozatnak, amelyet a rendőrség állományához tartozó személyek követtek el, nem egy esetben sajnálatos módon ügyészségi és bírósági közrehatással.

Kérjük mielőbbi szíves intézkedését az ügyészség fenti jogszabályokból fakadó kötelezettségeinek teljesítése érdekében.

Kérjük, hogy az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 98. §-a alapján szíveskedjen teljes körű választ és tájékoztatást adni az említett eljárásokról, ideértve a Góbl György által tett feljelentések alapján indult eljárásokat.

Tisztelettel:

dr. Gaudi-Nagy Tamás
ügyvezető, Nemzeti Jogvédő Szolgálat
országgyűlési képviselő

dr. Morvai Krisztina
európai parlamenti képviselő

DÖNTVÉNYTÁR

Ízelítő a Nemzeti Jogvédő Szolgálat 2006. őszi rendőrterrorral kapcsolatos jellemző jogeseteiből

A Nemzeti Jogvédő Szolgálat eddigi működése során együttműködő ügyvédeknek szívós jogászai munkája folytán több száz bírósági eljárással és ott született határozatokkal formálta a magyar és nemzetközi emberi jogi jogalkalmazást és vele a jogtörténetet, méghozzá az alapvető politikai szabadságjogok (gyülekezési jog, egyesülési jog, véleménynyilvánítási szabadság) gyakorlóinak megvédése érdekében, a polgári jog (különösen a személyhez fűződő jogok rendőrségi megsértése, pl. jogellenes fogva tartás), a büntetőjog, a szabálysértési, a közigazgatási és rendészeti jog területén.

Ezekből a meghatározó jelentőségű eseti döntésekből és különösen a 2006. őszi tömeges rendőri brutalitásokkal és más állami szervek által elkövetett jogsértésekből már adtunk egy ízelítőt a 2011-ben kiadott, „Jogvédők a nemzet szolgálatában” című kötetben.

Most csak a korhangulat felidézése érdekében felvillantunk néhány olyan bírósági és ügyészségi határozatot, amelyek a 2006. őszi rendőrterror és megtorlások kapcsán kifejtett nemzeti jogvédő ügyvédi munka nyomán születtek meg. Többségük szakmai sikerként értékelhető; a rendőri bántalmazások felelőseinek ügyében nem a nemzeti jogvédőknek tudhatók be a képtelen döntések, amelyek révén a felelősök megúszták...

1. A Gonda László I. r. felperes és 175 társa által kezdeményezett perben a Kúria (korábban Legfelsőbb Bíróság) 2010. szeptember 21-én kelt felülvizsgálati ítéletében kimondta: a hetek óta folyamatosan tiltakozó Kossuth téri tüntetők erőszakos rendőri kiszorítása 2006. október 23-án hajnalban jogellenes volt.

2. A Huszár István felperes által indított perben a Kúria 2013. március 20-án kelt felülvizsgálati ítéletében kimondta: a Nádor utcából a Kossuth téri '56-os megemlékezésre igyekvők erőszakos rendőri kiszorítása (2006. október 23-án délelőtt) jogellenes volt.

3. A Pesti Központi Kerületi Bíróság 2009. június 17-én hozott ítéletével jogerősen felmentette a 2006. október 23-án az Alkotmány utcánál rá támadó rendőrök elől sikeresen elmenekülő – később a 2006. őszi igazságtételért sokat küzdő – Göbl Györgyöt a csoportosan

és felfegyverkezve elkövetett hivatalos személy elleni erőszak koncepció s vádja alól. A bí-róság az egyszerűsített ítélet szóbeli indokolásában rá-mutatott, hogy a rendőri vallomások nem voltak elfogadhatók, tekintettel arra, hogy azok életszerűtlenek, önmagukban és egymás vonatkozásában is több kirívó ellentmondást tartalmaznak, mindezért azokra bűnösséget megállapító ítéletet alapítani nem lehetett.

4. A Fővárosi Ítéltábla 2013. szeptember 12-én hozott jogerős ítélettel 1 900 000 Ft és kamatai összegű jóvátételt ítelt meg L. Attila részére, akit 2006. október 23-án este, két kézzel fogott, régi lyukas magyar zászlóval a kezében támadtak meg a rendőrök az Astoriánál, ütötték-verték, rúgták, a vízagyú oldalához ütötték a fejét, kezeit pedig hátracsavarták. L. Attilát a rendőri bántalmazásokat követően előállították, majd 12 órás szabálysértési őrizetbe vették, utóbb az eljárást vele szemben megszüntették. A 2010-ben részére felajánlott mérsékelt jóvátételt nem fogadta el, a megítelt kártérítés jóval meghaladta a Belügyminisztérium által ajánlottat.

5. A Budapesti Nyomozó Ügyészség 2008. július 11-i határozatával megszüntette a nyomozást azok ellen az élsoros rendőrökön álló rendőrök ellen, akik U. Attilát 2006. szeptember 19-én, 24 óra körüli időben a budapesti Blaha Lujza tér környéken bántalmazták: koponyáját, kezeit, oldalát gumibottal ütötték, majd lábbal rúgó mozdulatokat fejtettek ki, bordatörést és komoly zúzódásokat okozva neki, s még a mentősök által felajánlott ellátást is megakadályozták. Az indoklás megint az ismert fordulat: a felvételek és tanúk ellenére sem sikerült a rendőröket beazonosítani, holott a parancsnoknak kötelessége felismerni az állományához tartozó rendőröket.

6. A Pesti Központi Kerületi Bíróság 2013. október 25-én hozott jogerős végzéssel megsemmisítette az akkori egyetemista Dukán Dániel és egy társa koncepció s, kizárólag rendőri vallomásokon alapuló elítélését. Dánielt 2006. szeptember 20-án vadászták le a Magyar Rádió környékén, verték meg és vették őrizetbe rendőrök, majd került 35 napos előzetes letartóztatásba. Első fokon garázdaság minősített esete miatt két év hat hónap letöltendő börtönre ítélték, másodfokon két év négy évre felfüggesztett börtönt kapott, pártfogó felügyelőnél kellett 4 éven át bizonygatnia, hogy „jó útra tért”. Hiába került megsemmisítésre a koncepció s elítélése a 2011. évi XVI. törvény alapján, a tisztességes jóvátétel elől az új időszak rendőrsége, fegyintézete és bírósága is elzárkózott.

7. A Fővárosi Főügyészség 2014. január 7-én hozott határozatával elutasította M. Lászlónak az őt 2006. szeptember 20-án hajnalban a Magyar Rádió környékén bántalmazó rendőrök elleni nyomozást megszüntető határozattal szembeni panaszát. A sértett jogi képviselőjének minden bizonyítási indítványát elutasították.

Döntvénytár

1. A Gonda László I. r. felperes és 175 társa által kezdeményezett perben a Kúria (korábban Legfelsőbb Bíróság) 2010. szeptember 21-én kelt felülvizsgálati ítéletében kimondta: a hetek óta folyamatosan tiltakozó Kossuth téri tüntetők erőszakos rendőri kiszorítása 2006. október 23-án hajnalban jogellenes volt.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv. III. 37. 966/2009/23. szám

Kfv. VI. 37. 36/1003/10.

2010-02-23

25167/106

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBENI

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Grespik László ügyvéd /1093 Budapest, Boráros tér 3. IV/12./ által képviselt Gonda László /
alatti lakos/ I.r.rr.!

Fővárosi Bíróság 2009. szeptember 14. napján kélt 13.K.35.567/2006/228. számú jogerős ítélete ellen I.-XXII.r., XXIV.-CLVII.r., CLIX.-CLXXII.r., CLXXIV.-CLXXVI.r. felperesek által 231. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2010. szeptember 21. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

i t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróság 13.K.35.567/2006/228. számú ítéletét részben hatályon kívül helyezi, és megállapítja, hogy a Kossuth téren tartott demonstráció 2006. október 23-án hajnalban fogatosított felosztatása jogellenes volt, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét hatályában fenntartja.

Az elsőfokú- és a felülvizsgálati eljárás során felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

Kötelezi az I.-XXII., XXIV.-CLVII., CLIX.-CLXXII., CLXXIV.-CLXXVI. r. felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessének meg

- 7 -

Kfv. III. 37.966/2009/23. szám

az államnak - külön felhívásra - 8.250.- /azaz nyolcezer-kétszázötven/ forint kereseti- és 18.000.- /azaz tizennyolcezer/ forint felülvizsgálati eljárási részilletéket, az ezt meghaladóan le nem rótt kereseti- és felülvizsgálati eljárási részilletéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I N D O K O L A S

A miniszterelnök öszödi beszédének ismertté válását követően 2006. szeptember 17. napján, vasárnap este, előzetes bejelentés nélkül, a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény /a továbbiakban: Gytv./ hatálya alá tartozó rendezvény kezdődött Budapesten, a Parlament előtti Kossuth téren, mely rendezvény az azt követő napokban is folyamatosan tartott. A CLVII.r. felperes /Takács András László/ szervezőként bejelentette, hogy 2006. szeptember 27.-től 2006. október 25.-éig tüntetést tart a téren, mely bejelentést a rendőrhatalóság tudomásul vett. A tüntetők a tér füves területén különböző elnevezésű, más-más méretű és funkciójú sátrakat, illemhelyet és színpadot állítottak fel. A rendezvény hangosítását és világítását robbanó motoros aggregátor biztosította.

A Miniszterelnöki Hivatal /a továbbiakban: MEH/ az október 23.-i nemzeti ünnep központi állami rendezvényeit tervezte megtartani a Kossuth téren. Az ünnepi rendezvény meghívottai védett személyek voltak /kb. 50 fő/, a Magyar Köztársaság vezetői, más országok elnökei, illetve kormányfői. A MEH a központi állami rendezvények lebonyolításához 2006. október 20. és november 4. napja közötti időtartamra területfoglalási engedéllyel is rendelkezett, és ez magában foglalta a Kossuth téri demonstráció helyszínét is.

A MEH képviselője a magukat „Magyar Nemzeti Bizottság 2006.”-nak nevező rendezőkkel tárgyalásokat kezdett október folyamán, és ennek keretében megegyeztek abban, hogy az érintett területtel a tüntetők 2006. október 23. napján hajnal 2.00 óráig szabadon rendelkezhetnek, majd 02.00 órától a rendőrség átvizsgálja - a védett személyekre figyelemmel - biztonsági és tűzszerezési szempontból a teret, valamint a környező területeket. A végleges átvizsgálás után a „Magyar Nemzeti Bizottság 2006.” által meghatározott és beléptetett személyek köre által szabadon használható a terület. A szervezők egy „feljegyzést” kaptak

Kfv. III. 37. 966/2009/23. szám

arról, hogy mely tárgyak nem tarthatók a rendezvényen az Ünnepszék idején, és a szervezők ígéretet tettek arra, hogy ezeket az eszközöket egy helyre összegyűjtik. Laczner Ferdinánd XXIII. r. felperes 2006 október 22.- én este megkérte a résztvevőket, hogy gyűjtsék össze a késeket, baltákat, petanque golyókat és azokat egy papír és egy faládába tették.

2006. október 22. napjának éjjelén a rendezvény szervezője felhívta a tüntetőket, hogy az átvizsgálás idejére hagyják el a rendezvény helyszínét, ennek a felhívásnak kb. 1000 fő tüntető túlnyomó többsége eleget tett, míg tíz-húsz fő a felhívásnak nem engedelmeskedett. A szervező másokkal együtt segítséget kért a rendőrségtől a felhívásnak nem engedelmeskedő tüntetők kiszorítására. Ennek megtörténtét követően a rendőrség a rendezvény helyszínét kordonnal körbe kerítette. A helyszínen kb. 200 fő tüntető - a rendezvény helyszínét lezáró kordonon kívül - a Kossuth téren maradt, és várta, hogy /a hajnali negyed és fél három között megkezdett/ tűzszervezési átvizsgálás megtörténjen, és a rendezvényre visszatérhessen.

A tüntetők távollétében átvizsgált helyszínen a területen lévő fenyők alatt 16 db aszfaltdarabot, fára felakasztva 2 db teleszkópos botot /vipera/ a sátrák alatt 3 db fejszét, a kenyérvágó késeket leszámítva mintegy 40 db nagy pengehosszúságú kést, törököt, 5 db szerszámnyelet /köztük egy kapanyelet „satukáé” felirattal/, 6 db vascsövet /vasrúdát/, 23 darab rozsdás vascgolyót /petanque golyót/, pillangókést, 11 db „faszénnel töltött zoknit”, 117 db santana típusú petárdát, kézi szerszámokat, köztük nagyméretű franciakuplacskót, csőfogó kulcsot, benzines kannákat talált az alperes. Az alperes úgy ítélte meg a felfalált tárgyakra hivatkozással, hogy a demonstráció résztvevői a demonstráción felfegyverkezve vesznek részt, és így a rendezvény elveszítette békés jellegét, ezért felszólította a tüntetőket a helyszín elhagyására. Mivel a tüntetők nem engedelmeskedtek, ezért őket a rendőrség a Bajcsy Zsilinszky út irányába kiszorította, ezáltal a demonstráció feloszlatta.

Eközben az alperes vezetője a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény /a továbbiakban: Rtv./ 46. §-ára hivatkozással hozott személy- és létesítménybiztosítási intézkedéssel 2006. október 23. napjának 2 óra 35 percétől a szükséges ideig, legkésőbb 2006. november 24. napjának /24 órájáig/ lezárta a Kossuth teret. A nemzeti ünnep

Kfv. III. 37. 966/2009/23. szám

reggelén a Kossuth tér zárása miatt többen összegyűltek a térre vezető utcákban tiltakozni.

A Kossuth tér zárásaként az Alkotmány utcát teljes szélességében a Bajcsy Zsilinszky út vonalában felállított betonlapokon álló fémkerítéssel a rendőrség lezárta, mellyel szemben - az állami ünnepek befejezését követően - 15 óra után kb. 500-1000 fő tüntető gyűlt össze, és a Kossuth téri rendezvény folytatását, illetve saját ünnepi rendezvényeik megtartását követelték. A skandálás ellenére a rendőrök a tüntetőket nem engedték be a Kossuth térre, ezért az Alkotmány utcában felállított kerítést a tüntetők bedöntötték, majd mögöttük a tüntető tömeg gyalogosan elindult a Kossuth tér felé. A zárási feladatot ellátó rendőrök a kerítés ledöntését követően a Kossuth tér felé hátráltak, és tájékoztatták felettesüket, hogy megtámadták őket, a zárási feladatot nem tudják végrehajtani, illetve dobálják őket.

A rendőrség az Alkotmány utcába vezényelt megerősítő erővel sorfalat állított, mely feltartóztatta a tüntetőket, majd felszólítást követően a spontán tüntetést feloszlatta azzal az indokkal, hogy a rendezvényt előzetesen nem jelentették be, illetve a rendezvény elveszítette békés jellegét, mivel a tüntetők megtámadták a zárási feladatokat végző rendőröket. Ezt követően a rendőrség a tüntetőket a Bajcsy Zsilinszky útra kiszorította. A résztvevők nem hagyták abba a demonstrációt, a Bajcsy Zsilinszky útról nem távoztak el, a rendőri intézkedésnek ellenálltak, ezért a rendőrség kényszerintézkedéseket alkalmazva folytatta a tömegoszlatást a Bajcsy Zsilinszky úton a Deák tér irányában egészen az Astoriáig.

A felperesek a Fővárosi Bírósághoz benyújtott keresetükben kérték annak megállapítását, hogy az alperes jogellenesen oszlatta fel a 2006. október 23.-ai Kossuth téri, valamint délután az Alkotmány utcai rendezvényt, megsértve ezzel az Alkotmány 62. § /1/ bekezdését, és az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett Emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4. napján kelt Európai Emberi Jogi Egyezmény /a továbbiakban: Egyezmény/ 11. cikkét, valamint a Gytv. 2. § /1/ bekezdését.

A Fővárosi Bíróság ítéletével a felperesek keresetét elutasította. Megállapította, hogy a Kossuth téri rendezvény helyszínén előtalált a rendőrség által

Kfv. III. 37. 966/2009/23. szám

kifogásolt tárgyak - a benzin kivételével - nem voltak szükségesek a vélemény kifejezéshez, és ezek megtalálását követően helytállóan értékelte úgy a helyzetet az alperes, hogy a rendezvény békés jellegű megszűnt, mert a demonstrálók azon felfegyverkezve vettek részt.

Utalt arra, hogy a Gytv. 12. § /1/ bekezdése szerint a rendezvényt a szervezőknek kell feloszlattatnia, ha a résztvevők magatartása veszélyezteti a rendezvény törvényességét, és a rend másként nem állítható helyre. Amennyiben a szervező a rendezvény feloszlattásáról nem dönt, azonban a gyűlekezési jog gyakorlása elveszti békés jellegét, akkor a rendőrség feloszlathatja a rendezvényt.

A perbeli esetben a felperesek nem bizonyították a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény /a továbbiakban: Pp./ 164. § /1/ bekezdése ellenére, hogy provokáció történt volna, a résztvevők között provokátorok lettek volna. A szervező, illetve a felperesek szélsőséges magatartást tanúsító személy eltávolításához nem kértek rendőri segítséget. Nem merült fel arra sem adat, hogy a szervező vagy a rendezvény biztosításában résztvevő személy bármiképpen ellenőrizte volna, hogy a Kossuth téri rendezvényre milyen tárgyakkal érkeznek a résztvevők, és a helyszínen felállított magánlakásnak minősülő sátrakban milyen tárgyakat tárolnak.

A bíróság utalt továbbá arra, hogy az Emberi Jogok Európai Bírósága /továbbiakban: EJEB/ a Cisse v. Franciaország /App.no 51346/99., 2002. április 9.-i ítélet/ ügyben megállapította, hogy még a békés gyűlekezés során kialakult állapotok miatt is jogos lehet egy rendezvény feloszlattása, például abban az esetben, amikor a bevándorlók egy csoportja úgy igyekezett felhívni a figyelmet helyzetük jogi rendezetlenségére azzal, hogy beköltöztek egy templomba, és ott két hónap után a templomban kialakult állapotok miatt vált szükségessé a kiűrités, amely oszlatás az Egyezmény 11. cikkét nem sértette meg.

Az Alkotmány utcánál történt oszlatás kapcsán az ítélet megállapította, hogy a spontán rendezvények feloszlattására az alperes megalapozatlanul hivatkozott a rendezvény bejelentettségének hiányára, figyelemmel az EJEB, Buktáné és Társai v. Magyarország /App.no.25691/04,2007. július 17.-i ítélet/, ügyben hozott ítéletének 36. és 39. pontjában kifejtett indoklására, de ez a körülmény nem tette az alperes által elrendelt oszlatást törvénytértővé.

Kfv. III. 37. 966/2009/23. szám

A bíróság ugyanis megállapította, hogy a résztvevők magatartása törvénytörő, békétlen volt, a felvételek, illetve a tanúvallomások egyértelműen igazolták, hogy a demonstráció résztvevői tudomással bírtak a rendőrségi útzárról, azt tettel és cselekményükkel /a kerítés bedöntésével/ kiiktatták, majd a lezárt utcán át a Kossuth térre kívántak menni. Nem volt arra bizonyíték, hogy a rendőrök a tüntetőket az utcába beengedték volna, és azzal, hogy a rendőrségi útzárra vonatkozó intézkedéssel a felperesek tettelegesen szembeszegültek a rendezvény is elveszítette békés jellegét. A békés jelleg csak addig állt fenn, míg a résztvevők az útzár előtt fejezték ki véleményüket. Ezen túlmenően a résztvevők dobálták a rendőröket, melyet Kiri Péter és Szalma István tanúvallomása mellett filmfelvétel is igazolt. A tanúvallomások alapján megállapítható volt, hogy a rendőröknek nem volt lehetősége a résztvevőket az útzár vonalában feltartóztatni, a dobálókat a tömegből kiemelni, így helyzetüket úgy ítélték meg, hogy őket megtámadták, ezért a rendőrök segítséget kértek. A rendőrfőnök megerősítő erőt kért a helyszínre rendelni, ezért helytállóan értékelte alperes a résztvevők cselekményét békés rendezvénnyel össze nem férő jogszerűtlen magatartásként.

Az ítélet leszögezte, hogy a bíróság nem foglalkozott és nem foglalkozhatott az oszlatás során esetlegesen alkalmazott kényszerintézkedések megválasztásával, a kényszerintézkedés végrehajtásának törvényességével, így a rendőrök azonosíthatóságával sem. Az intézkedések a kényszerítő eszközök alkalmazásával kapcsolatban az Rtv. 93. §-a biztosít jogorvoslatot és bírósági felülvizsgálatot a sérelem elszervezőjének, mely panaszt a rendőrhatalóság bírálja el, majd a másodfokú döntés ellen élhet keresettel a panaszos. Egyéb jogsérelem esetén a panaszosnak lehetősége van polgári jogi vagy egyéb jogi igényrel élni. A perben nem merült fel arra sem bizonyíték, hogy az oszlatásban rendőrnök nem minősülő személyek, külföldiek vagy magánbiztonsági szolgálat vett volna részt, ezen okból sem volt megállapítható az oszlatás törvénytörése.

Mivel a bíróságnak abban kellett állást foglalnia, hogy törvényes volt-e a sérelmezett rendőrhatalósági felosztatás, ezért az intézkedés kiadásával kapcsolatos felelősség tisztázása érdekében indítványozott Gyurcsány Ferenc, Bene László, Gergényi Péter, Dóbozi József, Majoros Zoltán tanúk meghallgatására, valamint a tisztázandó tény megjelölése

Kfv. III.37.966/2009/23.szám

nélkül a 116-2-76/2006. TUK számú biztosítási intézkedési terv és mellékletei az eseménynapló, rádióforgalmazási dokumentáció, továbbá a II.r. felperesi beavatkozó a 2006. október 24. napján tartott sajtótájékoztató vágtatlan felvételének, valamint a Vörösmarty-féle jelentés beszerzése nem volt szükséges, mert a törvényesség megítéléséhez nem kellett megismerni a parancs kiadásának útját, az azt kiadó személyt vagy személyeket. Minderre tekintettel a bíróság ezen bizonyítási indítványokat mellőzte.

A felperesek felülvizsgálati kérelmükben kérték az ítélet megváltoztatását akként, hogy a bíróság állapítsa meg az összes budapesti 2006. október 23. napján történt rendőri felosztatás jogellenességét, a hajnali 2.00 - 3.00 óra körül a Kossuth téren, és délután kb. 18.00 - 19.00 óra körüli az Astoria Szálló kiskörút környékén bekövetkezett oszlatásig terjedően. Kérték másodlagosan, hogy a Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróságot utasítsa új eljárásra. Emellett utaltak arra, hogy keresetükben kérték a hatályon kívül helyezésén kívül a Kossuth tér újból, a tüntetők számára való megnyitásának elrendelését, és az ott tüntetőktől elvett személyes használati tárgyak őrzési díjmentes kiadására kötelezését is.

Előadták, hogy az Európai Emberi Jogi Bíróság gyakorlatában felfegyverkezétség hiányát jelenti a „célzat” hiánya. Különböző vágó- és szúróeszközök, vagy egyéb fegyvernek minősülő tárgyak puszta magánál tartása - célzat hiányában - nem jogsértő. Az Gytv. által megkívánt „magánál tart” sem valósult meg, hiszen a hajnali oszlatás bevallottan az eszközök megtalálása után történt, tehát az eszközök fellelésekor a tárgyak nem voltak a tárgyak tulajdonosainál, akik 100-200 méterre tartózkodtak onnan, és ez bizonyosan nem minősül magánál tartásnak.

Az ítélet tényellenesen rögzíti a sorrendet, ugyanis először történt meg a tér kiürítése és a tüntetés felosztatása, és csak utána a tárgyak megtalálása, melyek úgymond az oszlatás indokául szolgáltak. A jogerős ítélet ezért iratellenesen állapította meg, hogy a helyszínen talált tárgyakra tekintettel rendelte el a felosztatást az alperes, mégpedig a kiürítést követően, hiszen a „kiürítés” és a „felosztatás” kifejezések ugyanazt a tevékenységet takarják, az alperes a tárgyak fellelése előtt kezdte meg a békés, ezért jogszerű gyülekezés felosztatását.

Kfv. III. 37. 966/2009/23. szám

Erőszakos cselekmények elkövetésére sem akkor, sem azt megelőző harminchat napon keresztül sem szándék, sem előkészület, sem kísérlet nem volt, és ezek az eszközök nem voltak helyettesíthetők a jogerős ítéleti állásponttal szemben mással, hiszen nem lehet kés nélkül kenyéret, gyümölcsöt és más szelételendő ételt szelételni, hámozni, de nem lehet sátrat verni kalapács vagy balta nélkül, tűzfát aprítani sem lehet fejsze nélkül. Emellett a tárgyak fellelésekor nem volt jelen egyetlen személy sem a demonstrálók közül, és így fordulhatott elő, hogy ún. vipérákat csempészett az alperes közéjük, és a tárgyakat oly módon fényképezte le, amely valóságban nem volt adekvát, /pl. gázolajos kanna, az áramtermelő aggregátorral, együtt a faszénnel/.

A békétlenség jele előkészületének tekinteni csak védekezésre használható eszközöket kifejezetten elfogult ítéletkezés, ugyanis a gázalarc, a zokniba tekert faszén, mint háziilagos gázalarc pusztá birtoklása nem jelenti, hogy a felperesek békétlenség kívántak lenni, vagyis nem lehet tömegoszlataási indok.

Az Ezelin v. Franciaország ítéletből is az következik, hogy ha egyes tüntetők nem békések a többiek békés gyülekezése nem osztható fel.

Vitatták felperesek továbbá, hogy az Alkotmány utcánál délután 15.00 óra körül jogalap keletkezett volna az oszlatásra.

Az Ezelin v. Franciaország ítélet jogértelmezésével ellentétes volt az alperesi magatartás, mert ha még lett is volna szórványos dobálás, akkor sem lehet az egész tüntetést feloszlatandóvá nyilvánítani. Köteles lett volna a rendőrség az Ezelin v. Franciaország ítélet alapján megkísérelni a szórványosan előforduló erőszakos egyének kiemelését.

Azt is sérelmezték a felperesek felülvizsgálati kérelmükben, hogy dr.Lapid Lajosig terjedő döntési szintig tartotta csak indokoltnak a bíróság a tanümeghallgatását, de a felettes szintre már nem terjedt ki a bizonyítás, noha a felettesekre hivatkozott dr.Lapid Lajos is. Ezért lehetne indokolt az új eljárásra utasítás.

Hivatkoztak a perben csatolt Buktáné és Társai v. Magyarország strasbourggi ítéletre is, melynek értelmében a

Kfv. III. 37. 966/2009/23. szám

bejelentés hiánya nem jogellenes, ezért nem felosztható egy békés tüntetés. Ugyanez következik Oya Ataman v. Törökország /App.no.74552/01/ 2006. december 5.-i ítéletből is.

Ezek az ítéletek közvetlenül alkalmazandók az Alkotmány 7. § /1/ bekezdéséből következően, ahogy azt az Alkotmánybíróság az 53/1993./X.13./ AB határozatában is kifejtette.

Mivel az Egyezmény 11. cikke értelmében békés jellegű tüntetés nem osztható fel, sőt tiltott, ezért a tüntetés résztvevői jogszerűen tagadhatták meg a rendőri intézkedésnek való engedelmességet.

Mindent összefoglalva a Gytv. 2. § /1/ bekezdése védi a békés tüntetést, és az előre be nem jelentett békés tüntetéseket is, és mivel 2006. október 23. napján megjelölt spontán tüntetések mind békések voltak, ezért az Rtv. 59. §-ában írt jogi követelmény előfeltétele az oszlatás előfeltételeként nem valósult meg.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a jogerős ítélet hatályában fenntartását. Utalva a jogerős ítélet helyes indokaira kifejtette, hogy a felperesek az elsőfokú eljárás során 2009. április 27. napján tartott tárgyaláson úgy pontosították kereseti kérelmüket, hogy két rendezvény feloszlatása jogellenességének megállapítását kérték a bíróságtól. Ez pedig a tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldala szerint a hajnali órák rendezvénye, amelyet a keresetlevél 1. és 2. pontja tartalmaz, a többi eseményt pedig a keresetlevél 3. és 6. pontjai tartalmazta, amely második rendezvényt 14.30 és 15.00 óra után akartak a felperesek tartani a Kossuth téren az állami rendezvény után, mert vissza akartak térni a Kossuth térre a demonstráció folytatása, valamint ünneplés céljából.

A szervezőkkel kötött megállapodásban is meghatározott fokozott ellenőrzés végrehajtásának első lépéseként október 23. napján 2.00 óra után a rendőrség háromszor távozásra szólította fel a téren maradt résztvevőket, akik ennek a felszólításnak nem tettek eleget, ezért a rendőrség október 23. napján 2 óra 10 perckor órákor megkezdte a Kossuth téri tüntetők ottmaradt tagjainak az érintett területen történő igazoltatását, illetve a szükséges terület átvizsgálásának végrehajtása érdekében történő kizorítását.

Kfv. III. 37. 966/2009/23. szám

Mindezt a Kossuth téren maradt személyeknek a tér meghatározott részéről történő kiszorítása nem a rendezvény feloszlatása volt, hanem a fokozott ellenőrzés végrehajtásához szükséges rendőri intézkedés, és az intézkedések alapját egyrészt a Szabályzat adta meg, másrészt a tüntetés szervezőjével való megállapodáson alapult. Ezt dr. Ormosy Attila és dr. Lapid Lajos tanúk vallomásai is alátámasztották. A fokozott ellenőrzés végrehajtása nem jelentette egyben a rendezvény feloszlátását is, és ha a fokozott ellenőrzés végrehajtása negatív eredménnyel zárult volna, akkor a demonstrációt a megállapodásban foglaltak szerint folytathatták volna a kordonon belül is a tüntetők.

Alperesi álláspont szerint az erőszak vagy fenyegetés alkalmazása érdekében az élet kioltására, testi sértés okozására alkalmas eszköz pusztá birtoklása is lehetővé teszi az oszlatást a Gytv. 15. §-ának b/ pontja alapján. Emellett az eszközök használatának célzata bizonyítottan volt tekinthető, melyet az alperes bizonyított becsatolt újságcikkkel, másrészt azok feltalálási helyével, mert ezen eszközöket részben elrejtve tárolták. Az erőszak, vagy fenyegetés alkalmazása célzatára enged következtetni a megtalált tárgyak jellege, úgymint vipera, gázspray, botok, vascsövek. Az a felperesi előadás, hogy ezek az eszközök alapvetően békés célokat szolgálnak, és a piknikezés-jellegű demonstráció során elengedhetetlen eszközök, irreleváns körülmény, mivel a tárgyak eredeti rendeltetésük alapján alkalmasak az élet kioltására vagy testi sértés okozására. Amikor a rendőrség azzal szembesült, hogy nemcsak élet kioltására vagy testi sértés okozására alkalmas eszközöket találtak nagyobb mennyiségben a tüntetők által hátrahagyott területen, de a megállapodás végrehajtásával kapcsolatosan is ellenállás alakult ki, akkor megállapította az alperes, hogy a rendezvény elvesztette békés jellegét. A rendőrségnek a Gytv. 14. §-a alapján nem maradt más lehetősége, mint a rendezvény feloszlatása, mert azon a résztvevők felfegyverkezve jelentek meg.

Az alperes fenntartotta azon álláspontját, hogy a 2006. október 23. napján tartott délutáni esemény eltér a Kossuth téri rendezvénytől. Ezen a demonstráción kétféle jogcíme is volt a rendőrségnek: az nem volt bejelentve, másrészt elvesztette békés jellegét. Ez egyértelmű a felperesek elmondása alapján is, hiszen bedöntötték a kordont, illetve

Kfv. III.37.966/2009/23.szám

félreállították, és ezt támasztották alá a DVD felvételek és a tanúvallomások is.

A felperesek által hivatkozott EJEB ítéletek a per elbírálása során nem alkalmazhatók. Egyrészt azért, mert a Kossuth téri rendezvényt nem azért oszlatta fel a rendőrség, mert nem volt bejelentve, másrészt azért sem, mert nem békés tüntetésekről volt szó. Mind a Buktáné és Társai v. Magyarország, valamint Oya Ataman v. Törökország ügy azon az alapon született, hogy a rendezvények békések voltak.

Az alperes ellenkérelme szerint a közigazgatási perben csak a határozat meghozatalakor - jelen esetben értelemszerűen - a rendőri intézkedéskor hatályos jogszabályok és tényállás vehető figyelembe. Az akkor hatályos Gytv. rendelkezése szerint, ha a bejelentéshez kötött rendezvény bejelentés nélkül tartják meg, akkor azt a rendőrség köteles volt feloszlítani. Ebben az időben, sem a Buktáné és Társai v. Magyarország, sem az Oya Ataman v. Törökország ügyben hozott ítéletek nem születtek meg, így azokat értelemszerűen figyelembe venni sem tudta a rendőrség. Továbbá a nemzetközi szerződések, így az Egyezmény rendelkezései sem alkalmazhatók közvetlenül, csak a magyar jogrendszerbe beépítve. Azoknak kötelezettje elsősorban az adott szerződés részes államai. Mindezzért nem lehet közvetlenül alkalmazni a nemzetközi bírósági ítéleteket.

A felperesek felülvizsgálati kérelme részben alapos.

Az Alkotmány 62. §-ával összhangban lévő Gytv. 1. §-a értelmében a gyülekezési jog mindenkit megillető alapvető szabadságjog, amelyet a Magyar Köztársaság elismer, és biztosítja annak zavartalan gyakorlását.

A Gytv. 2. § /1/ bekezdése szerint a gyülekezési jog gyakorlása keretében békés összejövetelek, felvonulások és tüntetések /a továbbiakban együtt: rendezvény/ tarthatók, amelyeken a résztvevők véleményüket szabadon kinyilváníthatják.

A /3/ bekezdés rögzíti, hogy a gyülekezési jog gyakorlása nem valósíthat meg bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást, valamint nem járhat mások jogainak és szabadságának sérelmével.

A Gytv. 12. § /1/ bekezdése szerint, ha a rendezvény résztvevőinek magatartása a rendezvény törvényességét

Kfv. III. 37. 966/2009/23. szám

veszélyezteteti, s a rend másként nem állítható helyre, a szervező köteles a rendezvényt felosztatni. Ugyanezen szakasz /2/ bekezdése pedig leszögezi, hogy a rendezvényen résztvevők nem jelenhetnek meg fegyveresen, illetőleg felfegyverkezve.

A Gytv. 14. § /1/ bekezdése szerint, ha a gyülekezési jog gyakorlása a 2. § /3/ bekezdésében foglaltakba ütközik, vagy a rendezvényen a résztvevők fegyveresen, illetőleg felfegyverkezve jelennek meg, továbbá ha bejelentéshez kötött rendezvényt bejelentés nélkül, a 7. § a/ és b/ pontjában foglaltaktól eltérően vagy tiltó határozat ellenére tartanak, a rendőrség a rendezvényt felosztatja.

Az Egyezmény „Gyülekezés és egyesülés szabadságáról” szóló 11. cikke értelmében:

„1. Mindenkinnek joga van a békés célú gyülekezés szabadságához és a másokkal való egyesülés szabadságához, beleértve érdekei védelmében a szakszervezetek alapítását és az azokhoz való csatlakozásnak a jogát.

2. E jogok gyakorlását csak a törvényben meghatározott, olyan korlátozásoknak lehet alávetni, amelyek egy demokratikus társadalomban a nemzetbiztonság vagy közbiztonság, a zavargás vagy bűnözés megakadályozása, a közegészség, az erkölcsök, illetőleg mások jogai és szabadságai védelme érdekében szükségesek. Ez a Cikk nem tiltja, hogy e jogoknak a fegyveres erők, a rendőrség vagy az államigazgatás tagjai által történő gyakorlását a törvény korlátozza.”

Előjáróban szükséges megállapítani, hogy a jogerős ítélet a Buktáné v. Magyarország ügyben hozott EJEB ítéletet felperessel egyetértve közvetlenül alkalmazta, amikor kimondta, hogy a bejelentés hiányára az Alkotmány utcai oszlatás elrendelésekor a rendőrség jogszerűtlenül hivatkozott. Az alperes ezt a megállapítást felülvizsgálati kérelemmel, vagy csatlakozó felülvizsgálati kérelemmel nem támadta.

A Pp. 275. § /2/ bekezdésében foglaltak alapján ezért abban a kérdésben, hogy a perbeli időszakban még meg sem született Buktáné v. Magyarország ítélet fényében az Egyezmény 11. cikkét a Gytv. explicit és egyértelmű rendelkezéseivel szemben közvetlenül alkalmaznia kellett-e a bíróságnak, illetőleg a rendőrségnek, a Legfelsőbb Bíróság nem foglalhatott állást.

Kfv. III. 37.966/2009/23.szám

A Legfelsőbb Bíróságnak a felülvizsgálati kérelem alapján abban kellett állást foglalnia, hogy a Kossuth téri 2006. október 23-i hajnali tüntetésen a résztvevők fel voltak-e fegyverkezve, illetve az Alkotmány utcában délután 3 óra körül kialakult spontán tüntetés - függetlenül a spontán jelleg jogi megítélésétől - elvesztette-e békés jellegét, és erre figyelemmel az alperes oszlatása a Gytv. 14. § /3/ bekezdése alapján jogellenes volt-e.

A Legfelsőbb Bíróság - ahogy a felülvizsgálni kért jogerős ítélet is - egyetértett a felperesek gyülekezési jog tartalmát és korlátait érintő jogi érvelésével.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint ahhoz, hogy a gyülekezés békés jellegének elvesztése megállapítható legyen, a rendezvénynek összességében kell békétlennek, erőszakosnak lennie. Egy személy, vagy a résztvevők egy kisebb csoportjának cselekményei mindaddig nem eredményezik a békés jelleg elvesztését, amíg a résztvevők többsége a rendbontásban nem vesz részt, vagy valamilyen módon szolidaritást nem vállal velük. A résztvevők többségének passzív szemlélődése viszont nem tekinthető a szolidaritás vállalásának. A békés célú gyülekezéshez való jogát gyakorló személy a tüntetésen részt vevő más személyek által elkövetett erőszak vagy más büntetendő cselekmények eredményeképpen sem szűnik meg élvezni a békés célú gyülekezéshez való jogot, amennyiben szándéka és magatartása békés marad /lásd: EJEB, Ezelin v. Franciaország ítélet/.

Mind az Egyezmény 11. cikke, mind a Gytv. a békés célú gyülekezés jogát védi. A Gytv. alapján a gyülekezés joga nem csak akkor tekinthető békétlennek, ha konkrét erőszakos cselekményekre kerül sor, hanem akkor is, ha azon a résztvevők Gytv. 15. §-ában meghatározott élet kioltására vagy testi sértés okozására alkalmas eszközöket erőszak vagy fenyegetés alkalmazása érdekében maguknál tartanak.

A Gytv. 14. § /1/ bekezdése írja elő azokat az eseteket, amikor a rendőrség köteles feloszlítani a gyülekezést. Ez a törvényi szakasz nem nevesíti külön azt az esetet, amikor a rendezvény elveszti békés jellegét. Ugyanakkor a rendezvény, ha békés jellegét elveszti, már nem nevezhető a Gytv. 2. § /1/ bekezdésében meghatározott gyülekezési jog gyakorlásának - mert az csak békés lehet - ekként a résztvevők nem hivatkozhatnak alappal a gyülekezési jog.

Kfv. III. 37. 966/2009/23. szám

mint alapvető jog korlátozására akkor, amikor emiatt a rendőrség a rendezvény felosztatása mellett dönt.

Nyilvánvaló ez abból is, hogy a Gytv. 14. § /1/ bekezdése kötelezővé teszi a rendőrségnek a gyülekezés felosztatását ha az bűncselekményt, vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást valósít meg, avagy azon fegyveresen vagy felfegyverkezve vesznek részt, márpedig egy összbenyomásban erőszakossá váló rendezvény esetében e három osztatási ok valamelyike szükségképpen fennáll.

A Legfelsőbb Bíróság ezért a gyülekezés erőszakossá válását, békétlenségét a Gytv. 14. § /1/ bekezdésének e három osztatásra okot adó körülmény legalább egyikének fennállásaként értelmezte. Ez az értelmezés nem csak az alperesi és a jogerős ítélet értelmezésével egyezik, de felperes álláspontjával is, aki az EJEB, Ezelin v. Franciaország ügyben született ítéletét a hajnali Kossuth téri gyülekezés kapcsán is alkalmazhatónak vélte. Ez pedig csakis abban az esetben fogadható el, ha a rendezvényen felfegyverkezve történő megjelenést a rendezvény békés jellegének elvesztéseként értelmezzük.

Ezért leszögezhető, hogy egy gyülekezés nem csak akkor veszti el békés jellegét, ha a rendezvényen a résztvevők erőszakot alkalmaznak, de akkor is, ha élet kioltására, vagy testi sértés okozására alkalmas eszközöket tartanak maguknál erőszak vagy fenyegetés alkalmazása érdekében.

Ez utóbbi esetben is a résztvevők egy kisebb csoportjának „fegyverkezése”, amennyiben az nem a rendezvény jellegét döntően befolyásoló szervező /szervezők/ tudatos, célzatos tevékenysége, vagy a szervező illetve a résztvevők jelentős részének támogatását élvező tevékenység, nem tekinthető a gyülekezés egészét érintő osztatási oknak.

Összességében megállapítható, hogy egy adott helyen és időben összegyűlt tömegben szórványosan előforduló erőszak, amikor még lehetőség van az erőszakos résztvevők elkülönítésére, kiemelésére a tömegből, nem ad okot az osztatásra, hasonlóan ahhoz, amikor ugyanazon okból egymással térben nem összefüggő /pl. utcákkal elválasztott, egyszerre több szomszédos utcában zajló/ demonstrációk sem oszthatók fel azért, mert az egyik utcában erőszakos cselekményre került sor és az adott utcában összegyűlt tömeg tekintetében az osztatás indoka fennállt.

Kfv. III. 37. 966/2009/23. szám

Ha a tömeg elválaszthatatlanul elvegyül a tömeg méretéhez is viszonyítva releváns mértékű erőszak kifejtésére képes egyénekkel, ami az erőszakos személyek kiemelését lehetetlenné teszi, akkor az oszlatás elrendelésére egyszerűen kerül sor. Ez az eset akkor fordulhat elő, amikor a résztvevők többsége szolidaritást vállal az erőszakos cselekményekért felelős személyekkel, ezért a gyülekezés békés jellege megszűnik.

Az önmagában nem jogellenes spontán tüntetések esetében megnő a gyülekezés békés jellege megszűnésének esélye, azon egyszerű oknál fogva, hogy nincs olyan rendező /bejelentő/, aki a Gytv. 12. § /1/ bekezdésének megfelelően biztosíthatná a rendezvény törvényességét veszélyeztető cselekmények elkerülését.

Ezért bár különleges körülmények fennállása esetén az Egyezmény alapján mellőzhető lehet a gyülekezés bejelentése, azonban ennek ára, hogy jelentősen lecsökken a rendtens, erőszakos egyének kiemelésének lehetősége, és ezáltal megnő az esélye annak, hogy a tüntetés elveszti békés jellegét.

A Legfelsőbb Bíróság ennek kapcsán hangsúlyosan utal a jogerős ítélet azon jogi álláspontjára, amely szerint a rend fenntartása, a gyülekezés békés jellegének megőrzése elsősorban a szervezők kötelessége, és ha rendet nem tudják helyre állítani, akkor a szervezők kötelesek a gyülekezést felosztatni.

Mindent egybe vetve megállapítható, hogy mind a hajnali Kossuth téri oszlatás, mind az Alkotmány utcánál elrendelt oszlatás esetében azt kellett vizsgálni, hogy az erőszak alkalmazása /illetve a felfegyverkezés/ a rendezvények egészét jellemezte-e oly módon, hogy az erőszakos egyének /vagy felfegyverkezett egyének/ elkülönítésére, kiemelésére nem volt mód.

A Kossuth téri hajnali oszlatás esetében a jogerős ítélet három jól elkülöníthető érvre alapította álláspontját. Az első kettő bizonyítékok értékelését és ebből levont jogi következtetést jelentette, a harmadik pedig önmagában releváns jogi érvelés volt.

A jogerős ítélet szerint a feltalált tárgyak egy része erőszak alkalmazására, rendőri intézkedéssel szembeni ellenállásra alkalmas volt /petanque golyók, vasrudak,

Kfv. III. 37. 966/2009/23. szám

szerszámnyelek, viperák, gázspray/. A tárgyak egy másik része pedig erőszakkal szembeni védekezésre volt alkalmas /gázálarc, házi készítésű faszénnel töltött zoknik/, melyek szintén azt támasztják alá, hogy a felperesek erőszak alkalmazása esetére tartották maguknál a támadó jellegű erőszak kifejtésére alkalmas eszközöket, hiszen erőszakos események bekövetkezésétől tartottak.

Mindebből a jogerős ítélet hozó bíróság mérlegelése szerint az következett, hogy a résztvevők felfegyverkezve jelentek meg.

Ugyanakkor a jogerős ítélet utalt arra is, hogy az Egyezmény alapján mód volt a rendezvény feloszlatására az ott kialakult állapotok miatt /EJEB, Cisse v. Franciaország ügy/, még akkor is, ha az békésnek lett volna tekinthető.

A Kossuth téri tüntetés oszlatása jogszerűségének tisztázásához a Gytv. 15. § b/ pontjának második fordulata szerint azt kellett vizsgálni, hogy a résztvevők felfegyverkezve jelentek-e meg, azaz az élet kioltására vagy testi sértés okozására alkalmas eszközöket tartottak-e maguknál, mégpedig abból a célból, hogy azt erőszak vagy fenyegetés érdekében alkalmazzák. Nem volt elegendő eszerint az ilyen eszközök pusztán „magánál tartása”, szükséges volt a résztvevők célzata is azok erőszak érdekében történő alkalmazására, különösen annak ismeretében, hogy a több, mint egy hónapig tartó ott-tartózkodás kések, balták használatát is igényelte.

A Gytv. nem zárja ki akár több napig, vagy hónapokig tartó békés célú gyülekezések tartását sem. Az ilyen rendezvények oszlatására is csak akkor kerülhet sor, ha a Gytv. 14. § /1/ bekezdésének feltételei fennállnak, illetőleg a Gytv. 15. §-ának b/ pontja szerinti testi sértés okozására is alkalmas eszközöket erőszak vagy fenyegetés alkalmazása érdekében tartják maguknál a résztvevők.

A Gytv. 15. §-ának b/ pontja értelmében, ha a résztvevők fegyveresen jelennek meg /lőfegyvert vagy robbanóanyagot tartanak maguknál/, akkor a célzatot a törvény vélelmezi és a Gytv. 14. § /1/ bekezdése alapján a célzat külön bizonyítása nélkül is fel kell oszlatni a rendezvényt.

A Gytv. 15. §-ának b/ pontja vonatkozásában a „magánál tart” kifejezést is értelmezni kellett a jelen ügyben, figyelembe véve azt a körülményt, hogy az élet kioltására, testi sértés okozására is alkalmas tárgyakat, eszközöket a

Kfv. III. 37.966/2009/23.szám

felperesek és társaik nagyobb részben összegyűjtötték és hátrahagyták a tűzszerészeti és biztonsági vizsgálat elvégzésének idejére a tüntetés helyszínén, holott módjuk lett volna azokat magukkal vinni vagy előzetesen eltávolítani.

Önmagában a résztvevőknél lévő gázálarcok, vagy kizárólag védekezés célját szolgáló más eszközök testi sértés okozására nem voltak használhatók, fegyvernek nem minősültek és ezért nem voltak alkalmasak annak megállapítására, hogy a rendezvényen a tüntetők erőszak vagy fenyegetés alkalmazása érdekében tartják azokat maguknál, vagy esetleg erőszak és fenyegetés alkalmazására készülnek.

A jogerős ítélet helyesen mutatott rá, hogy az eszközök egy részének /szerszámnyelek, vascsövek, gázspray, vasgolyók, teleszkópos botok/ jellege alapján okszerűen volt levonható az a következtetés, hogy egyes résztvevők felfegyverkezve jelentek meg.

Ugyanakkor a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a jogerős ítélet nem értékelte a célzat tekintetében felmerült egyéb bizonyítékokat, érveket és ellenérveket, és nem adott magyarázatot arra, hogy ezen eszközök létéből miért következik az, hogy a rendezők, vagy a rendezvényen résztvevők meghatározó, vagy releváns része is felfegyverkezve jelent volna meg.

E körben az ítélet indokolása hiányos volt. Mivel a felperesi felülvizsgálati kérelem - konkrét és releváns jogszabálysértésre hivatkozással - erre az eljárási hibára /az ügy érdemére kiható indokolási kötelezettség megsértése, amely új eljárásra utasítást eredményezhet/ nem hivatkozott, továbbá rendelkezésre álló peranyagból a döntéshez szükséges tények megállapíthatók voltak, ezért a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. § /4/ bekezdés alkalmazásával a rendelkezésre álló összes bizonyíték egybevetését maga végezte el és hozott e körben új határozatot.

A jogerős ítélet által nem értékelt releváns körülmények a következők voltak:

- Az kb. 1000 fős tömeg 98 %-a a rendezők utasítását követte és a rendezőkkel illetve e tömeggel a megtalált eszközök összefüggésbe nem hozhatók.

Kfv. III. 37. 966/2009/23. szám

- egyes „szónokok” megegyezéssel szembehelyezkedő tüntetőkhez szóló felhívása, és annak nagyobb részbeni eredménytelensége;
- A rendezők megegyezése a rendőrséggel abban, hogy az élet kioltására és testi sértés okozására alkalmas eszközöket összegyűjtik és azokat a területen hagyják a tűzszerészeti átvizsgáláshoz;
- Az alperes által csatolt, a résztvevők célzatára vonatkozó újságcikkek /MNO Online, Origó, Népszabadság/;
- A szeptember 17-e óta tartó rendezvény békés volta;
- A felperes által csatolt Országgyűlés Nemzetbiztonsági Bizottságának üléséről szóló beszámoló az erőszak alkalmazására hajlandó csoportok méretéről;
- A fellelt tárgyak részbeni elrejtett volta;
- A fellelt tárgyak mennyisége.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében maga utalt arra, hogy a fokozott ellenőrzés keretében módja lett volna ruházat és gépjármű átvizsgálására, és az általa csatolt újságcikkekből /elsősorban az ORIGÓ 2006. október 19.-i „Haditervet készítettek a Kossuth téri tüntetők”/ kiderül, hogy a tüntetők /és ezt a főszervező CLVII.r. felperes nyilatkozta/ hozzájárultak volna ahhoz, hogy a rendőrök átvizsgálják a tüntetők csomagját és ruházatát, abban az esetben, ha 500 fő „VIP” belépővel az ünnepség alatt is tüntethetne.

Az alperes a biztonsági és tűzszerészeti átvizsgálásnak még sem ezt a módját választotta /leszámítva a XXIII.r. felperes gépkocsijának átvizsgálását/, hanem a teret kiürítette és az ott feltalált tárgyak alapján próbált meg következtetést levonni arra, hogy a tüntetők fel voltak-e fegyverkezve.

A rendezők és a rendőrség nem csak abban állapodott meg, hogy a teret kiürítik átvizsgálás céljából, de abban is, hogy a tüntetőknél lévő olyan eszközöket, amelyek biztonsági szempontból nem elfogadhatók, eltávolítják. A tüntetőkkel való tárgyalásokon a rendőrség részéről részt vett - és az oszlatási javaslatot előterjesztő - dr. Lapid Lajos tanúként előadta, hogy az egyeztető tárgyalásokon is szóba került, hogy milyen eszközöket nem tarthatnak a területen a tüntetők, és úgy emlékezett, hogy a tüntetők azt mondták, hogy ezeket összegyűjtik és elviszik, ha van ilyen. Előadta, hogy erre vonatkozóan volt a Budapesti Rendőr-főkapitányságnak egy útmutatója, melyet a

Kfv. III. 37.966/2009/23.szám

rendezvényt bejelentők megkaptak /64. számú jegyzőkönyv 12. oldal 3-4. bekezdés/.

A fellelt tárgyaknak csak csekély töredékéről állította azt a rendőrség, hogy el volt rejtve /16 db aszfaltdarab, 2 teleszkópos bot a fára felakasztva, illetve egyes eszközök zacskóba elhelyezve/, a felperesek pedig vitatták, hogy ezeket a tárgyakat ők hagyták hátra.

A Legfelsőbb Bíróság a fenti körülményeket értékelve arra jutott, hogy a kifogásolt eszközök nem kerültek elrejtésre.

Az erőszak alkalmazásának célzatát cáfolta, hogy 2006. szeptember 17. napjától, több mint egy hónapon keresztül a jelenlévők békések voltak, a rendezvény szervezője /CLVII.r. felperes, Takács András/ együttműködő volt /lásd: dr.Ormosy Attila tanúvallomása 64. számú jegyzőkönyv 6. oldal 3. bekezdés, dr.Lapid Lajos tanú nyilatkozata/, és a tömeg kb. 98 %-a neki engedelmeskedett.

Az alperes nem bizonyította, hogy a tömeg az oszlatás idején „mágnál tartotta” volna ezen eszközöket. A tüntetők azzal, hogy a területen hagyták az eszközöket - ahelyett, hogy magukkal vitték volna a tűzszerezési vizsgálat idejére - a rendezvényért felelős szervező /CLVII.r. felperes/ felhívásának megfelelően, előálltak esetleges ellenállási szándékuktól, és emiatt a „mágnál tart” tényállási elem nem volt megállapítható. Az eszközök hátrahagyásával az alperes számára lehetővé vált azoknak begyűjtése, és ily módon az oszlatás mellőzése. Az sem vitás, hogy az oszlatás fogamatosságát során a Kossuth téren tartózkodók erőszakot nem alkalmaztak, ellenállást nem tanúsítottak, ezáltal az erőszak alkalmazásának célzata sem volt megállapítható.

Jelen esetben mindezek alapján a Kossuth téri oszlatást illetően az volt csak megállapítható /illetve bizonyítható/, hogy a rendezvény az oszlatás idején nem vesztette el békés jellegét, ezért a rendőrség a Gytv. 15. §-ának b/ pontjának második fordulatainak helytelen értelmezése folytán megsértette a Gytv. 2. § /1/ bekezdését és 14. § /1/ bekezdését. Ezért a jogerős ítélet szintén megsértette a Gytv. 2. § /1/ bekezdését és 14. § /1/ bekezdését, amikor a Kossuth téri tüntetés felosztatását jogszerűnek ítélte meg.

Kfv. III. 37. 966/2009/23. szám

A fentiekből egyenesen következik, hogy a Legfelsőbb Bíróság a tűzszerészeti átvizsgálás előtti kiszorítást nem értékelte oszlatásként, hanem csak a rendőri intézkedésnek ellenszegülő személyek elleni kényszerintézkedésként. Emellett egyetértve a jogerős ítélettel a Legfelsőbb Bíróság megállapította azt is, hogy elegendő volt az oszlatásra javaslatot tevő személy, dr. Lapid Lajos szintjéig kihallgatni a rendőri vezetőket, ugyanis a per mikénti eldöntése szempontjából annak volt jelentősége, hogy a kiürítéskor fennálltak-e a rendezvény felosztatásának feltételei függetlenül attól, hogy arra végső soron ki adta ki az utasítást, és az oszlatásért kit terhel a konkrét felelősség.

A jogerős ítélet megfelelően állapította meg a tényállást az Alkotmány utcánál elrendelt oszlatás tekintetében és e körben helytálló jogi következtetésre jutott, mellyel a Legfelsőbb Bíróság is egyetért.

Az Alkotmány utcánál a 500-1000 fős tömeg bedöntötte /és nem félre tette/ az útzárat, a biztosítást végző rendőröket - a perben kihallgatott tanúk vallomása és a videó, DVD felvételek tanúsága szerint - megtámadták, dobálták és az erőszakos cselekményeket alkalmazó első sorokban lévő személyekkel a tömeg szolidaritást vállalt, amikor őket követve „akarategységben” és fenyegetően, a kerítést bedöntőkkel együtt átlépték az áttört kordont és megindultak a Kossuth tér felé. Ezt bizonyította mind az alperes által csatolt, mind a II.r felperesi beavatkozó büntető ügyében felhasznált felvételek /MTV vágatlan felvétele 37 másodperctől, és 20686/07 „vádolt által csatolva 2009. április 01-én büntetőügyben” DVD első képei/, Kiri Péter és Szalma István tanúvallomása, de az útzár eltávolításának tényét maguk a felperesek tárgyaláson tett nyilatkozatai is túlnyomó többségében megerősítették.

Spontán tüntetésről lévén szó, nem voltak olyan rendezők /bejelentők/, akik megpróbálhatták volna az erőszakos cselekményeket elszigetelni, ezért nem volt mód az erőszakos személyek elkülönítésére és kiemelésére sem. A rendőrök megdobálása hiányában is az útzár bedöntése és a rendőrsorfal megfutatása a tömeg aktív támogatása mellett olyan cselekmény volt, amely önmagában megalapozta annak megállapítását, hogy a rendezvény elvesztette békés jellegét.

Kfv. III.37.966/2009/23.szám

A felperesek jogi képviselője, mind a 2009. április 27.-i tárgyaláson pontosított kérelmében, mind a felülvizsgálati kérelmében, mind pedig a felülvizsgálati eljárásban tartott tárgyaláson úgy nyilatkozott, hogy két oszlatás jogellenességének megállapítása iránt indított pert. Egyik a Kossuth téri hajnali oszlatás, a másik pedig az Alkotmány utcánál elrendelt oszlatás volt, mely egészen az Astoriáig tartott. A felperesek - az alperessel egyezően - egy folyamatos oszlatásként értékelték az Alkotmány utcától Astoriáig történeteket. Nem merült fel kétség a megtekintett felvételek alapján a felek egyező előadásával szemben a vonatkozásban, hogy az Alkotmány utcai oszlatás sikeres lett volna és ezért az Arany János utcánál, a Deák térnél vagy az Astoriánál történtek újabb spontán tüntetésként lettek volna értékelhetők, mely esetekben az oszlatás jogellenességének kérdését külön-külön kéne vizsgálni. Mindezért a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 163. § /2/ bekezdésének alkalmazásával egyetértve a jogerős ítélettel megállapította, hogy a 2006. október 23.-án 15.00 - 15.30 tájban elrendelt és kb. 18.00 óráig, az Astoriáig tartó oszlatás elrendelése - így e vonatkozásban a jogerős ítélet is - jogszerű volt.

A jelen perben a Legfelsőbb Bíróság és az elsőfokú bíróság is csak a Gytv. 14. §-ának /3/ bekezdése alapján vizsgálta az oszlatás jogellenességét, az oszlatás végrehajtásának, foganatosításának módja, az ahhoz kapcsolódó rendőri fellépés jogszerűsége nem képezte és nem képezhetette jelen felülvizsgálati eljárás tárgyát. Ahogy azt a jogerős ítélet is leszögezte az oszlatás során alkalmazott egyes kényszerintézkedések jogszerűsége, a rendőrök azonosíthatóságának hiánya egyéni panasz tárgyai lehetnek, melyek tekintetében az Rtv. 93. §-a biztosít jogorvoslatot, és az esetleges jogséremlmek is azokban az eljárásokban orvosolhatók.

Jelen pernek ugyanezen okból nem volt tárgya a Kossuth tér ismételt megnyitásával kapcsolatos felperesi kérelem, avagy a lefoglalt egyes eszközök díjmentes kiadásával kapcsolatos kérdések.

Minderre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet részben hatályon kívül helyezve megállapította a Gytv. 14. §-ának /3/ bekezdése alapján a Kossuth téri hajnali oszlatás jogellenességét a Pp. 275. § /4/ bekezdése alapján eljárva, míg az Alkotmány utcai oszlatás elrendelését jogszerűnek minősítő jogerős ítéleti

- 27 -

Kfv. III. 37.966/2009/23.szám

rendelkezést a Pp. 275. § /3/ bekezdésének alkalmazásával hatályában fenntartotta.

A részleges pernyertesség illetve pervesztesség tényére figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 270. § /1/ bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 81. § /1/ bekezdés második mondata alapján úgy határozott, hogy mindegyik fél saját költségét maga viseli.

A Legfelsőbb Bíróság az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § /1/ bekezdésére figyelemmel a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986./VI.26./ IM rendelet 13. § /2/ bekezdése és 14. §-a alapján határozott a felülvizsgálati és elsőfokú eljárási illetéket részbeni pernyertesség és pervesztesség arányában történő megosztásáról.

Budapest, 2010. szeptember 21.

Bauer Jánosné dr. sk. a tanács elnöke, dr.Kovács András sk. előadó bíró, dr.Kovács Ákos sk. bíró, dr.Buzinkay Zoltán sk. bíró, dr.Kalás Tibor sk. bíró.

A kiadmány hiteleiül:

tisztviselő

Döntvénytár

2. A Huszár István felperes által indított perben a Kúria 2013. március 20-án kelt felülvizsgálati ítéletében kimondta: a Nádor utcából a Kossuth téri '56-os megemlékezésre igyekvők erőszakos rendőri kiszorítása (2006. október 23-án délelőtt) jogellenes volt.

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv.37-267/2012/9.szám

A Kúria a felülvizsgálati eljárásban személyesen eljáró Huszár István (felperesnek a Dr. Vattay Gergely jogtanácsos által képviselt Budapest Rendőr-főkapitánysága (1139 Budapest, XIII. kerület Tevé u. 4-6.) alperes ellen rendőri intézkedés ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2011. december 8. napján kelt 20.K.32.481/2007/134. számú jogerős ítélete ellen alperes által 139. sorszámon benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon tárgyaláson kívül meghozta az alábbi

i t é l e t e t:

A Kúria a Fővárosi Bíróság 20.K.32.481/2007/134. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A Kossuth téren 2006. szeptember 27-e óta tartó tüntetést a rendőrség 2006. október 23-án hajnali 3 órától kezdődően feloszlatta. A tér kiürítése után a Budapesti Rendőr-főkapitányság Vezetője személy-és létesítménybiztosítási intézkedést rendelt el, ennek végrehajtásaként a tér egy része a nyilvánosság elől lezárásra került.

2006. október 23-án reggel 8 óra és 9 óra 25 perc között a Nádor utcában a tömeg mintegy 50-80 főre duzzadt, a résztvevők, köztük a felperes a meghirdetett állami ünnepségre szerettek volna bejutni. A gyülekezők a rendőrségi kordon miatt nemtetszésüknek adtak hangot, kiabáltak. A rendőrség az összegyűlt tömeget reggel 9 óra 26 perckor elrendelt oszlatással feloszlatta.

Kfv. 37.267/2012/9.szám

A felperes ezen időben - a Nádor utca, Garibaldi utca vonalában - történt oszlatás jogellenességének megállapítása iránt keresetet terjesztett elő. Felperes keresetében előadta, hogy 9.00 óra után a Kossuth téri ünnepségre indult, a zászlófelvonást akarta megtekinteni. A helyszínre érve észlelte, hogy pák ember hangos nemtetszését fejezi ki. Elmondása szerint rendezvény nem volt a Nádor utcában, csak olyan emberek tartózkodtak ott, akik a meghirdetett ünnepségre a zászlófelvonásra akartak bejutni, de nem tájékoztatták őket, hogy az ünnepségről ki vannak zárva. Az oszlatás kapcsán a rendőri intézkedés jogszerűségének jogalapját megkérdőjelezte. A felperes az eljárás során vitatta azt is, hogy a rendezvény ne lett volna békés, elmondása szerint az oszlatás elrendelése után vált a tömeg békétlenné.

Az alperes álláspontja szerint az oszlatás indokát nemcsak az adta, hogy a demonstráció nem volt bejelentve, hanem az is, hogy a tömeg magatartása olyanná vált, ami a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (a továbbiakban: Gytv.) 14.§-a szerint oszlatásra ad alapot. Az alperes hivatkozott az Alkotmánybíróság 55/2001. (XI.29.) AB határozatában foglaltakra.

A Fővárosi Bíróság a felek és a tanúk meghallgatását, a demonstrációról, illetve az oszlatásról készült videófelvételek megtekintését követően a 20.K.32.481/2007/134. számú ítéletében a felperes keresetének helyt adott és megállapította, hogy 2006. október 23-án reggel 1/2 10 órai időpontban Budapest V. kerület Nádor utca, Garibaldi utca vonalában elrendelt oszlatás jogellenesen történt.

Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy bár más bíróságnak más ügyben hozott ítélete nem köti, azonban figyelembe vette a felperes által hivatkozott Emberi Jogok Európai Bíróságának a Bukta-Ügyben hozott ítéletét, valamint az Alkotmánybíróság 75/2008. (V.29.) AB határozatát és annak indokolását. Kifejtette, hogy az Emberi Jogok Európai Bíróságának a Bukta-Ügyben hozott döntése, és az Alkotmánybíróság döntése a perbeli események után született, azonban a bíróság a Gytv. szövegének értelmezése és alkalmazása során e döntésektől nem tekinthet el. Ugyanakkor rögzítette az elsőfokú bíróság azt is, hogy az ügyet a perbeli időpontban 2006. október 23. napján hatályban lévő Gytv. 11.§ (1) bekezdés második fordulata alapján kellett vizsgálnia, összevetve a Római

- 3 -

Kfv. 37.267/2012/9.szám

Egyezmény 11. cikkében és az Alkotmány 62. § ában foglaltakkal.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az Emberi Jogok Európai Bírósága a Bukta-ügyben, valamint az Alkotmánybíróság a 75/2008. (V. 29.) AB határozatában egybehangzó álláspontot fejezett ki a tekintetben, hogy a békés és spontán demonstráció be nem jelentettségre történő hivatkozással való feloszlatása a gyülekezéshez fűződő alapjog aránytalan korlátozásának tekinthető. Erre tekintettel a bíróságnak abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a perbeli demonstráció spontán tüntetésnek tekinthető-e.

A bíróság megállapította, hogy mivel a Kossuth téri tüntetés 2006. október 23-án hajnalban történő feloszlatása és a Kossuth tér, valamint környékének ún. művelési területté nyilvánítása olyan speciális körülménynek tekinthető, amely demonstráció formáját öltő közvetlen visszalépést tett lehetővé, ezért a Gytv. 6.§-ában előírt 3 napos bejelentési kötelezettség teljesítése a spontán gyűlésre okot adó esemény miatt jelen esetben ésszerűen nem volt elvárható. A bíróság rögzítette, hogy a 2006. október 23-án a Nador utcában kialakult csoportosulás, melyben a résztvevők politikai véleményüknek adtak hangot, spontán tüntetésnek tekinthető. Ezen spontán tüntetés jogszerűségét az elsőfokú bíróság döntése elismerte, a jogerős döntés szerint a Gytv-nek az Alkotmány 62.§-ával összhangban történő értelmezése alapján a Gytv. 6.§-ában foglalt bejelentési kötelezettség nem vonatkozik az előzetes szervezés nélküli békés gyűlésekre.

Az elsőfokú bíróság ugyanakkor megjegyezte, hogy a perbeli időpontban a rendőrségnek az akkor tudomásában lévő joggyakorlat alapján a rendezvényt fel kellett oszlattatnia, hiszen az Emberi Jogok Európai Bíróságának a Bukta ügyben hozott döntése, illetve az Alkotmánybíróság 75/2008. (V. 29.) AB határozata a 2006. október 23-ai események után születtek.

A bíróság vizsgálta azt is, hogy a rendezvény feloszlatására a rendezvény békés jellegének elvesztése indokot szolgáltatatható-e. A bíróság megállapította, hogy a rendezvény jellegének a megítélésénél a tömeget meghatározó többség által tanúsított magatartásból kell kiindulni. A tanúk vallomása illetve a megtekintett videofelvételek alapján megállapítható, hogy a demonstrálók politikai véleményüknek adtak hangot, verbálisan

Kfv. 37.267/2012/9. szám

nemtetszésüket fejezték ki a felállított kordonokkal, és a rendőri intézkedéssel szemben. A felvételek a bíróság szerint egyértelműen alátámasztották azt a felperesi, illetve tanú-vallomásokban elmondottakat, mely szerint a tömeg nem zsúfolódott össze, arra várakozott csak, hogy az ünnepségre bejusson. A felvételeken az került rögzítésre, hogy a kordonokon kívül rékedt emberek hangosan adnak kifejezést nemtetszésüknek amiatt, hogy a Kossuth téri rendezvényre nem tudnak bejutni, kiabálnak, zászlót lengetnek, de a felvételeken nem látszik olyan magatartás egy demonstráló részéről sem, amely azt támasztaná alá, hogy a tömeg békétlenül viselkedett, a kordont rángatták volna, vagy a rendőröket bántalmazták, dobálták volna. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a békétlen magatartást tanúsító személyek kiemelésére a rendőrségnek kötelezettsége lett volna. E körben az elsőfokú bíróság hivatkozott az Emberi Jogok Európai Bíróságának az Ezelin kontra Franciaország (11800/85, Judgment of 26 April 1991) ügyben kifejtett döntésére. A bíróság e döntésre tekintettel megállapította, hogy a békétlenségnek a tömeg részéről olyan mértékben egységesnek, és megfékezhetetlennek kellett volna lennie az oszlatás elrendeléséhez, amely miatt a rendőrök a kordonok biztonságának a fenntartását már képtelenek lettek volna ellátni. A spontán gyűlékezések esetében is a rendezvény meghatározó jellegére kell tekintettel lenni. A tömeg méretéhez képest nyilvánvalóan elhanyagolható számú személy által tanúsított, jelentéktelen intenzitású erőszak nem szolgálhat a rendezvény feloszlásának alapjául. A bíróság elfogadta a rendőrtanúk azon nyilatkozatát, hogy voltak, akik a kordont rángatták és azon át akartak bejutni a Kossuth térre, a rendőröket dobálták, csak ezen személyek számát és arányát nem tartotta olyan mértékűnek, amely az oszlatás elrendelésének indokoltságát megalapozta volna.

Az elsőfokú bíróság hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság BH.2007.104. számú eseti döntésére a rendezvény békés jellegével kapcsolatban, és ezzel összhangban megállapította, hogy a megjelent 70-80 fős tömeg rendőrökkel szemben tanúsított hangneme - ha ahhoz más súlyosabb jogsértő cselekmény nem társul - nem jelenti a rendezvény békés jellegének az elvesztését.

A bíróság szerint a Pp. 164.§ (1) bekezdésére tekintettel a peres eljárásban az alperesnek kellett volna bizonyítania azt, hogy a rendezvény békétlen volt.

Kfv.37.267/2012/9.szám

A jogerős döntés ellen az alperes felülvizsgálati kérelmet nyújtott be.

Az alperes hivatkozott a Gytv. 14.§ (1) bekezdésére, továbbá a rendezvények rendjének biztosításával kapcsolatos rendőri feladatokról szóló 15/1990. (V.14.) BM rendeletre. Ezen jogszabályi rendelkezések alapján az alperes szerint megállapítható, hogy az alperes mérlegelési jogkörrel nem bírt a rendezvény feloszlatása körében, azt kötelező jelleggel végre kellett hajtania. Az alperes az oszlatás végrehajtására vonatkozó rendelkezéseket megtartotta, így felszólította a tömeget a helyszín elhagyására, melyet a felperes és a meghallgatott tanúk sem vontak kétségbe.

A Fővárosi Bíróság ítélete az alperes szerint jogszabálysértő, ugyanis nem értékelhető az alperes terhére, hogy a per alapjául szolgáló esemény időpontjában hatályos jogszabályok értelmezése utóbb differenciáltabbá vált az Alkotmánybíróság 75/2008. (V.29.) AB határozata alapján. Az alperesi közigazgatási határozat maradéktalanul megfelelt a meghozatala időpontjában hatályos és hivatkozott jogszabályoknak, így az ítélet függetlenül a rendezvény békés, illetőleg békétlen jellegétől - jogszabálysértő.

Az alperes véleménye szerint a jogerős ítélet iratellenes is. Álláspontja szerint a bíróság az ítéletét feltételezésre alapította, az alperes által indítványozott és meghallgatott tanúk vallomását figyelmen kívül hagyta.

Az alperes szerint az oszlatást közvetlenül megelőző időszakra vonatkozóan nem állt rendelkezésre videó-felvétel, így nem felel meg a valóságnak, hogy az oszlatást megelőzően a kordonok előtt hézagosan álltak az emberek. A tömeg egészének a hangulatát a videó-felvételek alapján nem lehet megítélni.

Mindezek alapján kérte alperes a Küriát, hogy a Fővárosi Bíróság 20.K.32.481/2007/134. számú ítéletét a Pp. 270.§ (1) bekezdésében foglaltak alapján változtassa meg és a keresetet utasítsa el.

A felperes személyesen eljárva ellenkérelmet nyújtott be, amelyben a felülvizsgálati kérelem elutasítását kezdeményezte.

Kfv.37.267/2012/9.szám

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

2006. október 23-án a rendőrség három rendezvényt oszlatott fel, ezek: hajnal háromkor a Kossuth téren, majd 9 óra 26 perckor - a jelen ügy tárgyát képező - Mador utca-Garibaldi utca sarkánál; és 15 óra után az Alkotmány utcánál. Helyesen állapította meg a jogerős ítélet, hogy a bíróságoknak mindhárom oszlatás jogalapját és jogszerűségét külön-külön kell vizsgálni. A 2003. október 23-ai hajnali és délutáni eseményeket érinti a Legfelsőbb Bíróság Kfv.III.37.966/2009/23. számú ítélete. A gyülekezés békés (vagy békétlen) jellegének értékelése alapján megállapította, hogy a Kossuth téren hajnalban a demonstrációt jogellenesen oszlatták fel, viszont a délutáni 15 óra utáni oszlatás a tömeg békétlen magatartása miatt jogszerű volt. A Legfelsőbb Bíróság Kfv.IV.37.690/2009/7. számú ítélete a jelen ügy tárgyát képező eseményt érinti, a felperesek személye illetve a bizonyítási eljárás azonban a két ügyben eltér. A Legfelsőbb Bíróság fent jelölt ítélete expressis verbis nem foglalt állást az oszlatás jogszerűségéről, a kereseti kérelemnek megfelelően alapvetően a Pp. szabályai [Pp. 213. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés és 339/A. §] alapján - és nem a Gytv-el való kapcsolat szerint - vizsgálta felül a jogerős ítéletet.

A jelen ügyben felülvizsgálni kért Fővárosi Bíróság 20.K.32.481/2007/134. számú ítélete az oszlatás jogalapja tekintetében végeredményben arra a következtetésre jutott, hogy a Gytv-nek az Alkotmány 62. §-ával összhangban történő értelmezése alapján a spontán gyűlés jogszerű volt, azonban a jogerős döntés tartalmaz olyan kitételeit is, amely szerint a 2006. október 23-án alkalmazandó jog tekintetében a rendőrség nem láthatta előre a későbbi strasbourgji és alkotmánybírói döntéseket. Az alperes épp ez utóbbi tényre hivatkozik döntése jogszerűségének alátámasztására, ezért a Kúria elsőként e kérdést vizsgálta meg.

2006. október 23-án 9 óra 26 perckor a Mador utca-Garibaldi utca sarkánál történő oszlatást megelőzően a résztvevők túlnyomó többsége az állami ünnepségre, a zászlófelvonásra tartott. Ezt támasztja alá mind az időpont, mind pedig az ügy irataiból megállapítható tény is, amely szerint a résztvevők hallották a Himnuszt, majd az adott helyszínen látható volt a díszőrség felvonulása. A bírói és az alapvető jogok biztosának gyakorlata szerint is, az állami ünnepség - mint rendezvény - nem tartozik a

- 7 -

Kfv. 37.267/2012/9.szám

Gytv. hatálya alá, az állami ünnepségek leginkább a Gytv. 3. § c) pontja által meghatározott kulturális rendezvénynek minősülnek. A Gytv. 3. § c) pontja szerint a törvény hatálya nem terjed ki a kulturális és sportrendezvényekre. Az Alapvető Jogok Biztosa OBH 2058/2008 számú jelentése ki is emeli, hogy „A hatályos jog alapján ezek az állami, önkormányzati ünnepségek - jellegüket tekintve - minősülhetnek kulturális rendezvénynek (jellemzően ugyanis a kultúrával kapcsolatos programok vannak többségben), így formailag sem tartoznak a Gytv. hatálya alá. Előfordulhat ugyanakkor, hogy egy ilyen rendezvényen politikai beszédek hangzanak el, ennek nyomán pedig a hallgatóság egy része - egyénileg vagy közösen - természetesen, vagy éppen ellenszenvének ad hangot (taps, füttyölés, bekiabálások). Dacára azonban annak, hogy az elhangzottaknak van-e, lesz-e (politikai) kommunikációs jogi jellege, egy állami rendezvény sem előzetesen, sem utólagosan nem válhat »gyülekezéssé«, a jelenlévők pedig nem minősülhetnek egy »gyülekezés« résztvevőinek, annak megfelelően a rendezvény - értelemszerűen - nem is oszlatható fel.”

A jelen ügy - felek által nem vitatott - tényállása szerint tehát 2006. október 23-án reggel 8 óra és 9 óra 25 perc között a jelzett helyszínen a korábban említett feltorlódott személyek nem spontán tüntetésre, hanem az állami rendezvényre igyekeztek. Az előzetesen szervezett rendezvény állami rendezvény volt. Megállapítható továbbá, hogy a feltorlódott tömeg elégedetlensége miatt alakult ki, hogy nem engedték be őket az állami ünnepségek helyszínére. E tényállást alapul véve megállapítható, hogy az akkor hatályos szabályok - az Alkotmány 62. § és a Gytv. alapján sem lett volna elvárható a jelzett gyülekezés (három nappal előbb történt) előzetes bejelentése. Így a Gytv. 6. §-ában foglalt bejelentési kötelezettség jelen ügyre nem vonatkoztatható. Ezen tényállás mellett a bejelentés elvárása a lehetetlenre irányulna. Mindezt az oszlatást elrendelő - jelen per tárgyát képező - szóbeli döntés meghozatalakor is nyilvánvaló volt.

A jogerős ítélet alapjául szolgáló per tárgya az oszlatást elrendelő szóbeli döntés felülvizsgálata volt. Az oszlatás jogalapjának a megítélésekor az elrendeléskori állapotot kell figyelembe venni. Az ügy irataiból egyértelműen megállapítható, hogy a feltorlódott tömeg célja az előre meghirdetett állami ünnepségre való bejutás volt. Az előzetes szervező (amely rendezvényre a tömeg érkezett) az

Kfv.37.267/2012/9.szám

állam volt, az összehozódott tömeg még csak előzetes szervezés nélküli gyűlést sem valósított meg abban a pillanatban, amikor az oszlatás elrendelésére irányuló szóbeli döntés közlésre került.

A fentiek alapján tehát az adott esetben sem sürgős gyűlésről sem pedig spontán tüntetésről nem beszélhetünk. A Kúria megítélése szerint így jelen ügyben nincs relevanciája annak az alperesi felvetésnek, hogy mind az Emberi Jogok Európai Bíróságának a Bukta és társai kontra Magyarország ügyben hozott ítélete (25691/04. sz. kérelem: Strasbourg, 2007. július 17.), mind pedig az Alkotmánybíróság 75/2008. (V. 29.) AB határozata (ABH 2008, 551.) a spontán tüntetések jogszerűségét a 2006-os eseményeket követően ismerte el. A Kúria hangsúlyozza, hogy az oszlatás elrendelésekor fennálló körülményeket minősítette az oszlatás jogalapja jogszerűségének meghatározásakor. Az ezt követő események - az oszlatás miatt kialakult tiltakozás - minősítése nem tartozik a jelen ügyben eldöntendő kérdések közé, lévén, hogy az eljárás tárgya pusztán az oszlatást elrendelő szóbeli döntés jogszerűségét megítélő elsőfokú bíróság döntésének a felülvizsgálata.

Minderre tekintettel a Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmét az oszlatás jogalapja megítélésének tekintetében nem tartotta megalapozottnak és a jogerős döntést - indokolásának részbeni módosításával - megerősítette, hogy az oszlatás elrendelése jogellenes volt.

Az alperes a jogerős döntés iratellenességének a megállapítását is kezdeményezte, mert álláspontja szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapítható, hogy a tömeg az oszlatást megelőzően békétlenné vált. E körben a Kúria utal arra, hogy a Pp. 270. § (2) bekezdése szerint a jogerős ítélet felülvizsgálatát jogszabálysértésre hivatkozással lehet kérni a Kúriától. Az általánosan kialakult és következetes bírói gyakorlat szerint, ha a felülvizsgálati kérelem a jogerős ítélettel megállapított tényállást sérelmezi, a jogerős ítélet hatályon kívüli helyezésének csakis akkor van helye, ha a tényállás iratellenes, illetőleg a bíróság a bizonyítékokat - azok egybevetése során - nem a maguk összességében értékelték, és ennél fogva a megállapított tényállás nyilvánvalóan okszerűtlen, vagyis lényeges logikai ellentmondást tartalmaz. Nem állapítható meg jogszabálysértés akkor, ha a felülvizsgálati kérelem a bizonyítékok okszerű mérlegelését cámadja. A Pp. 206.§-a szerinti szabad bírói mérlegeléssel megállapított

- 9 -

Kfv. 37.267/2012/9.szám

tényállás felülvizsgálata, - Ha az nem iratellenes, vagy logikátlan - nem lehet eredményes, a felülvizsgálati eljárásban ugyanis felülmérlegelésnek nincs helye.

Jelen ügyben a Kúria megállapította, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás nem okszerűtlen, a bizonyítékokat a bíróság több forrásból merítette, azokat egymással egybevetve összességében értékelte. Az így megállapított tényállás felülmérlegelésére a felülvizsgálati eljárásban lehetőség nincs.

Minderre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem sértette meg a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat, ezért a Kúria a Pp. 275. §. (3) bekezdése alapján a Fővárosi Bíróság 20.K:32.481/2007/134. számú ítéletét - hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárásban a felperesnek áthárítható költsége nem merült fel, ezért a Kúria a költségviselés tárgyában a határozathozatalt mellőzte.

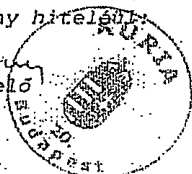
Az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján illetékmentességet élvez, ezért a felülvizsgálati eljárás illetékét a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2013. március 20.

Dr. Kozma György sk. a tanács elnöke, Dr. Balogh Zsolt sk. előadó bíró, Dr. Hörchneré Dr. Marosi Ildikó sk. bíró

A kiadvány hitelesült.

Janusz
tisztviselő

Döntvénytár

3. A Pesti Központi Kerületi Bíróság 2009. június 17-én hozott ítéletével jogerősen felmentette a 2006. október 23-án az Alkotmány utcánál rá támadó rendőrök elől sikeresen elmenekülő – később a 2006. őszi igazságtételért sokat küzdő – Göbl Györgyöt a csoportosan és felfegyverkezve elkövetett hivatalos személy elleni erőszak koncepciójához. A bíróság az egyszerűsített ítélet szóbeli indokolásában rámutatott, hogy a rendőri vallomások nem voltak elfogadhatók, tekintettel arra, hogy azok életszerűtlenek, önmagukban és egymás vonatkozásában is több kirívó ellentmondást tartalmaznak, mindezért azokra bűnösséget megállapító ítéletet alapítani nem lehetett.

A Pesti Központi Kerületi Bíróság
17.B.V.20.686/2007/45. szám

§	<i>Dr. Göbl-György János ügyvédt Európa jogi szakjogász</i>	§
Érkezett:	2009 JÚL. 30	
Határidő:		
Ügyszám:		

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Pesti Központi Kerületi Bíróság Budapestén a 2009. január 23. napján, április 1. napján és június 17. napján megtartott nyilvános folytatólagos tárgyaláson meghozta az alábbi

Í T É L E T E T :

A bíróság

Göbl György vádlottat:

születe
anyja
lakik:
szemé-
magya

az ellene-csoportosan-és-felfegyverkezve elkövetett hivatalos személy elleni erőszak bűntette (Btk. 229 § (1) (2) bekezdés II. fordulat) miatt emelt vád alól **f e l m e n t i**.

Az eljárás során beszerzett és az iratokhoz csatolt a vádlott nyomozati vallomását tartalmazó magnókazetta, a helyszínen készült felvételeket tartalmazó 2 db videókazetta, 3 db CD lemez és 6 db DVD lemez vonatkozásában elrendeli azok iratok között történő kezelését.

Az eljárás során eddig felmerült összesen 55.766 (ötvenötezer-hétszázhatvanhat) forint büntügyi költséget az állam viseli.

I N D O K O L Á S

Göbl György vádlott főiskolát végzett, földrajz-biológia szakos tanár szakképzettséget szerzett. Nős családi állapotú, feleségével közösen nevelik négy kiskorú gyermeküket. Jelenleg nem dolgozik, vagyonának bérbeadásából származó jövedelemmel rendelkezik, ennek összegére nem kívánt nyilatkozni. Felesége főállású anya. Vagyonnal rendelkezik, konkrét vagyoni viszonyaira nem nyilatkozott. Büntetlen.

A Budapest, V. kerület, Alkotmány utcánál 2006. október 23. napján 15 óra 30 perc körüli időben tüntetők egy csoportja jelent meg, hogy a Kossuth térre bejussanak. Az Alkotmány utca elején elhelyezett rendőrségi kordont a tömeg néhány résztvevője ledöntötte, majd a tömeg megindult a Parlament irányába. Göbl György vádlott ekkor érkezett a helyszínre és csatlakozott a tömeghez, közben a tömeg első sora az Alkotmány utcában az időközben felállt rendőri sorfalhoz ért és a sorfal előtt pár lépésre megállt. A tömeget rendőrségi hangosbemondó felszólította a helyszín elhagyására, majd a rendőrök könnygázgránátspray és gumibot alkalmazásával megkezdték a tömeg kiszorítását a Bajcsy Zs. út felé. A tömeg a Bajcsy Zs. út irányába menekült, majd a rendőri sorfal az Alkotmány utca Bajcsy Zs. út sarkára érve megállt. Ekkor a vádlott mindkét kezét felemelve megindult a

A Pesti Központi Kerületi Bíróság
17.B.V.20.686/2007/45. szám

2

rendőrsorfallal felé és kommunikációt kezdeményezett. Ezt követően parancsra a rendőrsorfallal szétnyílt, majd egy kiemelőcsoport kísérletet tett a vádlott elfogására, mely eredményre nem vezetett, ugyanis a vádlott az őt elfogni szándékozó rendőrök elől elfutott és a tömeg elején megállt.

Az az eljárás során nem volt kétséget kizáró módon bizonyítható, hogy a vádlott ezt követően követ dobott volna a rendőrsorfallal, illetve a rendőrsorfallal irányába.

A vádlottal szemben a Budapesti Nyomozó Ügyészség Nyom.1655/2006/1. számon emelt vádat a Btk. 229 § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés II. fordulata szerint minősülő csoportosan és felfegyverkezve elkövetett hivatalos személy elleni erőszak büntette miatt, a tárgyaláson jelenlévő ügyész a minősítést változtatlanul fenntartotta.

A vádirati tényállás szerint a vádlott a Budapest, V. kerület, Alkotmány utca-Bajcsy Zs. út kereszteződésénél a biztosítási és tömegszlatási szolgálati feladatot ellátó rendőrökkel szemben az erőszakosan fellépő tömegből kiválva legalább egy alkalommal kb. 20 méter távolságból követ dobott a rendőrségi sorfallal.

A bíróság a vádlottat az ellene emelt vád alól a Be. 331 § (1) bekezdése alapján bűncselekmény bizonyítottságának hiányában felmentette.

A bíróság a Be. 259. § (1) bekezdése és 331 § (3) bekezdése alapján indokolt ítéletében az alábbi jogszabályokat alkalmazta még:

Be. 339 (1) bekezdés.

Budapest, 2009. év június hó 17. napján

Dr. Horváth Ágota s. k.
bíró

Az ítélet 2009. június 17. napján jogerős és végrehajtható.

Dr. Horváth Ágota s. k.
bíró

Kiadmány hitelesítés

Döntvénytár

4. A Fővárosi Ítéltábla 2013. szeptember 12-én hozott jogerős ítélettel 1 900 000 Ft és kamatai összegű jóvátételt ítelt meg L. Attila részére, akit 2006. október 23-án este, két kézzel fogott, régi lyukas magyar zászlóval a kezében támadtak meg a rendőrök az Astoriánál, ütötték-verték, rúgták, a vízagyú oldalához ütötték a fejét, kezeit pedig hátracsavarták. L. Attilát a rendőri bántalmazásokat követően előállították, majd 12 órás szabálysértési őrizetbe vették, utóbb az eljárást vele szemben megszüntették. A 2010-ben részére felajánlott mérsékelt jóvátételt nem fogadta el, a megítélt kártérítés jóval meghaladta a Belügyminisztérium által ajánlottat.

Érh.: 2013.X.30.

20.

Fővárosi Ítéletábla
2.Pf.22.287/2012/6.

FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK 13.	
BUDAPESTI TÖRVÉNYSZÉK	
BUDAPESTI TÖRVÉNYSZÉK 13.	
ÉVIKUM:	2012-10-10
RELEVÁNS:	
MELLÉKLET:	
REGISZTRÁCIÓS SZÁMA:	2012/12
REGISZTRÁTOR:	

A Fővárosi Ítéletábla dr. Gaudi-Nagy Tamás ügyvéd (1095 Budapest, Gabona utca 10. II/1.) által képviselt Lévay Attila (felperesnek, dr. Szabó Marianna jogtanácsos által képviselt Készenléti Rendőrség (1101 Budapest, Kerepesi út 47-49.) I. rendű, dr. Berhidai-Parragh Imre jogtanácsos által képviselt Budapesti Rendőr-főkapitányság (1139 Budapest, Teve utca 4-6.) II. rendű alperes ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2012. október 28. napján meghozott, 69.P.20.905/2012/10. számú ítélete ellen a felperes részéről 12. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéletábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és megállapítja, hogy a II. rendű alperes megsértette a felperes személyes szabadságához és emberi méltóságához fűződő személyiségi jogát azzal, hogy 2006. október 23-án 18 óra 25 perctől 2006. október 24-én 6 óra 25 percig tartóan előállította és ezzel személyi szabadságát korlátozta.

Kötelezi a II. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 400.000 (Négy százezer) forintot, és ennek 2006. október 23-ától a kifizetés napjáig járó a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot, valamint 100.000 (Száz ezer) forint + áfa első- és másodfokú perköltséget.

Az I. rendű alperes által a felperesnek fizetendő perköltség összegét 375.000 (Háromszázhetven-ötezer) forint + áfa összegre felemeli.

A felperesnek a II. rendű alperesnek járó perköltség fizetésére kötelező rendelkezését mellőzi.

Egyebekben – az illetékre vonatkozó rendelkezés kivételével – az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy a Magyar Államnak külön felhívásra fizessen meg 14.000 (Tizennégyezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket.

Fővárosi Ítéletábra
2.Pf.22.287/2012/6.

2

Az I. és II. rendű alperesek személyes illetékmentessége folytán a le nem rótt összesen 214.000 (Kettőszáz-tizennégyezer) forint kereseti-, fellebbezési- és csatlakozó fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az I. rendű alperes megsértette a felperes személyhez fűződő jogai körében a felperes testi épségét, egészségét, személyes szabadságát és emberi méltóságát.

Kötelezte az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 1.500.000 forintot kártérítés címén, és ennek 2006. október 23. napjától a késedelemmel érintett naptári felévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét a II. rendű alperessel szemben elutasította.

Kötelezte az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 90.000 forint perköltséget. Kötelezte továbbá a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a II. rendű alperesnek 35.000 forint perköltséget.

Megállapította, hogy a II. rendű alperes személyes illetékmentessége miatt a 90.000 forint kereseti illetéket a Magyar Állam viseli. A II. rendű alperes elleni kereseti kérelemmel felmerült 30.000 forint kereseti illetéket pedig a felperes köteles külön felhívásra megfizetni a Magyar Államnak.

Az elsőfokú bíróság ítéletében ismertette a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 75. § (1) bekezdését, 76. §-át, 84. § (1) bekezdését, 339. § (1) bekezdését, 349. § (1) bekezdését, 355. § (1) bekezdését, a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (Rtv.) 15. § (1) és (2) bekezdéseit, 16. § (1) bekezdését, 19. § (1) és (2) bekezdéseit, 33. § (2) bekezdésének f) pontját.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az I. rendű alperes a felperes testi épségét, egészségét a bántalmazással, személyes szabadságát és emberi méltóságát pedig a felperessel szemben foganatosított intézkedéseivel sértette meg.

Megállapíthatónak ítélte, hogy az I. rendű alperes kártérítési felelőssége fennáll, mert jogellenesen járt el, megsértve az Rtv. előírásait. Kirívóan durva, brutális, indokolatlanul erőszakos és megalázó bánásmódja miatt a felperes testi, lelki egészségét és emberi méltóságát is sérelem érte.

A felperes életminőségét hátrányosan érintette az I. rendű alperes intézkedése, mivel testi sérülést szenvedett el, és pszichés megpróbáltatások érték. Az ügy széles nyilvánosságot kapott, ezért a felperesnek a társadalmi életben való részvétele is megnehezedett.

A felperes által megítélni kért nem vagyoni kártérítés 1.500.000 forintos összegét megalapozottnak találta, ezért annak megfizetésére kötelezte az I. rendű alperest.

A II. rendű alperessel szemben előterjesztett felperesi keresetet elutasította, annak megalapozatlanságára hivatkozással, mivel elfogadta a II. rendű alperesi védekezést. Azt követően, hogy a II. rendű alperes – az I. rendű alperes előállítására – a felperest a rendőrség hivatalos helyiségébe bevitte, a II. rendű alperes munkatársainak mérlegelési lehetősége nem volt abban a tekintetben, hogy kétségbe vonják az I. rendű alperes munkatársai intézkedésének jogszerűségét. Bizonyítást nem folytathattak le, az előírásokat nem sértették meg, és a felperes sem állította, hogy a II. rendű alperes munkatársai durván, vagy emberi méltóságot sértő módon jártak volna el vele szemben. A jogszabályban előírt 12 óra leteltét megelőzően a felperest szabadon engedték. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a II. rendű alperes tevékenységét nem minősítette jogellenesnek, mivel úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, kártérítési felelőssége ezért nem áll fenn.

Az elsőfokú bíróság a perköltségről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes fellebbezést, az I. rendű alperes csatlakozó fellebbezést nyújtott be.

A felperes fellebbezésében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a keresetének teljes egészében helyt adó döntés meghozatalát. Kérte a II. rendű alperes esetében is a személyhez fűződő jogai közül a személyes szabadság, emberi méltóság megsértésének megállapítását, és a II. rendű alperes 500.000 forint és ennek 2006. október 23. napjától a kifizetésig járó törvényes kamatainak megfizetésére kötelezését.

Álláspontja szerint, az elsőfokú bíróság a tényállás feltárását követően a II. rendű alperes esetében nem megfelelő jogértelmezést követően utasította el a kereseti kérelmet.

Hivatkozott a hasonló ügyekben kialakult ítélkezési gyakorlatra, mely szerint a II. rendű alperes nem mentheti ki magát azzal, hogy az I. rendű alperes által elfogott személyeket mérlegelés nélkül vonta kényszerintézkedés hatálya alá. A külön rendőri szervek által elkövetett jogsértéseket nem lehet szétválasztani olyan alapon, hogy kizárólag a jogellenes cselekménysort megindító rendőri szervvel szemben érvényesíthető kártérítés, és csak ez a szervezeti egység vonható felelősségre. A jogellenes cselekménysort az I. rendű alperes indította meg a felperes bántalmazásával, de ennek során a II. rendű alperes jogszerűtlen magatartást tanúsított azzal, hogy szükségtelenül, aránytalanul és indokolatlanul előállította és 6 órán keresztül személyes szabadságában korlátozta a felperest. A két rendőri szerv tevékenysége között lehet különbséget tenni, mely az igényelt kártérítési összegekben is megnyilvánul. Álláspontja szerint elfogadott az a joggyakorlat, mely szerint a jogellenes őrizetbe vétel vonatkozásában a jogsértett személyek részére nem vagyoni kárként általában

100.000 forint/óra összegeket ítélték meg az eljáró bíróságok, figyelembe véve azt, hogy a jogtalan őrizetbe vétel milyen negatív, a társadalmi életben gyakorolt hatást fejt ki. Megállapítható, hogy a II. rendű alperes államigazgatási jogkörében eljárva megsértette a felperes személyes szabadságát a jogellenes korlátozással, amely az emberi méltóság sérelmével is járt, hiszen a felperes személyében egy időse, ártatlan személyt vettek méltatlanul kényszerintézkedés hatálya alá.

Hivatkozott arra is, hogy az előállításra vonatkozó feltételek egyike sem állt fenn a felperessel szemben. A II. rendű alperes meg sem kísérelte igazoltatni, így bűncselekmény gyanúja sem merülhetett fel vele szemben, nem kellett vérvétel céljából előállítani, és arra sincs adat, hogy bárki felszólította volna, hogy hagyjon fel a szabálysértéssel. Jogszerűen bizonyítási eszközt, sem elkobozandó dolgot nem kellett elvenni tőle. Ilyen körülmények között a II. rendű alperes intézkedése aránytalan és szükségtelen volt, ami azt önmagában jogellenessé tette, mivel semmi nem indokolta azt, hogy őt 6 órán keresztül személyes szabadságában korlátozzák.

A II. rendű alperes nem járt el a kellő gondossággal, amikor nem vizsgálta meg azt, hogy a felperes személyes szabadsága jogszerűen korlátozható-e, továbbá fennállnak-e vele szemben a törvényben foglalt indokok. Nem hivatkozhat eredményesen arra, hogy az adott helyzetben elvárható gondosságot tanúsította, amikor a jogszerűtlen intézkedés eredményeként elfogott felperest, az I. rendű alperes által részére rendelkezésre bocsátott adatok alapján, személyes szabadságot korlátozó intézkedés hatálya alá helyezte.

Mivel a II. rendű alperes eljárása során nem az általában elvárható gondossággal járt el, a felperessel szembeni jogalap nélküli rendőri intézkedéssel a felperesnek okozott jogsérelemért és annak következményeireiért felelőssé tehető. Az intézkedés miatt a felperes társadalmi megítélése ténylegesen negatív módon változott meg, a társadalmi életben való részvétele ténylegesen elnehezült, és magánéletében is negatív változások voltak tapasztalhatók. A II. rendű alperes ezért ilyen körülmények között a nem vagyoni kártérítés megfizetésében is marasztalandó, és annak felperes által igényelt összege az eset körülményeihez és a hasonló ügyekben kialakult bírói gyakorlathoz képest nem eltűzött.

Az I. rendű alperes csatlakozó fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének kártérítés és perköltség vonatkozásában való megváltoztatását indítványozta.

Előadta, hogy mind a kártérítés, mind a perköltség tekintetében az elsőfokú bíróság ítélete által megállapított összeg csökkentése szükséges.

Hivatkozott arra, hogy a pert megelőzően egyeztetés folyt a felek között, melynek során az I. rendű alperes 800.000 forint összegű nem vagyoni kártérítést ajánlott a felperesnek, amely igazodott a 2006-os őszi eseményekkel kapcsolatban kialakult bírói gyakorlathoz, a felperes azonban az egyezségi ajánlatot visszautasította.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megítélt nem vagyoni kártérítés a köztudomású tényként elfogadható mértéket jelentősen meghaladja. A kártérítés összege a bírói gyakorlatban, illetőleg a 2006-os őszi eseményekkel kapcsolatban is kialakult bírói gyakorlatra figyelemmel eltűzött. Ebben a körben álláspontja szerint figyelemmel kell lenni arra, hogy az iratok csak 8 napon belül gyógyuló sérüléseket támasztottak alá. A 2006. október 24-én kelt orvosi dokumentum deréktáji problémát egyáltalában nem tartalmazott. A november 2-ai orvosi dokumentum jelzi a börtályogot, kelést, gennyesedést, de azt vélhetően baktériumfertőzés, vagyis nem megfelelő higiénia okozta. Eerre tekintettel a

Fővárosi Ítéltábla
2.Pf.22.287/2012/6.

5

deréktáji probléma vonatkozásában az okozati összefüggést vitatta. A pszichés problémák vonatkozásában semmilyen orvosi dokumentáció nem állt rendelkezésre, ezt szintén a felperesnek kellett volna igazolnia.

Álláspontja szerint helyesen járt el, amikor a felperessel szemben intézkedett, mert a szabálysértési bíróság a bizonyítékok alapján megállapította, hogy a tömeg felszólítása megtörtént, a felperes azonban nem tett eleget ezen felszólításnak, hanem tevőleges magatartással kiprovokálta a vele szemben foganasított intézkedést. A szabálysértési határozat ugyanis kimondta, hogy a felperesnek kötelezettsége lett volna a helyszínt elhagyni, mégis ott maradt, és a sorfalloval szembeni haladásával tevőlegesen engedetlenséget tanúsított.

A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében indítványozta az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és a levont következtetései is helyesek. Hivatkozott arra, hogy a felperesnek az I. rendű alperes által, a rendőrség hivatalos helyiségébe történt előállítását követően, munkatársainak mérlegelési lehetősége nem volt a tekintetben, hogy kétségbe vonják az I. rendű alperes intézkedésének jogszerűségét. Munkatársai mindössze előállító csoportként vettek részt az eseményekben, részükre csak rendőri jelentés állt rendelkezésre, bizonyítást nem folytathattak le. Álláspontja szerint a szabálysértési előállítással összefüggésben objektív helytállási kötelezettség nem vezethető le a jogszabályokból, szemben az előzetes letartóztatásban, illetőleg elítéltként töltött fogvatartással.

Megítélése szerint, kirívó jogalkalmazási hiba, aránytalan, szükségtelen rendőrségi intézkedés nem állapítható meg a terhére. A rendőri intézkedés jogszerű volt, az intézkedő rendőrök alappal következtek a szabálysértés elkövetésére. A konkrét tényállás során úgy jártak el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

A felperes fellebbezése részben alapos, az I. rendű alperes csatlakozó fellebbezése alaptalan.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdése szerint, csak a fellebbezés és a csatlakozó fellebbezés korlátai között bírálhatta felül.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság határozatában foglaltakkal csak részben értett egyet, ezért azt a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint megváltoztatta.

Mivel az I. rendű alperes fellebbezésében nem kifogásolta a vele szembeni jogsértés megállapítását és emiatt az objektív jogkövetkezmények alkalmazását, a másodfokú bíróságnak kizárólag a nem vagyoni kártérítés alkalmazása és mértéke tárgyában kellett állást foglalnia.

Az I. rendű alperes a pert megelőzően és a per során sem vitatta a felperes bántalmazásának tényét. Rámutat a másodfokú bíróság arra, hogy az I. rendű alperesi magatartás jogellenességének megállapítása tekintetében éppen a bántalmazás tényének van különös jelentősége, mert az ilyen jellegű sérelem okozása kifejezetten jogszabály által tilalmazott magatartás. Szintén különös jelentősége van annak is, hogy a jogellenes magatartás állami

fegyveres testület részéről érte a felperest. E két körülmény már önmagában az átlagosnál jelentősebb mértékű nem vagyoni kártérítést eredményez, mert az alperesi beavatkozás különösen félelemkeltő, és az elfogadott társadalmi rend ellen ható cselekmény, amellyel ha az állampolgár szembeesül, nyilvánvalóan jelentős félelemérzet alakul ki nála, és lelki megrázkódtatás éri. Megjegyzi a másodfokú bíróság a csatlakozó fellebbezésben foglaltakkal kapcsolatban, hogy a felperes pszichés problémák orvosi kezelését igazoló dokumentációt valóban nem csatolt, de az már olyan jellegű belső elváltozásokat is feltételez, ami a jogsértést kiemelt súlyúvá teszi. Ennek hiányában is nyilvánvalóan megállapítható a felperesnél, egy az orvosi beavatkozást még nem igénylő, a korára és egészségi állapotára tekintettel kialakult jelentősebb mértékű pszichikai terhelés. Tényként kellett kezelni a felperes bántalmazás következtében keletkezett sérüléseit is. A sérülésekhez, illetőleg a lelki elváltozásokhoz képest az I. rendű alperes által hivatkozott börtályog olyan elenyésző jellegű elváltozást jelentett, melynek külön figyelembevétele szükségtelen volt, a jelentős mértékű hátrány ennek pontos eredete feltérásának hiányában is megállapítható volt.

Nem osztotta az I. rendű alperes csatlakozó fellebbezésbeli álláspontját a másodfokú bíróság a nem vagyoni kártérítési felelősség alóli kimentés lehetőségével kapcsolatban. Mivel alapvetően a bántalmazás és annak eredményei okoztak a felperesnél nem vagyoni hátrányt, a felperes szabálysértést megvalósító magatartása ezekkel szemben kimentési okként nem volt figyelembe vehető. Nyilvánvalóan a felperesnek a felszólítás ellenére, a rendőri sorfalat megközelítő mozgása a vele szembeni agresszív és indokolatlan fellépéshez képest értékelhető jelentőséggel az adott körülmények között nem bírt.

A másodfokú bíróság a felperest ért sérelem súlya és mértéke alapján indokoltan ítélte az elsőfokú bíróság által a Ptk. 84. § (1) bekezdésének e) pontja, 339. § (1) bekezdése, 355. § (1) és (4) bekezdései alapján megítélt 1.500.000 forint nem vagyoni kártérítést, ezért e tekintetben a határozatot nem érintette.

Nem osztotta azonban a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság álláspontját a II. rendű alperes jogsértő magatartás megállapításának mellőzésével kapcsolatban. Helyesen hivatkozott a felperes fellebbezésében a hasonló ügyekben kialakult joggyakorlatra, mely szerint egy okfolyamat eredményeként létrejött hátrány egységesen kezelendő. Az I. rendű alperesi jogsértő magatartás következtében került sor a felperes előállítására, illetőleg a II. rendű alperes által az előállítási őrizetben tartásra. Amennyiben az I. rendű alperesi magatartás jogellenesnek minősül, úgy az ennek eredményeként kialakult további hátrány a jogsértő fellépéstől nem választható el.

A másodfokú bíróság erre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és megállapította, hogy a II. rendű alperes is megsértette a felperes személyes szabadsághoz és emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogát a személyi szabadság korlátozásával.

A kialakult joggyakorlat alapján a felperesnek a személyi szabadság elvonásával járó hátrányának ellensúlyozásaként 400.000 forint nem vagyoni kártérítés megítélését látta indokoltnak a felperes személyi körülményeit is figyelembe véve.

Fővárosi Ítéletábla
2.Pf.22.287/2012/6.

7

A döntésre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletnek a felperest a II. rendű alperes részére fizetendő perköltségre kötelező részét mellőzte.

A másodfokú bíróság eltúlzottnak ítélte a felperes perköltségigényét az I. rendű alperessel kapcsolatosan, figyelemmel a pertartamra, az I. rendű alperes pert megelőző magatartására. A perköltséget a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése alapján mérsékelte, és azt a megtílt összeg és annak 25%-ában, és áfával növelt összegében állapította meg. Ugyanígy járt el a másodfokú bíróság a II. rendű alperes által fizetendő első- és másodfokú perköltség számításánál is.

A perveztes rész (100.000 forint) után a felperes 14.000 forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket köteles megfizetni külön felhívásra az államnak a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet (Rendelet) 13. § (2) bekezdése alapján. A fennmaradó 214.000 forint kereseti és fellebbezési illetéket az állam viseli a Rendelet 14. §-a szerint.

Budapest, 2013. szeptember 12.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kisbán Tamás s.k.
előadó bíró

Dr. Hercsik Zita s.k.
bíró

A kiadmány hitelű
tisztviselő

Döntvénytár

5. A Budapesti Nyomozó Ügyészség 2008. július 11-i határozatával megszüntette a nyomozást azok ellen az élősoros rendőrkordonban álló rendőrök ellen, akik U. Attilát 2006. szeptember 19-én, 24 óra körüli időben a budapesti Blaha Lujza tér környékén bántalmazták: koponyáját, kezeit, oldalát gumibottal ütötték, majd lábbal rúgó mozdulatokat fejtettek ki, bordatörést és komoly zúzódásokat okozva neki, s még a mentősök által felajánlott ellátást is megakadályozták. Az indoklás megint az ismert fordulat: a felvételek és tanúk ellenére sem sikerült a rendőröket beazonosítani, holott a parancsnoknak kötelessége felismerni az állományához tartozó rendőröket.

**BUDAPESTI
NYOMOZÓ ÜGYÉSZSÉG**
1056 Budapest Belgrád rakpart 5.
Postacím: 1461 Budapest Pf. 65.
Telefon: 266-5730, BM 15-612

Nyom. 1601/2006/5.

§	Dr. Guntó-Nagy Tamás ügyvéd Európa Jogi szakjogász	§
Érkezett:	2008 Júl. 18	
Határidő:	2008 Júl. 26	
Üzyszám:		

HATÁROZAT

A hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás vétsége és más bűncselekmény miatt ismeretlen tettes ellen indult nyomozást a Be. 190. §-a (1) bekezdésének i) pontja alapján – mert az elkövető kiléte a nyomozás során nem volt megállapítható–

megszüntetem.

A határozatot a sértetteknek és a sértett jogi képviselőjének azzal küldöm meg, hogy ellene a Be. 195. §-ának (1) bekezdése alapján a kézbesítéstől számított nyolc napon belül a Fővárosi Főügyészséghez címzett panaszt jelenthet be, melyet a Budapesti Nyomozó Ügyészségnél célszerű előterjeszteni.

INDOKOLÁS

A nyomozás adataiból az alábbi tényállást állapítottam meg:

2006. szeptember 19-ről 20-ára virradó éjszaka nagy létszámú tömeg gyűlt össze a Budapest, VIII. kerület Blaha Lujza tér – Keleti pályaudvar közötti útszakaszon. A rend fenntartására és a zavargók szétosztatására kirendelt rendőri egységek kordont állítottak fel, majd elkezdtek az összegyűlt tömeget szétosztatni.

A tömegosztatás során U. Attilát a Köztársaság téren 2006. szeptember 20-án 01.55 órakor ismeretlen rendőrök elfogták, bántalmazták, majd előállították a BRFK VIII. Kerületi Rendőrkapitányságára, mert – a rendőri jelentés szerint - a tömegosztatás során erőszakos, agresszív magatartást tanúsított.

Fenti tényállást a rendőrségi iratokból állapítottam meg.

U. Attilát a más sértett feljelentésére indult nyomozás során tanúként hallgattuk ki, melyen U. Attila is feljelentést tett a sérelmére történt hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás vétsége miatt.

A tanú előadta, hogy a szóban forgó időpontban és helyen a tömegben tartózkodott, amikor a rendőrök füstgránátokat dobtak a tömeg felé. A sértett a rendőri sorfal előtt kb. másfél méterrel állva kiabálni kezdett, ekkor négy-öt rendőr támadt rá, tonfával ütni kezdték. Az ütések erejétől a földre esett, a rendőrök itt tovább bántalmazták, testszerte ütések és rúgások érték őt. Az egyik rendőr a bakancsával megrúgta a mellkasánál, ennek következtében a bordája eltört. Ezután a rendőrök behúzták a sorfal mögé, eközben további ütések, rúgások érték.

A tanú szerint a helyszínen tartózkodó mentősök megvizsgálták, az adatait azonban nem vették fel, majd a rendőrök – annak ellenére, hogy a mentős közölte a rendőrökkel, bordatörése van, és felvetette belső sérülés lehetőségét is – nem engedték őt kórházba szállítani. Belökték egy rendőrségi járműbe, úgy, hogy a fejét betűtötte az elválasztó rácsha, majd előállították a BRFK VIII. Kerületi Rendőrkapitányságára.

Az előállítását végrehajtó rendőrök – akikről a sértett nem tudott információval szolgálni - a járőrökcsiből a bokáján fogva rántották ki úgy, hogy leesett a földre, majd végigvonszolták őt az aszfalton, ennek következtében megsérült az álla.

A sértett sérüléseit orvosi látlelet is alátámasztja, mely rögzíti a jobb oldali IX. borda törését, az arc, a fej és a bal kar tájékának zúzódását, horzsolódását.

Uc Attila tanúvallomásaiban úgy nyilatkozott, hogy a bántalmazását elkövető rendőröket nem tudja azonosítani, róluk semmilyen információval nem rendelkezik.

A nyomozás során a sértett jogi képviselője által becsatolt fényképfelvételeken U: Attila felismert két, rohamsisakos, nagy valószínűséggel a Készenléti Rendőrség (volt REBISZ) egyenruháját viselő lévő rendőrt, akik állítása szerint részt vettek a bántalmazásában.

Fenti cselekmény a Btk. 226. §-ába ütköző hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás vétsége és a Btk. 170. §-a (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő súlyos testi sértés büntetének megállapítására alkalmas.

A nyomozás során beszereztük a 2006. szeptember 19-ről 20-ra virradó éjszaka Budapest belvárosában végrehajtott tömegkezelési feladatot irányító parancsnok, Nemes Sándor r. ezredes összefoglaló jelentését. Ennek alapján megállapítottuk, hogy a Rendészeti Biztonsági Szolgálat hat (I-VI.) Bevetési Osztálya, három megyei rendőr-főkapitányság állományú és a BRFK VIII. Kerületi Rendőrkapitányságának beosztottjai tartózkodott a Blaha Lujza tér környékén.

A sértett által felismerni vélt rendőrök ruházatuk alapján a Rendészeti Biztonsági Szolgálat beosztottjai, ezért tanúként hallgattuk ki a Bevetési Osztályok osztályvezetőit, illetve helyetteseit, valamint a BRFK VIII. Kerületi Rendőrkapitánysága Közrendvédelmi Osztályának vezetőjét, de egyikük sem ismerte fel a fénykép-felvételeken látható személyeket.

A kiemelésre kijelölt személyek azonosítása céljából beszereztük az összefoglaló jelentés alapjául szolgáló részjelentéseket a Készenléti Rendőrség I-VI. Bevetési Osztályától, a BRFK VIII. Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Büntügyi Osztályától, a Veszprém Megyei, a Borsod-Abaúj-Zemplén és a Vas Megyei Rendőr-főkapitányságtól. A megyei rendőr-főkapitányságokról és a BRFK VIII. Kerületi Rendőrkapitányságról a helyszíntre vezényelt rendőrök közül nem teljesítettek kiemelési feladatot, a Készenléti Rendőrség bevetési osztályairól pedig megközelítőleg kétszáz rendőr volt kiemelőként a Blaha Lujza téren és környékén.

Az elkövetői kör leszűkítése a nagy létszámú, kiemelőként nyilvántartott rendőrök közül nem volt lehetséges. Ilyen nagy számú rendőr részvételével felismerésre bemutatást tartani – a sértettől származó minimális információra tekintettel – nem volt lehetséges.

Nem sikerült azonosítani a fényképfelvételen szereplő rendőrnőt sem, aki azonban ruházatát tekintve nem a Készenléti Rendőrség állományába tartozik, így nagy valószínűséggel sikeres azonosítása esetén sem tudná megnevezni a mellette álló rendőröket.

Az U. ... Attila bántalmazásában résztvevő rendőrök azonosítása a rendelkezésre álló felvételek alapján nem sikerült.

A BRFK VIII. Kerületi Rendőrkapitányságára történt előállításokkal kapcsolatosan készült összefoglaló rendőri jelentés szerint az előállított személyeket ismeretlen rendőrök szállították a rendőrkapitányságra, személyüket a sértettek előállításáról készült rendőri jelentések sem azonosították, mert azokat a kapitányságon objektumőri, valamint leíró szolgálatot ellátó rendőrök készítették el.

A Rendészeti Biztonsági Szolgálat által adott információ szerint Udvardi Attilával szemben a REBISZ Bevetési Parancsnokságának állománya nem intézkedett.

Tény tehát, hogy U. ... Attilát több ismeretlen rendőr bántalmazta a 2006. szeptember 20-án hajnalban a Budapest, VIII. kerület Blaha Lujza téren történt zavargásokkal kapcsolatosan végrehajtott tömegoszlátás során, melynek következtében a sértett nyolc napon túl gyógyuló, súlyos sérülést szenvedett el.

U. ... Attila felismert ugyan két személyt a helyszínen készült fényképekről, de azok kilétét nem sikerült megállapítani.

Tekintettel arra, hogy a nyomozás folytatásától sem várható más eredmény, a nyomozást megszüntettem.

Budapest, 2008. július 11.

dr. Falvai Zsolt sk.
vezető ügyész

Döntvénytár

6. A Pesti Központi Kerületi Bíróság 2013. október 25-én hozott jogerős végzéssel megsemmisítette az akkori egyetemista Dukán Dániel és egy társa koncepciós, kizárólag rendőri vallomásokon alapuló elítélését. Dánielt 2006. szeptember 20-án vadászták le a Magyar Rádió környékén, verték meg és vették őrizetbe rendőrök, majd került 35 napos előzetes letartóztatásba. Első fokon garázdaság minősített esete miatt két év hat hónap letöltendő börtönre ítélték, másodfokon két év négy évre felfüggesztett börtönt kapott, pártfogó felügyelőnél kellett 4 éven át bizonygatnia, hogy „jó útra tért”. Hiába került megsemmisítésre a koncepciós elítélése a 2011. évi XVI. törvény alapján, a tisztességes jóvátétel elől az új időszak rendőrsége, fegyintézete és bírósága is elzárkózott.

Pesti Központi Kerületi Bíróság
10.B. VIII. 23.399/2013/2. szám

§	Dr. Gaudi-Nagy Tamás ügyvéd Európa jogi szakjogász	§
Érkezett:	2013. 11. 26.	
Határidő:		
Ügyszám:		

A Pesti Központi Kerületi Bíróság Budapesten 2013. október 25. napján meghozta a következő

VÉGZÉST

DUKÁN DÁNIEL I.r. elítélt

: elítélt

ellen a Pesti Központi Kerületi Bíróság 2006. október 2. napján kelt 7.B.VIII.22.056/2006/2. számú, illetve a Fővárosi Bíróság mint másodfokú bíróság 2007. december 19. napján jogerős 27.Bf.VIII. 9886/2006/16. számú ítéletét az I. r. elítélt vonatkozásában 2 (kettő) év - végrehajtásában 4 (négy) évi próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésről, a II. r. elítélt vonatkozásában 2 (kettő) év - végrehajtásában 5 (öt) évi próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésről és mindkét elítélt pártfogó felügyelete elrendeléséről *semmissé nyilvánítja*.

A végzés ellen fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS

A bíróság fenti számú jogerős határozatával az elítélteket az 1978. évi IV. törvény a Btk. 271.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) és b) pontja szerint minősítő garázdaság bűntette miatt végrehajtásában felfüggesztett börtönbüntetésre ítélte, és elrendelte pártfogó felügyeltüket.

A határozatban megállapított tényállás szerint 2006. szeptember 20. napján 2 óra 50 perc és 2 óra 55 perc körüli időben Budapesten a VIII. kerület Rákóczi út és Szentkirályi utca kereszteződésében egy agresszív, garázda magatartást tanúsító csoport részeként Dukán Dániel a rendőrök felé dobott egy üvegből készült tárgyat, majd egy ködgyertyát, míg a földről felvett követ, illetve egy földön fekvő fém parkolásgátló oszlopot dobott a rendőrök felé, mely tárgyak egyike sem érte el az egyenruhás rendőröket.

A tényállást az ügyészség a rendőri jelentés, a rendőrtanúk vallomása, illetve a szemléről és a lefoglalásról készült jegyzőkönyvek, illetve a bűneljegyzők alapján állapította meg.

Pesti Központi Kerületi Bíróság
10.B.VIII.23.399/2013/2. szám

2

Mindezek alapján a bíróság 2011. évi XVI. törvény 1.§ és 3.§ (1) bekezdés a) pontja értelmében a rendelkező rész szerint határozott.

A jogorvoslati jog kizártságáról a törvény 4.§ alapján rendelkezett.

Budapest, 2013. október 25.

dr. Kovács Katalin s.k.
bíró

A kiadmány hitelesítő

Döntvénytár

7. A Fővárosi Főügyészség 2014. január 7-én hozott határozatával elutasította M. Lászlónak az őt 2006. szeptember 20-án hajnalban a Magyar Rádió környékén bántalmazó rendőrök elleni nyomozást megszüntető határozattal szembeni panaszát. A sértett jogi képviselőjének minden bizonyítási indítványát elutasították.

FŐVÁROSI FŐÜGYÉSZSÉG
KERÜLETI ÜGYÉSZSÉGEK
MÁSODFOKÚ NYOMOZÁS FELÜGYELETI ÉS VÉDELŐKÉSZÍTÉSI
OSZTÁLYA
 1054 Budapest, Akadémia u. 13. • 1881 Budapest, Pf.: 13.
 Tel.: (1) 472-4035 • Fax: (1) 472-4273

NÜ 17385/2011/7-I.

§	<i>Dr. Gaudi-F Nagy Tamás ügyvéd</i> Európa jogi szakjegyző	§
Érkezett:	2014. 01. 16.	
Határidő:		
Ügyszám:		

HATÁROZAT

A súlyos testi sértés büntette és más bűncselekmények miatt indult bűnügyben a Budapesti Nyomozó Ügyészség Nyom. 1766/2011/6. számú nyomozást megszüntető határozata ellen a sértetti jogi képviselő, dr. Gaudi-Nagy Tamás által bejelentett panaszt a Be. 195.§ (4) bekezdése alapján megvizsgáltam, és mint alaptalant

elutasítom.

Az egyes büntetőjogi tárgyú és ehhez kapcsolódó más törvények módosításáról szóló 2013. CLXXXVI. törvény 38.§ (1) bekezdésével módosított Be. 195.§ (1) bekezdésére figyelemmel a Be. 195.§ (4) bekezdése alapján megvizsgáltam a sértetti jogi képviselő a nyomozó ügyészség határozatának a bizonyítási indítványait elutasító rendelkezései-elleni panaszát is, és azt mint alaptalant

elutasítom.

A határozat ellen a Be. 195.§ (5) bekezdése alapján nincs helye további jogorvoslatnak.

INDOKOLÁS

A nyomozó ügyészség a 2011. december 21. napján az életveszélyt okozó testi sértés gyanújára figyelemmel folytatni rendelt nyomozást a Be. 190.§ (1) bekezdésének c) pontja alapján elévülés miatt szüntette meg, megállapítva, hogy a tovább folytatott nyomozás során a sértetti jogi képviselő által sérelmezett segítségnyújtás elmulasztásának vétsége és hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás vétsége büntetethetősége is elévült.

A határozat elleni panaszában a sértetti jogi képviselő hivatkozott a főügyészségnek a nyomozás folytatását elrendelő határozatára, mely szerint az életveszélyt okozó testi sértés gyanúja is fennáll. Kifejtette azon álláspontját, hogy köztudomású tény, és nem tartozik szakértői hatáskörbe annak megállapítása, hogy a légmell életveszélyes állapot, így téves az alkalmazott orvos szakértőnek az a véleménye, hogy a légmell a sértettnél nem idézett elő életveszélyt. A panaszos álláspontja szerint az életveszélyt okozó testi sértésnek kísérleti alakzata is van, ez pedig mindenképpen megállapítható.

A panaszos sérelmezte, hogy a nyomozó ügyészség elutasította bizonyítási indítványait.

A panaszok nem alaposak.

Az iratok alapján megállapítható, hogy a nyomozó ügyészség a tényállást felderítette és helyesen állapította meg, és helytálló az a jogi következtetés, hogy a nyomozást elévülés miatt meg kellett szüntetni.

A főügyészség a nyomozás folytatása okaként valóban azt jelölte meg, hogy a cselekmény a látleletekben rögzített légmell kialakulására figyelemmel súlyosabban, életveszélyt okozó testi sértésként is minősülhet, ennek azonban csak a gyanúja állt fenn. Az életveszélyes állapot kialakulása azonban a panaszos álláspontjával szemben mindig szakkérdés, az abban való állásfoglalás szakértői kompetencia. A tovább folytatott nyomozás során alkalmazott orvos szakértő a teljes orvosi dokumentáció és a nyomozás során feltárt tények alapján tette azon megállapítását, hogy a sértett sérüléseiből – beleértve a légmellt is – életveszélyes állapot nem alakult ki. E szakértői megállapítás aggálytalan.

Az életveszélyt okozó testi sértés kísérletének megállapításához szükséges eshetőleges szándékra való következtetésre a cselekmény összes körülményének, tárgyi és anyai oldalának gondos elemzése adhat alapot. A konkrét esetben a tárgyi oldal ismert, az anyai oldal teljes elemzésére azonban az elkövetők és vallomásaik hiányában nem kerülhet sor.

A nyomozó ügyészség a nyomozást megszüntető határozatában elutasította a sértetti jogi képviselőnek a felismerésre bemutatást, a sértett előállítására utasítást adó, és azt foganatosító rendőrök tanúkénti kihallgatását, újabb orvos szakértő kirendelését, valamennyi, a Magyar Rádió udvarára előállított személy azonosítását, és a velük kapcsolatos iratok beszerzését, Such György volt rádió elnök meghallgatását célzó bizonyítási indítványait, mely elutasítást a panaszos szintén sérelmezett.

A panasz e vonatkozásban sem alapos.

Az újabb orvos szakértő kirendelése vonatkozásában utalni kell a fentebb kifejtettre.

A bizonyítási indítványok tárgyában annak szempontjából kellett dönten, hogy azok a konkrét elkövetők azonosításához, ezen keresztül a cselekmény anyai oldalának tisztázásához vezethetnek-e. A sértettnek bemutatták azon rendőrök fényképeit, akik elkövetőként egyáltalán szóba jöhetnek. Ezzel kapcsolatban a sértett úgy nyilatkozott, hogy egy személy tűnik ismerősnek, de nem biztos benne, hogy a cselekménykor, vagy egy későbbi bírósági, illetőleg szabálysértési eljárás alkalmával látta. Ebből következően a felismerésre bemutatástól sem várható eredmény.

A 2006. őszi események kapcsán rendkívül nagyszámú rendőri intézkedésre került sor, azóta több mint hat év telt el. E körülményekre figyelemmel az iratok beszerzése és elemzése útján esetlegesen tanúként szóba jöhető személyek kihallgatásától az elkövetők kiletének egyértelmű azonosítása nem várható.

Ezért a nyomozás folytatására irányuló, illetve a bizonyítási indítványokat elutasító panaszt el kellett utasítani.

Budapest, 2014. január 07.

Dr. Kandikó Gyula s. k.
csoportvezető ügyész

A kiadmány hiteléül:

KÉPTÁR

A nyolc oldalra sűrített képtárunk a 2006 őszén elkezdődött s velünk megesett történelmet villantja fel. A legtöbb felvétel nem kíván semmi-féle megjegyzést, mert önmagáért beszél. A képtárban számmal jelöltek magyarázó szövege itt olvasható.

JOGVÉDŐK MUNKÁBAN

1. sz. kép

Göbl György, a Közhatalom Jogsértettjei Egyesület elnöke sikerrel küzdött 2009-ben a Pesti Központi Kerületi Bíróságon az ellene emelt koncepciós vád ellen, védője dr. Gaudi-Nagy Tamás volt.

2. sz. kép

A Nemzeti Jogvédő Szolgálat vezetése 2015. november 4-én tartott sajtótájékoztatón mutatta be a 2006. őszi rendőrterrorral és megtorlásokkal kapcsolatos nemzeti jogvédő küzdelmekről szóló összefoglalóját (*balról jobbra: dr. Novozánszky Iлона NJSZ elnök, dr. Gaudi-Nagy Tamás NJSZ ügyvezető, dr. Zétényi Zsolt NJA elnök és dr. Grespik László NJSZ elnökségi tag*)

3. sz. kép

Dr. Grespik László 2011-ben a Nemzeti Jogvédő Szolgálat Országgházban tartott 5. évfordulós sajtótájékoztatóján követelte az igazságtételt

4. sz. kép

Dr. Morvai Krisztina és dr. Gaudi-Nagy Tamás a Civil Jogász Bizottság jelentésének 2007. február 13-i bemutatóján

5. sz. kép

Dr. Gyurta Tibor NJSZ elnökségi tag egy 2006. őszi jogsértett érdekében zajlott perben

6. sz. kép

Dr. Morvai Krisztina, dr. Gaudi-Nagy Tamás és Dukán Dániel 2006. őszi jogsértett 2012. szeptember 21-én a 2006. őszi felelősök felelősségre vonása érdekében feljelentést adnak át a Legfőbb Ügyészségen

7. sz. kép

Dr. Novozánszky Ilona és dr. Gaudi-Nagy Tamás sajtótájékoztatója 2010. szeptember 20-án a Nemzeti Jogvédő Szolgálat 2006. őszi jogsértéseket vizsgáló parlamenti albizottsági meghallgatása után

8. sz. kép

Bodnárné dr. Szabó Zsuzsanna NJSZ partner ügyvéd egy 2006. őszi jogsértett érdekében zajlott perben

9. sz. kép

2013 októberében dr. Gaudi-Nagy Tamás követeli az Országgyűlésben a 2006. őszi rendőrterrorért felelős rendőrök felelősségre vonását

10. sz. kép

A Nemzeti Jogvédő Szolgálat sajtótájékoztatója 2011. július 13-án a 2006. őszi rendőrterror elszámoltatásáról *(balról jobbra: Göbl György, a Közhatalom Jogsértettjei Egyesület elnöke, dr. Grespik László NJSZ elnökségi tag, dr. Gaudi-Nagy Tamás NJSz ügyvezető, dr. Vajk Kálmán NJSZ partner ügyvéd)*

11. sz. kép

A 2006. őszi rendőrzetők perének első tárgyalása alkalmával 2013 szeptemberében a Nemzeti Jogvédő Szolgálat és a Közhatalom Jogsértettjei Egyesület közös tüntetésen követelte az igazságtételt a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa előtt

12. sz. kép

A Nemzeti Jogvédő Szolgálat igazságtételt követelő sajtótájékoztatója 2014. november 4-én *(balról jobbra: dr. Gyurta Tibor NJSZ elnökségi tag, dr. Gaudi-Nagy Tamás NJSZ ügyvezető, dr. Novozánszky Ilona NJSZ elnök és dr. Grespik László NJSz elnökségi tag)*

13. sz. kép

Dr. Morvai Krisztina mint a Civil Jogász Bizottság volt társelnöke tanúvallomást tesz 2015. márciusban a Gergényi és társai elleni büntetőperben

14. sz. kép

A Civil Jogász Bizottság 2006 őszi állami emberi jogi jogsértésekről szóló jelentése 2007. február 13-én került nyilvánosságra. Az elkészítésében dr. Morvai Krisztina és dr. Gaudi-Nagy Tamás meghatározó szerepet játszottak, abba négy fejezetet írtak.

RENDŐRTERROR 2006 (II.)*15. sz. kép*

Dr. Gaudi-Nagy Tamás az Országgyűlés 2006. őszi állami jogsértéseket vizsgáló albizottsága ülésén, 2010 őszén Gergényi Péter volt budapesti rendőr-főkapitányt szembesíti tetteivel

16. sz. kép

Gyurcsány Ferenc a 2006. őszi vezetők büntetőperében – csak tanúként... (forrás: MTI)

KÉPTÁR

Rendőrterror 2006 (I)
Rohamrendőrök munkában
Véres áldozatok
Jogvédők munkában
Rendőrterror 2006 (II)

Rendőrterror 2006 (I.)

Rohamrendőrök munkában

Véres áldozatok

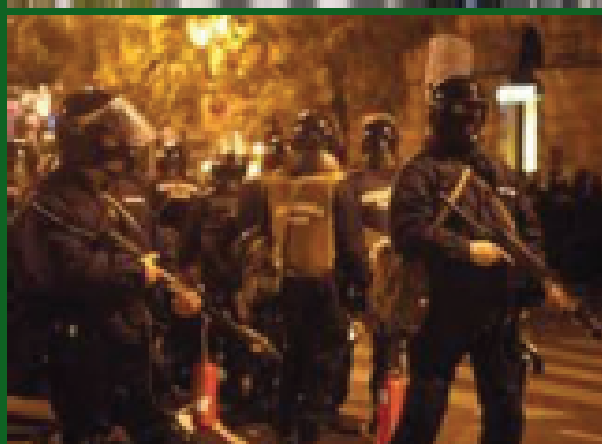

Jogvédők munkában

Rendőrterror 2006 (II.)

Kérjük támogassa
NJSZ
adója 1%-ával
a
Nemzeti
Jogvédő
SZOLGÁLAT-ot
ADÓSZÁM: 19334684-1-05
www.njsz.hu

a magyar nemzet tagjainak jogaiért Magyarországon és a világ bármely táján küzdő

(Korábbi kiadványaink)

JOGVÉDŐK A NEMZET SZOLGÁLATÁBAN

A gazdag tartalmú könyv áttekinti a nemzeti jogvédelem 2004 és 2011 közötti, színes és mozgalmas történetét. Bemutatja a Nemzeti Jogvédő Szolgálat (NJSZ), illetve ennek háttérszervezete, a Nemzeti Jogvédő Alapítvány (NJA) születését és a szervezett nemzeti jogvédelem megteremtését. Megszólalnak a nemzeti jogvédők, akik a hatalmi önkény ellenében siettek a hazafiságuk, bátorságuk miatt megaláztatottak és megkínzottak, alaptalanul megvádoltak, hamis tanúzással, koncepciós eljárásban elítéltek védelmére. A könyv fontos része a történelmi igazságtétel (Kristóf- és Képíró-ügy), a határon túli magyar nemzetrészek önvédelme (Határtalan jogvédelem), a nemzeti jogvédők küzdelmének ecsetelése (Jogvédők akcióiban), az önkény áldozatainak bemutatása (Védencek közelről), az ügyek átfogó ismertetése (Ügytár, kincsestár), s néhány válogatott – jogtörténeti jelentőségű – bírósági ítélet eredetiben való találása (Döntvénytár). A könyv átfogta időszak nemzeti jogvédelmét – egyebek közt a rendőri brutalitások ellen – színes képes melléklet segít feleleveníteni.

MAGYAR ÖNRENDELKEZÉS KONFERENCIA

A kötet a Nemzeti Jogvédő Szolgálat a trianoni diktátum 93. évfordulóján, 2013. június 4-én tartott, Magyar önrendelkezés, emberi jogok és jogvédelem a Kárpát-medencében c. KONFERENCIA összegzése. A nemzeti jogvédők határon innen és túlról arra jutottak, hogy végre paradigmaváltás kell: a nemzeti közösség fennmaradásához amúgy is elégtelen kisebbségi jogok kéregetése helyett a nemzetközi jogban sokkal erősebb és éltetőbb önrendelkezési jogot kell érvényesíteni és követelni az elcsatolt magyar milliók számára!

MAGYAR ÖNRENDELKEZÉS

EMBERI JOGOK

*Magyar önrendelkezés, emberi jogok és jogvédelem
a Kárpát-medencében*

KONFERENCIA

a trianoni diktátum 93. évfordulóján

2013

JOGVÉDELEM

A KÁRPÁT-MEDENCÉBEN

***Korábbi kiadványaink
elolvashatók a világhálón!***

Magyarországon huszonkét évvel ezelőtt, a rendszerváltozásnak nevezett átalakulás elején kezdődtek el azok az emberi jogi és jogvédelmi törekvések, amelyek a politikai, a gazdasági és társadalmi változások legfontosabb alapjának megteremtésére irányultak: erkölcs és jog együttes hatására jusson érvényre az igazságosság!

E kötet szerzői között is vita van arról, használható-e továbbra is a „kisebbségi jog” kifejezés a nemzeti közösségekkel kapcsolatban a nemzeti önrendelkezés mint alapvető jog fogalma mellett. De abban már nincs vita, hogy a nemzeti önrendelkezéshez való alapvető emberi jog fogalma helyett soha többé nem szabadna a „kisebbségi jogok” fogalmat alkalmazni. S hogy miért is e tilalom, azt megtudhatjuk a kiválóan képzett jogász, illetve nagy tapasztalatú jogvédő szerzők tanulmányaiból.

NEMZETI JOGVÉDŐ ALAPÍTVÁNY
és
NEMZETI JOGVÉDŐ SZOLGÁLAT
a
független magyar jogvédelemért

JOGVÉDŐK

*a nemzet
szolgálatában*

2004–2011